

Vergadering van het Algemeen Bestuur

Datum: Donderdag 29 juni 2023

Tijd: 10:00 – 12:00 uur

Locatie: Digitaal via Teams

1. Agenda

Agendapunten

1. Opening	
2. Verslag AB-vergadering 8 december 2022	Besluiten
3. Besluiten DB 17 november 2022, 23 februari 2023
en 20 april 2023	Informeren
4. Poststukken en mededelingen (<i>geen</i>)	Informeren
5. Wijziging reglement GR Marrekrite	Besluiten
6. Opdracht uitwerken procesvoorstel Marrekrite toekomstbestendig	Besluiten
7. Jaarstukken 2022 en resultaatbestemming	Besluiten
8. Ontwerpbegroting 2024 en MJR 25-27 en zienswijzen	Besluiten
9. Volgende vergadering 30 november 2023	Informeren
a. Installatie nieuwe voorzitter	
b. Oproep gast locatie bij gemeente/provincie	
10. Rondvraag	
11. Sluiting	

Vergadering van het Algemeen Bestuur

Datum: Donderdag 29 juni 2023
Tijd: 10:00 – 12:00 uur
Locatie: Digitaal via Teams

3. Verslag AB-vergadering 8 december 2022

Datum: 8 december 2022
Tijd: 10.00 – 11.30 uur
Locatie: Digitaal via Teams

Voorzitter:	De heer Jonkman	Gemeente Opsterland
Notulist:	Mevrouw Hoekstra	Officemanager Marrekrite
Aanwezig:	De heer Van Iddekinge	Gemeente De Fryske Marren
	De heer Reitsma	Gemeente Leeuwarden
	De heer Spoelstra	Gemeente Achtkarspelen
	De heer Schoute	Gemeente Harlingen
	Mevrouw Rinkes	Gemeente Heerenveen
	De heer Hoen	Gemeente Weststellingwerf
	De heer Touwen	Directeur Marrekrite
Afwezig (mk):	Mevrouw Fokkens	Provincie Fryslân
	Mevrouw Slijver	Gemeente Noardeast-Fryslân
	De heer Rietman	Gemeente Súdwest Fryslân
	Mevrouw Willemsma	Gemeente Tytsjerksteradiel
	De heer Arendz	Gemeente Waadhoeke
	De heer De Jong	Financieel adviseur Marrekrite
Afwezig (zk):	De heer Kempenaar	Gemeente Dantumadiel
	De heer Hoekstra	Gemeente Smallingerland

Notulen

1. Opening

Voorzitter Jonkman opent de vergadering om 10.05h. Hij heet iedereen van harte welkom en constateert dat we met precies voldoende deelnemers zijn om het quorum te halen.

De heer Spoelstra geeft aan dat zijn gemeente (AK) ook gemeente Tytsjerksteradiel vertegenwoordigt. De heer Jonkman reageert dat het goed is het geluid van een collega-gemeente mee te geven, maar dat er helaas niet voor andere deelnemers gestemd mag worden. Misschien kan hier nog eens naar gekeken worden.

De heer Touwen geeft aan dat is al eens is onderzocht en dat het een ingewikkelde kwestie is. Het reglement moet in ieder geval aangepast, maar of het daarmee juridisch correct is, is maar de vraag.

De agenda wordt vastgesteld met de opmerking dat de DB-vergadering, die wordt behandeld bij punt 2 niet op 22 juni was, maar op 2 juni. In het verslag zelf staat het wel goed.

2. Verslag DB-vergadering 2 juni 2022

De aanwezigen hebben geen op- of aanmerkingen. Het verslag wordt ter kennisgeving aangenomen.

3. Verslag AB-vergadering 1 juli 2022

Er zijn geen op-aanmerkingen. Het verslag wordt met complimenten aan de notulist vastgesteld. Wel wordt nog opgemerkt dat bij een aantal personen wel een voorletter staat en bij sommigen niet. Hier zal voortaan beter op gelet worden

Besluit

Het verslag van de AB-vergadering 1 juli 2022 wordt vastgesteld.

B-379

4. Verslag DB-vergadering 29 september 2022

De aanwezigen hebben geen op- of aanmerkingen. Het verslag wordt ter kennisgeving aangenomen.

5. Ingekomen stukken & mededelingen

Er zijn geen ingekomen stukken.

De heer Touwen licht de volgende mededelingen mondeling toe:

Aangepaste procedure wijziging GR

Alle Gemeenschappelijke Regelingen hebben momenteel met wijzigingen vanuit de wet te maken. Bij Marrekrite speelt er daarnaast nog iets anders. In verband met het kunnen aantrekken van leningen zijn wij alvast begonnen met het aanpassen van onze GR. Deze wijzigingen lopen parallel aan de wettelijke wijzigingen. Daarbij worden er nu ook meteen wat andere technische wijzigingen meegenomen, zoals bijvoorbeeld de veranderde gemeentenamen. Fundamentele zaken worden in deze ronde niet gewijzigd.

De heer Spoelstra vraagt of alle Gemeenschappelijke Regelingen tegelijk met hun aanpassingen komen of dat ze allemaal apart ter tafel komen. Hij pleit ervoor om het proces voor de deelnemers zo efficiënt mogelijk te laten verlopen.

De heer Touwen geeft aan dat dit voor zover hij weet gebeurt. Met de griffie van Smallingerland is hier bijvoorbeeld contact over geweest. Maar Marrekrite loopt door de omstandigheden dus wel even vooruit.

Advies Boerenlandpaden naar GS / PS

Er was voorheen een regeling voor het openstellen van landpaden. De vergoedingen daarvoor kwamen vanuit het rijk en de provincies. Toen het rijk er na interventie van minister Bleeker uitstapte, wilden veel provincies niet alleen voor de kosten van de regeling opdraaien. Zo is ook de provincie Fryslân destijds uitgestapt. Het gevolg was dat er een belangrijk (onverhard) deel van het wandelnetwerk verdween. Er wordt nu geopperd (motie PS) om dat in Fryslân te herstellen. Marrekrite heeft hiervoor een advies gestuurd aan GS. Binnen het provinciehuis zal hier nu eerst over worden gesproken. Het is goed dat het bestuur van Marrekrite er kennis van neemt dat dit speelt.

Mevrouw Rinkes geeft met betrekking tot de boerenlandpaden aan dat er bij hen in de gemeente rustpunten zijn gerealiseerd in de vorm van 'koffie bij de boer'. Zij wil dit concept wel delen met de andere gemeenten die daar in interesse in hebben.

De heer Jonkman vraagt of ze deze stukken wil doorsturen, zodat we deze als bijlage bij de notulen kunnen toevoegen.

Voortgang Visie Waterrecreatie 2050

Er wordt gewerkt aan zeven opgaven vanuit het programma Gastvrij Fryslân, waarvan voor Marrekrite met name de op te stellen visie Vitale Waterrecreatie van belang is. We zouden aan het einde van deze vergadering daarom een presentatie over dit onderwerp krijgen, maar het geheel is daarvoor nu nog te prematuur. Daarom is er aansluitend aan deze vergadering een presentatie over een andere hele belangrijke opgave uit het programma, namelijk de Dagrecreatieve Netwerken. De presentatie van de Visie Waterrecreatie volgt op een later moment.

Stand van zaken recreatief fietsen (bijlage 5.1 en 5.2)

Fryslân staat andermaal heel hoog op de lijst. Een opmerking is wel dat er onderweg voor de recreanten wat meer voorzieningen kunnen komen. Door de uitgestrektheid van het gebied is dit bij ons nu beperkt.

Sabbatical directeur (bijlage 5.3)

De heer Touwen licht toe dat hij in de afgelopen 10 jaar vanwege de onderbezetting bij Marrekrite heel veel extra uren heeft gemaakt. Met het DB is afgesproken om dit stuwmeer in 2023 te laten leeglopen.

Met mevrouw Porsius hebben wij een goede vervanger gevonden. Zij is vanuit de provincie al jaren heel nauw met Marrekrite verbonden. Mevrouw Porsius zal als vervanger het dagelijks reilen en zeilen in de organisatie overnemen. De heer Touwen blijft in principe wel deelnemen aan de bestuursvergaderingen, zeker de eerstvolgende. Verder gaan we in 2023 varen met het AB en de betrokken ambtenaren om over toekomst van Marrekrite na te denken. Ook zal er gevaren worden met raden en staten om hen te laten zien wat Marrekrite is en doet. Bij dergelijke activiteiten zal de heer Touwen betrokken blijven.

De heer Spoelstra vraagt zich af of er goed is afgestemd dat de heer Touwen niet teveel blijft doen.

De heer Touwen reageert dat hier zeker over is gesproken. Loslaten is lastig, want 2023 wordt een belangrijk jaar. Echter, de heer Touwen is zich er ook zeer bewust van dat hij mevrouw Porsius niet voor de voeten moet lopen. Hij blijft daarom zoveel mogelijk op afstand, maar is wel oproepbaar.

De heer Jonkman vult aan dat de heer Touwen alleen aanschuift op echt belangrijke momenten.

Inderdaad is over het loslaten binnen het DB goed gesproken. Het is zoeken naar de juiste balans.

Overige personele zaken

De officemanager zal per januari weer volledig aan het werk zijn.

Onze Adviseur Landrecreatie heeft ons verlaten.

Mevrouw Stavast is aangenomen als projectmedewerker Landrecreatie.
Volgend jaar gaan er twee collega's met pensioen.

Actie

Mevrouw Rinkes stuurt de plannen met betrekking tot 'Koffie bij de Boer' door naar MK

A-270

6. Turap 2022 en Begrotingswijziging 2022.2

De heer De Jong is helaas niet aanwezig, maar de toegestuurde stukken zijn naar het oordeel van de heer Jonkman behoorlijk duidelijk. Hij vraagt of er nog vragen over zijn.

De heer Spoelstra geeft aan dat het allemaal inderdaad behoorlijk duidelijk is, maar hij vraagt zich wel af hoe realistisch het is om niets met de inflatie te doen.

De heer Jonkman geeft aan dat hierover binnen het DB is gesproken. Er is zoals iedereen weet een flinke stijging in de prijzen aan de orde. Naar het oordeel van de heer De Jong hoeven we de begroting nu nog niet bij te stellen, maar het kan zijn dat we over enige maanden alsnog met een correctie komen. De deelnemersbijdrage hoeft dan misschien nog niet meteen te worden verhoogd, maar als de inflatie aanblijft, zou een hogere indexatie zeer zeker een optie zijn. Voorlopig vinden wij een winstwaarschuwing voldoende.

De heer Touwen licht nog toe dat Marrekrite met budgetten werkt. Daar kun je je in principe gewoon aan houden. Het gevolg kan echter zijn dat we voor hetzelfde geld dus minder kunnen doen. We vinden dat we dit nu moeten noemen. We willen nog even afwachten of het echt nodig is om financieel in te grijpen.

Besluit

De Begrotingswijziging 2022.2 wordt vastgesteld conform het voorgelegde voorstel.

B-380

7. Contract accountant

Om de zoveel jaar moeten we van accountant wisselen. Marrekrite stelt daarom voor per 2023 met een nieuwe accountant te gaan werken, namelijk Eshuis. Deze accountant doet ook veel voor gemeenten en andere Gemeenschappelijke Regelingen.

Besluit

Het bestuur stemt in met de inhuur Eshuis als nieuwe accountant.

B-381

8. Normenkader 2022

De heer Jonkman vraagt of er nog op- of aanmerkingen zijn op het gepresenteerde normenkader. Het is een standaardverhaal dat bij velen bekend zal zijn.

Het voorstel is iedereen duidelijk. De heer Spoelstra vraagt of er al iets bekend is over het normenkader 2023. De accountants doen nu de controle met het normenkader 2022.

De heer Jonkman geeft aan dat het niet in feite uitmaakt welke versie je neemt. Het is gebruikelijk om dit soort kaders laat in het jaar vast te stellen. We kunnen wel proberen het normenkader 2023 iets eerder vast te stellen, maar dat is mede afhankelijk van de vaststelling van de GR-wijziging. We komen hier dus later nog op terug.

Besluit

Het bestuur gaat akkoord met het normenkader 2022.

B-382

9. Inflatie versus indexatie

Dit punt is inmiddels besproken bij agendapunt 6. De heer Jonkman vraagt of er nog nieuwe vragen of opmerkingen over dit onderwerp zijn. Deze zijn er niet.

10. Nieuwe motor milieuboot MK2

De heer Touwen geeft aan dat onze milieuboot, de MK2, eigenlijk een vuilniswagen op het water is. Het is een uniek schip en Marrekrite verdient hier altijd heel veel lof mee vanuit de watersport. De motor is echter versleten en er moet dus een nieuwe in, maar dan wel een type dat voldoet aan zeer strenge nieuwe emissienormen. Marrekrite heeft hier weliswaar subsidie voor gekregen, maar dan nog blijft het een flinke investering. In het toegestuurde stuk is een opstelling van de kosten opgenomen.

De heer Jonkman vraagt of er nog onduidelijkheden zijn. Die zijn er niet.

11. Pilot 2 Húskes

De heer Jonkman geeft aan dat hier de vorige keer al uitgebreid over is gesproken. Toch vraagt hij de heer Touwen dit speelveld nog even kort te schetsen.

De heer Touwen geeft aan dat we nu drie húskes hebben, voorzien van een zogenaamd “biologisch hart”. Dat betekent dat er wordt gezuiverd met behulp van bacteriën. Deze methode is echter, blijkens de pilot die we hebben gedaan, erg kwetsbaar. Daarom is het niet verstandig de beoogde uitbreiding naar 12 húskes te doen op basis van deze techniek. Het vuile water als alternatief allemaal opvangen en met een tankschip gaan vervoeren naar een zuivering is veel te duur. Daarom kijkt Marrekrite nu naar zuivering via een “elektronisch hart”. In 2023 willen we kijken of dit een werkbare optie is (pilot 2). Als blijkt dat zuivering met een elektronisch hart goed werkt, wil Marrekrite opschalen naar twaalf húskes.

Mevrouw Rinkes geeft aan dat dit weer een mooi initiatief is, maar zij heeft nog wel een vraag over de financiering van deze pilot. Dit gebeurt nu via afbouw van het eigen vermogen van Marrekrite. Is dat wel de beste route?

De heer Touwen geeft aan dat hij denkt dat dit de beste weg is, maar hij zegt toe hier nogmaals naar te zullen kijken.

De heer Hoen heeft een vraag over de ombouw. Dat kost veel geld en er zijn ook veel onzekerheden. Hij ziet liever nog een tussenstap, een iets voorzichtiger aanpak die ook minder kost. Is dat ook mogelijk?

De heer Touwen geeft aan dat de heer Hoen daar wel een punt heeft. Na het versturen van de stukken is er recent nog een voortgangsgesprek geweest met de beoogde bouwer. Het gaat hem waarschijnlijk niet lukken om op tijd twee húskes klaar te hebben, daarom heeft hij ervoor gepleit eerst één exemplaar om te bouwen en de pilot dus alleen met dat ene húske te doen. Dit scheelt meteen de helft van het budget.

De heer Reitsma vult aan dat dit ook in het DB ter sprake is geweest. Daar is al gesuggereerd dat financiering met Europees geld wellicht nog een optie is. Tevens geeft hij aan dat we ons steeds moeten bedenken dat het een taak betreft die officieel niet bij Marrekrite hoort. Zuivering van water valt officieel onder de taken van het Wetterskip.

De heer Touwen antwoordt dat dit klopt, maar dat Marrekrite dit doet, omdat niemand anders de bal oppakt. De húskes zijn ontwikkeld als oplossing voor het illegaal lozen op oppervlaktewater. Strikt genomen is dit inderdaad niet onze taak, maar als Marrekrite het niet doet, doet Fryslân niets.

De heer Jonkman vraagt hoe de andere deelnemers hierover denken.

De heer Van Iddekinge geeft aan dat de waterhuishouding inderdaad landelijk een hot item is. Regelgeving en uitvoering staan echter nog in de kinderschoenen. Het is goed dat we wat doen.

Waterzuivering via de húskes is misschien geen officiële taak, maar wel morele taak van Marrekrite. We kunnen wel afwachten wat het rijk beslist, maar we kunnen als Fryslân ook touwtrekker zijn.

De heer Jonkman vraagt zich af wat de gevolgen zijn als we de pilot uitstellen.

De heer Touwen geeft aan dat er dan twee risico's zijn. Marrekrite heeft de húskes het afgelopen seizoen, ondanks het aflopen van de pilot, op aandringen van het bestuur toch op het water gehad. Mensen zijn er inmiddels aan gewend geraakt. Er wordt vooral ook veel gebruikt van gemaakt van de toiletten op de húskes. Ze zomaar aan de kant houden, gaat gedoe opleveren. Er zou dan sowieso goed moeten worden gecommuniceerd waarom ze er niet meer zijn.

Het tweede punt is dat we, als we een jaar niets doen, ook een jaar verliezen. Er moet, zeker met de verzegelingsplicht die op de loer ligt, snel naar een robuuste oplossing worden gezocht.

De heer Reitsma is voor een compromis met betrekking tot financiën, maar is bang dat als we dit doorzetten, dat het Wetterskip zich dan helemaal terugtrekt. Hij wil de pilot het absoluut niet frustreren, maar wil wel dat we met Wetterskip de juiste verhoudingen houden.

De heer Spoelstra vraagt of dit alles, in verband met de inflatie, geen consequenties heeft voor de begroting. De heer Touwen licht toe dat Marrekrite op verzoek van enkele deelnemers het eigen vermogen aan het afbouwen is. Het idee is een deel hiervan in te zetten voor deze tweede pilotfase. Op deze manier zal er weliswaar minder geld naar de deelnemers retour worden overgemaakt, maar zij krijgen er wel een mooi initiatief voor terug. Het idee dat is het DB is besproken, is om ook de realisatie van het beoogde netwerk van húskes en gemeentelijke punt deels uit de afbouw van het vermogen van Marrekrite te financieren. Dit moet overigens – als het zover komt - nog wel in het AB worden besloten.

De heer Jonkman stelt samenvattend voor om het voorstel aan te passen naar een pilot met één húske met een budget van € 60.000. En zeker is een nauwe samenwerking met Wetterskip daarbij essentieel.

De heer Hoen heeft nog wel een vraag over de 1 miljoen eigen vermogen die zal worden afgebouwd. Hij zou graag zien dat het DB hier nog eens goed naar kijkt met alles financiële zaken die er spelen en die nog op ons afkomen.

De heer Jonkman geeft aan dat ze dit zullen doen en dat dit daarna wordt teruggekoppeld aan het AB.

Besluit

Het bestuur gaat akkoord met het - tijdens de vergadering aangepaste - voorstel om pilot 2 te doen met één Húske in plaats van twee en hiervoor een budget van € 60.000 te reserveren.

B-383

12. Rondvraag

Er zijn geen punten voor de rondvraag.

13. Sluiting

De heer Jonkman sluit de vergadering om 11.05h en bedankt iedereen voor de medewerking. We zijn mooi volgens de planning klaar. De heer Zwart van Waterland van Friesland is inmiddels ook digitaal aangesloten en start met zijn presentatie over de Dagrecreatieve Netwerken.

Na afloop van de presentatie (11.30h) sluit de heer Jonkman definitief af door iedereen alvast fijne feestdagen toe te wensen.

Vergadering van het Algemeen Bestuur

Datum: Donderdag 29 juni 2023

Tijd: 10:00 – 12:00 uur

Locatie: Digitaal via Teams

3. Besluiten DB vergaderingen

1. Besluiten DB 17 november 2022

B-370	17-11-'22	DB	Het bestuur stelt het verslag van de DB-vergadering van 29 september vast.
B-371	17-11-'22	DB	Het bestuur stelt het Normenkader 2022 vast.
B-372	17-11-'22	DB	Het DB stemt in met de vervanging van de motor voor de milieuboot (MK2), de kapitaallasten te dekken binnen het programma Waterrecreatie en het AB over dit besluit te informeren.
B-373	17-11-'22	DB	Het DB is akkoord om het AB voor te stellen; een krediet beschikbaar te stellen van € 125.000,00 en indien nodig de kosten te dekken uit de afbouw van het eigen vermogen, mochten we geen extra financiering voor de 2e pilot vinden.
B-374	17-11-'22	DB	Het DB stemt in met de voorgestelde prijsverhoging per 2024 m.b.t de wimpels
B-375	17-11-'22	DB	Het bestuur stemt in met het verlengen van het huidige onderhoudscontract voor de fiets- en wandelnetwerken met een periode van twee jaar tot en met 31 december 2024. Hierbij gelden de geactualiseerde eenheidsprijzen.
B-376	17-11-'22	DB	Het DB besluit dat de vacature voor de later dit jaar vertrekkende senior beleidsmedewerker alvast open kan worden gesteld in de vorm het zoeken naar een nieuwe projectleider.
B-377	17-11-'22	DB	Het DB stemt in met de inhuur van Judith Porsius als waarnemend directeur in de periode van 1 januari tot 1 oktober 2023 en het algemeen bestuur over dit besluit te informeren.
B-378	17-11-'22	DB	Het DB gaat akkoord met de agenda voor de AB-vergadering op 8 december aanstaande met de opmerking dat er bij punt 5 ook een analyse van de financiële situatie wordt voorgelegd.

2. Besluiten DB 23 februari 2023

B-384	23-02-23	DB	Het bestuur stelt het verslag van de DB-vergadering van 17 november 2022 vast.
B-385	23-02-23	DB	Het DB stemt in om de voorliggende concept Begroting 2024 en Meerjarenraming 2025-2027 aan de deelnemers te verstrekken ten behoeve van het indienen van eventuele zienswijzen.
B-386	23-02-23	DB	Het DB gaat akkoord met de uitgezette lijn van Pilot 2 Húskes, de voortgang te bespreken tijdens het volgende DB op 8 juni 2023.

3. Besluiten DB 20 april 2023

B-387	20-04-23	DB	Het DB stemt in met de concept begrotingswijziging 2023.02, deze aan de deelnemers te verstrekken t.b.v. het indienen van eventuele zienswijzen en het AB voor te stellen deze extra deelnemersbijdrage te dekken uit het rekeningresultaat 2022.
B-388	20-04-23	DB	Het DB stemt in om het voorstel m.b.t. de jaarstukken 2022 in het AB te brengen

Vergadering van het Algemeen Bestuur

Datum: Donderdag 29 juni 2023

Tijd: 10:00 – 12:00 uur

Locatie: Digitaal via Teams

5. Wijziging GR Marrekrite

Aanleiding

Afgelopen jaar heeft Marrekrite een wijziging van de tekst van de gemeenschappelijke regeling voorbereid. Vanwege een aantal redenen is de noodzaak ontstaan om de tekst van onze GR aan te scherpen. Ten eerste zijn er aanpassingen vanuit de centrale overheid die implicaties hebben voor de GR's. Daarnaast hebben we zelf in de afgelopen periode een aantal besluiten genomen, dat aanpassing van de tekst nodig maakt. Een voorbeeld hiervan is de verandering van de bijdrage-percentages, voortvloeiend uit de door het algemeen bestuur op 9 juni 2021 vastgestelde nieuwe bijdrageregeling.

Een andere aanleiding om de GR te wijzigen is het feit dat we op grond van de huidige tekst geen langlopende leningen kunnen aanvragen bij de BNG. Dit betreft een puur tekstuele kwestie, die ondertussen wel stevige gevolgen heeft.

In haar vergadering van 1 juli 2022 heeft het AB besloten de voorgenomen wijzigingen voor te leggen aan de deelnemers. Per brief d.d. 26 augustus 2022 is de ontwerptekst aan de deelnemers voorgelegd. Vervolgens is op 11 oktober 2022 een aanvullende brief verstuurd, vanwege een wettelijke wijziging in de procedures per 1 juli 2022. Gemeenteraden en Provinciale Staten moeten in de gelegenheid gesteld worden hun zienswijze over de voorgenomen wijzigingen naar voren te brengen. In de brief was hiervoor een termijn tot 1 februari 2023 gegeven, langer dan de wettelijke acht weken.

Zienswijzen

Twee deelnemers, de gemeenten Achtkarspelen en Tytsjerksteradiel, hebben een zienswijze ingediend. De overige deelnemers hebben laten weten geen zienswijze in te dienen. Gemeente Leeuwarden heeft geen reactie gestuurd binnen de gestelde termijn.

Beide gemeenten verzoeken de naam van de regeling te wijzigen in 'gemeenschappelijke regeling Rekreaasjeskip Marrekrite' in plaats van het voorgestelde gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Marrekrite'.

Sinds 2017, bij het aanpassen van de huisstijl is reeds besloten de naam aan te passen in Recreatieschap Marrekrite. Sinds 2017 wordt dit consequent in alle uitingen gehanteerd.

Het DB stelt voor om dit voorstel niet in deze wijziging van de GR mee te nemen, maar beide gemeenten te berichten dat de voorliggende aanpassing van de regeling een technische wijziging betreft. De naam wordt daarom nu niet aangepast. Besluitvorming kan op verzoek wel op een ander moment plaatsvinden, rekening houdend met het werk en de kosten die dit met zich meebrengt.

Vervolgprocedure

Het vervolg van de procedure is als volgt:

- Het AB besluit over de zienswijzen en of de ontwerptekst daarop moet worden aangepast.

Daarmee is de zienswijze procedure afgerond en kan de besluitvormingsprocedure gestart.

- Het AB besluit vervolgens om het definitieve ontwerp ter vaststelling aan te bieden aan de colleges van de deelnemers.
- Na de AB-vergadering kan het definitieve ontwerp van de regeling op route naar de deelnemers voor vaststelling door de colleges, met inbegrip van het verlenen van toestemming voor deze vaststelling door gemeenteraden en Provinciale Staten.

Het college van elke deelnemer moet voor zich besluiten over het voorstel tot wijziging. Als het betreffende college voornemens is om in te stemmen met enige wijziging schrijft de Wet gemeenschappelijke regelingen voor dat voor het nemen van dit wijzigingsbesluit voorafgaande toestemming nodig is van de gemeenteraad respectievelijk provinciale staten.

Anders gezegd: de colleges mogen de gemeenschappelijke regeling niet wijzigen dan nadat de toestemming is verkregen. Dit betekent dat elk college in dat geval een voorgenomen besluit tot wijziging voor toestemming voorlegt aan de gemeenteraad of provinciale staten. Het besluit omtrent de verlening van toestemming heeft een alles of niets-karakter: de raad respectievelijk provinciale staten verlenen toestemming of niet. Het is op grond van de Algemene wet bestuursrecht niet toegestaan om aan de verlening van de toestemming voorwaarden te verbinden. De toestemming kan alleen worden onthouden als er strijd is met het algemeen belang of met het recht. Het spreekt voor zich dat de tekst van een gemeenschappelijke regeling door de colleges eensluidend moet worden vastgesteld.

Hoofdregel is dat een wijziging eerst tot stand komt als twee derde van de colleges hiertoe heeft besloten. In afwijking hiervan geldt dat voor een wijziging van nadrukkelijk in de gemeenschappelijke regeling genoemde bepalingen unanimititeit wordt verlangd. Dit voorstel ziet mede op wijziging van de artikelen 3, 4 en 22, eerste lid. Voor wijziging van deze bepalingen is unanimititeit vereist.

Als bijlagen zijn de volgende stukken toegevoegd:

- De zienswijzen van de gemeenten Achtkarspelen en Tytsjerksteradiel.
- Het definitieve ontwerp GR Marrekrite. Inhoudelijk is deze versie gelijk aan de versie van 11 oktober 2022, welke voor zienswijze is voorgelegd aan de deelnemers.
- Toelichting wijzigingsvoorstel GR Marrekrite 2023. Inhoudelijk is deze versie gelijk aan de versie van 11 oktober 2022, welke voor zienswijze is voorgelegd aan de deelnemers.
- Wijzigingsbesluit format. Een conceptformat is op 26 augustus 2022 aan de deelnemers verstuurd. De voorliggende versie is in lijn gebracht met het definitieve ontwerp van de regeling. Dit format kan t.z.t. door de deelnemers gebruikt worden om de gewijzigde regeling vast te stellen.

Voorstel

Wij verzoeken het algemeen bestuur om:

- De naam van de Gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Marrekrite, naar aanleiding van de ingediende zienswijzen nu niet aan te passen naar 'Gemeenschappelijke regeling Rekreaasjeskip Marrekrite' en de gemeenten Tytsjerksteradiel en Achtkarspelen hiervan schriftelijk op de hoogte te stellen.
- Het definitieve ontwerp van de gemeenschappelijke regeling ter vaststelling aan te bieden aan het college van Gedeputeerde Staten en de colleges van burgemeester en wethouders van de deelnemers, met inbegrip van het vragen van toestemming aan respectievelijk Provinciale Staten danwel gemeenteraad om de gewijzigde regeling vast te stellen.

Bijlagen:

1. Zienswijze gemeente Achtkarspelen
2. Zienswijze gemeente Tytsjerksteradiel
3. Conceptreactie op zienswijzen
4. Definitief ontwerp GR Marrekrite
5. Toelichting wijzigingsvoorstel GR Marrekrite 2023
6. Wijzigingsbesluit format

Vergadering van het Algemeen Bestuur

Datum: donderdag 29 juni 2023

Tijd: 10.00-12.00 uur

Locatie: Digitaal via Teams

6. Opdracht uitwerken procesvoorstel Marrekrite toekomstbestendig

Aanleiding

De wereld om ons heen is in beweging. Veel van deze grote, maar ook kleinere ontwikkelingen hebben invloed op de voorzieningen die Marrekrite beheert. Daarnaast hebben we te maken met flinke ontwikkelingen binnen de eigen interne organisatie.

Al sinds 1957 is Marrekrite actief als beheerder van recreatieve voorzieningen in de provincie Fryslân. De eerste decennia alleen voor de watersport, maar ruim 10 jaar geleden ook voor het fietsknooppuntnetwerk, LF-routes¹ en Elfstedenroute, gevolgd door de ontwikkeling en het beheren van het wandelknooppuntnetwerk. De nieuwste loot aan de tak zijn de toeristische overstappunten (TOP's), wat we willen door ontwikkelen naar een TOP-netwerk van circa 40 stuks.

Op basis van de gemeenschappelijke regeling heeft Marrekrite drie hoofdtaken, met elk enkele subtaken:

- Het bevorderen van waterrecreatie door het tot stand brengen, beheren en onderhouden van voldoende vrije aanlegplaatsen midden in de natuur.
- Het bevorderen van landrecreatie
- Advisering en ontwikkeling (water- en landrecreatie)

Van oorsprong wordt de meeste tijd besteed aan de eerste twee taken: water- en landrecreatie. De organisatie is hierop ingericht met vanouds een heldere scheiding tussen water- en landtaken.

De laatste jaren wordt ook steeds meer gedaan op het vlak van advisering en ontwikkeling. Vanuit een zekere bescheidenheid en de wetenschap dat de meeste deelnemers vaak moeite hebben om de begroting sluitend te krijgen, proberen we dit soort projecten zoveel mogelijk binnen de organisatie op te vangen. Strikt genomen kan dat echter niet, want in onze eigen begroting nemen we vanouds geen structurele ruimte op voor dit soort taken. Weliswaar wordt in beperkte mate gebruik gemaakt van externe inhuur, maar ook dat vergt nog altijd de nodige begeleiding. Dat betekent tijd en middelen. Aangezien hierin onvoldoende is voorzien, geeft de derde taak (adviesing en ontwikkeling) in toenemende mate druk op de organisatie.

Om de huidige kerntaken goed uit te kunnen blijven voeren, hebben we scherper zicht nodig op wat we precies verstaan onder de kerntaken. De vervolgvraag is of de interne organisatie hierop goed is ingericht. Van de deelnemers (ambtelijk) ontvangen wij regelmatig signalen dat zij, met name voor gemeente overstijgende vraagstukken, behoefte hebben aan advies of ondersteuning.

¹ Langeafstand Fietsroutes

Concluderend willen wij aan de hand van dit voorstel komen tot een proces dat moet resulteren in het scherper definiëren van de kerntaken van Marrekrite. Voor 80% is dit helder en bestaat hierover onder de deelnemers ook geen discussie. Feitelijk staan alle taakvelden in de gemeenschappelijke regeling reeds opgesomd, alleen zijn de kaders, met name voor de taak *advies en ontwikkeling* nog niet helder genoeg en is in het verleden te weinig stilgestaan bij wat dit betekent voor de capaciteit en begroting van Marrekrite.

Naast de interne ontwikkelingen binnen Marrekrite en bij de deelnemers, zijn er ook externe ontwikkelingen die de vraag opwerpen of de deelnemers dit niet beter integraal en centraal zouden kunnen oppakken, dan ieder voor zich. Voor een aantal concrete voorbeelden willen we via het voorliggende plan verder onderzoeken of dit projecten/onderwerpen zijn die Marrekrite op zou moeten pakken en wat dit betekent voor de organisatie.

Door alles dat er momenteel in het veld speelt is het tijd om de bakens opnieuw te plaatsen, dan wel te verzetten. Om vast te stellen of onze deelnemers de ontwikkelingen ook herkennen en welke rol zij hierbij eventueel voor Marrekrite zien, is als eerste stap op 8 juni 2023 voor alle deelnemers (zowel bestuurlijk als ambtelijk) een vaartocht georganiseerd.

Op basis van de input van de deelnemers tijdens deze middag, doen wij het algemeen bestuur een voorstel om de komende maanden de taken en ambities van Marrekrite scherper te definiëren en helder te maken wat de gevolgen hiervan zijn voor de organisatie en financiering van Marrekrite.

Op dit moment kunnen we de kosten van het proces nog niet exact begroten. We schatten in dat dit rond de € 40.000 (ex. BTW) zal kosten. Een bedrag van € 20.000 kan gedekt worden uit het ontwikkelingsbudget 2023 in het programma Ontwikkeling. In het najaar zullen we beter inzicht hebben in de totale kosten van het proces en zullen wij het DB, en indien nodig het AB, een voorstel doen voor het dekken van de overige kosten.

Bijgevoegd procesvoorstel gaat hier nader op in.

Besluit

We vragen het algemeen bestuur:

- In te stemmen met het opstarten van het proces om de taken en ambities van de gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Marrekrite scherper te definiëren en helder te maken wat de gevolgen hiervan zijn voor de organisatie en financiering.

Bijlage: 6.1_Procesvoorstel AB 29 juni

Vergadering van het Algemeen Bestuur

Datum: donderdag 29 juni 2023

Tijd: 10.00-12.00 uur

Locatie: Digitaal via Teams

7. Jaarstukken 2022 en resultaatsbestemming

Aanleiding

Wij bieden u hierbij (in bijlage) de Ontwerpbegroting 2024 & Meerjarenraming 2025-2027 aan. Deze stukken voldoen aan de eisen van het BBV. Het dagelijks bestuur heeft de ontwerpbegroting in februari vastgesteld zodat de deelnemers kennis hebben kunnen nemen van de inhoud en de stukken en een zienswijze aan de raden en de staten hebben kunnen vragen. Tot op dit moment zijn er geen zienswijzen ingediend door een van de deelnemers. Het algemeen bestuur stelt de begroting en meerjarenraming definitief vast in deze vergadering, met inachtneming van eventueel door de deelnemers ingediende zienswijzen.

Sterke stijging looncomponent

De in juni 2021 vastgestelde bijdrageregeling is als basis genomen voor de Meerjarenbegroting 2023-2026. Met alle loon- en prijsontwikkelingen van het afgelopen jaar hebben we daar bovenop echter een extra bijdrage van de deelnemers moeten vragen. De meerjarenbegroting is met deze enorme loon- en prijsstijgingen niet meer te handhaven op het niveau zoals vastgesteld voor 2023 en sluit ook niet meer aan bij de uitgangspunten waar we bij het vaststellen van de nieuwe bijdrageregeling op stuurden.

Zoals u weet bedraagt de looncomponent van onze gemeenschappelijke regeling ca. 25% van de totale begroting. Met de meest recente loonramingen die door onze salarisverwerker provincie Fryslân zijn gemaakt, op basis van het prijspeil 1 januari 2023, stijgen de lasten voor de GR behoorlijk. In 2022 hebben we een extra medewerker in dienst kunnen nemen (0,67 fte) en daarnaast geldt voor alle personeelsleden dat de salarissen de laatste tijd stevig zijn verhoogd, voornamelijk als gevolg van CAO verhogingen. Het einde van de stijgingen is nog niet in zicht.

Aantrekken vreemd vermogen

Het is belangrijk op te merken dat we in de voorliggende ontwerpbegroting nog geen rekening hebben gehouden met nieuw aan te trekken (langlopende) geldleningen. Marrekrite zal in 2024 (extra) vreemd vermogen moeten aantrekken, eerst en zo lang mogelijk in de vorm van kasgeld, maar later ook in de vorm van langlopende leningen. Dergelijke maatregelen zijn dus nog niet ingecalculeerd in deze begroting. Duidelijk is dat de rentestand ten opzichte van 2022 nog verder omhoog is gelopen en dat het aantrekken van vreemd vermogen, kort of lang, zeker niet langer kosteloos of bijna kosteloos kan, wat tot voor kort wel het geval was.

We hebben in een eerder stadium voorzien dat we een lening van € 8 miljoen moesten aantrekken om de resterende vervangingsopgave te kunnen financieren. We zijn nu aan het bekijken of het enigszins temporiseren van deze opgave, mede ook vanwege de gestegen prijzen, een goede alternatieve optie is. Gezien de gewijzigde rentestand zullen we mogelijk ook een nieuwe strategie moeten gaan volgen in het aantrekken van leningen. Hiertoe volgen we de renteontwikkelingen op de kapitaalmarkt en zullen u te zijner tijd hierover nader informeren.

Sluitende begroting

Deze verhoging van 6% is vanaf 2024 echter structureel nodig om onze meerjarenbegroting sluitend te krijgen. Daarmee zijn we er helaas nog niet. We stellen daarom voor de deelnemersbijdrage per 2024 in plaats van met 2% jaarlijks met 3% te indexeren. Dat betekent dus een extra verhoging van 1% structureel. Het begrotingsresultaat en de meerjarenraming zijn daarmee weer structureel sluitend. Het begrote resultaat ligt aan het eind van de periode (2027) op ca. € 30.000.

We hebben de eigen inkomsten eveneens verhoogd naar een meer realistisch niveau op basis van de afgelopen twee jaar (€ 200.000). Natuurlijk zagen we al eerder dat de neerwaartse trend van eerdere jaren leek te zijn doorbroken, maar wij konden niet duiden of er bijvoorbeeld van een Corona-effect sprake was. Inmiddels hebben we er vertrouwen in dat de verhoogde inkomsten nog enige tijd zullen standhouden. Daarnaast verhogen we met ingang van het seizoen 2024 de prijzen van de wimpels met € 5,- per stuk.

Iets anders is dat we een deel van de uren van onze medewerkers op begrotingsbasis toerekenen aan de investeringsbegroting, wat we voorzichtigheidshalve tot voor kort alleen bij de jaarstukken deden. Dit zorgt ervoor dat ook de gemeenschappelijke regeling zelf maatregelen heeft getroffen om een bijdrage te leveren aan een structureel sluitende begroting. We zullen de loon- en prijsontwikkelingen goed blijven volgen en u op de hoogte houden als er substantiële wijzigingen te verwachten zijn ten opzichte van de huidige uitgangspunten.

Teruggave vermogen

Het besluit tot en met 2026 een vast deel van de algemene reserve aan de deelnemers uit te keren en geen extra vermogensopbouw meer te realiseren, maakt op dit moment nog steeds onderdeel uit van de begroting. De mogelijkheden om na 2026 extra vermogen uit te keren lijken op dit moment zeer beperkt. Het lijkt ons verstandig daar bij de begroting 2025 en 2026 opnieuw naar te kijken, ook in relatie tot het aantrekken van vreemd vermogen.

Voorzichtigheidsbeginsel

In onze ontwerpbegroting zijn we wederom uitgegaan van het voorzichtigheidsbeginsel. We hebben de directe loonkosten inclusief een toeslag voor overhead – in lijn met het BBV en ons recent vastgestelde financiële beleid - toegerekend aan de programma's Waterrecreatie en Landrecreatie. We hebben beperkt loonkosten in de begroting toegerekend aan onze investeringen. Een gedetailleerdere urenprognose hebben we daarvoor op dit moment nog niet beschikbaar. Bij de jaarrekening zullen we op nacalculatie de daadwerkelijk bestede uren aan de investeringen toerekenen.

Besluit

We vragen het algemeen bestuur:

1. Decharge te verlenen aan het DB voor het beheer van de GR gedurende 2022.
2. Het accountantsverslag voor kennisgeving aannemen.
3. De Jaarstukken 2022 vast te stellen.
4. Het onverdeelde rekeningsaldo 2022 ad. € 209.000 (€ 209.232) uit te keren aan de deelnemers conform bijgevoegde specificatie.

Bijlage:

7.1 Jaarstukken 2022 Marrekrite inclusief controleverklaring

7.2 Accountantsverslag 2022 De Marrekrite_2023.180 2252_was getekend

Uitbetaling rekeningresultaat 2022 MARREKRITE

Deelnemers	Totaal	% <i>aandeel</i>
Achtkarspelen	2.710	1,30%
Dantumadiel	2.589	1,24%
De Fryske Marren	23.956	11,45%
Harlingen	2.020	0,97%
Heerenveen	6.802	3,25%
Leeuwarden	20.794	9,94%
Noardeast Fryslân	8.440	4,03%
Opsterland	4.175	2,00%
Smallingerland	8.704	4,16%
Súdwest Fryslân	30.960	14,80%
Tytsjerksteradiel	7.590	3,63%
Waadhoeke	5.201	2,49%
Weststellingwerf	4.302	2,06%
Provincie Fryslân	80.988	38,71%
Totaal	209.232	100,00%
	209.232	RR

Vergadering van het Algemeen Bestuur

Datum: donderdag 29 juni 2023

Tijd: 10.00-12.00 uur

Locatie: Digitaal via Teams

8. Ontwerpbegroting 2024 en MJR 2025-2027

Aanleiding

Wij bieden u hierbij (in bijlage) de Ontwerpbegroting 2024 & Meerjarenraming 2025-2027 aan. Deze stukken voldoen aan de eisen van het BBV. Het dagelijks bestuur heeft de ontwerpbegroting in februari vastgesteld zodat de deelnemers kennis hebben kunnen nemen van de inhoud en de stukken en een zienswijze aan de raden en de staten hebben kunnen vragen. Tot op dit moment zijn er geen zienswijzen ingediend door één van de deelnemers. Het algemeen bestuur stelt de begroting en meerjarenraming definitief vast in deze vergadering, met inachtneming van eventueel door de deelnemers ingediende zienswijzen.

Sterke stijging looncomponent

De in juni 2021 vastgestelde bijdrageregeling is als basis genomen voor de Meerjarenbegroting 2023-2026. Met alle loon- en prijsontwikkelingen van het afgelopen jaar hebben we daar bovenop echter een extra bijdrage van de deelnemers moeten vragen. De meerjarenbegroting is met deze enorme loon- en prijsstijgingen niet meer te handhaven op het niveau zoals vastgesteld voor 2023 en sluit ook niet meer aan bij de uitgangspunten waar we bij het vaststellen van de nieuwe bijdrageregeling op stuurden.

Zoals u weet bedraagt de looncomponent van onze gemeenschappelijke regeling ca. 25% van de totale begroting. Met de meest recente loonramingen die door onze salarisverwerker provincie Fryslân zijn gemaakt, op basis van het prijspeil 1 januari 2023, stijgen de lasten voor de GR behoorlijk. In 2022 hebben we een extra medewerker in dienst kunnen nemen (0,67 fte) en daarnaast geldt voor alle personeelsleden dat de salarissen de laatste tijd stevig zijn verhoogd, voornamelijk als gevolg van CAO verhogingen. Het einde van de stijgingen is nog niet in zicht.

Aantrekken vreemd vermogen

Het is belangrijk op te merken dat we in de voorliggende ontwerpbegroting nog geen rekening hebben gehouden met nieuw aan te trekken (langlopende) geldleningen. Marrekrite zal in 2024 (extra) vreemd vermogen moeten aantrekken, eerst en zo lang mogelijk in de vorm van kasgeld, maar later ook in de vorm van langlopende leningen. Dergelijke maatregelen zijn dus nog niet ingecalculeerd in deze begroting. Duidelijk is dat de rentestand ten opzichte van 2022 nog verder omhoog is gelopen en dat het aantrekken van vreemd vermogen, kort of lang, zeker niet langer kosteloos of bijna kosteloos kan, wat tot voor kort wel het geval was.

We hebben in een eerder stadium voorzien dat we een lening van € 8 miljoen moesten aantrekken om de resterende vervangingsopgave te kunnen financieren. We zijn nu aan het bekijken of het enigszins temporiseren van deze opgave, mede ook vanwege de gestegen prijzen, een goede alternatieve optie is. Gezien de gewijzigde rentestand zullen we mogelijk ook een nieuwe strategie moeten gaan volgen in het aantrekken van leningen. Hiertoe volgen we de renteontwikkelingen op de kapitaalmarkt en zullen u te zijner tijd hierover nader informeren.

Sluitende begroting

Deze verhoging van 6% is vanaf 2024 echter structureel nodig om onze meerjarenbegroting sluitend te krijgen. Daarmee zijn we er helaas nog niet. We stellen daarom voor de deelnemersbijdrage per 2024 in plaats van met 2% jaarlijks met 3% te indexeren. Dat betekent dus een extra verhoging van 1% structureel. Het begrotingsresultaat en de meerjarenraming zijn daarmee weer structureel sluitend. Het begrote resultaat ligt aan het eind van de periode (2027) op ca. € 30.000.

We hebben de eigen inkomsten eveneens verhoogd naar een meer realistisch niveau op basis van de afgelopen twee jaar (€ 200.000). Natuurlijk zagen we al eerder dat de neerwaartse trend van eerdere jaren leek te zijn doorbroken, maar wij konden niet duiden of er bijvoorbeeld van een Corona-effect sprake was. Inmiddels hebben we er vertrouwen in dat de verhoogde inkomsten nog enige tijd zullen standhouden. Daarnaast verhogen we met ingang van het seizoen 2024 de prijzen van de wimpels met € 5,- per stuk.

Iets anders is dat we een deel van de uren van onze medewerkers op begrotingsbasis toerekenen aan de investeringsbegroting, wat we voorzichtigheidshalve tot voor kort alleen bij de jaarstukken deden. Dit zorgt ervoor dat ook de gemeenschappelijke regeling zelf maatregelen heeft getroffen om een bijdrage te leveren aan een structureel sluitende begroting. We zullen de loon- en prijsontwikkelingen goed blijven volgen en u op de hoogte houden als er substantiële wijzigingen te verwachten zijn ten opzichte van de huidige uitgangspunten.

Teruggave vermogen

Het besluit tot en met 2026 een vast deel van de algemene reserve aan de deelnemers uit te keren en geen extra vermogensopbouw meer te realiseren, maakt op dit moment nog steeds onderdeel uit van de begroting. De mogelijkheden om na 2026 extra vermogen uit te keren lijken op dit moment zeer beperkt. Het lijkt ons verstandig daar bij de begroting 2025 en 2026 opnieuw naar te kijken, ook in relatie tot het aantrekken van vreemd vermogen.

Voorzichtigheidsbeginsel

In onze ontwerpbegroting zijn we wederom uitgegaan van het voorzichtigheidsbeginsel. We hebben de directe loonkosten inclusief een toeslag voor overhead – in lijn met het BBV en ons recent vastgestelde financiële beleid - toegerekend aan de programma's Waterrecreatie en Landrecreatie. We hebben beperkt loonkosten in de begroting toegerekend aan onze investeringen. Een gedetailleerdere urenprognose hebben we daarvoor op dit moment nog niet beschikbaar. Bij de jaarrekening zullen we op nacalculatie de daadwerkelijk bestede uren aan de investeringen toerekenen.

Besluit

We vragen het algemeen bestuur:

1. De Ontwerpbegroting 2024 & Meerjarenraming 2025-2027 vast te stellen.

Bijlage: 8.1_Onwerpbegroting 2024 & Meerjarenraming 2025-2027 Marrekrite

Marrekrite
De heer L. Touwen
Lytse Súdein 12
8624 TT UITWELLINGERGA

Dossiernummer : Z2022-03390
Stuknummer : S2022-22224
Behandeld door : Tineke Bergsma
Email : gemeente@achtkarspelen.nl

Uw brief van
26/8 en 11/10

Uw kenmerk

Bijlage

Verzenddatum
20 december 2022

Onderwerp

zienswijze wijziging Gemeenschappelijke regeling Marrekrite

Geacht bestuur,

In uw brief van 26 augustus 2022, aangevuld op 11 oktober biedt u de raad de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen met betrekking tot de voorgestelde wijzigingen in de Gemeenschappelijke Regeling Marrekrite.

Met deze brief informeren wij u dat wij van deze mogelijkheid graag gebruik willen maken. Onderstaand leest u onze zienswijze.

Zienswijze

Wij verzoeken u met klem om de naam 'GR Marrekrite' niet te wijzigen in 'GR Recreatieschap Marrekrite', maar in 'GR Rekreaasjeskip Marrekrite', zowel in de spreektaal als in officiële uitingen van de Marrekrite, zoals het logo en de externe en interne communicatie.

Met vriendelijke groet,

Namens de raad van Achtkarspelen
De griffier de voorzitter

Dhr. Mr. G.J. Andringa

dhr. Mr. O.F. Brouwer

Recreatieschap Marrekrite
t.a.v. de heer L. Touwen
Lytse Sudein 12
8624 TT UITWELLINGGA

Burgum, 19 december 2022

VERZONDEN --9 JAN 2023

ons kenmerk : S2022-22175
dossier : Z2022-03389
behandeld door : Tineke Bergsma
telefoonnummer : (0511) 460 919
uw brief van : 11 oktober 2022
uw kenmerk :
onderwerp : **Extra informatie wijzigingsvoorstel GR Marrekrite t.a.v. het College**

Geacht bestuur,

In uw brief van 26 augustus 2022, aangevuld op 11 oktober biedt u de raad de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen met betrekking tot de voorgestelde wijzigingen in de Gemeenschappelijke Regeling Marrekrite.

Met deze brief informeren wij u dat wij van deze mogelijkheid graag gebruik willen maken. Onderstaand leest u onze zienswijze.

Zienswijze

Wij verzoeken u met klem om de naam 'GR Marrekrite' niet te wijzigen in 'GR Recreatieschap Marrekrite', maar in 'GR Rekreaasjeskip Marrekrite', zowel in de spreektaal als in officiële uitingen van de Marrekrite, zoals het logo en de externe en interne communicatie.

Met vriendelijke groet,

Namens de raad van de gemeente Tytsjerksteradiel
De griffier

Mevr. Mr. A. Dam

De voorzitter

Dhr. Drs. L.J. Gebben

Aan
T.a.v.
Adres
PC woonplaats

Uitwellingerga
datum

Onderwerp
reactie zienswijze
GR Marrekrite

Ons kenmerk
briefnummer

Geachte raadsleden,

Op 20 december 2022 hebben wij uw zienswijze ontvangen met betrekking tot de wijziging van de gemeenschappelijke regeling Marrekrite.

In uw zienswijze verzoekt u de naam 'GR Marrekrite' niet te wijzigen in 'GR Recreatieschap Marrekrite' maar in 'GR Rekreaasjeskip Marrekrite', zowel in de spreektaal als in officiële uitingen van Marrekrite, zoals het logo en de externe en interne communicatie.

In de vergadering van 29 juni 2023 heeft het algemeen bestuur besloten uw zienswijze niet over te nemen en de naam niet te wijzigen in GR Rekreaasjeskip Marrekrite. De betreffende wijziging van de gemeenschappelijke regeling betreft in hoofdzaak een aantal technische aanpassingen.

Reeds sinds 2017 wordt de naam Recreatieschap Marrekrite consequent gebruikt in alle interne en externe uitingen. Dit was alleen nog niet geformaliseerd in de gemeenschappelijke regeling, wat met de aanpassing van de regeling gecorrigeerd wordt.

Besluitvorming kan op verzoek wel op een ander moment plaatsvinden, rekening houdend met het werk en de kosten die dit met zich meebrengt.

Met vriendelijke groet,
Recreatieschap Marrekrite

Judith Porsius
Wvd. directeur

INHOUDSOPGAVE

Hoofdstuk 1	Algemene bepalingen
Hoofdstuk 2	Inrichting en samenstelling bestuur
Afdeling 1	Het bestuur
Afdeling 2	Het algemeen bestuur
Afdeling 3	Het dagelijks bestuur
Afdeling 4	De voorzitter
Afdeling 5	Commissies
Afdeling 6	De directeur
Hoofdstuk 3	Taken en bevoegdheden
Afdeling 1	Taken en bevoegdheden van het algemeen bestuur
Afdeling 2	Taken en bevoegdheden van het dagelijks bestuur
Afdeling 3	Taken en bevoegdheden van de voorzitter
Hoofdstuk 4	Inlichtingen en verantwoording
Hoofdstuk 5	Financiën en beheer
Hoofdstuk 6	Archiefbescheiden
Hoofdstuk 7	Toetreding, uittreding, wijziging en opheffing
Hoofdstuk 8	Slotbepalingen

Gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Marrekrite

Gedeputeerde staten van de provincie Fryslân en de colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Achtkarspelen, Dantumadiel, De Fryske Marren, Harlingen, Heerenveen, Leeuwarden, Noardeast-Fryslân, Opsterland, Smallingerland, Súdwest-Fryslân, Tytsjerksteradiel, Waadhoeke en Weststellingwerf, ieder voor zover zij bevoegd zijn,

gelet op:

hoofdstuk IV van de Wet gemeenschappelijke regelingen

BESLUITEN:

de gemeenschappelijke regeling Marrekrite gewijzigd vast te stellen als volgt:

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1 Begripsbepalingen

1. In deze regeling wordt verstaan onder:
 - a. de regeling: de gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Marrekrite;
 - b. openbaar lichaam: het openbaar lichaam als bedoeld in artikel 2 van deze regeling;
 - c. de wet: de Wet gemeenschappelijke regelingen;
 - d. colleges: gedeputeerde staten van Fryslân en de colleges van burgemeester en wethouders van de deelnemende gemeenten.
2. Waar de wet of de regeling bepalingen van de Provinciewet van overeenkomstige toepassing verklaard wordt voor provinciale staten, gedeputeerde staten en de commissaris van de Koning gelezen: het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de voorzitter.

Artikel 2 Openbaar lichaam

1. Er is een openbaar lichaam als bedoeld in artikel 51, eerste lid, juncto artikel 8, eerste lid, van de wet, genaamd Recreatieschap voor het Friese water en land “de Marrekrite”, hierna: Recreatieschap Marrekrite.
2. Recreatieschap Marrekrite is gevestigd te Uitwellingerga.

Artikel 3 Belangen

Recreatieschap Marrekrite behartigt binnen de opgedragen taken de gemeenschappelijke belangen van de colleges, met als doel een evenwichtige en gecoördineerde ontwikkeling van de recreatie in de provincie Fryslân, rekening houdende met de belangen van natuur en landschap.

Artikel 4 Taken openbaar lichaam

1. Ter behartiging van de in artikel 3 genoemde belangen oefent het openbaar lichaam de volgende taken uit:
Het bevorderen van waterrecreatie door het tot stand brengen, beheren en onderhouden van voldoende vrije aanlegplaatsen midden in de natuur. Dit omvat mede:
 - het zorgdragen voor een goede spreiding van de aanlegplaatsen;
 - het op diepte houden van de aanlegplaatsen;
 - het ophalen van recreatieafval bij de aanlegplaatsen; en
 - het verzorgen van het groenonderhoud bij de aanlegplaatsen.
Het bevorderen van landrecreatie door:
 - a. het tot stand brengen, beheren en onderhouden van bewegwijzering van recreatieve routestructuren, inclusief toeristische overstappunten; en
 - b. het beheren en coördineren van recreatieve routes in de digitale routedatabase.
Advisering en ontwikkeling (water- en landrecreatie):
 - a. advisering over uniforme brug- en sluisbediening.
 - b. het geven van voorlichting, het ontwerpen van plannen en het verstrekken van adviezen.
 - c. het gevraagd en ongevraagd (doen) uitvoeren van onderzoek.
 - d. het initiëren, coördineren en organiseren van werkgroepen, (innovatieve) projecten en initiatieven.
2. De taken als bedoeld in het eerste lid worden zo veel als mogelijk uitgevoerd in afstemming met de betreffende deelnemer(s) en voorts met inachtneming van het door de bestuursorganen van de provincie en de deelnemende gemeenten vastgestelde beleid, beleidsregels en instructies.
3. Recreatieschap Marrekrite is bevoegd tot het ten behoeve van derden verrichten van diensten op het terrein van het beheer en onderhoud ten behoeve van water- en landrecreatie, voor zover het dagelijks bestuur daarin bewilligt.

Hoofdstuk 2 Inrichting en samenstelling bestuur

Afdeling 1 Het bestuur

Artikel 5 Het bestuur

1. Het bestuur van het openbaar lichaam bestaat uit een algemeen bestuur, een dagelijks bestuur en een voorzitter.
2. Het algemeen bestuur staat aan het hoofd van het openbaar lichaam.

Afdeling 2 Het algemeen bestuur

Artikel 6 Samenstelling

1. De colleges wijzen elk één lid en tenminste één plaatsvervangend lid aan van het algemeen bestuur. De aanwijzing vindt zo spoedig mogelijk plaats.
2. Het lidmaatschap van het algemeen bestuur eindigt van rechtswege, zodra men ophoudt lid te zijn van het college uit wiens midden men is aangewezen.
3. De zittingsduur van de leden van het algemeen bestuur is gelijk aan die van het college dat hen heeft aangewezen.
4. Indien in het algemeen bestuur een vacature ontstaat, wijst het betreffende college zo spoedig mogelijk een nieuw lid aan.

Artikel 7 Werkwijze

1. Het algemeen bestuur vergadert ten minste twee maal per jaar, en voorts zo dikwijls als de voorzitter of het dagelijks bestuur dit nodig oordeelt, dan wel ten minste een vijfde van het aantal leden dit, onder opgaaf van redenen, schriftelijk verzoekt.
2. De vergaderingen van het algemeen bestuur zijn openbaar. Indien de voorzitter, dan wel een vijfde gedeelte van de aanwezige leden het nodig oordeelt, dient het algemeen bestuur te besluiten of zal worden vergaderd met gesloten deuren.
3. Het algemeen bestuur stelt een reglement van orde voor zijn vergaderingen en andere werkzaamheden vast.
4. De voorzitter roept de leden schriftelijk tot de vergadering op.
5. Tegelijkertijd met de oproeping brengt de voorzitter dag, tijdstip en plaats van de vergadering ter openbare kennis. De agenda en de daarbij behorende voorstellen met uitzondering van de in artikel 23, tweede lid, van de wet bedoelde stukken worden tegelijkertijd met de oproeping en op een bij de openbare kennisgeving aan te geven wijze ter inzage gelegd.
6. De vergadering wordt niet geopend voordat blijkt dat ten minste de helft van het aantal zitting hebbende leden tegenwoordig is.
7. Indien ingevolge het zesde lid de vergadering niet kan worden geopend, belegt de voorzitter, onder verwijzing naar dit artikel, opnieuw een vergadering tegen een tijdstip dat ten minste vierentwintig uur na het bezorgen van de oproeping is gelegen.
8. Op de vergadering, bedoeld in het zevende lid, is het zesde lid niet van toepassing. Het algemeen bestuur kan echter over andere aangelegenheden dan die waarvoor de

ingevolge het zesde lid niet geopende vergadering was belegd, alleen beraadslagen of besluiten, indien blijkens de presentielijst meer dan de helft van het aantal zitting hebbende leden tegenwoordig is.

Artikel 8 Besluitvorming

1. Elk lid van het algemeen bestuur, aangewezen door en uit de colleges van burgemeester en wethouders, heeft één stem. Het lid, aangewezen door en uit gedeputeerde staten heeft één stem.
2. Een stemming is alleen geldig als meer dan de helft van het aantal leden dat zitting heeft, en zich niet van deelneming aan de stemming moet onthouden, daaraan heeft deelgenomen. Artikel 29, tweede lid, van de Provinciewet is van overeenkomstige toepassing.
3. Voor het tot stand komen van een beslissing bij stemming is de volstreckte meerderheid vereist van hen die een stem hebben uitgebracht.
4. Een lid neemt niet deel aan de stemming over:
 - a. een aangelegenheid die hem rechtstreeks of middellijk persoonlijk aangaat of waarbij hij als vertegenwoordiger is betrokken;
 - b. de vaststelling of goedkeuring van de rekening van een lichaam waaraan hij rekenplichtig is of tot welk bestuur hij behoort.

Afdeling 3 Het dagelijks bestuur

Artikel 9 Samenstelling

1. Het dagelijks bestuur bestaat uit de voorzitter en vijf andere leden, door en uit het algemeen bestuur aan te wijzen.
2. De leden van het dagelijks bestuur worden aangewezen in de eerste vergadering van het algemeen bestuur in nieuwe samenstelling.
3. Een lid van het dagelijks bestuur treedt af, zodra men ophoudt lid van het algemeen bestuur te zijn.
4. Degene die tussentijds ophoudt lid van het algemeen bestuur te zijn, houdt tevens op lid van het dagelijks bestuur te zijn.
5. Indien in het dagelijks bestuur een vacature ontstaat, wijst het algemeen bestuur zo spoedig mogelijk een nieuw lid aan.

Artikel 10 Werkwijze en besluitvorming

1. Het dagelijks bestuur vergadert zo vaak als de voorzitter of één van de leden dit nodig acht.
2. Elk lid van het dagelijks bestuur heeft één stem.
3. Voor het tot stand komen van een beslissing bij stemming wordt de volstreckte meerderheid vereist van hen die een stem hebben uitgebracht.
4. De vergadering wordt niet geopend voordat blijkens de presentielijst meer dan de helft van het aantal zitting hebbende leden tegenwoordig is.

5. Indien het vereiste aantal leden niet tegenwoordig is, belegt de voorzitter, onder verwijzing naar dit artikel, een nieuwe vergadering.
6. Op de vergadering, bedoeld in het vijfde lid, is het vierde lid niet van toepassing. Het dagelijks bestuur kan echter over andere aangelegenheden dan die waarvoor de eerdere vergadering was belegd alleen beraadslagen of besluiten, indien alle zitting hebbende leden tegenwoordig zijn.
7. Indien bij een stemming, anders dan over personen voor het doen van benoemingen, voordrachten of aanbevelingen, de stemmen staken, wordt opnieuw gestemd. Staken de stemmen andermaal over hetzelfde voorstel, dan beslist de stem van de voorzitter.
8. Het dagelijks bestuur kan voor zijn vergaderingen een reglement van orde vaststellen.

Afdeling 4 De voorzitter

Artikel 11 De voorzitter

1. Het algemeen bestuur benoemt uit zijn midden het door gedeputeerde staten aangewezen lid als voorzitter.
2. De voorzitter is tevens voorzitter van het dagelijks bestuur.
3. De voorzitter wordt bij ontstentenis vervangen door een lid van het dagelijks bestuur, dat daartoe door het algemeen bestuur is aangewezen.

Afdeling 5 Commissies

Artikel 12 Adviescommissies

1. Het algemeen bestuur kan, met toepassing van artikel 24 van de wet, commissies van advies instellen.
2. Op voorstel van de raden van de deelnemende gemeenten en provinciale staten gezamenlijk stelt het algemeen bestuur, met toepassing van artikel 24a van de wet, een gemeenschappelijke adviescommissie in, die het algemeen bestuur van advies kan voorzien, de besluitvorming van de raden van de deelnemende gemeenten en provinciale staten met betrekking tot de regeling kan voorbereiden en deze bestuursorganen van advies kan voorzien.
3. Andere commissies van advies aan het dagelijks bestuur of de voorzitter worden door het dagelijks bestuur onderscheidenlijk de voorzitter ingesteld. Het dagelijks bestuur respectievelijk de voorzitter regelt de bevoegdheden en de samenstelling.

Afdeling 6 De directeur

Artikel 13 De directeur

1. De directeur is belast met de dagelijkse leiding van Recreatieschap Marrekrite.
2. De directeur is het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de voorzitter behulpzaam bij de vervulling van hun taak.
3. De directeur is aanwezig bij de vergaderingen van het algemeen en het dagelijks bestuur.
4. De stukken die van het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur uitgaan worden door de directeur mede ondertekend.
5. Het dagelijks bestuur regelt de vervanging van de directeur.

Hoofdstuk 3 Taken en bevoegdheden van het bestuur

Afdeling 1 Taken en bevoegdheden van het algemeen bestuur

Artikel 14 Taken en bevoegdheden algemeen bestuur

1. Alle taken en bevoegdheden die niet bij of krachtens deze regeling aan het dagelijks bestuur of de voorzitter zijn opgedragen, behoren aan het algemeen bestuur.
Tot de taken en bevoegdheden behoren in elk geval:
 - a. het vaststellen van de begroting;
 - b. het vaststellen van de jaarrekening en het jaarverslag;
2. Het algemeen bestuur kan besluiten tot de oprichting van en de deelneming in stichtingen, maatschappen, vennootschappen, verenigingen, coöperaties en onderlinge waarborgmaatschappijen, voor zover dat in het bijzonder aangewezen moet worden geacht voor de behartiging van het daarmee te dienen openbaar belang. Het besluit wordt niet genomen dan nadat de raden van de deelnemende gemeenten en provinciale staten een ontwerpbesluit is toegezonden en in de gelegenheid zijn gesteld hun wensen en bedenkingen ter kennis van het algemeen bestuur van het openbaar lichaam te brengen.
3. Het algemeen bestuur kan aan het dagelijks bestuur bevoegdheden van het algemeen bestuur overdragen, tenzij de aard van de bevoegdheid zich tegen overdracht verzet. Het algemeen bestuur kan beperkingen stellen aan de uitoefening van de overgedragen bevoegdheid.

Afdeling 2 Taken en bevoegdheden van het dagelijks bestuur

Artikel 15 Taken en bevoegdheden dagelijks bestuur

1. Tot de taken en bevoegdheden van het dagelijks bestuur behoren in elk geval:
 - a. het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam te voeren, voor zover niet bij of krachtens de wet of de regeling het algemeen bestuur hiermee is belast;
 - b. beslissingen van het algemeen bestuur voor te bereiden en uit te voeren;
 - c. regels vast te stellen over de ambtelijke organisatie van het openbaar lichaam;

- d. tot privaatrechtelijke rechtshandelingen van het openbaar lichaam te besluiten, met uitzondering van privaatrechtelijke rechtshandelingen als bedoeld in artikel 14, tweede lid;
 - e. te besluiten namens het openbaar lichaam, het dagelijks bestuur of het algemeen bestuur rechtsgedingen, bezwaarprocedures of administratief beroepsprocedures te voeren of handelingen ter voorbereiding daarop te verrichten, tenzij het algemeen bestuur, voor zover het het algemeen bestuur aangaat, in voorkomende gevallen anders beslist;
 - f. het beheer van de financiële administratie;
 - g. de zorg, voor zover niet aan anderen opgedragen, voor de controle op het geldelijk beheer en de boekhouding;
 - h. het behartigen van de belangen van Recreatieschap Marrekrite bij andere overheden, instellingen, diensten of personen.
2. Het dagelijks bestuur neemt, ook alvorens is besloten tot het voeren van een rechtsgeding, alle conservatoire maatregelen en doet wat nodig is ter voorkoming van verjaring of verlies van recht of bezit.

Afdeling 3 Taken en bevoegdheden van de voorzitter

Artikel 16 Taken en bevoegdheden voorzitter

- 1. De voorzitter is belast met de leiding van de vergaderingen van het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur.
- 2. De voorzitter tekent de stukken die van het algemeen bestuur en dagelijks bestuur uitgaan.
- 3. De voorzitter vertegenwoordigt Recreatieschap Marrekrite in en buiten rechte. De voorzitter kan deze bevoegdheid opdragen aan een door hem aan te wijzen persoon.

Hoofdstuk 4 Inlichtingen en verantwoording

Artikel 17 Inlichtingen door het bestuur aan de raden en provinciale staten

- 1. Het bestuur geeft de raden van de deelnemende gemeenten en provinciale staten alle inlichtingen die:
 - a. deze bestuursorganen nodig hebben voor de uitvoering van hun taken; of
 - b. door één of meer leden van die bestuursorganen worden verlangd.
- 2. Het respectieve reglement van orde van de in het eerste lid genoemde bestuursorganen is zoveel mogelijk van overeenkomstige toepassing.

Artikel 18 Algemeen bestuur

- 1. Een lid van het algemeen bestuur verstrekt aan het college die dit lid heeft aangewezen, alle inlichtingen die door één of meer leden daarvan wordt verlangd op de binnen de betreffende gemeente en de provincie gebruikelijke wijze.

2. Een lid van het algemeen bestuur kan door het college die dit lid heeft aangewezen, ter verantwoording worden geroepen voor het door hem in het algemeen bestuur gevoerde beleid op de binnen de betreffende gemeente en de provincie gebruikelijke wijze.
3. Het bepaalde in het eerste en tweede lid is van overeenkomstige toepassing ten aanzien van de raden van de deelnemende gemeenten en provinciale staten.
4. Het college kan een door hem aangewezen lid van het algemeen bestuur ontslag verlenen, indien dit lid het vertrouwen van het college niet meer bezit.
5. Bij het verstrekken van inlichtingen of het afleggen van verantwoording verschaft een lid van het algemeen bestuur over zaken waaromtrent krachtens artikel 23 van de wet geheimhouding is opgelegd slechts informatie, indien krachtens het bepaalde voor het orgaan dat het lid heeft aangewezen geheimhouding is opgelegd. Laatstbedoelde geheimhouding kan eerst worden opgeheven, nadat door het algemeen bestuur tot opheffing van de geheimhouding is besloten.

Artikel 19 Dagelijks bestuur

1. Het dagelijks bestuur en elk van zijn leden afzonderlijk zijn aan het algemeen bestuur verantwoording schuldig over het door het dagelijks bestuur gevoerde bestuur.
2. Het dagelijks bestuur geeft het algemeen bestuur alle inlichtingen die het algemeen bestuur voor de uitoefening van zijn taak nodig heeft.
3. Het algemeen bestuur kan besluiten een lid van het dagelijks bestuur ontslag te verlenen, indien dit lid het vertrouwen van het algemeen bestuur niet meer bezit. Op het ontslagbesluit is artikel 4:8 van de Algemene wet bestuursrecht niet van toepassing. De rechter treedt niet in de beoordeling van de gronden waarop het algemeen bestuur tot ontslag van een lid van het dagelijks bestuur heeft besloten.

Artikel 20 Bericht en raad

1. Over al hetgeen het openbaar lichaam betreft, dient het dagelijks bestuur Onze Ministers desgevraagd van bericht en raad.
2. Het dagelijks bestuur doet mededeling van het verzoek en de inhoud daarvan aan de colleges.

Hoofdstuk 5 Financiën en beheer

Artikel 21 Geldmiddelen

De geldmiddelen van Recreatieschap Marrekrite worden gevormd door:

- a. bijdragen van de colleges;
- b. subsidies, schenkingen en overige bijdragen;
- c. overige inkomsten.

Artikel 22 Bijdrage

1. Voor zover de kosten van Recreatieschap Marrekrite niet worden gedekt door de in artikel 21 sub b en c bedoelde inkomsten, wordt hierin als volgt voorzien:
 - a. gedeputeerde staten: 40%;
 - b. colleges van burgemeester en wethouders gezamenlijk: 60%.

2. Het algemeen bestuur stelt de verdeelsleutel vast, op grond waarvan de in het eerste lid, onder b. bedoelde bijdrage over de colleges wordt omgeslagen.
3. De deelnemers betalen de verschuldigde bijdrage bij wijze van voorschot jaarlijks vóór 1 februari.
4. Verrekening van het verschil tussen de begrote bijdrage en de werkelijk verschuldigde bijdrage vindt plaats binnen twee maanden na vaststelling van de jaarrekening.
5. De deelnemers dragen er zorg voor dat Recreatieschap Marrekrite te allen tijde over voldoende middelen beschikt om aan al zijn verplichtingen jegens derden te voldoen.
6. Indien aan het algemeen bestuur blijkt dat het bestuur van een deelnemende gemeente weigert deze uitgaven op de begroting te zetten, doet het algemeen bestuur onverwijld aan gedeputeerde staten het verzoek over te gaan tot toepassing van de artikelen 194 en 195 Gemeentewet.
7. Indien aan het algemeen bestuur blijkt dat het provinciebestuur weigert deze uitgaven op de begroting te zetten, doet het algemeen bestuur onverwijld aan de minister van Binnenlandse zaken en Koninkrijksrelaties het verzoek over te gaan tot toepassing van de artikelen 198 en 199 Provinciewet.

Artikel 23 Financiële en beleidsmatige kaders

Het dagelijks bestuur zendt van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient, de algemene financiële en beleidsmatige kaders in de vorm van een begrotingstoelichting en de voorlopige jaarrekening van het voorafgaande kalenderjaar aan de raden van de deelnemende gemeenten en aan provinciale staten, met inachtneming van de in de wet genoemde termijn.

Artikel 23a Begroting

1. Het algemeen bestuur stelt de begroting vast voorafgaande aan het jaar dat waarvoor zij dient, met inachtneming van de in de wet genoemde termijn voor toezending van de vastgestelde begroting aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.
2. Het dienstjaar valt samen met het kalenderjaar.
3. Het dagelijks bestuur zendt de begroting binnen twee weken na vaststelling aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, met inachtneming van de in de wet genoemde termijn.

Artikel 24 Zienswijzeprocedure begroting

1. Het dagelijks bestuur zendt de ontwerpbegroting, alsmede een meerjarenraming voor drie aaneengesloten jaren, voordat zij aan het algemeen bestuur wordt aangeboden, toe aan de raden van de deelnemende gemeenten en aan provinciale staten, met inachtneming van de in de wet genoemde termijn voor het geven van de in het derde lid bedoelde zienswijze. De ontwerpbegroting bevat een raming van de door de colleges verschuldigde bijdrage.
2. De ontwerpbegroting wordt door de zorg van de deelnemende gemeenten en de provincie voor een ieder ter inzage gelegd en, tegen betaling van de kosten, algemeen verkrijgbaar gesteld.

3. De raden van de deelnemende gemeenten en provinciale staten kunnen bij het dagelijks bestuur hun zienswijze over de ontwerpbegroting naar voren brengen. Het dagelijks bestuur voegt de commentaren waarin deze zienswijze is vervat bij de ontwerpbegroting, zoals deze aan het algemeen bestuur wordt aangeboden.
4. Het dagelijks bestuur stelt de raden van de deelnemende gemeenten en provinciale staten schriftelijk en gemotiveerd in kennis van zijn oordeel over de in het derde lid bedoelde zienswijze, alsmede van de conclusies die het daaraan verbindt.
5. Het dagelijks bestuur zendt de vastgestelde begroting zo nodig toe aan de raden van de deelnemende gemeenten en aan provinciale staten, die ter zake bij de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties hun zienswijze naar voren kunnen brengen.
6. Het eerste, derde en vierde lid zijn van toepassing op besluiten tot wijziging van de begroting, met uitzondering van de volgende categorieën van begrotingswijzigingen:
 - a. die verband houden met aanpassingen van de ramingen in verband met loon- en prijsstijgingen;
 - b. die betrekking hebben op overboekingen van kredieten van één object naar één of meer andere, dan wel nieuwe objecten;
 - c. die betrekking hebben op nieuwe investeringen c.q. lasten daarvan, voor zover de post “onvoorzien” daartoe nog de ruimte biedt;
 - d. die betrekking hebben op overige lasten, voor zover de post “onvoorzien” daartoe nog de ruimte biedt;
 - e. die betrekking hebben op bijdragen van derden dan wel andere baten.
7. Begrotingswijzigingen worden door het dagelijks bestuur toegezonden aan de colleges, indien en voor zover een wijziging van invloed is op de bijdrage.

Artikel 25 Jaarrekening en Jaarverslag

1. Het algemeen bestuur stelt de jaarrekening en het jaarverslag vast in het jaar volgende op het jaar waarop deze betrekking hebben, met inachtneming van de in de wet genoemde termijn voor toezending van de vastgestelde jaarrekening aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.
2. Het dagelijks bestuur zendt de jaarrekening binnen twee weken na vaststelling aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, met inachtneming van de in de wet genoemde termijn.
3. De jaarrekening en het jaarverslag worden ter kennisname aan de colleges, de raden van de deelnemende gemeenten en provinciale staten gezonden.

Artikel 26 De administratie en de controle

1. Het algemeen bestuur stelt bij verordening de uitgangspunten vast voor het financiële beleid, alsmede voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie. De verordening waarborgt dat aan de eisen van rechtmatigheid, verantwoording en controle wordt voldaan.
2. Het algemeen bestuur stelt bij verordening regels vast voor de controle op het financieel beheer en op de inrichting van de financiële organisatie. De verordening waarborgt dat de rechtmatigheid van het financiële beheer en van de inrichting van de financiële organisatie wordt getoetst.

3. Het algemeen bestuur wijst een accountant aan als bedoeld in artikel 393, eerste lid, van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek, belast met de controle van de jaarrekening en het daarbij verstrekken van een controleverklaring en het daarbij uitbrengen van een verslag van de bevindingen. Artikel 217, derde tot en met vijfde lid, van de Provinciewet is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 27 Tegemoetkoming in de kosten en vergoeding van werkzaamheden Vervallen.

Hoofdstuk 6 Archiefbescheiden

Artikel 28 Archief

1. Het dagelijks bestuur is belast met de zorg voor de archiefbescheiden van de organen van Recreatieschap Marrekrite, overeenkomstig een door het algemeen bestuur, met inachtneming van artikel 40 van de Archiefwet 1995, vast te stellen Archiefverordening. Deze verordening moet aan gedeputeerde staten worden meegedeeld.
2. Bij opheffing van de gemeenschappelijke regeling wordt ten aanzien van de archiefbescheiden een voorziening getroffen, overeenkomstig artikel 4, eerste lid, van de Archiefwet 1995.
3. De archiefbewaarplaats, voor de bewaring van de op grond van artikel 12, eerste lid en artikel 13 van de Archiefwet 1995 over te brengen archiefbescheiden, is de provinciale archiefbewaarplaats.
4. De directeur is belast met het beheer van de archiefbescheiden, voor zover deze archiefbescheiden niet zijn overgebracht naar de archiefbewaarplaats.

Hoofdstuk 7 Toetreding, uittreding, wijziging en opheffing

Artikel 29 Toetreding

1. Een bestuursorgaan dat wenst toe te treden, dient hiertoe een verzoek in bij het algemeen bestuur.
2. Toetreding kan geschieden nadat de colleges hiertoe eensluidend hebben besloten.
3. De toetreding gaat in op de eerste dag van het kalenderjaar volgende op het jaar waarin het in het tweede lid bedoelde besluit in werking is getreden. Het algemeen bestuur kan in afwijking van de vorige volzin een andere termijn voor toetreding vaststellen.
4. Het algemeen bestuur regelt de gevolgen omtrent de toetreding.

Artikel 30 Uittreding

1. Uittreding uit de regeling is mogelijk per 1 januari van enig jaar, na een periode van vijf jaren nadat het besluit tot toetreding in werking is getreden en vervolgens telkens om de vijf jaren. Daarbij wordt een opzegtermijn van ten minste één jaar in acht genomen.
2. Het voornemen tot uittreding wordt door het betreffende college bij aangetekende kennisgeving aan het algemeen bestuur meegedeeld.

3. Na ontvangst van de in het tweede lid vermelde kennisgeving wordt door het dagelijks bestuur een in overleg met de uittredende deelnemer aan te wijzen onafhankelijke derde opdracht verleend een uittredingsplan op te stellen.
4. Op grond van het in het derde lid opgestelde plan besluit het college dat een kennisgeving als bedoeld in het tweede lid heeft gedaan of daadwerkelijk tot uittreding wordt overgegaan.
5. Wanneer het betreffende college, na daartoe verkregen toestemming van de raad of provinciale staten, besluit uit te treden, stelt het algemeen bestuur het uittredingsplan vast. De in het plan omschreven financiële verplichtingen zijn voor de uittredende deelnemer bindend.
6. De kosten van het opstellen van het uittredingsplan komen voor rekening van de deelnemer die het voornemen heeft om uit te treden.

Artikel 31 Wijziging

1. De colleges of het bestuur van Recreatieschap Marrekrite kunnen een voorstel tot wijziging van de regeling indienen bij het algemeen bestuur.
2. Het algemeen bestuur zendt het wijzigingsvoorstel aan de colleges.
3. Een wijziging komt tot stand indien twee derde van de colleges hiertoe heeft besloten.
4. In afwijking van het derde lid komt een wijziging van de artikelen 3, 4, 11, eerste lid en 22, eerste lid, tot stand indien unaniem hiertoe is besloten.

Artikel 32 Opheffing

1. De regeling wordt opgeheven wanneer tenminste twee derde van de colleges daartoe besluiten, zulks onverminderd het bepaalde in artikel 9, derde lid, van de wet.
2. De opheffing treedt in werking op de eerste dag na bekendmaking.
3. In geval van opheffing besluit het algemeen bestuur tot liquidatie.
4. Het algemeen bestuur stelt een liquidatieplan vast. Hierbij kan worden afgeweken van de bepalingen van de regeling. Het plan voorziet in de verdeling van de rechten en verplichtingen van het openbaar lichaam over de deelnemende partijen op een in dat plan te bepalen wijze.

Hoofdstuk 8 Slotbepalingen

Artikel 33 Citeertitel, bekendmaking en inwerkingtreding

1. Deze regeling wordt aangehaald als “Gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Marrekrite”.
2. Gedeputeerde staten van Fryslân dragen zorg voor de bekendmaking van besluiten tot het vaststellen, wijzigen, verlengen of opheffen van de regeling. Bekendmaking vindt plaats in het provinciaal blad.
3. De regeling of een wijziging daarvan treedt in werking op de eerste dag na bekendmaking, tenzij bij eensluidend besluit van de colleges anders is bepaald.

Toelichting op het voorstel tot wijziging van de gemeenschappelijke regeling Marrekrite

1. Inleiding en achtergrond

De gemeenschappelijke regeling Marrekrite is een samenwerkingsverband op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen. Het is een zgn. collegeregeling, getroffen door burgemeester en wethouders van de gemeenten Achtkarspelen, Dantumadiel, De Fryske Marren, Harlingen, Heerenveen, Leeuwarden, Noardeast-Fryslân, Opsterland, Smallingerland, Súdwest Fryslân, Tytsjerksteradiel, Waadhoeke en Weststellingwerf en gedeputeerde staten van de provincie. De regeling bestaat al sinds 1957.

Met het treffen van de regeling is een rechtspersoonlijkheid bezittend openbaar lichaam ingesteld. Het bestuur van dit openbaar lichaam bestaat uit een algemeen bestuur, een dagelijks bestuur en een voorzitter.

In afstemming met de deelnemers bevordert en draagt het bestuur van de regeling zorg voor een goede recreatieve infrastructuur op en om het water en op het land. Kerntaken zijn kortgezegd het bevorderen van waterrecreatie door het tot stand brengen, beheren en onderhouden van vrije aanlegplaatsen en het bevorderen van landrecreatie door het tot stand brengen, beheren en onderhouden van bewegwijzering van recreatieve routestructuren, elk met inbegrip van advisering hieromtrent.

Aan het samenwerkingsverband zijn geen publiekrechtelijke bevoegdheden van de colleges overgedragen. Bij de uitvoering van taken bedient het bestuur zich van het privaatrecht en het verrichten van feitelijke handelingen.

2. Waarom deze wijziging?

Vanuit verschillende invalshoeken is er aanleiding om de gemeenschappelijke regeling aan te passen:

- Deelnemersveld

Vanwege diverse gemeentelijke herindelingen moet de benaming van de deelnemende gemeenten worden aangepast.

- Inhoudelijk

Uit de Wet gemeenschappelijke regelingen, de Wet versterking democratische legitimatie gemeenschappelijke regelingen, de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren en de Wet elektronische publicaties volgen enkele inhoudelijke wijzigingen. De regeling moet hierop worden aangepast. Ook de bijdrageregeling en de financieringsfunctie zijn aanleiding om de regeling te wijzigen.

Op 1 juli 2022 treedt de Wet versterking democratische legitimatie gemeenschappelijke regelingen in werking (hierna: de Wijzigingswet). Deze wet wijzigt onder andere de Wet gemeenschappelijke regelingen en beoogt de (informatie)positie van gemeenteraden en

provinciale staten bij gemeenschappelijke regelingen te versterken. Om u een beeld te geven van wat dit betekent volgt eerst een kort overzicht van de wijzigingen:

- a) Bij regelingen die uitsluitend zijn getroffen door de colleges en/of burgemeesters/cdK moet een ontwerp van een gemeenschappelijke regeling voortaan voor een zienswijze worden voorgelegd aan de gemeenteraden en provinciale staten, die de gelegenheid krijgen om binnen 8 weken na ontvangst een zienswijze te geven op het ontwerp. Dit geldt ook voor het wijzigingen van een regeling.
- b) Op voorstel van de gemeenteraden en provinciale staten gezamenlijk stelt het algemeen bestuur een gemeenschappelijke adviescommissie in, die het algemeen bestuur van advies kan voorzien, de besluitvorming van de raden en staten met betrekking tot de regeling kan voorbereiden en deze bestuursorganen kan adviseren.
- c) De Wet gemeenschappelijke regelingen kent nu een zgn. 'passieve informatieplicht'. De Wijzigingswet voegt hier een 'actieve informatieplicht' aan toe, vergelijkbaar met hetgeen hieromtrent in de Gemeentewet en de Provinciewet is geregeld.
- d) Met de introductie van het gemeenschappelijk recht van enquête krijgen gemeenteraden en provinciale staten gezamenlijk de mogelijkheid om onderzoek te doen naar eventuele misstanden bij een gemeenschappelijke regeling als geheel, door een gezamenlijke enquête uit te voeren naar de bestuursvoering.
- e) In de Wet gemeenschappelijke regeling wordt de mogelijkheid van lokale rekenkamers, waaronder gezamenlijke rekenkamers, om onderzoek te doen naar het gevoerde bestuur van een gemeenschappelijke regeling verduidelijkt.
- f) Om gemeenteraden en provinciale staten meer positie te geven in de begrotingscyclus worden de termijnen voor de indiening van de kadernota, ontwerpbegroting en begroting aangepast. De termijn om een zienswijze te geven op de ontwerpbegroting wordt met vier weken verlengd.
- g) In de gemeenschappelijke regeling moeten afspraken worden gemaakt over besluiten van het bestuur van de gemeenschappelijke regeling, waarover gemeenteraden en provinciale staten een zienswijze naar voren kunnen brengen, voorafgaande aan het nemen van het besluit. De verplichting om een zienswijze te vragen geldt nu alleen voor de ontwerpbegroting. Het is denkbaar dit ook voor andere besluiten te regelen, zoals besluiten met een aanzienlijk financieel belang, politiek gevoelige besluiten of beleidsmatige keuzes. Er kan ook worden afgesproken dat, behalve omtrent de ontwerpbegroting, geen zienswijzen worden gevraagd.
- h) Bij gemeenschappelijke regelingen kunnen taken en bevoegdheden met grote maatschappelijke relevantie zijn belegd. Op gemeentelijk en provinciaal niveau kan bijvoorbeeld via inspraak door inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties aandacht voor een bepaald onderwerp worden gevraagd. Die mogelijkheid bestaat niet wanneer een bevoegdheid of taak bij een gemeenschappelijke regeling is belegd, tenzij de regeling een procedure voor inspraak bevat. Deze wijziging ziet erop dat in elke regeling wordt afgesproken hoe om te gaan met participatie. Dat kan overigens nog steeds inhouden dat deze mogelijkheid niet geboden wordt.
- i) In de gemeenschappelijke regeling moeten afspraken worden vastgelegd over evaluatie van de regeling. Dit kan ook inhouden dat er geen evaluatie plaatsvindt.
- j) De gemeenschappelijke regeling moet bepalingen bevatten omtrent de voorwaarden waaronder kan worden uitgetreden, waaronder bepalingen omtrent de gevolgen voor

het vermogen van het openbaar lichaam, de gemeenten en de provincie, waarbij moet worden gedacht aan afspraken over personeel, contracten, huisvesting en investeringen.

Niet alle wijzigingen behoeven een vertaling in de gemeenschappelijke regeling. Bovendien treden de wijzigingen gefaseerd in werking. Uit het overgangsrecht van de Wijzigingswet vloeit voort dat wijzigingen waarbij beleidsruimte ontbreekt onmiddellijk op 1 juli 2022 in werking zijn getreden (a tot en met f). Wijzigingen waarbij aan gemeente- en provinciebesturen (enige) beleidsruimte toekomt moeten uiterlijk 1 juli 2024 in de regeling zijn verwerkt (g tot en met j).

Deze laatste categorie blijft in dit wijzigingsvoorstel buiten beschouwing, zodat meer tijd kan worden genomen om te bepalen of en in hoeverre de betreffende wijziging vertaling in de regeling behoeft.

- Redactioneel

Van de gelegenheid is gebruik gemaakt om enkele redactionele wijzigingen door te voeren.

3. Spelregels voor het wijzigen van de gemeenschappelijke regeling

Elk college voor zich moet besluiten over het voorstel tot wijziging. Als het betreffende college voornemens is om in te stemmen met enige wijziging schrijft de Wet gemeenschappelijke regelingen voor dat:

- het ontwerp van de regeling wordt toegezonden aan de gemeenteraad respectievelijk provinciale staten, die binnen acht weken na ontvangst van het ontwerp hun zienswijze over het ontwerp van de (gewijzigde) regeling naar voren brengen. Als zij geen zienswijze naar voren wensen te brengen stellen zij de colleges hier zo spoedig mogelijk van op de hoogte.
- voor het nemen van dit wijzigingsbesluit voorafgaande toestemming nodig is van de gemeenteraad respectievelijk provinciale staten. Anders gezegd: de colleges mogen de gemeenschappelijke regeling niet wijzigen dan nadat de toestemming is verkregen. Dit betekent dat elk college in dat geval een voorgenomen besluit tot wijziging voor toestemming voorlegt aan de gemeenteraad of provinciale staten. Het besluit omtrent de verlening van toestemming heeft een alles of niets-karakter: de raad respectievelijk provinciale staten verlenen toestemming of niet. Het is op grond van de Algemene wet bestuursrecht niet toegestaan om aan de verlening van de toestemming voorwaarden te verbinden. De toestemming kan alleen worden onthouden als er strijd is met het algemeen belang of met het recht.

Het spreekt voor zich dat de tekst van een gemeenschappelijke regeling door de colleges eensluidend moet worden vastgesteld.

Hoofregel is dat een wijziging eerst tot stand komt als twee derde van de colleges hiertoe heeft besloten. In afwijking hiervan geldt dat voor een wijziging van nadrukkelijk in de gemeenschappelijke regeling genoemde bepalingen unanimiteit wordt verlangd.

Dit voorstel ziet mede op wijziging van de art. 3, 4 en 22, eerste lid, waarvoor unanimiteit is vereist.

4. Leeswijzer

Het voorstel is als volgt opgebouwd. Per aanhef c.q. artikel is de huidige tekst weergegeven, gevolgd door de voorgestelde tekst. De wijzigingen zijn **vetgedrukt**. Er is voor gekozen om de tekst van het gehele artikel weer te geven, ook als slechts een onderdeel hiervan wordt gewijzigd. Op die manier kan de wijziging in de context van de betreffende bepaling worden begrepen. De wijzigingen zijn toegelicht aan de hand van de volgende tabel:

			van rechtswege
type wijziging	nieuw artikel, nieuw artikellid of anderszins tekst toegevoegd of inhoudelijk gewijzigd		
	tekst redactioneel aangepast		
	artikel, artikellid of anderszins tekst geheel vervallen		
Toelichting:			

Als een wijziging rechtstreeks voortvloeit uit wetgeving is dat aangegeven in de kolom ‘van rechtswege’. Dit betekent dat er geen beslisruimte is omtrent de betreffende wijziging.

5. Artikelsgewijze toelichting

Aanhef: naamgeving deelnemende gemeenten

huidige tekst

Gedeputeerde staten van de provincie Fryslân en de colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Achtkarspelen, Dantumadiel, De Fryske Marren, **Dongeradeel, Ferwerderadiel, Franekeradeel**, Harlingen, Heerenveen, **Het Bildt, Kollumerland c.a.**, Leeuwarden, **Leeuwarderadeel, Littenseradiel, Menameradiel**, Opsterland, Smallingerland, Súdwest-Fryslân, Tytsjerksteradiel, Weststellingwerf, ieder voor zover zij bevoegd zijn,

voorgestelde tekst

Gedeputeerde staten van de provincie Fryslân en de colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Achtkarspelen, Dantumadiel, De Fryske Marren, Harlingen, Heerenveen, Leeuwarden, **Noardeast-Fryslân**, Opsterland, Smallingerland, Súdwest-Fryslân, Tytsjerksteradiel, **Waadhoeke** en Weststellingwerf, ieder voor zover zij bevoegd zijn,

			van rechtswege
type wijziging	nieuw artikel, nieuw artikellid of anderszins tekst toegevoegd of inhoudelijk gewijzigd	x	x
	tekst redactioneel aangepast		
	artikel, artikellid of anderszins tekst geheel vervallen		

Toelichting:

De regeling is mede getroffen door de colleges van de deelnemende gemeenten. Vanwege gemeentelijke herindeling is de naamgeving van de betreffende gemeenten niet meer actueel. Dit is aangepast. De wijziging vloeit aldus rechtstreeks voort uit de betreffende herindelingswet.

Artikel 1

huidige tekst

Artikel 1 Begripsbepalingen

1. In deze regeling wordt verstaan onder:

- a. de regeling: de gemeenschappelijke regeling **Marrekrite**;
- b. openbaar lichaam: het openbaar lichaam als bedoeld in artikel 2 van deze regeling;
- c. de wet: de Wet gemeenschappelijke regelingen;
- d. colleges: gedeputeerde staten van Fryslân en de colleges van burgemeester en wethouders van de deelnemende gemeenten.

2. Waar de wet of de regeling bepalingen van de Provinciewet van overeenkomstige toepassing verklaard wordt voor provinciale staten, gedeputeerde staten en de commissaris van de Koning gelezen: het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de voorzitter.

voorgestelde tekst

Artikel 1 Begripsbepalingen

1. In deze regeling wordt verstaan onder:

- a. de regeling: de gemeenschappelijke regeling **Recreatieschap Marrekrite**;
- b. openbaar lichaam: het openbaar lichaam als bedoeld in artikel 2 van deze regeling;
- c. de wet: de Wet gemeenschappelijke regelingen;
- d. colleges: gedeputeerde staten van Fryslân en de colleges van burgemeester en wethouders van de deelnemende gemeenten.

2. Waar de wet of de regeling bepalingen van de Provinciewet van overeenkomstige toepassing verklaard wordt voor provinciale staten, gedeputeerde staten en de commissaris van de Koning gelezen: het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de voorzitter.

			van rechtswege
type wijziging	nieuw artikel, nieuw artikellid of anderszins tekst toegevoegd of inhoudelijk gewijzigd		
	tekst redactioneel aangepast	x	
	artikel, artikellid of anderszins tekst geheel vervallen		

Toelichting:

Met het treffen van de regeling is een rechtspersoonlijkheid bezittend openbaar lichaam ingesteld. De formele benaming van deze rechtspersoon is: *Recreatieschap voor het Friese water en land 'De Marrekrite'*. Dit blijft ongewijzigd.

In de regeling is de formele benaming veelal afgekort tot: 'Marrekrite' of 'De Marrekrite'. In de praktijk echter wordt sinds 2017 consequent de afkorting of werknaam 'Recreatieschap Marrekrite' gebezigd. Dit wordt ook gebruikt in openbare uitingen. Voorgesteld wordt om de regeling hierop aan te passen en niet langer te spreken over 'Marrekrite' of 'De Marrekrite' maar over 'Recreatieschap Marrekrite'.

Artikel 2

huidige tekst

Artikel 2 Openbaar lichaam

1. Er is een openbaar lichaam als bedoeld in artikel 51, eerste lid, juncto artikel 8, eerste lid, van de wet, genaamd Recreatieschap voor het Friese water en land 'De Marrekrite', hierna: **De Marrekrite**.
2. **De Marrekrite** is gevestigd te **Leeuwarden**.

voorgestelde tekst

Artikel 2 Openbaar lichaam

1. Er is een openbaar lichaam als bedoeld in artikel 51, eerste lid, juncto artikel 8, eerste lid, van de wet, genaamd: 'Recreatieschap voor het Friese water en land De Marrekrite', hierna: **Recreatieschap Marrekrite**.
2. **Recreatieschap Marrekrite** is gevestigd te **Uitwellingerga**.

			van rechtswege
type wijziging	nieuw artikel, nieuw artikellid of anderszins tekst toegevoegd of inhoudelijk gewijzigd	x	x
	tekst redactioneel aangepast	x	
	artikel, artikellid of anderszins tekst geheel vervallen		

Toelichting:

Zoals in de toelichting op de wijziging van art. 1 al is opgemerkt blijft de formele benaming van het openbaar lichaam: *Recreatieschap voor het Friese water en land 'De Marrekrite'*, zoals opgenomen in het eerste lid van art. 2, ongewijzigd. De afkorting of werknaam wordt gewijzigd in: '*Recreatieschap Marrekrite*'. Voor de motivering wordt verwezen naar de toelichting bij art. 1.

De Wet gemeenschappelijke regelingen schrijft voor dat in de gemeenschappelijke regeling de vestigingsplaats van het openbaar lichaam is opgenomen. Tot voort kort was dat Leeuwarden, maar inmiddels is het openbaar lichaam gevestigd in Uitwellingerga. De regeling moet hierop worden aangepast. Deze wijziging vloeit dus rechtstreeks voort uit de Wet gemeenschappelijke regelingen.

Artikel 3

huidige tekst

Artikel 3 Belangen

De Marrekrite behartigt binnen de opgedragen taken de gemeenschappelijke belangen van de colleges, met als doel een evenwichtige en gecoördineerde ontwikkeling van de recreatie in de provincie Fryslân, rekening houdende met de belangen van natuur en landschap.

voorgestelde tekst

Artikel 3 Belangen

Recreatieschap Marrekrite behartigt binnen de opgedragen taken de gemeenschappelijke belangen van de colleges, met als doel een evenwichtige en gecoördineerde ontwikkeling van de recreatie in de provincie Fryslân, rekening houdende met de belangen van natuur en landschap.

			van rechtswege
type wijziging	nieuw artikel, nieuw artikellid of anderszins tekst toegevoegd of inhoudelijk gewijzigd		
	tekst redactioneel aangepast	x	
	artikel, artikellid of anderszins tekst geheel vervallen		

Toelichting:

De afkorting of werknaam wordt gewijzigd in '*Recreatieschap Marrekrite*'. Voor de motivering wordt verwezen naar de toelichting bij art. 1.

Art. 31 van de gemeenschappelijke regeling schrijft voor dat een wijziging van art. 3 alleen bij unanimiteit tot stand kan komen. Ratio hiervan is dat een inperking of uitbreiding van de belangen die het bestuur van de gemeenschappelijke regeling heeft te behartigen betekenis kan hebben voor de aard en schaal van de samenwerking en de hiermee samenhangende taken. In dit geval blijven de belangen ongewijzigd en is de wijziging louter redactioneel van aard. Dat neemt niet weg dat een wijziging van deze bepaling instemming van alle colleges behoeft.

Artikel 4

huidige tekst

Artikel 4 Taken openbaar lichaam

1. Ter behartiging van de in artikel 3 genoemde belangen oefent het openbaar lichaam de volgende taken uit:

Het bevorderen van waterrecreatie door:

- a. **het tot stand brengen, beheren en onderhouden van voldoende vrije aanlegplaatsen midden in de natuur.**
- b. **het zorgdragen voor een goede spreiding van de aanlegplaatsen.**
- c. **het ophalen van recreatieafval bij de aanlegplaatsen.**

Het bevorderen van landrecreatie door:

- a. het tot stand brengen, beheren en onderhouden van bewegwijzering van recreatieve routestructuren.
- b. het beheren en coördineren van recreatieve routes in de digitale routedatabase.

Advisering en ontwikkeling (water- en landrecreatie):

- a. advisering over uniforme brug- en sluisbediening.
- b. het geven van voorlichting, het ontwerpen van plannen en het verstrekken van adviezen.;
- c. het gevraagd en ongevraagd (doen) uitvoeren van onderzoek.
- d. het initiëren, coördineren en organiseren van werkgroepen, (innovatieve) projecten en initiatieven.

2. De taken als bedoeld in het eerste lid worden zo veel als mogelijk uitgevoerd in afstemming met de betreffende deelnemer(s) en voorts met inachtneming van het door de bestuursorganen van de provincie en de deelnemende gemeenten vastgestelde beleid, beleidsregels en instructies.

3. **De Marrekrite** is bevoegd tot het ten behoeve van derden verrichten van diensten op het terrein van het beheer en onderhoud ten behoeve van water- en landrecreatie, voor zover het dagelijks bestuur daarin bewilligt.

voorgestelde tekst

Artikel 4 Taken openbaar lichaam

1. Ter behartiging van de in artikel 3 genoemde belangen oefent het openbaar lichaam de volgende taken uit:

Het bevorderen van waterrecreatie door het tot stand brengen, beheren en onderhouden van voldoende vrije aanlegplaatsen midden in de natuur. Dit omvat mede:

- **het zorgdragen voor een goede spreiding van de aanlegplaatsen;**
- **het op diepte houden van de aanlegplaatsen;**
- **het ophalen van recreatieafval bij de aanlegplaatsen; en**
- **het verzorgen van het groenonderhoud bij de aanlegplaatsen.**

Het bevorderen van landrecreatie door:

- a. het tot stand brengen, beheren en onderhouden van bewegwijzering van recreatieve routestructuren, **inclusief toeristische overstappunten; en**
- b. het beheren en coördineren van recreatieve routes in de digitale routedatabase.

Advisering en ontwikkeling (water- en landrecreatie):

- a. advisering over uniforme brug- en sluisbediening.
- b. het geven van voorlichting, het ontwerpen van plannen en het verstrekken van adviezen.;
- c. het gevraagd en ongevraagd (doen) uitvoeren van onderzoek.
- d. het initiëren, coördineren en organiseren van werkgroepen, (innovatieve) projecten en initiatieven.

2. De taken als bedoeld in het eerste lid worden zo veel als mogelijk uitgevoerd in afstemming met de betreffende deelnemer(s) en voorts met inachtneming van het door de bestuursorganen van de provincie en de deelnemende gemeenten vastgestelde beleid, beleidsregels en instructies.

3. **Recreatieschap Marrekrite** is bevoegd tot het ten behoeve van derden verrichten van diensten op het terrein van het beheer en onderhoud ten behoeve van water- en landrecreatie, voor zover het dagelijks bestuur daarin bewilligt.

			van rechtswege
type wijziging	nieuw artikel, nieuw artikellid of anderszins tekst toegevoegd of inhoudelijk gewijzigd	x	
	tekst redactioneel aangepast	x	
	artikel, artikellid of anderszins tekst geheel vervallen		

Toelichting:

De redactie van art. 4, eerste lid, is aangepast. Kerntaak van het bevorderen van de waterrecreatie is het tot stand brengen, beheren en onderhouden van voldoende vrije aanlegplaatsen. Het zorgdragen voor een goede spreiding, het op diepte houden, het ophalen van recreatieafval en het verzorgen van het groenonderhoud zijn logisch hiermee samenhangende taken. Het op diepte houden en het verzorgen van het groenonderhoud zijn aan de tekst toegevoegd. Deze taken worden al sinds jaar en dag door het Recreatieschap uitgevoerd en stonden ook met zoveel woorden in de regeling zoals die luidde voor 2017. Het (weer) opnemen van deze taken betekent dus niet een feitelijke uitbreiding van het takenpakket.

Het bevorderen van landrecreatie vindt plaats door het tot stand brengen, beheren en onderhouden van bewegwijzering van recreatieve routestructuren. Onderdeel hiervan zijn de zgn. toeristische overstappunten (TOP). Bij een toeristisch overstappunt kan men de auto of fiets parkeren, om vervolgens te gaan fietsen, wandelen of varen in een landelijke omgeving. De komende jaren wordt, verspreid over de gehele provincie, een TOP-netwerk Fryslân gerealiseerd. De toeristische overstappunten zijn aan de tekst toegevoegd. Ook hier betekent de toevoeging niet een feitelijke uitbreiding van het takenpakket.

De afkorting of werknaam wordt gewijzigd in 'Recreatieschap Marrekrite'. Voor de motivering wordt verwezen naar de toelichting bij art. 1.

Art. 31 van de gemeenschappelijke regeling schrijft voor dat een wijziging van art. 4 alleen bij unanimiteit tot stand kan komen. Ratio hiervan is dat een inperking of uitbreiding van de aan het bestuur opgedragen taken betekenis kan hebben voor de aard en schaal van de samenwerking. In dit geval vindt er feitelijk geen wijziging van het takenpakket plaats. De tekst wordt in overeenstemming gebracht met de feitelijke situatie. Dat neemt niet weg dat een wijziging van deze bepaling instemming van alle colleges behoeft.

Artikel 9

huidige tekst

Artikel 9 Samenstelling

1. Het dagelijks bestuur bestaat uit de voorzitter en vijf andere leden, door en uit het algemeen bestuur aan te wijzen.
2. De leden **en plaatsvervangend leden** van het dagelijks bestuur worden aangewezen in de eerste vergadering van het algemeen bestuur in nieuwe samenstelling.
3. Een lid van het dagelijks bestuur treedt af, zodra men ophoudt lid van het algemeen bestuur te zijn.
4. Degene die tussentijds ophoudt lid van het algemeen bestuur te zijn, houdt tevens op lid van het dagelijks bestuur te zijn.
5. Indien in het dagelijks bestuur een vacature ontstaat, wijst het algemeen bestuur zo spoedig mogelijk een nieuw lid aan.

voorgestelde tekst

Artikel 9 Samenstelling

1. Het dagelijks bestuur bestaat uit de voorzitter en vijf andere leden, door en uit het algemeen bestuur aan te wijzen.
2. **De leden van het dagelijks bestuur** worden aangewezen in de eerste vergadering van het algemeen bestuur in nieuwe samenstelling.
3. Een lid van het dagelijks bestuur treedt af, zodra men ophoudt lid van het algemeen bestuur te zijn.
4. Degene die tussentijds ophoudt lid van het algemeen bestuur te zijn, houdt tevens op lid van het dagelijks bestuur te zijn.
5. Indien in het dagelijks bestuur een vacature ontstaat, wijst het algemeen bestuur zo spoedig mogelijk een nieuw lid aan.

			van rechtswege
type wijziging	nieuw artikel, nieuw artikellid of anderszins tekst toegevoegd of inhoudelijk gewijzigd		
	tekst redactioneel aangepast		
	artikel, artikellid of anderszins tekst geheel vervallen	x	x

Toelichting:

In de tekst van de regeling is abusievelijk opgenomen dat voor de leden van het dagelijks bestuur plaatsvervangende leden kunnen worden aangewezen. De Wet gemeenschappelijke regelingen staat plaatsvervangende leden niet toe, zoals er ook geen plaatsvervangende leden kunnen worden aangewezen voor de leden van het college van B&W en gedeputeerde staten. Bij vervanging met een incidenteel of tijdelijk karakter kan worden volstaan met een interne vervangingsregeling binnen het dagelijks bestuur. Bij langdurige ontstentenis kan een interim-bestuurder worden aangewezen of een opvolger (Kamerstukken II 1988/89, 21176, 3, p. 10).

Artikel 12

huidige tekst

Artikel 12 Adviescommissies

1. **Het algemeen bestuur kan commissies van advies instellen. Het algemeen bestuur regelt de bevoegdheden en de samenstelling.**
2. **De instelling van vaste commissies van advies aan het dagelijks bestuur of de voorzitter en de regeling van haar bevoegdheden en samenstelling geschieden door het algemeen bestuur op voorstel van het dagelijks bestuur onderscheidenlijk de voorzitter.**
3. Andere commissies van advies aan het dagelijks bestuur of de voorzitter worden door het dagelijks bestuur onderscheidenlijk de voorzitter ingesteld. Het dagelijks bestuur respectievelijk de voorzitter regelt de bevoegdheden en de samenstelling.

voorgestelde tekst

Artikel 12 Adviescommissies

1. **Het algemeen bestuur kan, met toepassing van artikel 24 van de wet, commissies van advies instellen.**
2. **Op voorstel van de raden van de deelnemende gemeenten en provinciale staten gezamenlijk stelt het algemeen bestuur, met toepassing van artikel 24a van de wet, een gemeenschappelijke adviescommissie in, die het algemeen bestuur van advies kan voorzien, de besluitvorming van de raden van de deelnemende gemeenten en provinciale staten met betrekking tot de regeling kan voorbereiden en deze bestuursorganen van advies kan voorzien.**
3. Andere commissies van advies aan het dagelijks bestuur of de voorzitter worden door het dagelijks bestuur onderscheidenlijk de voorzitter ingesteld. Het dagelijks bestuur respectievelijk de voorzitter regelt de bevoegdheden en de samenstelling.

			van rechtswege
type wijziging	nieuw artikel, nieuw artikellid of anderszins tekst toegevoegd of inhoudelijk gewijzigd	x	x
	tekst redactioneel aangepast	x	
	artikel, artikellid of anderszins tekst geheel vervallen		

Toelichting:

Het huidige eerste en tweede lid is samengevoegd in het nieuwe eerste lid. De tekst is vereenvoudigd door te verwijzen naar art. 24 van de Wet gemeenschappelijke regelingen. De wijziging is louter tekstueel.

Het nieuwe tweede lid volgt uit de in punt 2 van deze nota genoemde Wet versterking democratische legitimatie gemeenschappelijke regelingen. Met de gemeenschappelijke adviescommissie wordt beoogd dat raden en staten in een vroegtijdig stadium kunnen worden betrokken bij voorgenomen besluiten door het bestuur van de regeling. Zij fungeert daarmee als 'vooruitgeschoven post' van de gemeenschappelijke raden en staten. De

gemeenschappelijke adviescommissie kan het bestuur van een openbaar lichaam adviseren omtrent voorgenomen besluiten, zelf aandacht voor een onderwerp vragen en (gezamenlijke) standpunten van de raden en staten op het punt van de regeling voorbereiden en daaromtrent adviseren. Als raden en staten een voorstel doen, is het algemeen bestuur van het openbaar lichaam verplicht om de commissie in te stellen. Het algemeen bestuur kan de commissie dus niet instellen als raden en staten hiertoe geen voorstel doen. Het is aldus aan de raden en staten gezamenlijk om te bepalen of er behoefte is aan een dergelijke commissie. De instelling van deze commissie vindt plaats door het algemeen bestuur. Daarbij regelt het algemeen bestuur een aantal zaken met betrekking tot het functioneren van de commissie, na de raden en staten de gelegenheid geboden te hebben hun wensen hieromtrent naar voren te brengen.

Artikel 13

huidige tekst

Artikel 13 De directeur

- 1. De directeur wordt benoemd, geschorst en ontslagen door het dagelijks bestuur. Het dagelijks bestuur regelt tevens de rechtspositie.**
2. De directeur is belast met de dagelijkse leiding van **de Marrekrite**.
3. De directeur is het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de voorzitter behulpzaam bij de vervulling van hun taak.
4. De directeur is bij de vergaderingen van het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur aanwezig.
5. De stukken die van het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur uitgaan worden door de directeur mede ondertekend.
6. Het dagelijks bestuur regelt de vervanging van de directeur.

voorgestelde tekst

Artikel 13 De directeur

1. De directeur is belast met de dagelijkse leiding van **Recreatieschap Marrekrite**.
2. De leden van het dagelijks bestuur worden aangewezen in de eerste vergadering van het algemeen bestuur in nieuwe samenstelling.
3. Een lid van het dagelijks bestuur treedt af, zodra men ophoudt lid van het algemeen bestuur te zijn.
4. Degene die tussentijds ophoudt lid van het algemeen bestuur te zijn, houdt tevens op lid van het dagelijks bestuur te zijn.
5. Indien in het dagelijks bestuur een vacature ontstaat, wijst het algemeen bestuur zo spoedig mogelijk een nieuw lid aan.

			van rechtswege
type wijziging	nieuw artikel, nieuw artikellid of anderszins tekst toegevoegd of inhoudelijk gewijzigd		
	tekst redactioneel aangepast	x	
	artikel, artikellid of anderszins tekst geheel vervallen	x	x

Toelichting:

Het huidige eerste lid komt geheel te vervallen en de overige leden worden vernummerd. Op 1 januari 2020 is de Wet gemeenschappelijke regelingen gewijzigd vanwege de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra). Met de inwerkingtreding van de Wnra is de figuur van de eenzijdige aanstelling vervallen en zijn ambtenaren voortaan werkzaam op basis van een arbeidsovereenkomst, die de voorzitter van Recreatieschap Marrekrite namens het openbaar lichaam met hen aangaat. Dat wordt voorafgegaan door een voorbereidend besluit van het dagelijks bestuur, waarmee het dagelijks bestuur de zeggenschap houdt over het personeel waarover het ook nu zeggenschap heeft, omdat het belast is met de besluitvorming over alle privaatrechtelijke rechtshandelingen van het openbaar lichaam. Daaronder valt ook het aangaan, wijzigen en beëindigen van arbeidsovereenkomsten met het personeel.

In het (vernummerde) eerste lid is de afkorting of werknaam van 'de Marrekrite' gewijzigd in: 'Recreatieschap Marrekrite'. Voor de motivering wordt korthedshalve verwezen naar de toelichting op de wijziging van art. 1.

Artikel 15

huidige tekst

Artikel 15 Taken en bevoegdheden dagelijks bestuur

1. Tot de taken en bevoegdheden van het dagelijks bestuur behoren in elk geval:
 - a. het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam te voeren, voor zover niet bij of krachtens de wet of de regeling het algemeen bestuur hiermee is belast;
 - b. beslissingen van het algemeen bestuur voor te bereiden en uit te voeren;
 - c. regels vast te stellen over de ambtelijke organisatie van het openbaar lichaam;
 - d. ambtenaren te benoemen, te schorsen en te ontslaan;**
 - e. tot privaatrechtelijke rechtshandelingen van het openbaar lichaam te besluiten, met uitzondering van privaatrechtelijke rechtshandelingen als bedoeld in artikel 14, tweede lid;
 - f. te besluiten namens het openbaar lichaam, het dagelijks bestuur of het algemeen bestuur rechtsgedingen, bezwaarprocedures of administratief beroepsprocedures te voeren of handelingen ter voorbereiding daarop te verrichten, tenzij het algemeen bestuur, voor zover het het algemeen bestuur aangaat, in voorkomende gevallen anders beslist;
 - g. het beheer van de financiële administratie;
 - h. de zorg, voor zover niet aan anderen opgedragen, voor de controle op het geldelijk beheer en de boekhouding;
 - i. het behartigen van de belangen van **de Marrekrite** bij andere overheden, instellingen, diensten of personen.
2. Het dagelijks bestuur neemt, ook alvorens is besloten tot het voeren van een rechtsgeding, alle conservatoire maatregelen en doet wat nodig is ter voorkoming van verjaring of verlies van recht of bezit.

voorgestelde tekst

Artikel 15 Taken en bevoegdheden dagelijks bestuur

1. Tot de taken en bevoegdheden van het dagelijks bestuur behoren in elk geval:
 - a. het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam te voeren, voor zover niet bij of krachtens de wet of de regeling het algemeen bestuur hiermee is belast;
 - b. beslissingen van het algemeen bestuur voor te bereiden en uit te voeren;
 - c. regels vast te stellen over de ambtelijke organisatie van het openbaar lichaam;
 - d. tot privaatrechtelijke rechtshandelingen van het openbaar lichaam te besluiten, met uitzondering van privaatrechtelijke rechtshandelingen als bedoeld in artikel 14, tweede lid;
 - e. te besluiten namens het openbaar lichaam, het dagelijks bestuur of het algemeen bestuur rechtsgedingen, bezwaarprocedures of administratief beroepsprocedures te voeren of handelingen ter voorbereiding daarop te verrichten, tenzij het algemeen bestuur, voor zover het het algemeen bestuur aangaat, in voorkomende gevallen anders beslist;
 - f. het beheer van de financiële administratie;
 - g. de zorg, voor zover niet aan anderen opgedragen, voor de controle op het geldelijk beheer en de boekhouding;
 - h. het behartigen van de belangen van **Recreatieschap Marrekrite** bij andere overheden, instellingen, diensten of personen.

2. Het dagelijks bestuur neemt, ook alvorens is besloten tot het voeren van een rechtsgeding, alle conservatoire maatregelen en doet wat nodig is ter voorkoming van verjaring of verlies van recht of bezit.

			van rechtswege
type wijziging	nieuw artikel, nieuw artikellid of anderszins tekst toegevoegd of inhoudelijk gewijzigd		
	tekst redactioneel aangepast	x	
	artikel, artikellid of anderszins tekst geheel vervallen	x	x

Toelichting:

In het huidige eerste lid komt onderdeel d. geheel te vervallen en worden de overige onderdelen vernummerd. Voor de motivering wordt korthedshalve verwezen naar de toelichting op de wijziging van art. 13.

In het (vernummerde) onderdeel h. is de afkorting of werknaam van 'de Marrekrite' gewijzigd in: 'Recreatieschap Marrekrite'. Voor de motivering wordt korthedshalve verwezen naar de toelichting op de wijziging van art. 1.

Artikel 16

huidige tekst

Artikel 16 Taken en bevoegdheden voorzitter

1. De voorzitter is belast met de leiding van de vergaderingen van het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur.
2. De voorzitter tekent de stukken die van het algemeen bestuur en dagelijks bestuur uitgaan.
3. De voorzitter vertegenwoordigt **de Marrekrite** in en buiten rechte. De voorzitter kan deze bevoegdheid opdragen aan een door hem aan te wijzen persoon.

voorgestelde tekst

Artikel 16 Taken en bevoegdheden voorzitter

1. De voorzitter is belast met de leiding van de vergaderingen van het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur.
2. De voorzitter tekent de stukken die van het algemeen bestuur en dagelijks bestuur uitgaan.
3. De voorzitter vertegenwoordigt **Recreatieschap Marrekrite** in en buiten rechte. De voorzitter kan deze bevoegdheid opdragen aan een door hem aan te wijzen persoon.

			van rechtswege
type wijziging	nieuw artikel, nieuw artikellid of anderszins tekst toegevoegd of inhoudelijk gewijzigd		
	tekst redactioneel aangepast	x	
	artikel, artikellid of anderszins tekst geheel vervallen		

Toelichting:

In het derde lid is de afkorting of werknaam van 'de Marrekrite' gewijzigd in: 'Recreatieschap Marrekrite'. Voor de motivering wordt korthedshalve verwezen naar de toelichting op de wijziging van art. 1.

Artikel 17

huidige tekst

Artikel 17 Inlichtingen door het bestuur aan de raden en provinciale staten

1. Het algemeen bestuur, dagelijks bestuur en de voorzitter verstrekken de raden van de deelnemende gemeenten en provinciale staten alle inlichtingen die door één of meer leden van die bestuursorganen worden verlangd.
2. **Het reglement van orde van de deelnemende gemeenten respectievelijk provinciale staten is zoveel mogelijk van overeenkomstige toepassing.**

voorgestelde tekst

Artikel 17 Inlichtingen door het bestuur aan de raden en provinciale staten

1. Het bestuur geeft de raden van de deelnemende gemeenten en provinciale staten alle inlichtingen die:
 - a. **deze bestuursorganen nodig hebben voor de uitvoering van hun taken; of**
 - b. door één of meer leden van die bestuursorganen worden verlangd.
2. **Het respectieve reglement van orde van de in het eerste lid genoemde bestuursorganen is zoveel mogelijk van overeenkomstige toepassing.**

			van rechtswege
type wijziging	nieuw artikel, nieuw artikellid of anderszins tekst toegevoegd of inhoudelijk gewijzigd	X	
	tekst redactioneel aangepast	X	
	artikel, artikellid of anderszins tekst geheel vervallen		

Toelichting:

De Wgr kende al een zgn. 'passieve informatieplicht'. Dit betekent kort gezegd dat het bestuur desgevraagd informatie aan (leden van) gemeenteraden en provinciale staten verstrekt. De Wgr voegt hier per 1 juli 2022 een 'actieve informatieplicht' aan toe, vergelijkbaar met hetgeen hieromtrent in de Gemeentewet en Provinciewet is geregeld. Deze inlichtingenplicht betekent dat het bestuur ook uit eigener beweging de raden en staten informeert over alles dat zij behoren te weten om hun taak goed te kunnen vervullen.

Artikel 21

huidige tekst

Artikel 21 Geldmiddelen

De geldmiddelen van **De Marrekrite** worden gevormd door:

- a. bijdragen van de colleges;
- b. subsidies, schenkingen en overige bijdragen;
- c. overige inkomsten.

voorgestelde tekst

Artikel 21 Geldmiddelen

De geldmiddelen van **Recreatieschap Marrekrite** worden gevormd door:

- a. bijdragen van de colleges;
- b. subsidies, schenkingen en overige bijdragen;
- c. overige inkomsten.

			van rechtswege
type wijziging	nieuw artikel, nieuw artikellid of anderszins tekst toegevoegd of inhoudelijk gewijzigd		
	tekst redactioneel aangepast	x	
	artikel, artikellid of anderszins tekst geheel vervallen		

Toelichting:

In de aanhef is de afkorting of werknaam van 'De Marrekrite' gewijzigd in: 'Recreatieschap Marrekrite'. Voor de motivering wordt korthedshalve verwezen naar de toelichting op de wijziging van art. 1.

Artikel 22

huidige tekst

Artikel 22 Verdeelsleutel

1. Voor zover de kosten van **De Marrekrite** niet worden gedekt door de in artikel 21 sub b en c bedoelde inkomsten, wordt hierin als volgt voorzien:
 - a. **gedeputeerde staten: 45%;**
 - b. **colleges van burgemeester en wethouders gezamenlijk: 55%.**
2. Het algemeen bestuur stelt de verdeelsleutel vast, op grond waarvan de in het eerste lid, onder b. bedoelde bijdrage over de colleges wordt omgeslagen.

voorgestelde tekst

Artikel 22 Bijdrage

1. Voor zover de kosten van **Recreatieschap Marrekrite** niet worden gedekt door de in artikel 21 sub b en c bedoelde inkomsten, wordt hierin als volgt voorzien:
 - a. **gedeputeerde staten: 40%;**
 - b. **colleges van burgemeester en wethouders gezamenlijk: 60%.**
2. Het algemeen bestuur stelt de verdeelsleutel vast, op grond waarvan de in het eerste lid, onder b. bedoelde bijdrage over de colleges wordt omgeslagen.
3. **De deelnemers betalen de verschuldigde bijdrage bij wijze van voorschot jaarlijks vóór 1 februari.**
4. **Verrekening van het verschil tussen de begrote bijdrage en de werkelijk verschuldigde bijdrage vindt plaats binnen twee maanden na vaststelling van de jaarrekening.**
5. **De deelnemers dragen er zorg voor dat Recreatieschap Marrekrite te allen tijde over voldoende middelen beschikt om aan al zijn verplichtingen jegens derden te voldoen.**
6. **Indien aan het algemeen bestuur blijkt dat het bestuur van een deelnemende gemeente weigert deze uitgaven op de begroting te zetten, doet het algemeen bestuur onverwijld aan gedeputeerde staten het verzoek over te gaan tot toepassing van de artikelen 194 en 195 Gemeentewet.**
7. **Indien aan het algemeen bestuur blijkt dat het provinciebestuur weigert deze uitgaven op de begroting te zetten, doet het algemeen bestuur onverwijld aan de minister van Binnenlandse zaken en Koninkrijksrelaties het verzoek over te gaan tot toepassing van de artikelen 198 en 199 Provinciewet.**

			van rechtswege
type wijziging	nieuw artikel, nieuw artikellid of anderszins tekst toegevoegd of gewijzigd of inhoudelijk gewijzigd	x	
	tekst redactioneel aangepast	x	
	artikel, artikellid of anderszins tekst geheel vervallen		

Toelichting:

De aanhef van art. 22 wordt gewijzigd van: '*Verdeelsleutel*' in: '*Bijdrage*', nu de inhoud van dit artikel een bredere strekking krijgt, door toevoeging van een aantal nieuwe bepalingen.

In de aanhef van het eerste lid is de afkorting of werknaam van 'De Marrekrite' gewijzigd in: 'Recreatieschap Marrekrite'. Voor de motivering wordt korthedshalve verwezen naar de toelichting op de wijziging van art. 1.

Het algemeen bestuur heeft op 9 juni 2021 de "integrale geactualiseerde" bijdragenregeling vastgesteld. Omdat de regeling is aangepast en de percentuele bijdragen hierdoor veranderen, moet ook de tekst van de GR op dit punt worden aangepast. Belangrijk is op te merken dat de totale bijdrage niet is veranderd. Wel betaalt de ene deelnemer net iets meer of iets minder dan vroeger. Daarbij is het gelukt om de verschillen tussen de oude en de nieuwe regeling zo klein mogelijk te houden. Dat maakt de voorliggende aanpassingen in de GR-tekst vooral administratief van aard, aansluitend op besluitvorming in het AB. In een aparte bijlage wordt de nieuwe bijdrageregeling nogmaals ter informatie bijgesloten.

Het huidige art. 24, achtste lid, luidt:

8. De deelnemers betalen bij wijze van voorschot jaarlijks vóór 1 april en vóór 1 oktober telkens de helft van de verschuldigde bijdrage.

Deze bepaling staat nu in een artikel dat de begrotingsprocedure regelt. Bij nader inzien past deze bepaling beter in art. 22, waarmee de bepalingen omtrent de bijdrage van de deelnemers bij elkaar zijn gebracht. De bepaling is nu opgenomen in het nieuwe derde lid van art. 22.

Tevens wordt voorgesteld om de betaling bij wijze van voorschot te wijzigen. Hiertoe is besloten, als onderdeel van de "integrale geactualiseerde bijdrageregeling", om de liquiditeitspositie van Marrekrite gedurende het jaar zo optimaal mogelijk te maken, wat betekent dat er minder vreemd vermogen hoeft te worden aangetrokken.

Het nieuwe vierde lid stond oorspronkelijk in art. 25, dat handelt over de jaarrekening en het jaarverslag. Door deze bepaling hier op te nemen zijn alle bepalingen omtrent de bijdrage bij elkaar gebracht.

Nieuwe leden 5, 6 en 7:

Ten behoeve van de financieringsfunctie van Recreatieschap Marrekrite is in art. 14 van de door het algemeen bestuur vastgestelde *Financiële verordening Marrekrite 2020* onder andere bepaald dat het dagelijks bestuur voor het aantrekken van financieringen met een looptijd langer dan één jaar tenminste twee prijsopgaven bij verschillende financiële instellingen opvraagt. In de praktijk wordt dit gedaan bij Nederlandse Waterschapsbank en de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG). De BNG stelt zich echter, onder verwijzing naar de "*Circulaire aansprakelijkheid voor schulden van openbare lichamen op grond van de wet Gemeenschappelijke Regelingen*" van het ministerie van BZK, op het standpunt dat in de gemeenschappelijke regeling uitdrukkelijk bepalingen moeten zijn opgenomen omtrent de kredietwaardigheid van openbare lichamen op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen, alvorens over te kunnen gaan tot enige financiering. In voormelde circulaire zijn hieromtrent enkele modelbepalingen opgenomen.

Deze modelbepalingen zijn vertaald in de nieuwe leden 5, 6 en 7 van art. 22 en het gewijzigde art. 32, vierde lid, van de gemeenschappelijke regeling.

In genoemde Circulaire is overigens nadrukkelijk opgenomen dat hetgeen de modelbepalingen beogen te regelen ook uit de Wet gemeenschappelijke regelingen, de Gemeentewet en de Provinciewet kan worden afgeleid. Zo schrijven de artt. 193 Gemeentewet en 197 Provinciewet voor dat de rente en aflossing van de door de gemeente respectievelijk provincie aangegane geldleningen en alle overige opeisbare schulden verplichte uitgaven zijn. Financiële verplichtingen die voortvloeien uit hetgeen is overeengekomen in een gemeenschappelijke regeling behoren tot de opeisbare schulden en dus tot de verplichte uitgaven. Art. 194 van de Gemeentewet bepaalt dat, indien de raad weigert verplichte uitgaven op de begroting te brengen, gedeputeerde staten dit doen. Een vergelijkbare bepaling staat in art. 198 Provinciewet: als provinciale staten weigeren verplichte uitgaven op de begroting te brengen, doet de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties dit. De Wet gemeenschappelijke regelingen schrijft voor dat de gemeenschappelijke regeling voorziet in een liquidatieregeling, die erin voorziet dat bij ontbinding van het openbaar lichaam het vermogen wordt vereffend, hetgeen feitelijk betekent dat eventuele overblijvende schulden volledig worden afgelost. De nieuwe leden 5, 6 en 7 van art. 22 en het gewijzigde art. 32, vierde lid, van de gemeenschappelijke regeling creëren aldus geen nieuwe verplichtingen voor de deelnemers, maar zijn een vertaling in de regeling van hetgeen Wet gemeenschappelijke regelingen, de Gemeentewet en de Provinciewet al regelen.

Art. 31 van de gemeenschappelijke regeling schrijft voor dat een wijziging van art. 22, eerste lid, alleen bij unanimiteit tot stand kan komen.

Artikel 23

huidige tekst

Artikel 23 Financiële en beleidsmatige kaders

Het dagelijks bestuur zendt van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient, de algemene financiële en beleidsmatige kaders in de vorm van een begrotingstoelichting en de voorlopige jaarrekening van het voorafgaande kalenderjaar aan de raden van de deelnemende gemeenten en aan provinciale staten.

voorgestelde tekst

Artikel 23 Financiële en beleidsmatige kaders

Het dagelijks bestuur zendt van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient, de algemene financiële en beleidsmatige kaders in de vorm van een begrotingstoelichting en de voorlopige jaarrekening van het voorafgaande kalenderjaar aan de raden van de deelnemende gemeenten en aan provinciale staten, **met inachtneming van de in de wet genoemde termijn.**

			van rechtswege
type wijziging	nieuw artikel, nieuw artikellid of anderszins tekst toegevoegd of gewijzigd of inhoudelijk gewijzigd		
	tekst redactioneel aangepast	x	
	artikel, artikellid of anderszins tekst geheel vervallen		
Toelichting: Er is toegevoegd dat de toezending aan de raden van de deelnemende gemeenten en aan provinciale staten moet plaatsvinden vóór de in de Wgr opgenomen datum.			

Artikel 23a

huidige tekst

Het betreft hier een nieuwe bepaling, omdat het huidige art. 24, dat handelt over de begroting, wordt gesplitst.

voorgestelde tekst

Artikel 23a Begroting

- 1. Het algemeen bestuur stelt de begroting vast voorafgaande aan het jaar dat waarvoor zij dient, met inachtneming van de in de wet genoemde termijn voor toezending van de vastgestelde begroting aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.**
- 2. Het dienstjaar valt samen met het kalenderjaar.**
- 3. Het dagelijks bestuur zendt de begroting binnen twee weken na vaststelling aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, met inachtneming van de in de wet genoemde termijn.**

			van rechtswege
type wijziging	nieuw artikel, nieuw artikellid of anderszins tekst toegevoegd of gewijzigd of inhoudelijk gewijzigd	x	
	tekst redactioneel aangepast	x	
	artikel, artikellid of anderszins tekst geheel vervallen		

Toelichting:

In het oorspronkelijke art. 24 waren alle bepalingen omtrent de begroting(sprocedure) opgenomen. In dit voorstel wordt omwille van de overzichtelijkheid die bepaling gesplitst, waarbij de bepalingen omtrent de vaststelling van de begroting respectievelijk de zienswijzeprocedure ten behoeve deze begroting elk in een afzonderlijke bepaling worden opgenomen.

In het nieuwe artikel 23a zijn een drietal bepalingen opgenomen omtrent de vaststelling van de begroting. Deze bepalingen stonden oorspronkelijk in art. 24, lid 2, 5 en 7. In de regeling wordt niet langer verwezen naar data omtrent vaststelling en toezending van de begroting, omdat deze data uit de wet kunnen worden afgeleid. De in de wet opgenomen data worden overigens gewijzigd, om raden en staten meer positie te geven in de begrotingscyclus van een gemeenschappelijke regeling. Ook krijgen raden en staten langer de tijd om een zienswijze op de ontwerpbegroting van een regeling te geven en ontvangen zij de kadernota later. Dit gebeurt door drie wijzigingen:

- de kadernota moet voor 30 april naar raden en staten worden gestuurd in plaats van 15 april;
- de begroting moet uiterlijk 15 september naar de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties worden gestuurd in plaats van 1 augustus; en
- de termijn voor een (eventuele) zienswijze door raden en staten wordt verruimd van 8 naar 12 weken.

Artikel 24

huidige tekst

Artikel 24 Begroting

1. Het dagelijks bestuur zendt de ontwerpbegroting, alsmede een meerjarenraming voor drie aaneengesloten jaren, acht weken voordat zij aan het algemeen bestuur wordt aangeboden, toe aan de raden van de deelnemende gemeenten en aan provinciale staten. De ontwerpbegroting bevat een raming van de door de colleges verschuldigde bijdrage.

2. Het dienstjaar valt samen met het kalenderjaar.

3. De ontwerpbegroting wordt door de zorg van deelnemende gemeenten en de provincie voor een ieder ter inzage gelegd en, tegen betaling van de kosten, algemeen verkrijgbaar gesteld.

4. De raden van de deelnemende gemeenten en provinciale staten kunnen bij het dagelijks bestuur hun zienswijze over de ontwerpbegroting naar voren brengen. Het dagelijks bestuur voegt de commentaren waarin deze zienswijze is vervat bij de ontwerpbegroting, zoals deze aan het algemeen bestuur wordt aangeboden.

5. Het algemeen bestuur stelt de begroting vast, uiterlijk 15 juli in het jaar voorafgaande aan dat waarvoor zij dient.

6. Het dagelijks bestuur zendt de vastgestelde begroting zo nodig toe aan de raden van de deelnemende gemeenten en aan provinciale staten, die ter zake bij de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties hun zienswijze naar voren kunnen brengen.

7. Het dagelijks bestuur zendt de begroting binnen twee weken na vaststelling, doch in ieder geval vóór 1 augustus van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient, aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

8. De deelnemers betalen bij wijze van voorschot jaarlijks vóór 1 april en vóór 1 oktober telkens de helft van de verschuldigde bijdrage.

9. Het bepaalde in het eerste, derde en vijfde lid is niet van toepassing op de volgende categorieën van begrotingswijzigingen:

- a. die verband houden met aanpassingen van de ramingen in verband met loon- en prijsstijgingen;
- b. die betrekking hebben op overboekingen van kredieten van één object naar één of meer andere, dan wel nieuwe objecten;
- c. die betrekking hebben op nieuwe investeringen c.q. lasten daarvan, voor zover de post “onvoorzien” daartoe nog de ruimte biedt;
- d. die betrekking hebben op overige lasten, voor zover de post “onvoorzien” daartoe nog de ruimte biedt;
- e. die betrekking hebben op bijdragen van derden dan wel andere baten.

10. Begrotingswijzigingen worden door het dagelijks bestuur toegezonden aan de colleges, indien en voor zover een wijziging van invloed is op de bijdrage.

voorgestelde tekst

Artikel 24 Zienswijzprocedure begroting

1. Het dagelijks bestuur zendt de ontwerpbegroting, alsmede een meerjarenraming voor drie aaneengesloten jaren, voordat zij aan het algemeen bestuur wordt aangeboden, toe aan de raden van de deelnemende gemeenten en aan provinciale staten, met inachtneming van de in de wet genoemde termijn voor het geven van de in het derde lid bedoelde zienswijze. De ontwerpbegroting bevat een raming van de door de colleges verschuldigde bijdrage.

2. De ontwerpbegroting wordt door de zorg van de deelnemende gemeenten en de provincie voor een ieder ter inzage gelegd en, tegen betaling van de kosten, algemeen verkrijgbaar gesteld.

3. De raden van de deelnemende gemeenten en provinciale staten kunnen bij het dagelijks bestuur hun zienswijze over de ontwerpbegroting naar voren brengen. Het dagelijks bestuur voegt de commentaren waarin deze zienswijze is vervat bij de ontwerpbegroting, zoals deze aan het algemeen bestuur wordt aangeboden.

4. Het dagelijks bestuur stelt de raden van de deelnemende gemeenten en provinciale staten schriftelijk en gemotiveerd in kennis van zijn oordeel over de in het derde lid bedoelde zienswijze, alsmede van de conclusies die het daaraan verbindt.

5. Het dagelijks bestuur zendt de vastgestelde begroting zo nodig toe aan de raden van de deelnemende gemeenten en aan provinciale staten, die ter zake bij de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties hun zienswijze naar voren kunnen brengen.

6. Het bepaalde in het eerste tot en met het vijfde lid is niet van toepassing op de volgende categorieën van begrotingswijzigingen:

- a. die verband houden met aanpassingen van de ramingen in verband met loon- en prijsstijgingen;
- b. die betrekking hebben op overboekingen van kredieten van één object naar één of meer andere, dan wel nieuwe objecten;
- c. die betrekking hebben op nieuwe investeringen c.q. lasten daarvan, voor zover de post “onvoorzien” daartoe nog de ruimte biedt;
- d. die betrekking hebben op overige lasten, voor zover de post “onvoorzien” daartoe nog de ruimte biedt;
- e. die betrekking hebben op bijdragen van derden dan wel andere baten.

7. Begrotingswijzigingen worden door het dagelijks bestuur toegezonden aan de colleges, indien en voor zover een wijziging van invloed is op de bijdrage.

			van rechtswege
type wijziging	nieuw artikel, nieuw artikellid of anderszins tekst toegevoegd of gewijzigd of inhoudelijk gewijzigd	x	x
	tekst redactioneel aangepast	x	
	artikel, artikellid of anderszins tekst geheel vervallen		

Toelichting:

Raden en staten moeten in de gelegenheid worden gesteld om een zienswijze op de ontwerpbegroting van een gemeenschappelijke regeling te geven. In het gewijzigde art. 24 zijn de bepalingen omtrent de zienswijzprocedure geconcentreerd. De termijn om een

zienswijze op de ontwerpbegroting te geven wordt 12 weken in plaats van 8 weken. Zie ook de toelichting bij art. 23a.

Nieuw is bovendien dat het dagelijks bestuur raden en staten moet informeren over hun beoordeling en weging van de (eventuele) zienswijze.

De tekst van het zesde lid is meer in overeenstemming gebracht met de Wgr.

Het oorspronkelijke achtste lid regelde de betalingstermijn door de deelnemers. Bij nader inzien past die bepaling beter in art. 22, dat handelt over de bijdrage.

De oorspronkelijke leden 2, 5 en 7 zijn opgenomen in het nieuwe artikel 23a. Zie de toelichting aldaar.

Artikel 25

huidige tekst

Artikel 25 Jaarrekening en Jaarverslag

1. Het algemeen bestuur stelt de jaarrekening en het jaarverslag vast uiterlijk 1 juli in het jaar volgende op het jaar waarop deze betrekking heeft.
2. Verrekening van het verschil tussen de begrote bijdrage en de werkelijk verschuldigde bijdrage vindt plaats binnen twee maanden na vaststelling van de rekening.
3. Het dagelijks bestuur zendt de jaarrekening binnen twee weken na vaststelling, doch in ieder geval vóór 15 juli van het jaar volgende op het jaar waarop de jaarrekening betrekking heeft, aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.
4. De jaarrekening en het jaarverslag worden ter kennisname aan de colleges, gemeenteraden en provinciale staten gezonden.

voorgestelde tekst

Artikel 25 Jaarrekening en Jaarverslag

1. Het algemeen bestuur stelt de jaarrekening en het jaarverslag vast in het jaar volgende op het jaar waarop deze betrekking hebben, met inachtneming van de in de wet genoemde termijn voor toezending van de vastgestelde jaarrekening aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.
2. Het dagelijks bestuur zendt de jaarrekening binnen twee weken na vaststelling aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, met inachtneming van de in de wet genoemde termijn.
3. De jaarrekening en het jaarverslag worden ter kennisname aan de colleges, de raden van de deelnemende gemeenten en provinciale staten gezonden.

			van rechtswege
type wijziging	nieuw artikel, nieuw artikellid of anderszins tekst toegevoegd of gewijzigd of inhoudelijk gewijzigd	x	
	tekst redactioneel aangepast	x	
	artikel, artikellid of anderszins tekst geheel vervallen		
Toelichting: Het oorspronkelijke tweede lid betreft de feitelijke bijdrage van de deelnemers. Bij nader inzien past die bepaling beter in art. 22, dat handelt over de bijdrage. De tekst van het oorspronkelijke eerste en derde lid zijn aangepast, waarbij wordt verwezen naar de in de wet genoemde termijn.			

Artikel 27

huidige tekst

Artikel 27 Tegemoetkoming in de kosten en vergoeding van werkzaamheden

1. De leden van het bestuur kunnen een tegemoetkoming in de kosten en, voor zover zij niet de functie van burgemeester, commissaris van de Koning, wethouder of gedeputeerde vervullen, een vergoeding voor hun werkzaamheden ontvangen. Deze tegemoetkoming en vergoeding wordt, met inachtneming van het in de wet bepaalde, door het algemeen bestuur vastgesteld.

2. De leden van commissies van advies die geen burgemeester, commissaris van de Koning, wethouder, gedeputeerde of lid van de gemeenteraad of provinciale staten zijn, kunnen een vergoeding voor het bijwonen van vergaderingen van de commissie ontvangen. De vergoeding wordt, met inachtneming van het in de wet bepaalde, bij verordening door het algemeen bestuur vastgesteld.

voorgestelde tekst

Artikel 27

Vervallen

			van rechtswege
type wijziging	nieuw artikel, nieuw artikellid of anderszins tekst toegevoegd of gewijzigd of inhoudelijk gewijzigd		
	tekst redactioneel aangepast		
	artikel, artikellid of anderszins tekst geheel vervallen	x	

Toelichting:

Art. 27 kan in zijn geheel komen te vervallen.

Het eerste lid ziet op een vergoeding voor zgn. externe bestuursleden, d.w.z. leden van het bestuur die niet tevens lid zijn van een college, met inbegrip van de voorzitter. De gemeenschappelijke regeling voorziet echter niet in de mogelijkheid om externe leden in het bestuur te benoemen.

De gemeenschappelijke regeling opent de mogelijkheid om externe leden in een adviescommissie te benoemen. Voor de vergoeding van deze leden kan worden teruggevallen op de Wet gemeenschappelijke regelingen.

Artikel 28

huidige tekst

Artikel 28 Archief

1. Het dagelijks bestuur is belast met de zorg voor de archiefbescheiden van de organen van **De Marrekrite**, overeenkomstig een door het algemeen bestuur, met inachtneming van artikel 40 van de Archiefwet 1995, vast te stellen Archiefverordening. Deze verordening moet aan gedeputeerde staten worden meegedeeld.
2. Bij opheffing van de gemeenschappelijke regeling wordt ten aanzien van de archiefbescheiden een voorziening getroffen, overeenkomstig artikel 4, eerste lid, van de Archiefwet 1995.
3. De archiefbewaarpplaats, voor de bewaring van de op grond van artikel 12, eerste lid en artikel 13 van de Archiefwet 1995 over te brengen archiefbescheiden, is de provinciale archiefbewaarpplaats.
4. De directeur is belast met het beheer van de archief.

voorgestelde tekst

Artikel 28 Archief

1. Het dagelijks bestuur is belast met de zorg voor de archiefbescheiden van de organen van **Recreatieschap Marrekrite**, overeenkomstig een door het algemeen bestuur, met inachtneming van artikel 40 van de Archiefwet 1995, vast te stellen Archiefverordening. Deze verordening moet aan gedeputeerde staten worden meegedeeld.
2. Bij opheffing van de gemeenschappelijke regeling wordt ten aanzien van de archiefbescheiden een voorziening getroffen, overeenkomstig artikel 4, eerste lid, van de Archiefwet 1995.
3. De archiefbewaarpplaats, voor de bewaring van de op grond van artikel 12, eerste lid en artikel 13 van de Archiefwet 1995 over te brengen archiefbescheiden, is de provinciale archiefbewaarpplaats.
4. De directeur is belast met het beheer van de archief.

		van rechtswege
type wijziging	nieuw artikel, nieuw artikellid of anderszins tekst toegevoegd of gewijzigd of inhoudelijk gewijzigd	
	tekst redactioneel aangepast	x
	artikel, artikellid of anderszins tekst geheel vervallen	

Toelichting:

In het eerste lid is de afkorting of werknaam van 'De Marrekrite' gewijzigd in: 'Recreatieschap Marrekrite'. Voor de motivering wordt korthedshalve verwezen naar de toelichting op de wijziging van art. 1.

Artikel 31

huidige tekst

Artikel 31 Wijziging

1. De colleges of het bestuur van **De Marrekrite** kunnen een voorstel tot wijziging van de regeling indienen bij het algemeen bestuur.
2. Het algemeen bestuur zendt het wijzigingsvoorstel aan de colleges.
3. Een wijziging komt tot stand indien tweederde van de colleges hiertoe heeft besloten.
4. In afwijking van het derde lid komt een wijziging van de artikelen 3, 4, 11, eerste lid en 22, eerste lid, tot stand indien unaniem hiertoe is besloten.

voorgestelde tekst

Artikel 31 Wijziging

1. De colleges of het bestuur van **Recreatieschap Marrekrite** kunnen een voorstel tot wijziging van de regeling indienen bij het algemeen bestuur.
2. Het algemeen bestuur zendt het wijzigingsvoorstel aan de colleges.
3. Een wijziging komt tot stand indien tweederde van de colleges hiertoe heeft besloten.
4. In afwijking van het derde lid komt een wijziging van de artikelen 3, 4, 11, eerste lid en 22, eerste lid, tot stand indien unaniem hiertoe is besloten.

			van rechtswege
type wijziging	nieuw artikel, nieuw artikellid of anderszins tekst toegevoegd of gewijzigd of inhoudelijk gewijzigd		
	tekst redactioneel aangepast	x	
	artikel, artikellid of anderszins tekst geheel vervallen		

Toelichting:

In het eerste lid is de afkorting of werknaam van 'De Marrekrite' gewijzigd in: 'Recreatieschap Marrekrite'. Voor de motivering wordt korthedshalve verwezen naar de toelichting op de wijziging van art. 1.

Artikel 32

huidige tekst

Artikel 32 Opheffing

1. De regeling wordt opgeheven wanneer tenminste twee derde van de colleges daartoe besluiten, zulks onverminderd het bepaalde in artikel 9, derde lid, van de wet.
2. De opheffing treedt in werking op de eerste dag na bekendmaking.
3. In geval van opheffing besluit het algemeen bestuur tot liquidatie.
- 4. Het liquidatieplan wordt door het algemeen bestuur vastgesteld. Hierbij kan worden afgeweken van de bepalingen van de regeling.**

voorgestelde tekst

Artikel 32 Opheffing

1. De regeling wordt opgeheven wanneer tenminste twee derde van de colleges daartoe besluiten, zulks onverminderd het bepaalde in artikel 9, derde lid, van de wet.
2. De opheffing treedt in werking op de eerste dag na bekendmaking.
3. In geval van opheffing besluit het algemeen bestuur tot liquidatie.
- 4. Het algemeen bestuur stelt een liquidatieplan vast. Hierbij kan worden afgeweken van de bepalingen van de regeling. Het plan voorziet in de verdeling van de rechten en verplichtingen van het openbaar lichaam over de deelnemende partijen op een in dat plan te bepalen wijze.**

			van rechtswege
type wijziging	nieuw artikel, nieuw artikellid of anderszins tekst toegevoegd of gewijzigd of inhoudelijk gewijzigd	x	
	tekst redactioneel aangepast		
	artikel, artikellid of anderszins tekst geheel vervallen		
Toelichting: Voor de motivering van deze wijziging wordt korthedshalve verwezen naar de toelichting op de wijziging van art. 22.			

Artikel 33

huidige tekst

Artikel 33 Citeertitel, bekendmaking en inwerkingtreding

1. Deze regeling wordt aangehaald als “Gemeenschappelijke regeling **Marrekrite**”.
2. Gedeputeerde staten van Fryslân dragen zorg voor de bekendmaking van besluiten tot het vaststellen, wijzigen, verlengen of opheffen van de regeling. **Bekendmaking vindt plaats in de Staatscourant.**
3. De regeling of een wijziging daarvan treedt in werking op de eerste dag na bekendmaking, tenzij bij eensluidend besluit van de colleges anders is bepaald.

voorgestelde tekst

Artikel 33 Citeertitel, bekendmaking en inwerkingtreding

1. Deze regeling wordt aangehaald als “Gemeenschappelijke regeling **Recreatieschap Marrekrite**”.
2. Gedeputeerde staten van Fryslân dragen zorg voor de bekendmaking van besluiten tot het vaststellen, wijzigen, verlengen of opheffen van de regeling. **Bekendmaking vindt plaats in het provinciaal blad.**
3. De regeling of een wijziging daarvan treedt in werking op de eerste dag na bekendmaking, tenzij bij eensluidend besluit van de colleges anders is bepaald.

			van rechtswege
type wijziging	nieuw artikel, nieuw artikellid of anderszins tekst toegevoegd of gewijzigd of inhoudelijk gewijzigd	x	x
	tekst redactioneel aangepast	x	
	artikel, artikellid of anderszins tekst geheel vervallen		

Toelichting:

In het eerste lid is de afkorting of werknaam van ‘Marrekrite’ gewijzigd in: ‘Recreatieschap Marrekrite’. Voor de motivering wordt korthedshalve verwezen naar de toelichting op de wijziging van art. 1. Vanwege de wijziging van de citeertitel wordt tevens de aanhef van de gemeenschappelijke regeling gewijzigd.

Op 1 juli 2021 is Wet elektronische publicaties in werking getreden.

Op grond van deze wet vindt bekendmaking van besluiten tot het vaststellen, wijzigen, verlengen of opheffen van deze regeling niet langer plaats in de Staatscourant, maar in het door het provinciebestuur uitgegeven provinciaal blad. De regeling moet hierop worden aangepast.

Besluit tot wijziging van de gemeenschappelijke regeling Marrekrite

[bestuursorgaan dat tot wijziging besluit]

gelet op:

- de Wet gemeenschappelijke regelingen;
- de Wet versterking democratische legitimatie gemeenschappelijke regelingen;
- de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren;
- de Wet elektronische publicaties; en
- de verkregen toestemming van de gemeenteraad d.d. [datum raadsbesluit] of
- de verkregen toestemming van provinciale staten d.d. [datum statenbesluit]

besluit de gemeenschappelijke regeling Marrekrite te wijzigen als volgt:

A.

Artikel 1, eerste lid, onderdeel a, komt te luiden:

- a. de regeling: de gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Marrekrite;

B.

Artikel 2, eerste en tweede lid, komen te luiden:

1. Er is een openbaar lichaam als bedoeld in artikel 51, eerste lid, juncto artikel 8, eerste lid, van de wet, genaamd: 'Recreatieschap voor het Friese water en land De Marrekrite', hierna: Recreatieschap Marrekrite.
2. Recreatieschap Marrekrite is gevestigd te Uitwellingerga.

C.

Artikel 3 komt te luiden:

Recreatieschap Marrekrite behartigt binnen de opgedragen taken de gemeenschappelijke belangen van de colleges, met als doel een evenwichtige en gecoördineerde ontwikkeling van de recreatie in de provincie Fryslân, rekening houdende met de belangen van natuur en landschap.

D.

Artikel 4, eerste en derde lid, komen te luiden:

1. Ter behartiging van de in artikel 3 genoemde belangen oefent het openbaar lichaam de volgende taken uit:
Het bevorderen van waterrecreatie door het tot stand brengen, beheren en onderhouden van voldoende vrije aanlegplaatsen midden in de natuur. Dit omvat mede:
 - het zorgdragen voor een goede spreiding van de aanlegplaatsen;
 - het op diepte houden van de aanlegplaatsen;
 - het ophalen van recreatieafval bij de aanlegplaatsen; en
 - het verzorgen van het groenonderhoud bij de aanlegplaatsen.

Het bevorderen van landrecreatie door:

- a. het tot stand brengen, beheren en onderhouden van bewegwijzering van recreatieve routestructuren, inclusief toeristische overstappunten; en
- b. het beheren en coördineren van recreatieve routes in de digitale routedatabase.

Advisering en ontwikkeling (water- en landrecreatie):

- a. advisering over uniforme brug- en sluisbediening.
 - b. het geven van voorlichting, het ontwerpen van plannen en het verstrekken van adviezen.;
 - c. het gevraagd en ongevraagd (doen) uitvoeren van onderzoek.
 - d. het initiëren, coördineren en organiseren van werkgroepen, (innovatieve) projecten en initiatieven.
3. Recreatieschap Marrekrite is bevoegd tot het ten behoeve van derden verrichten van diensten op het terrein van het beheer en onderhoud ten behoeve van water- en landrecreatie, voor zover het dagelijks bestuur daarin bewilligt.

E.

Artikel 9, tweede lid, komt te luiden:

2. De leden van het dagelijks bestuur worden aangewezen in de eerste vergadering van het algemeen bestuur in nieuwe samenstelling.

F.

Artikel 12, eerste en tweede lid, komen te luiden:

1. Het algemeen bestuur kan, met toepassing van artikel 24 van de wet, commissies van advies instellen.
2. Op voorstel van de raden van de deelnemende gemeenten en provinciale staten gezamenlijk stelt het algemeen bestuur, met toepassing van artikel 24a van de wet, een gemeenschappelijke adviescommissie in, die het algemeen bestuur van advies kan voorzien, de besluitvorming van de raden van de deelnemende gemeenten en provinciale staten met betrekking tot de regeling kan voorbereiden en deze bestuursorganen van advies kan voorzien.

G.

Artikel 13, eerste lid vervalt. De leden 2 tot en met 6 worden vernummerd tot de leden 1 tot en met 5.

Artikel 13, eerste lid (nieuw) komt te luiden:

De directeur is belast met de dagelijkse leiding van Recreatieschap Marrekrite.

H.

Artikel 15, eerste lid, onderdeel d, vervalt. In artikel 1 worden de onderdelen e. tot en met i. vernummerd tot de onderdelen d. tot en met h.

Artikel 15, eerste lid, onderdeel h. (nieuw) komt te luiden:

h. het behartigen van de belangen van Recreatieschap Marrekrite bij andere overheden, instellingen, diensten of personen.

I.

Artikel 16, derde lid, komt te luiden:

3. De voorzitter vertegenwoordigt Recreatieschap Marrekrite in en buiten rechte. De voorzitter kan deze bevoegdheid opdragen aan een door hem aan te wijzen persoon.

J.

Artikel 17 komt te luiden:

Artikel 17 Inlichtingen door het bestuur aan de raden en provinciale staten

1. Het bestuur geeft de raden van de deelnemende gemeenten en provinciale staten alle inlichtingen die:
 - a. deze bestuursorganen nodig hebben voor de uitvoering van hun taken; of
 - b. door één of meer leden van die bestuursorganen worden verlangd.
2. Het respectieve reglement van orde van de in het eerste lid genoemde bestuursorganen is zoveel mogelijk van overeenkomstige toepassing

K.

Artikel 21, aanhef, komt te luiden:

De geldmiddelen van Recreatieschap Marrekrite worden gevormd door:

L.

Artikel 22 komt te luiden:

Artikel 22 Bijdrage

1. Voor zover de kosten van Recreatieschap Marrekrite niet worden gedekt door de in artikel 21 sub b en c bedoelde inkomsten, wordt hierin als volgt voorzien:
 - a. gedeputeerde staten: 40%;
 - b. colleges van burgemeester en wethouders gezamenlijk: 60%.
2. Het algemeen bestuur stelt de verdeelsleutel vast, op grond waarvan de in het eerste lid, onder b. bedoelde bijdrage over de colleges wordt omgeslagen.
3. De deelnemers betalen de verschuldigde bijdrage bij wijze van voorschot jaarlijks vóór 1 februari.
4. Verrekening van het verschil tussen de begrote bijdrage en de werkelijk verschuldigde bijdrage vindt plaats binnen twee maanden na vaststelling van de jaarrekening.
5. De deelnemers dragen er zorg voor dat Recreatieschap Marrekrite te allen tijde over voldoende middelen beschikt om aan al zijn verplichtingen jegens derden te voldoen.
6. Indien aan het algemeen bestuur blijkt dat het bestuur van een deelnemende gemeente weigert deze uitgaven op de begroting te zetten, doet het algemeen

bestuur onverwijld aan gedeputeerde staten het verzoek over te gaan tot toepassing van de artikelen 194 en 195 Gemeentewet.

7. Indien aan het algemeen bestuur blijkt dat het provinciebestuur weigert deze uitgaven op de begroting te zetten, doet het algemeen bestuur onverwijld aan de minister van Binnenlandse zaken en Koninkrijksrelaties het verzoek over te gaan tot toepassing van de artikelen 198 en 199 Provinciewet.

M.

Artikel 23 komt te luiden:

Het dagelijks bestuur zendt van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient, de algemene financiële en beleidsmatige kaders in de vorm van een begrotingstoelichting en de voorlopige jaarrekening van het voorafgaande kalenderjaar aan de raden van de deelnemende gemeenten en aan provinciale staten, met inachtneming van de in de wet genoemde termijn.

N.

Er wordt een nieuw artikel 23a ingevoegd, luidende:

Artikel 23a Begroting

1. Het algemeen bestuur stelt de begroting vast voorafgaande aan het jaar dat waarvoor zij dient, met inachtneming van de in de wet genoemde termijn voor toezending van de vastgestelde begroting aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.
2. Het dienstjaar valt samen met het kalenderjaar.
3. Het dagelijks bestuur zendt de begroting binnen twee weken na vaststelling aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, met inachtneming van de in de wet genoemde termijn.

O.

Artikel 24 komt te luiden:

Artikel 24 Zienswijzeprocedure begroting

1. Het dagelijks bestuur zendt de ontwerpbegroting, alsmede een meerjarenraming voor drie aaneengesloten jaren, voordat zij aan het algemeen bestuur wordt aangeboden, toe aan de raden van de deelnemende gemeenten en aan provinciale staten, met inachtneming van de in de wet genoemde termijn voor het geven van de in het derde lid bedoelde zienswijze. De ontwerpbegroting bevat een raming van de door de colleges verschuldigde bijdrage.
2. De ontwerpbegroting wordt door de zorg van de deelnemende gemeenten en de provincie voor een ieder ter inzage gelegd en, tegen betaling van de kosten, algemeen verkrijgbaar gesteld.
3. De raden van de deelnemende gemeenten en provinciale staten kunnen bij het dagelijks bestuur hun zienswijze over de ontwerpbegroting naar voren brengen. Het dagelijks bestuur voegt de commentaren waarin deze zienswijze is vervat bij de ontwerpbegroting, zoals deze aan het algemeen bestuur wordt aangeboden.
4. Het dagelijks bestuur stelt de raden van de deelnemende gemeenten en provinciale staten schriftelijk en gemotiveerd in kennis van zijn oordeel over de in

het derde lid bedoelde zienswijze, alsmede van de conclusies die het daaraan verbindt.

5. Het dagelijks bestuur zendt de vastgestelde begroting zo nodig toe aan de raden van de deelnemende gemeenten en aan provinciale staten, die ter zake bij de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties hun zienswijze naar voren kunnen brengen.
6. Het eerste, derde en vierde lid zijn van toepassing op besluiten tot wijziging van de begroting, met uitzondering van de volgende categorieën van begrotingswijzigingen:
 - a. die verband houden met aanpassingen van de ramingen in verband met loon- en prijsstijgingen;
 - b. die betrekking hebben op overboekingen van kredieten van één object naar één of meer andere, dan wel nieuwe objecten;
 - c. die betrekking hebben op nieuwe investeringen c.q. lasten daarvan, voor zover de post “onvoorzien” daartoe nog de ruimte biedt;
 - d. die betrekking hebben op overige lasten, voor zover de post “onvoorzien” daartoe nog de ruimte biedt;
 - e. die betrekking hebben op bijdragen van derden dan wel andere baten.
7. Begrotingswijzigingen worden door het dagelijks bestuur toegezonden aan de colleges, indien en voor zover een wijziging van invloed is op de bijdrage.

P.

Artikel 25 komt te luiden:

Artikel 25 Jaarrekening en Jaarverslag

1. Het algemeen bestuur stelt de jaarrekening en het jaarverslag vast in het jaar volgende op het jaar waarop deze betrekking hebben, met inachtneming van de in de wet genoemde termijn voor toezending van de vastgestelde jaarrekening aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.
2. Het dagelijks bestuur zendt de jaarrekening binnen twee weken na vaststelling aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, met inachtneming van de in de wet genoemde termijn.
3. De jaarrekening en het jaarverslag worden ter kennisname aan de colleges, de raden van de deelnemende gemeenten en provinciale staten gezonden.

Q.

Artikel 27 vervalt, onder de aanduiding: vervallen.

R.

Artikel 28, eerste lid, komt te luiden:

1. Het dagelijks bestuur is belast met de zorg voor de archiefbescheiden van de organen van Recreatieschap Marrekrite, overeenkomstig een door het algemeen bestuur, met inachtneming van artikel 40 van de Archiefwet 1995, vast te stellen Archiefverordening. Deze verordening moet aan gedeputeerde staten worden meegedeeld.

S.

Artikel 31, eerste lid, komt te luiden:

1. De colleges of het bestuur van Recreatieschap Marrekrite kunnen een voorstel tot wijziging van de regeling indienen bij het algemeen bestuur.

T.

Artikel 32, vierde lid, komt te luiden:

4. Het algemeen bestuur stelt een liquidatieplan vast. Hierbij kan worden afgeweken van de bepalingen van de regeling. Het plan voorziet in de verdeling van de rechten en verplichtingen van het openbaar lichaam over de deelnemende partijen op een in dat plan te bepalen wijze.

U.

Artikel 33, eerste lid en tweede lid, komen te luiden:

1. Deze regeling wordt aangehaald als “Gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Marrekrite”.
2. Gedeputeerde staten van Fryslân dragen zorg voor de bekendmaking van besluiten tot het vaststellen, wijzigen, verlengen of opheffen van de regeling. Bekendmaking vindt plaats in het provinciaal blad.

[plaats en datum]

[bestuursorgaan dat tot wijziging heeft besloten]

[naam voorzitter] , voorzitter

[naam secretaris] , secretaris

Marrekrite toekomstbestendig – Samen de bakens verzetten

Procesvoorstel

Aanleiding

Al sinds 1957 is Marrekrite actief als beheerder van recreatieve voorzieningen in de provincie Fryslân. De eerste decennia alleen voor de watersport, met vele kilometers aan vrije ligplaatsen in de natuur.

Ruim 10 jaar geleden is daar het onderhoud van het provinciale fietsknooppuntnetwerk, LF-routes¹ en Elfstedenroute bij gekomen, gevolgd door de ontwikkeling en het beheren van het wandelknooppuntnetwerk. Beide netwerken zijn provinciedekkend.

De nieuwste loot aan de tak zijn de toeristische overstappunten (TOP's). Ook deze worden door Marrekrite ontwikkeld en beheerd. Inmiddels staan er al zestien verspreid door de provincie. Dit willen we laten doorgroeien naar circa 40 stuks, zodat ook hier een dekkend netwerk ontstaat van logische startpunten om het mooie Friesland in de haarvaten verder te kunnen ontdekken.

De wereld om ons heen is in beweging. Veel van deze grote, maar ook kleinere ontwikkelingen hebben invloed op de voorzieningen die Marrekrite beheert. Zo willen we graag aansluiten bij de veranderende behoeften van recreanten, maar staan we ook voor nieuwe uitdagingen in het hele ruimtelijke speelveld.

Daarnaast hebben we te maken met flinke ontwikkelingen binnen de eigen interne organisatie. Een aantal van deze ontwikkelingen noemen we hier, al is deze lijst verre van compleet.

Interne organisatie

Marrekrite voert op dit moment een aantal kerntaken uit voor haar deelnemers, die in de GR² zijn vastgelegd:

- Het bevorderen van waterrecreatie door het tot stand brengen, beheren en onderhouden van voldoende vrije aanlegplaatsen midden in de natuur. Dit omvat tevens:
 - het zorgdragen voor een goede spreiding van de aanlegplaatsen;
 - het op diepte houden van de aanlegplaatsen;
 - het ophalen van recreatieafval bij de aanlegplaatsen; en
 - het verzorgen van het groenonderhoud bij de aanlegplaatsen.
- Het bevorderen van landrecreatie door:
 - het tot stand brengen, beheren en onderhouden van bewegwijzering van recreatieve routestructuren, inclusief toeristische overstappunten;
 - het beheren en coördineren van recreatieve routes in de digitale routedatabase.
- Advisering en ontwikkeling (water- en landrecreatie):
 - advisering over uniforme brug- en sluisbediening;
 - het geven van voorlichting, het ontwerpen van plannen en het verstrekken van adviezen;
 - het gevraagd en ongevraagd (doen) uitvoeren van onderzoek;
 - het initiëren, coördineren en organiseren van werkgroepen, (innovatieve) projecten en initiatieven.

¹ Langeafstand Fietsroutes

² Gemeenschappelijke Regeling

Van oorsprong wordt de meeste tijd besteed aan de eerste twee taken: water- en landrecreatie. De organisatie is hierop ingericht met vanouds een heldere scheiding tussen water- en landtaken.

De laatste jaren wordt echter ook steeds meer gedaan op het vlak van advisering en ontwikkeling. Vanuit een zekere bescheidenheid en de wetenschap dat de meeste deelnemers vaak moeite hebben om de begroting sluitend te krijgen, proberen we dit soort projecten zoveel mogelijk binnen de organisatie op te vangen.

Strikt genomen kan dat echter niet, want in onze eigen begroting nemen we vanouds ook geen structurele ruimte op voor dit soort taken. Weliswaar wordt in beperkte mate gebruik gemaakt van externe inhuur, maar ook dat vergt nog altijd de nodige begeleiding. Dat betekent tijd en middelen. Aangezien hierin onvoldoende is voorzien, geeft de derde taak (adviesing en ontwikkeling) in toenemende mate druk op de organisatie. Een goed voorbeeld is het TOP-project, waarbij wij de projectleiding met interne uren oppakken. Door de beperkte capaciteit gaat het allemaal niet zo snel als gehoopt en ontstaat er een discrepantie tussen de verwachtingen die de deelnemers hebben en wat Marrekrite, ondanks alle goede bedoelingen, kan waarmaken. Dat is jammer, want wij zien juist flinke kansen voor verdere uitbreiding van dit soort taken. Wij vinden het belangrijk om - naast beheer en onderhoud - de deelnemers waar mogelijk te blijven ondersteunen bij projecten en vraagstukken, aangezien we zaken hiermee naar een uniform Fries niveau trekken en kosten efficiënt kunnen opereren.

Een andere belangrijke ontwikkeling betreft de voortgang in het grootschalig onderhoud aan de ligplaatsen. Eind 2026 zijn naar verwachting alle ligplaatsen duurzaam herbouwd, waardoor op het domein "water" een heel ander beeld ontstaat waar het gaat om benodigde middelen en capaciteit. Grootschalig investeren is niet nodig meer en het onderhoud zal de eerste tientallen jaren hierna (tot circa 2050) met name bestaan uit dagelijks onderhoud en het verhelpen van kleine schades.

De fiets- en wandelknooppuntnetwerken zijn in de periode 2018/2019 helemaal vernieuwd, dan wel afgerond. De bewegwijzering heeft een levensduur van circa 10-15 jaar. Voorlopig is hierbij geen groot onderhoud te verwachten.

Ontwikkelingen deelnemers

Om de huidige kerntaken goed uit te kunnen blijven voeren, hebben we scherper zicht nodig op wat we precies verstaan onder de kerntaken. De vervolgvraag is of de interne organisatie hierop goed is ingericht. Kan er door intern te schuiven in taken nog efficiënter gewerkt worden en in welke mate is er sprake van een capaciteitstekort?

Van de deelnemers (ambtelijk) ontvangen wij regelmatig signalen dat zij, met name voor gemeente overstijgende vraagstukken, behoefte hebben aan advies of ondersteuning. Maar ook voor het geven van input voor bijvoorbeeld gemeentelijke R&T-visies, mobiliteitsvisies of ruimtelijke plannen worden wij om advies gevraagd. Ook worden wij door de deelnemers gevraagd om te participeren in allerlei overleggroepen en denktanks, zoals de TAF en diverse klankbordgroepen (Lauwersmeer, Alde Feanen, Brugbediening, et cetera). Dit soort zaken zijn in de loop van de tijd ontstaan en gegroeid. Waar en of het voor Marrekrite nog passend is om een rol in te spelen is niet altijd duidelijk. Zijn het bijvoorbeeld zaken waar wij vanuit onze expertise over kunnen en moeten adviseren of ligt hier meer een rol voor onze ambtelijke contactpersoon (gemeentelijke R&T-adviseur) om de R&T-belangen in te brengen in plannen van andere gemeentelijke afdelingen.

Van oudsher worden de deelnemers in het bestuur en ambtelijk vertegenwoordigd door de collegeleden met R&T in hun portefeuille. De vraag is of dit voor de toekomst ook het meest wenselijk is, gezien de raakvlakken met beleidsvelden als ruimte, mobiliteit, maar ook sport/

gezondheid/welzijn. De voorzieningen die Marrekrite beheert, zijn tenslotte in de basis gerealiseerd voor de eigen inwoners, terwijl het beleidsveld R&T meer gericht is op gasten van buiten.

Concluderend willen wij aan de hand van dit voorstel komen tot een proces dat moet resulteren in het scherper definiëren van de kerntaken van Marrekrite. Voor 80% is dit helder en bestaat hierover onder de deelnemers ook geen discussie. Feitelijk staan alle taakvelden in de gemeenschappelijke regeling reeds opgesomd, alleen zijn de kaders, met name voor de taak *advies en ontwikkeling* nog niet helder genoeg en is in het verleden te weinig stilgestaan bij wat dit betekent voor de capaciteit en begroting van Marrekrite.

Externe ontwikkelingen

Naast de interne ontwikkelingen binnen Marrekrite en bij de deelnemers, zijn er ook externe ontwikkelingen die de vraag opwerpen of de deelnemers dit niet beter integraal en centraal zouden kunnen oppakken, dan ieder voor zich. Hieronder noemen wij een aantal voorbeelden:

- Klimaatontwikkelingen en milieueisen bij werkzaamheden en grondstromen.
- Ruimtelijke ordeningsvraagstukken: NOVEX, WaBos, BOVI.
- Zorgkosten/Preventie/Aandacht voor gezondheid en vitaliteit.
- Focus op brede welvaart.
- Vakanties dichterbij huis.
- Provinciale beleidskeuzes, zoals Gastvrij Fryslân 2028, vaarweg- en oeverbeheer, energie- en wonen, landbouw, waterkwaliteit en kwantiteit.
- Veranderende wensen gebruikers en nieuwe vormen van recreatie.
- Groeiend aantal gebruikers.
- Sturing op gebruik: zonering, kano overnachtingen, camperplekken in de natuur.
- Groeiend belang digitale infrastructuur.

Veel van deze zaken vergen beleidskeuzes, die door de deelnemers worden gemaakt, dan wel uitgewerkt. Er is daarom een nauwe relatie met het vorige punt, ontwikkelingen bij de deelnemers. Ook hebben deze ontwikkelingen of beleidskeuzes invloed op de uitvoering van onze taken. Deze zaken bieden kansen voor een uitbreiding van de huidige kerntaken van Marrekrite, waarmee het schap verder door kan groeien als hét samenwerkingsverband voor Friese recreatievraagstukken.

Voor een aantal concrete voorbeelden willen we via het voorliggende plan verder onderzoeken of dit projecten/onderwerpen zijn die Marrekrite op zou moeten pakken (onderverdeeld naar de huidige taken in de GR) en wat dit betekent voor de organisatie:

Taak 'het bevorderen van waterrecreatie'

- (Behoeftte onderzoek) naar uitbreiding van het areaal ligplaatsen.
- Uitbreiding met beheer en onderhoud natuur en oevers.
- Ontwikkelen en beheer en onderhoud (digitaal) vaarknooppuntnetwerk.

Taak 'het bevorderen van landrecreatie'

- Wandelmogelijkheden in buitengebied vergroten. Landpaden kunnen hier een oplossing voor zijn. De herinvoering van een Landpadenregeling (met regie vanuit Marrekrite) is daarvoor een voorwaarde.
- Realisatie en beheer & onderhoud van routestructuren voor bijvoorbeeld mensen/ruiters en MTB.
- In de regeling staat reeds als taak 'het beheren en coördineren van recreatieve routes in de digitale routedatabase'. Deze taak was door het ontbreken van een goede ontsluiting en de andere werkzaamheden naar de achtergrond verschoven, maar is nu, met de wens tot structurele borging van de provinciale opgave Dagrecreatieve Netwerken weer actueel.

Taak 'advisering en ontwikkeling'

- Adviesrol bij ruimtelijke, mobiliteit, sport/welzijn/gezondheidsvraagstukken (bv. deelname PCLG – recreatie als verbinder bij vraagstukken in het landelijk gebied, advisering kwaliteitsniveau routenetwerken, kwaliteitsniveau oevers en kaden).
 - Gemeentegrensoverschrijdende projecten/adviezen op het gebied van recreatie.
 - Waterrecreatie: denken in doelbestemmingen
 - Bijdragen aan verduurzaming van de recreatie en de ambitie om een circulaire provincie te zijn.
- Routebureau: borging van de activiteiten van dagrecreatieve netwerken.
- Vuilwateropvang/zuivering en sanitaire facilitering en onderhoud in het buitengebied en langs routes.
- Toezichthoudende functie op het water voor wat betreft langliggers, zodat gemeenten alleen het administratieve gedeelte behouden.
- Baggeropgave en hergebruik gebiedseigen materialen; bagger als circulaire grondstof.
- Toetreding gemeente Ooststellingwerf tot de GR Marrekrite.

Vaak blijkt uit ideeën dat er een grotere onderzoeksvraag aan ten grondslag ligt. Een voorbeeld:

De opgave Dagrecreatieve Netwerken (DRN) heeft ook toegankelijkheid als aandachtspunt. In dat kader wilde het DRN een fotoshoot Toegankelijkheid organiseren. Maar daardoor rijst de vraag hoe het gesteld is met de toegankelijkheid van routes, voorzieningen en recreatieve bedrijven. Bovendien blijken er bij verschillende gemeenten of regio's initiatieven te spelen rondom dit thema, maar zonder onderlinge afstemming.

Wie onderzoekt vervolgens waar de behoefte ligt, in hoeverre de recreatieve sector daar al aan kan voldoen en brengt de initiatieven samen zodat niet steeds opnieuw het wiel uitgevonden wordt?

Is Marrekrite de juiste organisatie om over een dergelijk onderwerp te adviseren?

De vraag is: in hoeverre is het de rol van Marrekrite om vanuit haar expertise als adviseur of zelfs belangenbehartiger voor de recreatie/recreant een rol te spelen in deze ontwikkelingen en vraagstukken en hoe groot moet deze rol dan zijn? Beperkt die zich tot puur expertise inbrengen bij de uitvoering van projecten/werken of zou Marrekrite zelfs als belangenbehartiger op moeten treden? En beperken we ons hierbij tot de recreatieve basisinfrastructuur of wordt Marrekrite expert op het gebied van recreatiemogelijkheden in het algemeen.

Vragen als deze zijn niet los te zien van de taken en verantwoordelijkheden van de verschillende spelers in het R&T-domein. Is er sprake van overlap of juist leemtes in de verantwoordelijkheden van deze spelers in relatie tot de kerntaken van Marrekrite en wiens taak is het om eventuele leemtes aan te pakken?

Een rol in dit soort vraagstukken past binnen de taken die in de gemeenschappelijke regeling benoemd worden. Er lijkt vooral een behoefte te bestaan om vooral ook de kaders van de taak 'advisering en ontwikkeling' duidelijker vast te stellen.

Vaartocht en voorstel

Door alles dat er momenteel in het veld speelt is het tijd om de bakens opnieuw te plaatsen, dan wel te verzetten. Om vast te stellen of onze deelnemers de ontwikkelingen ook herkennen en welke rol zij hierbij eventueel voor Marrekrite zien, is als eerste stap op 8 juni 2023 voor alle deelnemers

(zowel bestuurlijk als ambtelijk) een vaartocht georganiseerd. Ook Ooststellingwerf, de enige niet aan de GR Marrekrite deelnemende Friese 'land'gemeente, was voor deze bijeenkomst uitgenodigd.

Op basis van de input van de deelnemers tijdens deze middag, doen wij het algemeen bestuur een voorstel om de komende maanden de taken en ambities van Marrekrite scherper te definiëren en helder te maken wat de gevolgen hiervan zijn voor de organisatie en financiering van Marrekrite.

Uitgangspunten

Tijdens de vaartocht op 8 juni werd duidelijk dat de deelnemers het belangrijk vinden dat de kerntaken van Marrekrite als eerste stap goed gedefinieerd worden. Een groot deel van de deelnemers vindt bovendien dat deze kerntaken los moeten worden gezien van de eventuele ambities binnen het taakveld 'advies en ontwikkeling'.

De volgende uitgangspunten kwamen uit de discussies naar voren:

- Maak het bovenliggend doel helder en definieer de ambities.
- Maak een goed onderscheid tussen basistaken en ambities, c.q. uitvoering vs. advisering.
- Zet in op de kracht van de GR: pak de taken op vanuit gemeenschappelijkheid.
- Ga uit van de expertise over de fysieke basisinfrastructuur en raak niet verzeild in politieke beleidskeuzes.
- De voorzieningen die Marrekrite beheert, zijn in de basis gerealiseerd voor de eigen inwoners. Samenwerking en afstemming met andere beleidsvelden is daarom belangrijk en biedt kansen: natuur/mobiliteit/RO/sport/gezondheid/welzijn.
- Inzetten op de toetreding van Ooststellingwerf. Mogelijk op termijn ook toetreding van de Waddeneilanden.

Hoofdvragen

Deze uitgangspunten leiden tot een aantal hoofd- en deelvragen die we de komende maanden verder uit willen werken:

- Wat zijn de kerntaken van Marrekrite?
 - Voert Marrekrite alle kerntaken (goed) uit?
 - Is de interne organisatie goed ingericht op de uitvoering van de kerntaken?
 - Blijven er kerntaken liggen?
 - Voert Marrekrite taken uit die niet tot de kerntaken behoren?
 - Hoe bakenen we de taak 'adviseren en ontwikkelen' af?
- Welke ambities hebben de deelnemers? Welke van de onderstaande taken horen eveneens bij het takenpakket van de GR en wat betekent dit voor de organisatie?
 - *Taak 'het bevorderen van waterrecreatie'*
 - *(Behoeft onderzoek) naar uitbreiding van het areaal ligplaatsen.*
 - *Uitbreiding met beheer en onderhoud natuur en oevers?*
 - *Ontwikkelen en beheer en onderhoud (digitaal) vaarknooppuntnetwerk.*
 - *Taak 'het bevorderen van landrecreatie'*
 - *Wandelmogelijkheden in buitengebied vergroten: landpaden kunnen hier een oplossing voor zijn: in ere herstellen Landpadenregeling is daarvoor een voorwaarde. Regie daarvan bij Marrekrite.*
 - *Realisatie en beheer & onderhoud van routestructuren voor bijvoorbeeld mensen/ruiteren en MTB.*

- *Taak 'advisering en ontwikkeling'*
 - *Adviesrol bij ruimtelijke, mobiliteit, sport/welzijn/gezondheidsvraagstukken (bv. deelname PCLG – recreatie als verbinder bij vraagstukken in het landelijk gebied, advisering kwaliteitsniveau routenetwerken, kwaliteitsniveau oevers en kaden).*
 - *Gemeentegrensoverschrijdende projecten/adviezen op het gebied van recreatie.*
 - *Waterrecreatie: denken in doelbestemmingen.*
 - *Bijdragen aan verduurzaming van de recreatie en de ambitie om een circulaire provincie te zijn.*
 - *Routebureau: borging van de activiteiten van dagrecreatieve netwerken.*
 - *Vuilwateropvang/zuivering en sanitaire facilitering en onderhoud in het buitengebied en langs routes.*
 - *Baggeropgave en hergebruik gebiedseigen materialen; bagger als circulaire grondstof.*
 - *Toezichthoudende functie op het water t.a.v. langliggers, zodat gemeenten alleen het administratieve deel van de openbare plaats vanuit de APV hoeven af te handelen.*
 - *Toetreding gemeente Ooststellingwerf tot de GR Marrekrite.*
- Wie is onze belangrijkste doelgroep: inwoners/gasten of deelnemers?
- Wat is de plaats van Marrekrite in het toeristisch-recreatieve speelveld?
 - Waar is sprake van overlap qua verantwoordelijkheden/werkzaamheden met andere spelers?
 - Waar is sprake van leemtes/gaten tussen werkzaamheden van de andere spelers?
 - Waar kan en moet Marrekrite een rol spelen bij het verhelpen van die leemtes?
 - Welke rol kunnen en moeten deelnemers hierbij spelen?
- Moet Wetterskip Fryslân toetreden als deelnemer van Marrekrite?
- Wat zijn de risico's als Marrekrite bepaalde taken niet uitvoert?
- Wat is de impact van de kerntaken en extra taken op de:
 - capaciteit en inrichting interne organisatie,
 - deelnemersbijdragen,
 - rol van de gedeputeerde als voorzitter DB/AB,
 - samenstelling van het DB/AB.
- Moet de gemeenschappelijke regeling worden aangepast?

Een paar voorbeelden van gesignaleerde gaten/leemtes:

- *Dagrecreatieve Netwerken vult de leemte op tussen het product van o.a. Marrekrite en de marketing van Merk Fryslan. De werkzaamheden zijn nu niet structureel geborgd, waardoor de inspanningen/investeringen voor een groot deel teniet worden gedaan als dit niet geborgd wordt.*
- *Vuilwateropvang: Wetterskip wil hoge waterkwaliteit, maar ziet vuilwateropvang niet als taak; niets doen levert veel ergernis op voor watersporters bij onze voorzieningen en doet afbreuk aan de kwaliteit die we watersporters willen bieden.*
- *Baggeren: er zijn afspraken over wie welke vaarweg baggert. Dan gaat het echter alleen om de vaargeul, terwijl er ook behoefte is aan baggeren buiten de vaargeul om bijv. de Marrekrite ligplaatsen te kunnen bereiken.*
- *In het buitengebied, m.n. rondom dorpen zijn weinig wandelmogelijkheden door te grofmazige infrastructuur. De behoefte is er wel bij inwoners. Realiseren van landpaden en herstellen van de landpadenregeling kan hierin voorzien.*

Planning

Direct na opdrachtverlening starten we met het nader uitwerken van de ambitie en kerntaken. Er zal een regelmatige terugkoppeling van de stand van zaken plaatsvinden met zowel dagelijks als algemeen bestuur.

We streven ernaar eind 2024 een definitief voorstel gereed te hebben. Hiermee worden deelnemers in de gelegenheid gesteld een eventuele hogere deelnemersbijdrage structureel mee te nemen in de begroting van 2026 en verder. Indien nodig zal er begin 2024 een voorstel gedaan worden om het jaar 2025 te overbruggen.

Planning Visie Marrekrite - samen de bakens verzetten		2023								2024											
Werkstappen		juni	juli	aug.	sept.	okt.	nov.	dec.	jan.	feb.	maart	april	mei	juni	juli	aug.	sept.	okt.	nov.	dec.	
Opdrachtverlening voor uitwerken visie																					
Uitwerken ambitie en kerntaken																					
Terugkoppeling DB																					
Uitwerken kaders taak 'advisering en ontwikkeling'																					
Onderzoek mogelijke toetreding andere deelnemers																					
Terugkoppeling DB																					
Terugkoppeling AB																					
Plaats van Marrekrite in het speelveld																					
Terugkoppeling conceptvisie aan DB																					
Uitwerken deeltaken 'advisering en ontwikkeling'																					
Terugkoppeling AB																					
Uitwerken definitief voorstel																					
Besluitvorming in DB/AB																					

Voorstel

We stellen voor de komende maanden de voornoemde vragen verder uit te werken. Hiervoor willen we een externe organisatiedeskundige inhuren die ons in dit proces begeleidt. Daarnaast wordt een projectteam (onder leiding van de organisatiedeskundige) ingesteld, bestaande uit enkele medewerkers, maar ook een ambtelijke vertegenwoordiging vanuit de deelnemers.

Het definiëren van de kerntaken zal met name intern veel tijd en inzet vergen, maar zal getoetst en afgestemd worden met het projectteam.

Voor wat betreft een uitbreiding van de taak advisering en ontwikkeling is een deel van de genoemde voorbeelden al uitgewerkt. Andere onderwerpen moeten nog nader worden uitgewerkt en op kosten gezet.

Na afloop van het proces moet er een concreet voorstel liggen met verschillende, financieel onderbouwde scenario's, op basis waarvan door het bestuur verdere besluiten genomen worden over de taken van Marrekrite.

Op dit moment kunnen we de kosten van het proces nog niet exact begroten. We schatten in dat dit rond de € 40.000 (ex. BTW) zal kosten. Een bedrag van € 20.000 kan gedekt worden uit het ontwikkelingsbudget 2023 in het programma Ontwikkeling. In het najaar zullen we beter inzicht hebben in de totale kosten van het proces en zullen wij het DB een voorstel doen voor het dekken van de overige kosten.

We vragen het algemeen bestuur in te stemmen met het opstarten van het proces om de taken en ambities van de gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Marrekrite scherper te definiëren en helder te maken wat de gevolgen hiervan zijn voor de organisatie en financiering.

recreatieschap
marrekrite

JAARSTUKKEN 2022

Recreatieschap voor het Friesche Waterland "De Marrekrite"

Inhoud

Inhoud	2
Jaarverslag: programmaverantwoording en paragrafen	3
1. Programmaverantwoording	4
Beleidskader	4
1.1 Programma Bedrijfsvoering.....	6
1.2 Programma Waterrecreatie	8
1.3 Programma Landrecreatie.....	10
1.4 Programma Baggeren.....	11
1.5 Programma Ontwikkelingen.....	12
1.6 Programma Wimpels, Donateurs & Vrijwilligers.....	13
2. Paragrafen	14
2.1 Lokale heffingen	15
2.2 Weerstandsvermogen	15
2.3 Onderhoud kapitaalgoederen	18
2.4 Financiering	20
2.5 Bedrijfsvoering	22
2.6 Verbonden partijen	23
2.7 Grondbeleid.....	23
3. Jaarrekening 2022	24
3.1 Balans per 31 december 2022.....	25
3.2 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling.....	26
3.3 Toelichting op de balans per 31 december 2022	28
3.4 Overzicht baten en lasten 2022.....	35
3.5 Toelichting en verschillenanalyse op het overzicht baten en lasten 2022	36
3.6 Overzicht incidentele baten en lasten.....	37
3.7 Wet Normering Topinkomens (WNT)	38
4. Controleverklaring accountant.....	40
Bijlagen bij de jaarstukken 2022	45

Jaarverslag: programmaverantwoording en paragrafen

1. Programmaverantwoording

Beleidskader

Al vele decennia beheert Recreatieschap Marrekrite de toeristische basisinfrastructuur op *water* en *land* in de provincie Fryslân. Opgericht in 1957 was onze focus de eerste 55 jaar exclusief gericht op het realiseren van meer natuurligplaatsen voor de watersport. Inmiddels beheren we op ruim 300 locaties door de hele provincie ruim 700 aanlegvoorzieningen (damwanden, steigers en MarBoeien). Aaneengeschaakt gaat het om een unieke capaciteit, circa 33 km.

In 2012 werd ons takenpakket verbreed door de toevoeging van het domein van “landrecreatie”. Hierdoor zijn we in de bijzondere omstandigheden gekomen dat - op Ooststellingwerf en de Waddeneilanden na - alle Friese gemeenten deelnemers zijn in het recreatieschap. Naast de verantwoordelijkheid voor het beheer van de fiets- en wandelknooppuntnetwerken (en overige routestructuren), kregen we ook de opdracht om te inventariseren welke recreatieve routes er in Fryslân allemaal zijn (beheer routedatabase). Na jaren van relatieve stilte wordt de ontsluiting van deze routes de laatste tijd voortvarend opgepakt. Met financiering vanuit het programma Gastvrij Fryslân is er nu een tijdelijke projectleider “dagrecreatieve netwerken” aan de slag in dit belangrijke veld. Merk Fryslân en de toeristische regio-organisaties zijn daarbij de cruciale spelers. Ook Marrekrite is en blijft nauw betrokken, zij het iets meer op de achtergrond en faciliterend.

Los van de bovenstaande taken, heeft Marrekrite ook de opdracht om haar deelnemers gevraagd en ongevraagd te adviseren over alle voorkomende zaken, die betrekking hebben op de toeristische infrastructuur op water en land en over de verbinding van die velden. Ook zien we dat het Recreatieschap steeds vaker wordt gevraagd om als uitvoeringsorganisatie projecten op te zetten en uit te voeren.

Marrekrite verricht deze taken als GR (Gemeenschappelijke Regeling) namens haar deelnemers, de provincie Fryslân en de Friese gemeenten. Formeel is Ooststellingwerf geen lid, maar met deze gemeente worden wel nauwe banden onderhouden. Dat geldt overigens ook voor de Groninger gemeente Het Hogeland. Marrekrite beheert en onderhoudt voor deze gemeente de ligplaatsen aan de oostzijde van het Lauwersmeer. De westelijke zijde van het meer valt via de gemeente Noardeast-Fryslân, als deelnemer in de GR, reeds onder het reguliere beheer.

Het werk van Marrekrite heeft tot doel een professionele, aantrekkelijke en uniforme recreatieve infrastructuur op water en land te realiseren. Dit alles in de eerste plaats in het belang van onze eigen inwoners (*recreanten*), maar daarnaast ook als uniek aanbod richting inkomende gasten (*toeristen*).

Wat heeft het per saldo gekost?

TOTAAL MARREKRITE	Begroting 2022	Begroting 2022 na wijziging	Jaarrekening 2022	Jaarrekening 2021
Baten	2.357.702	2.357.702	2.244.630	2.131.668
Lasten	-2.285.500	-2.335.500	-2.335.398	-2.076.686
Saldo (voor bestemming)	72.202	22.202	-90.768	54.982
Onttrekking uit reserves	-	350.000	350.000	76.000
Toevoegingen aan reserves	-	-50.000	-50.000	
Saldo na bestemming	72.202	322.202	209.232	130.982

* De verschillen tussen realisatie en begroting zijn opgenomen in de toelichting op de het overzicht baten en lasten

Wat hebben we in 2022 per programma gedaan?

Zo vreemd als het allemaal voor ons was om in een pandemie te belanden, zo bijzonder was het ook dat alles zich in de eerste maanden van 2022 weer richting “normaal” bewoog. Hadden we in januari 2022 nog met serieuze beperkende maatregelen te maken - waarbij voorzichtig geëxperimenteerd werd met de eerste versoepelingen - in februari kon de samenleving via het toegangsbewijs weer langzaam worden opengesteld. In maart kon nog verder worden versoepeld en rond de Pasen, op het moment dat het recreatieseizoen vanouds weer opent, lag Nederland er weer “normaal” bij.

Ook binnen Marrekrite vroegen wij ons natuurlijk af wat dit alles voor ons gedrag zou betekenen. Wat zou er van de leerervaringen uit de pandemie overeind blijven? Die vraag speelde ten aanzien van het recreatiegedrag: *zou men inderdaad in de eigen omgeving blijven recreëren?* Maar ook intern was de vraag hoe de wereld eruit zou gaan zien, met name in de werkverhoudingen. Zou het “nieuwe normaal” standhouden?

Helaas werd de overwinning op Corona vrijwel meteen overschaduwd door de aanval van Rusland op Oekraïne. Behalve een groot menselijk drama, bleken de negatieve gevolgen in financieel opzicht ook enorm. Na jaren van economische stabiliteit liepen de prijzen en de rentes in 2022 opeens sterk op. Ook Marrekrite had hier last van. De prijzen van brandstof, arbeid en materialen stegen in een ongekend tempo. Voor hetzelfde geld konden we veel minder doen en geld lenen werd fors duurder.

2022 was in nog een opzicht een interessant jaar. Eindeloos lang was het heel mooi, droog en zonnig weer. Nooit eerder werd een zonniger jaar vastgelegd. Niet alleen de zomer was zonnig en warm, ook het voor- en najaar waren uitzonderlijk zacht. Desondanks merkten onze buitenmedewerkers al vroeg in het seizoen – aan de hand van bijvoorbeeld het uitblijven van pieken in de afvalstromen - dat het niet zo heel druk was op het water. De hectiek van de Corona-jaren leek voorbij, ondanks het mooie weer. Op TV zagen we waar het wél druk was: weken lang was het chaos op Schiphol. De goede voornemens ten spijt vloog iedereen weer “gewoon” naar verre oorden. Men sprak zelfs van een inhaaleffect: mensen vonden dat zij na de magere jaren weer recht hadden op een buitenlandse reis. Binnen Marrekrite verwachtten we daarom dat de verkoop van wimpels in 2022 in het beste geval zou stabiliseren. Maar vreemd genoeg bleek de realiteit anders. De stijgende lijn die we tijdens de pandemie zagen en die toen logisch was - omdat mensen meer in de eigen omgeving gingen recreëren - zette zich qua wimpelverkoop verder door. Sterker nog, in 2022 passeerden we voor het eerst in onze geschiedenis de magische grens van €200.000 opbrengst uit de verkoop van wimpels. Dit is opmerkelijk en kan niet alleen worden verklaard uit extra maatregelen die we hebben ingezet, zoals het stimuleren van verhuurders om meer wimpels aan te schaffen. De belangrijkste factor in de aanschaf van wimpels moet dus het *bezit* van de boot zijn, of die nu veel of weinig wordt gebruikt.

Fietsen en *wandelen* bleven in 2022 wel onverminderd populair. De aandacht voor deze vormen van recreatie was in 2022 groot, mede gedragen door de provinciale opgave Dagrecreatieve Netwerken. Binnen dit project zijn veel thematische knooppuntroutes in samenwerking met Merk Fryslân en de regiomarketingorganisaties ontwikkeld en vermarkt. Zo worden de knooppuntnetwerken steeds beter benut.

In 2022 heeft Fryslân 4,5 sterren behaald in de Kwaliteitsmonitor Fietsregio's van het Landelijk Fietsplatform. Wederom een van de hoogste scores. Door een iets gewijzigde opzet van de monitor werd dit keer aan geen enkele regio 5 sterren uitgedeeld, dit om hen te prikkelen continu aandacht te houden voor de kwaliteit van het fietsknooppuntnetwerk, fietspaden en fietsvoorzieningen.

1.1 Programma Bedrijfsvoering

Wat hebben we gedaan?

Het voorjaar van 2022 was een rommelige tijd. We ontwaakten langzaam uit de winterslaap die de lockdowns hadden veroorzaakt. De collega's konden elkaar weer vaker persoonlijk treffen, maar tegelijk maakte Marrekrite zich op voor een verhuizing. Per maart konden we onze intrek nemen in het provinciale steunpunt in Uitwellingerga, waar ruimte beschikbaar kwam nu het Swettehûs operationeel is. Voor Marrekrite was het een lang gekoesterde wens over een dergelijke plek te kunnen beschikken. Niet alleen hebben we in Uitwellingerga meer dan voldoende kantoorruimte met en aantal extra flexplekken, tevens hebben we er een werkplaats, een magazijn en een buitenterrein. Daarnaast hebben we beschikking over een deel van de haven. Daarbij huren we ook het haventje bij de sluis Terhorne. Al deze zaken maken dat we als organisatie veel meer integraal kunnen werken. Onze buitendienst heeft met de intrek in Uitwellingerga eindelijk een vaste plek en we treffen elkaar nu vaker tijdens het werk, in plaats van alleen tijdens geplande overleggen. Dat is prettig en handig.

Wat ook in 2022 werd gerealiseerd, is een nieuwe laad- en losplaats voor onze milieuboot MK2 bij de pontovergang naar het Starteiland (Snitser Mar). Deze investering heeft zoals verwacht een enorme impact op onze vaartijden. We hoeven niet meer steeds met een volle perscontainer naar Grou om te lossen, maar kunnen centraal in het vaargebied blijven en aan de Snitser Mar lossen. In plaats van in Grou ligt het schip nu bovendien in Terhorne, van waaruit dagelijks veel efficiëntere rondes te maken zijn. Daarbij zijn we met ingang van 2022 gestopt met de zogenaamde *maandagrond*, een "erfenis" uit de Boarnsterhim-tijd, waarbij we gedurende het seizoen voor de gemeente Leeuwarden het huisafval bij ongeveer 220 woonarken ophaalden, voornamelijk rondom Grou en Earnewâld. Deze aanpassingen tezamen schelen enorm veel vaartijd. Al eerder hadden we de kwetsbaarheid van deze dienst aangepakt door een collega uit de groenploegen op te leiden om ook op het schip te kunnen varen. Zodoende kon de reguliere schipper van de milieuboot het afgelopen jaar op "normale momenten" op vakantie en ook nog voor een langere tijd. Per 2023 gaat hij zelfs een halve dag per week minder werken. Het is mooi om te zien dat de maatregelen die we hebben genomen om de zaak te verbeteren ook concreet de beoogde positieve effecten sorteren.

Helaas hadden we in 2022 andermaal op personeel vlak geen stabiel jaar. De terugkeer van onze officemanager uit een intensief ziekteproces verliep minder voorspoedig dan gehoopt. Dat betekent dat we het contract van onze tijdelijke officemanager hebben omgezet in een vaste aanstelling. Hiermee was het office management in 2022 goed geborgd en hebben we bovendien de kans de huidige vervanger in het komende jaar te laten doorgroeien naar een andere functie.

Aanzien we op de TOP-projecten niet de snelheid konden maken die we beoogden en andere projecten zoals het Advies Boerenlandpaden vanwege capaciteitsproblemen (te weinig mensen, uitval van personeel door privé omstandigheden) niet vlot genoeg konden worden opgepakt, is met het bestuur besproken om er voor de duur van een jaar een extra kracht bij te zoeken. Ondanks de krappe markt is dit per oktober geconcretiseerd en hebben we er een kundige collega bij. Helaas zegde een andere collega echter tegelijkertijd, na 6 jaar aan Marrekrite te zijn verbonden, zijn baan op. De betreffende collega kon echter een mooie stap maken naar een van de deelnemers en blijft dus nauw met ons verbonden in het netwerk. Voor ons betekende het wel dat de beoogde extra versterking niet uit de verf kwam. Zodoende stond het einde van 2022 andermaal in het teken van nadenken over een nieuwe personele inrichting van de organisatie. Wat willen de deelnemers dat Marrekrite de komende jaren allemaal voor hen doet en wat betekent dit voor de capaciteit die wij aan boord moeten hebben, zowel in de zin van kwaliteit, als in de zin van kwantiteit?

Inmiddels heeft de directie in diverse vergaderingen met het bestuur aangegeven dat de rek er in personele zin uit is. Marrekrite kan niet nog efficiënter opereren. Voor een aantal projecten, zoals het uitwerken van het waterknooppuntnetwerk en het camperbeleid is daarom gebruik gemaakt van externe inhuur. Er moeten mensen in de vaste formatie bij als we aan de verwachtingen van de deelnemers tegemoet willen blijven komen en we projecten binnen de geplande termijn willen kunnen opleveren. Dat betekent naast het opvullen van de vacante posities, dat we in 2023 met elkaar moeten spreken over een groei van de bemanning.

Wat heeft het gekost?

Bedrijfsvoering	Begroting 2022	Begroting 2022 na wijziging	Jaarrekening 2022	Jaarrekening 2021
Baten	2.154.824	2.154.824	1.970.988	500.526
Lasten	-954.480	-1.004.480	-1.112.813	-734.010
Saldo (voor bestemming)	1.200.344	1.150.344	858.175	-233.485
Onttrekking uit reserves	-	350.000	350.000	
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	
Saldo (na bestemming)	1.200.344	1.500.344	1.208.175	-233.485

* De verschillen tussen realisatie en begroting zijn opgenomen in de toelichting op de het overzicht baten en lasten

1.2 Programma Waterrecreatie

Wat hebben we gedaan?

Ondanks het feit dat allerlei vormen van landrecreatie voor Fryslân belangrijker worden, is de watersport nog altijd de dominante factor binnen ons recreatieve product. Daar ligt de basis van ons schap en wij zien dit nog altijd sterk terug in de bestemming van middelen. Het grootste deel van onze investeringen betreft de herbouw van bestaande, oude aanlegvoorzieningen: damwanden, steigers en MarBoeien. Marrekrite onderhoudt ongeveer 700 vrije aanlegvoorzieningen op circa 400 locaties in Fryslân. Duizenden recreanten kunnen elke dag te kust en te keur kiezen op welke prachtige plek zij nu weer gratis gaan aanleggen.

Nog altijd ontwikkelen we ieder jaar ook nieuwe ligplaatsen. Bij zowel her- als nieuwbouw ligt onze focus op kwalitatief hoogstaande en duurzame aanlegvoorzieningen. Dat we hier goed in slagen blijkt uit de positieve feedback die wij krijgen. De focus op kwaliteit leidt op termijn bovendien tot een flinke verlaging van onze onderhouds- en beheerkosten. Duurzaam werken betekent vooral kijken naar de lange termijn en dus voor de kosten van de gehele levenscyclus. Het mes van “kiezen voor kwaliteit” snijdt daarmee aan vele kanten tegelijk.

Steigers en damwanden

Het jaar 2022 kenmerkte zich door een overzichtelijke hoeveelheid projecten waar het ging om de herbouw en vervanging van damwanden. De Nije Krúspôlle, één van de bekende eilanden op De Fluessen, werd volledig opnieuw ingericht. De hele haven is herbouwd en van nieuwe damwanden voorzien, met een prachtig beeld als resultaat. Datzelfde geldt voor een tweetal damwanden rondom de Rengerspôlle. Ook die plekken zijn weer helemaal in het nieuw gestoken en zijn zo weer voor decennia klaar om duizenden recreanten te ontvangen.

Wat de steigers betreft, hebben we in 2022 voor een gebiedsgerichte aanpak gekozen. In eerdere jaren werden we vaak – gedreven door de slechte staat van onderhoud – gedwongen verspreid over een groot gebied her en der losse steigers te vervangen. Inmiddels zijn we zover dat we meer projectmatig kunnen werken, wat inhoudt dat we in een bepaald gebied alle steigers in één keer aanpakken. Het afgelopen jaar gold dat voor de steigers op De Veenhoop en in De Lende. Op De Veenhoop is het werk klaar, met een prachtig beeld als resultaat. Ook aan kanoërs is gedacht, iets dat al langer aan de orde was bij de herbouw van damwanden, maar nu dus ook bij herbouw van steigers geldt. Ook bij De Lende is aan kanoërs gedacht met extra aanpassingen aan de steigers voor deze doelgroep. Het werk was hier eind 2022 grotendeels gereed, maar nog niet volledig. Daarmee is het een overlopende post naar 2023, iets wat ook geldt voor een nieuwe steiger net voor Dokkum. Dit is de voorlopig laatste extra steiger die we op de Dokkumer Ie wilden realiseren, ten einde de capaciteit op dit belangrijke vaarwater te vergroten. Vanuit diezelfde gedachte hebben we van de gemeente Leeuwarden een steiger nabij Bartlehiem overgenomen (Wurgedyk). Ook zijn er nieuwe voorzieningen gerealiseerd in het kader van de opwaardering het Bûtenfjild en zijn de steigers bij Ritsumasyl, in samenwerking met de provincie en de gemeente Waadhoeke, vanwege de veiligheid naar dieper water verplaatst.

Helaas kon op het belangrijke werk aan de Tsjûkepôlle (Tsjûkemar) nauwelijks voortgang worden geboekt. Het blijken de laatste jaren steeds moeizamere trajecten om de vergunningen voor werken rond te krijgen, zeker als daarbij baggeren of verplaatsen van zand een rol speelt. Het lijkt erop dat we hier nu snel de definitieve slagen kunnen slaan, waarmee ook dit werk naar 2023 “overloopt”.

MarBoeien

Het afgelopen jaar heeft één aannemer alle MarBoeien gecontroleerd en waar nodig van een extra zekering voorzien. Dat betekent dat we naast de staaldraden waarmee de betreffende boeien in de bodem verankerd liggen, extra kunststof kabels / banden hebben aangebracht. De slijtage, die we vooral zien op water met zandbodems, wordt hiermee ondervangen. Zo hopen we dat we de inspectiecyclus van 2 jaar, die we nu hanteren, kunnen opvoeren naar een vervanging van de verankering om de 4 jaar, wat een aanzienlijk effect zal hebben op de jaarlijkse onderhoudskosten.

Hûskes

De pilot rondom de drie Hûskes die wij in beheer hebben, is inmiddels afgerond. In 2021 hebben we, lerende van de pilot, veel energie gestoken in een plan voor een vervolg, dat in 2022 moest leiden tot definitieve besluitvorming (Vuilwaterplan Fryslân). De kern van dit plan is de ambities rond schoon water en gastvrijheid aan elkaar te koppelen en een goed functionerend inzamelnetwerk te bouwen in het buitengebied. Marrekrite zou als uitvoerende organisatie kunnen zorgen voor de realisatie van dit plan, alsmede het hierop volgende beheer en onderhoud uit kunnen voeren. Dit is iets waar de deelnemers overigens nog wel over moeten discussiëren.

Eind 2022 is de stand van zaken dat we hebben besloten dat het geen optie is om te stoppen met “terplekke zuiveren”. Dit is namelijk, als we dat goed in de vingers krijgen, de goedkoopste optie. Het alternatief is dat we het vuilwater wel blijven opvangen, maar het – in plaats van te zuiveren - met een tanker naar een waterzuivering zouden brengen. We moeten ons bedenken dat we dan voor 95% water aan het verplaatsen zijn. Dat is geen duurzame oplossing. Daarom hebben wij in het bestuur afgesproken dat de eerdere pilot, die gebaseerd was op biologische zuivering, een vervolg zou moeten krijgen met een nieuwe pilot op basis van elektrische zuivering. Begin 2023 worden hier de concrete stappen voor gezet.

Ondertussen vond het bestuur ook dat het niet zo kon zijn dat de watersport, in afwachting van nieuwe stappen, het in 2022 zonder Hûskes zou moeten stellen. Daarom zijn de zuiveringen alle 3 het water weer op geweest en daarmee stonden wij ook weer aan de lat voor de kosten, ondanks het feit dat dit werkveld nog altijd formeel geen taak is en er in onze begroting ook geen rekening was gehouden met de exploitatiekosten.

Wat heeft het gekost?

Waterrecreatie	Begroting 2022	Begroting 2022 na wijziging	Jaarrekening 2022	Jaarrekening 2021
Baten	42.878	42.878	11.137	1.093.995
Lasten	-731.020	-781.020	-839.013	-774.078
Saldo (voor bestemming)	-688.142	-738.142	-827.876	319.917
Onttrekking uit reserves	-	-	-	-
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-
Saldo (na bestemming)	-688.142	-738.142	-827.876	319.917

* De verschillen tussen realisatie en begroting zijn opgenomen in de toelichting op de het overzicht baten en lasten

1.3 Programma Landrecreatie

Wat hebben we gedaan?

Binnen de afdeling Land was 2022 een moeizaam jaar. De toch al beperkte capaciteit die we op dit terrein hebben, kwam verder onder druk te staan doordat een collega door privéomstandigheden minder kon werken. Bovendien vertrok een andere collega als gezegd naar één van de deelnemende gemeenten, waardoor de extra formatie die we juist hadden georganiseerd om in projecten als de TOP's en de (Boeren)landpaden extra snelheid te maken, weer teniet werd gedaan.

Desondanks boeken we wel het nodige resultaat. Begin 2022 is de tweede druk van twee van de drie wandelkaarten uitgegeven. Van het derde deel was nog genoeg voorraad. Daarnaast is het advies over de landpaden afgerond en aan de provincie aangeboden. We hopen voor 2023 op groen licht om hier ook een concreet vervolg aan te kunnen geven. Verder kwam er ook weer een mooie serie nieuwe TOP's gereed (zie ook Programma Ontwikkelingen).

Marrekrite heeft zitting in de Stuurgroep Dagrecreatieve Netwerken, een van de opgaven uit het provinciale uitvoeringsprogramma Gastvrij Fryslân 2028. Ook op uitvoerend niveau wordt veel samengewerkt om nieuwe routes via de knooppuntnetwerken te laten lopen. Voorbeelden hiervan zijn de drie LF Weekendtochten die dit jaar samen met de regiomarketingorganisaties, het Landelijk Fietsplatform en het programmabureau van de Dagrecreatieve Netwerken zijn ontwikkeld. Deze zijn gekoppeld aan de lange afstandsfietsroutes LF Kustroute en LF Zuiderzeeroute en bieden fietsers de mogelijkheid om een kortere tocht van 100 à 150km te maken en zo meer van het achterland van beide hoofdroutes te ontdekken.

Zoals elk jaar zijn op de fiets- en wandelnetwerken, voorafgaand aan de opening van het nieuwe seizoen, onderhoudsrondes gedaan. Daarnaast werden (schade)meldingen jaarrond verholpen. Ook zijn er ter verbetering van beide netwerken diverse trajectwijzigingen doorgevoerd, soms in verband met infrastructurele werken, maar ook om TOP's of ligplaatsen beter te laten aansluiten.

De kosten voor het reguliere onderhoud aan de netwerken vallen in 2022 hoger uit dan begroot. Dit heeft volgens de aannemer een aantal redenen. Er zijn veel meer meldingen gedaan. Voor het wandelnetwerk ging het in 2022 om 393 meldingen tegenover "slechts" 195 in 2021. Er zijn twee keer zoveel palen verdwenen dan het jaar daarvoor. Voor fietsen is het aantal meldingen weliswaar iets gedaald, maar hier zagen we een verdubbeling van het aantal schades aan infopanelen.

Hoofdrede van de toename aan schades is dat er meer vandalisme plaatsvindt. Helaas is dit een 'trend' die we in de hele samenleving zien, iets waar ook de bebording van de knooppuntnetwerken dus aan ten prooi valt. Het gaat daarbij vaak om schade aan infopanelen, de duurste onderdelen van de netwerken. De aannemer signaleert dit door heel Nederland, maar opmerkelijk genoeg vooral in de regio's waar veel protesten plaatsvonden. Ook had de aannemer het idee dat er afgelopen jaar weer meer gehakkeld werd, waardoor de machines soms een paaltje meenemen. De aannemer verwacht overigens dat de schades aan de infopanelen in de toekomst wel weer wat zullen afnemen, doordat infopanelen bij schades vervangen worden door ons nieuwe standaardframe, dat sterker is dan de frames die in het verleden gebruikt werden.

Tot slot moet worden opgemerkt dat we zelf ook actief zijn geweest met het verwerken van meldingen, teneinde de kwaliteit van het netwerk hoog te houden. Het gaat daarbij vaak om het verplaatsen van borden of het toevoegen van extra bordjes om de te volgen route te verduidelijken.

Wat heeft het gekost?

Landrecreatie	Begroting 2022	Begroting 2022 na wijziging	Jaarrekening 2022	Jaarrekening 2021
Baten	-	-	40.744	198.132
Lasten	-281.000	-281.000	-316.821	-275.556
Saldo (voor bestemming)	-281.000	-281.000	-276.077	-77.424
Onttrekking uit reserves	-	-	-	-
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-
Saldo (na bestemming)	-281.000	-281.000	-276.077	-77.424

* De verschillen tussen realisatie en begroting zijn opgenomen in de toelichting op de het overzicht baten en lasten

1.4 Programma Baggeren

Wat hebben we gedaan?

Het budget voor baggeren is per 2022 flink verhoogd. Dat is nodig om de ontstane achterstand in het onderhoud “onder water” op te vangen. Dat impliceert dat Marrekrite ook op dit terrein, als laatste van onze taakvelden, projectmatiger wil gaan werken. Dat betekent dat we het oude “piepsysteem” achter ons laten en onderhoud gaan plegen volgens vastgestelde cycli.

In 2021 hebben we de meerkosten Baggeren via een soort “kasschuif” gedekt met een extra bijdrage uit de Bestemmingsreserve Baggeren. Om deze kasschuif compleet te maken, hebben we in 2022 ten laste van het baggerbudget een storting in de Bestemmingsreserve Baggeren gedaan en deze daarmee weer op het oorspronkelijke peil gebracht.

Wat het werk zelf betreft, er is een start gemaakt met de werkzaamheden bij het Skareilân, waarvoor we tevens een provinciale subsidie hebben ontvangen. Er is rondom Marchjepôlle gebaggerd (deze werkzaamheden zijn gekoppeld aan het project Tsjûkepôlle) en we hebben werkzaamheden verricht aan de Lytse Pôlle, welke nog doorlopen in 2023. Hierbij hebben we zoveel mogelijk werk met werk gemaakt. Waar mogelijk zijn de benodigde werkzaamheden toegerekend aan de investeringen. Voor 2022 geplande werkzaamheden liepen door complexe regelgeving als gevolg van PFAS, de nodige vertraging op, waardoor we een flink deel van het budget overhouden: de storkosten zouden dermate hoger worden, doordat de baggerspecie over grote afstanden vervoerd zouden moeten worden, dat besloten is om (eerst) deze stukken niet te baggeren.

Wat heeft het gekost?

Baggeren	Begroting 2022	Begroting 2022 na wijziging	Jaarrekening 2022	Jaarrekening 2021
Baten	-	-	-	144.417
Lasten	-300.000	-250.000	-77.412	-204.314
Saldo (voor bestemming)	-300.000	-250.000	-77.412	-59.897
Onttrekking uit reserves	-	-	-	50.000
Toevoegingen aan reserves	-	-50.000	-50.000	-
Saldo (na bestemming)	-300.000	-300.000	-127.412	-9.897

* De verschillen tussen realisatie en begroting zijn opgenomen in de toelichting op de het overzicht baten en lasten

1.5 Programma Ontwikkelingen

Wat hebben we gedaan?

Ondanks de beperkte personele bezetting hebben we in 2022 vooral veel aandacht besteed aan het verder uitrollen van het TOP-netwerk Fryslân. Het begrip “TOP” staat voor Toeristisch Overstappunt. Op dergelijke plekken kunnen mensen beginnen aan (en eindigen met) hun zwerftocht op de fiets of te voet. Een TOP is daarmee een logisch startpunt voor routegebonden recreatie, waar voldoende parkeerruimte is, maar waar bij voorkeur ook bij horeca en toiletvoorzieningen zijn, zo mogelijk ook in de nabijheid van ligplaatsen. In 2022 zijn er zes nieuwe TOP's gerealiseerd, terwijl er voor 2023 alweer een flink aantal nieuwe op de rol staan.

Van de provincie heeft Marrekrite extra incidentele middelen gekregen om stappen te maken op het vlak van Camperen, maar ook voor onderzoek naar het realiseren van een Vaarknooppunten systeem en een eventuele Vaarklasse G. Het werk aan dergelijke projecten wordt grotendeels door externe projectleiders uitgevoerd, maar wel met regie vanuit Marrekrite.

Op dezelfde wijze wordt er nauw samengewerkt met de provincie in het programma Gastvrij Fryslân, bijvoorbeeld op het vlak van de ontwikkeling van een nieuwe visie op het vlak van Waterrecreatie, maar ook ten aanzien van de ontwikkeling van routestructuren (opgave Dagrecreatieve Netwerken). De betreffende projectleiders werken, sinds we in Uitwellingerge gevestigd zijn, vaak vanuit de flexplekken die hier aanwezig zijn, waarmee de persoonlijke lijnen naar Marrekrite worden versterkt en versimpeld.

Zoals bij het Programma Landrecreatie (paragraaf 1.3) is aangegeven, is dit jaar ook het advies over het opzetten van een nieuwe (boeren)landpadenregeling afgerond en aangeboden aan de provincie. We zijn in afwachting van de behandeling hiervan in provinciale staten. Het is goed denkbaar dat de deelnemers Marrekrite zullen vragen de uitvoering van het advies – als extra taak – eveneens ter hand te nemen. Voor de recreatie in onze provincie zou dit heel goed zijn.

Wat heeft het gekost?

Ontwikkelingen	Begroting 2022	Begroting 2022 na wijziging	Jaarrekening 2022	Jaarrekening 2021
Baten	-	-	-	128
Lasten	-7.000	-7.000	31.738	-76.250
Saldo (voor bestemming)	-7.000	-7.000	31.738	-76.122
Onttrekking uit reserves	-	-	-	26.000
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	
Saldo na bestemming	-7.000	-7.000	31.738	-50.122

* De verschillen tussen realisatie en begroting zijn opgenomen in de toelichting op de het overzicht baten en lasten

1.6 Programma Wimpels, Donateurs & Vrijwilligers

Wat hebben we gedaan?

Zoals in de inleiding al werd gememoreerd, zagen we in 2022 een onverwachte verdere groei van de wimpelopbrengst, die voor het eerst in onze geschiedenis € 200.000 oversteeg. Veel mensen kopen blijkbaar een wimpel, ook als zij de boot minder vaak gebruiken. Daarnaast zien we ook dat het bedrag aan vrijwillige extra bijdragen blijft toenemen. We hebben zelfs van een anonieme schenker een extra gift van € 10.000 ontvangen. Ondanks vele pogingen om deze gulle schenker te bedanken, is dat helaas niet gelukt. De betreffende persoon wilde op geen enkele wijze bekend worden. Van een ander stel trouwe donateurs ontvingen we een riante gift ter ere van hun 65-jarig huwelijk.

Wat ook tot een hogere opbrengst heeft geleid, is dat steeds meer huurbedrijven gehoor geven aan onze oproep om per huurgezelschap een wimpel aan te bieden. Veel verhuurders hangen bij aanvang van het seizoen de wimpel alvast voor alle huurders aan de boten. Dan verkopen wij dus maar één wimpel per boot, terwijl gemiddeld zo'n 20 gezelschappen die boot per seizoen huren. Door elke nieuwe huurder voortaan een wimpel aan te bieden, verkopen wij via de verhuurvloot veel meer wimpels. Voor de huurders is een eigen wimpel meteen een leuk aandenken aan Fryslân.

Na de magere Corona-jaren konden wij onze vrijwilligers in 2022 eindelijk weer tweemaal als groep bij elkaar brengen. Niet alleen konden wij hen informeren, tevens ontvingen wij van de vrijwilligers hele bruikbare tips en feedback, bijvoorbeeld rondom het experiment dat we in 2023 willen gaan doen met de introductie van een vignet/sticker als alternatief voor de wimpel.

Ook konden we een nieuwe inspectiewijze afspreken. Daarmee markeren we een bijzonder moment in ons bestaan. Inmiddels is de staat van het onderhoud zodanig dat de vrijwilligers niet meer hele lijsten voorzieningen hoeven te controleren en af te vinken. Zij kunnen voortaan simpelweg "hun wijk" langsvaren en hoeven alleen nog maar door te geven wat zij incidenteel aan afwijkingen zien.

Tot slot moet worden vermeld dat we wederom door overlijden afscheid hebben moeten nemen van één van onze vrijwilligers. Daarnaast zagen enkele van hen zich genoodzaakt te stoppen met hun werk voor Marrekrite, iets dat hen vaak niet licht valt. De vrijwilligers zijn vaak al lang en intensief bij onze organisatie en bij de watersport in Fryslân betrokken. Met het afscheid van Marrekrite sluiten zij een fase in hun leven af en dat stemt hen natuurlijk niet vrolijk.

Wat heeft het gekost?

Wimpels e.d.	Begroting 2022	Begroting 2022 na wijziging	Jaarrekening 2022	Jaarrekening 2021
Baten	160.000	160.000	221.762	194.470
Lasten	-12.000	-12.000	-21.076	-12.477
Saldo (voor bestemming)	148.000	148.000	200.685	181.993
Onttrekking uit reserves	-	-	-	
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	
Saldo (na bestemming)	148.000	148.000	200.685	181.993

* De verschillen tussen realisatie en begroting zijn opgenomen in de toelichting op de het overzicht baten en lasten

2. Paragrafen

2.1 Lokale heffingen

Bij Recreatieschap Marrekrite kennen we geen lokale heffingen zoals bij een gemeente of provincie.

2.2 Weerstandsvermogen

Bij het opstellen van de begroting en jaarrekening dienen de voorzienbare en kwantificeerbare risico's zo goed mogelijk in beeld te worden gebracht. We ontwikkelen hiervoor beleid in overleg met een financiële werkgroep, bestaande uit een afvaardiging van de deelnemers. Dat hangt samen met het inzicht in onze resterende vervangingsopgaven en onze baggeropgave. Op het moment dat we deze duidelijk hebben en deze financieel meerjarig is vertaald, weten we de impact op ons huidige weerstandsvermogen en kunnen we kijken wat een adequaat niveau is voor de resterende opgaven binnen onze begroting.

We hanteren in deze jaarstukken de uitgangspunten zoals die tot nu toe golden. We beschouwen de Bestemmingsreserve Baggeren (BB) als ware het een voorziening totdat we de peilacties hebben uitgevoerd, zoals gemeld in het Plan van Aanpak Baggeren 2020-2030, dat in november 2020 door het algemeen bestuur is vastgesteld.

In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing dient ten minste te worden opgenomen:

- Inventarisatie van de weerstandscapaciteit;
- Inventarisatie van de risico's;
- Het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's;
- Een kengetal voor:
 - a. netto schuldquote
 - b. netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
 - c. solvabiliteitsratio
 - d. grondexploitatie
 - e. structurele exploitatieruimte *en*
 - f. belastingcapaciteit (n.v.t.);
- Een beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden waarover Marrekrite beschikt om niet-begrote kosten te dekken. Deze weerstandscapaciteit bestaat uit een tweetal elementen:

1. Weerstandscapaciteit in de exploitatiesfeer:
 - a. onvoorzien incidenteel en structureel (n.v.t.);
 - b. onbenutte belastingcapaciteit (n.v.t.).
2. Weerstandscapaciteit in de vermogenssfeer:
 - a. algemene reserve.

		Jaarrekening 2022		
		1-1-2022	Mutaties	31-12-2022
A	Algemene Reserve (AR)	3.203.078	827.642	4.030.720
B	Bestemmingsreserve Baggeren (BB)	1.296.659	-996.659	300.000
C	Bestemmingsreserve Innovatie en Ontwikkeling Recreatie (BIOR)	164.138	-	164.138
Subtotaal reserves		4.663.875	-169.017	4.494.858
Gerealiseerd resultaat				209.232
TOTAAL EIGEN VERMOGEN				4.704.090

De weerstandscapaciteit van Marrekrite bedraagt, gelet op de stand van de algemene reserve, zonder het onverdeelde resultaat ultimo 2022 € 4,195 miljoen.

Beoordeling omvang van de risico's

Hoe komen we tot de benodigde weerstandscapaciteit?

Bij iedere begroting en jaarrekening actualiseren wij de risico's. We gaan na of er nieuwe risico's zijn bijgekomen en/of risico's vervallen. Van de risico's die we lopen vindt een inschatting plaats van de omvang en van de kans dat het zich voordoet. Bij het bepalen van de omvang is ook van belang of het om een structureel of een incidenteel risico gaat. Afhankelijk van de mogelijkheden om de risico's te beheersen vindt vervolgens een correctie naar beneden plaats. Alle risico's, na correctie, tellen we bij elkaar op. Dat totaal is de benodigde weerstandscapaciteit.

De risicobeoordeling baseren we op de inzichten die tot en met het opstellen van de jaarrekening beschikbaar zijn. Ontwikkelingen en wijzigingen in wet- of regelgeving geven op dit moment geen aanleiding de risico's te herijken.

Zoals ook in eerdere jaarstukken is aangegeven, ligt een belangrijk risico voor een kleine organisatie als Marrekrite in de continuïteit van het personeel. De slagvaardigheid van onze kleine organisatie staat of valt met de aanwezigheid en inzet van onze medewerkers. Dat betekent dat (langdurige) ziekte, vertrek of uitval meestal een flinke financiële wissel trekt op onze organisatie. We hanteren daarom in de risicobeoordeling dat de helft van onze gerealiseerde personeelskosten als risico geldt. In 2022 betreft dit afgerond € 0,3 miljoen.

De vervolgacties uit het Plan van Aanpak Baggeren 2020-2030 richten zich deze jaren op het enerzijds bepalen van normeringen (0-metingen en peilingen) en het anderzijds projectmatig aanpakken van ondiepotes bij de meest populaire locaties. Werkenderwijs krijgen we een steeds beter beeld van de verwachte opgave op middellange en lange termijn.

We hadden de jaarlijkse exploitatiekosten voor de baggeropgave vanaf 2022 geschat op € 300.000. Echter, om de oplopende rentelasten van de langlopende lening te kunnen opvangen hebben we dit budget structureel bijgesteld naar € 250.000, wat in de praktijk neerkomt op een verlenging van de onderhoudscyclus van 20 jaar naar 24 jaar. Gezien de stand van de Bestemmingsreserve Baggeren schatten we in dat we hier geen aanvullende risico's lopen.

Omvang weerstandsvermogen

De omvang van het weerstandsvermogen drukken we uit in een ratio. Ratio's beschouwen we als een indicatie. De ratio voor het weerstandsvermogen berekenen we aldus (x 1000):

Weerstandsvermogen

Ratio van het weerstandsvermogen	=	$\frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}}$	=	$\frac{4.195}{300}$	=	1398%
----------------------------------	---	---	---	---------------------	---	-------

De ratio van het weerstandsvermogen moet minimaal 100% zijn om als “voldoende” te kwalificeren.

Bestemmingsreserves

In de Notitie reserves en voorzieningen die het algemeen bestuur in december 2019 heeft vastgesteld, is het aantal bestemmingsreserves aanzienlijk verminderd. Ook de (structurele) storting en onttrekking van de programmasaldi behoren tot het verleden.

Wat op dit moment resteert, is een bestemmingsreserve Baggeren, die we behandelen als ware het een voorziening vanwege de reeds gememoreerde vervolgacties. De verwachting is dat het baggerplan de komende jaren, met het beschikbaar komen van nu nog ontbrekende data, steeds betrouwbaardere prognoses oplevert.

De eerder bestaande onderhoudsreserve is enige tijd terug al opgeheven. Het onderhoud aan damwanden en steigers is met de grootschalige investeringen in de vervangingsopgave relatief beperkt. Waar we vroeger spaarden voor “planmatig vervangingsonderhoud” activeren we onze investeringen nu. De daarmee samenhangende kapitaallasten bekostigen we inmiddels via de exploitatie. Daarmee is de noodzaak voor een specifieke onderhoudsreserve vervallen. Het dagelijks onderhoud aan onze voorzieningen bekostigen we vanuit de exploitatie.

Stille en geheime reserves

Marrekrite heeft (meestal ten behoeve van de steigers en damwanden) meerdere kavels water, drassige oevers en landbouwgrond in bezit. Deze gronden zijn indertijd om niet verkregen en hebben daardoor geen waardering op de balans. Dergelijk bezit noemt men stille reserves.

Op grond van BBV is het niet toegestaan deze bezittingen te herwaarden: de (historische) verkrijgingsprijs is in dit geval de waarderingsgrondslag. Marrekrite kan een deel van dit bezit in de toekomst wel verkopen. In 2022 is hiervan geen sprake geweest.

Grondslag voor verkoop is altijd een taxatie van het betreffende bezit. Een verkoopbate lichten wij conform de Financiële Verordening toe als een incidentele bate (vanaf € 25.000) in de tussentijdse rapportage of de jaarrekening. Op de balansdatum is de omvang van de stille reserves niet bepaald.

Financiële kengetallen

Zoals we bij de introductie in deze paragraaf hebben aangegeven, zijn niet alle kengetallen voor Marrekrite van toepassing. In onderstaande tabel zijn alleen de relevante kengetallen opgenomen.

Jaarstukken 2022 <i>Kengetallen</i>	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Jaarrekening 2022
Netto schuldquote	6%	82%	80%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	6%	82%	80%
Solvabiliteitsratio	69%	60%	54%
Structurele exploitatieruimte	13%	2%	21%
Grondexploitatie	nvt	nvt	nvt
Belastingcapaciteit	nvt	nvt	nvt

Netto schuldquote

De netto schuldquote geeft aan in welke mate sprake is van een overschot of tekort aan liquide middelen. In 2022 is sprake van een overschot aan liquide middelen, maar wel nadat een langlopende geldlening (€ 4,0 miljoen) is aangetrokken. Zichtbaar is dat de netto schuldquote dalend is ten opzichte van vorig boekjaar. Dit beeld zien we zich in de meerjarenbegroting voortzetten.

Solvabiliteit

De solvabiliteitspositie van een onderneming of instelling geeft een beeld in welke mate zij in staat is aan haar toekomstige verplichtingen te voldoen. Het geeft de verhouding eigen vermogen en vreemd vermogen aan. De solvabiliteitspositie van Marrekrite is en blijft uitstekend, maar is wel dalend als gevolg van de aangetrokken (lange) geldlening in 2022.

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte van een onderneming of organisatie is binnen de jaarrekening. Hoe hoger het kengetal, hoe beter. Deze structurele vrije ruimte is met het nieuwe financiële beleid toegenomen, omdat het rekeningresultaat bestaat uit de resultaten van alle programma's tezamen en er geen automatische storting of onttrekking meer plaatsvindt in relatie tot de bestemmingsreserves.

2.3 Onderhoud kapitaalgoederen

Aanlegvoorzieningen

Als al onze ruim 600 aanlegplaatsen op ruim 300 locaties achter elkaar zouden worden gelegd, hebben we circa 33 km aanlegvoorziening in de vorm van steigers en damwanden in beheer op de mooiste plekken in het buitengebied van de provincie. Daarnaast hebben we sinds eind 2020 in totaal 100 MarBoeien op het water liggen.

Containers

Onze circa 120 containers (recreatie-afval) blijven 's winters in het veld staan, maar worden dan wel grotendeels afgesloten. Ze worden jaarlijks gecontroleerd en - indien nodig – gerepareerd door de schipper van de milieuboot. Daarmee wordt de kwaliteit bewaakt en de levensduur verlengd.

Werkship (MK1)

Onze eerste echte werkboot is halverwege 2013 aangeschaft. Deze schrijven we tot 2028 in 15 jaar af. Het schip ligt, nu we in het voorjaar naar Uitwellingerga zijn verhuisd, eindelijk "voor de deur". Aanvankelijk besteedden we het technisch onderhoud nog uit, maar sinds wij beschikken over een buitenploeg met meerdere technisch goed onderlegde collega's, doen wij het meeste onderhoud aan onze schepen zelf. Ook verbouwingen en aanpassingen doen we doorgaans in eigen beheer. De echt grotere klussen, zoals het inbouwen en reviseren van motoren en, besteden we wel uit, hoewel we ook daar de nodige hand- en spandiensten bij verlenen. Dat alles maakt dat wij onze 4 werkschepen tegen zeer scherpe lasten op het water kunnen houden. Marrekrite opereert hierin echt als bedrijf.

Milieuboot (MK2)

De milieuboot ("afvalcontainerboot") is eind 2013 aanschafte om met ingang van 2014 het recreatie-afval in eigen beheer te kunnen inzamelen. De verwerking van het afval is een taak van Omrin.

Zoals reeds aangegeven, doen we zoveel mogelijk onderhoud aan het schip zelf. De laatste jaren heeft dit nogal wat om handen gehad. De boot is decennia lang intensief gebruikt en vlot achter elkaar moesten we het ene na het andere cruciale onderdeel vervangen. Ook hebben we de boot ingekort, zodat deze ook met Klein Vaarbewijs 2 gevaren kan worden, waarmee de afhankelijkheid van een schipper met Groot Vaarbewijs niet meer bestaat. Vroeger moesten we regelmatig externe schippers inhuren om bij te springen, wat tot flinke extra kosten leidde. Die tijd lijkt nu, een hoge uitzondering daargelaten, achter ons te liggen. Ook met de nieuwe laad- en losplaats en de nieuwe ligplaats in Terhorne zijn grote stappen gezet. Per 2023 kan de schipper zelfs minder gaan werken, iets wat we tot voor kort niet voor mogelijk hadden gehouden.

In 2014 is een bijboot met motor en trailer aangeschaft om op moeilijk bereikbare locaties afval op te kunnen halen. Ook de milieuboot schrijven we tot 2028 in 15 jaar af.

Duwponton

Het duwponton is 6 x 4 meter groot en is in 2010 aangekocht om (destijds) schapen te vervoeren en kleine onderhoudswerkzaamheden te doen. Dit ponton schrijven we in 15 jaar af (tot 2025).

Installatie YOSS

Onze mobiele Yoss-vuilwaterpomp is in 2014 tweedehands aangeschaft ten behoeve van het project "Vuilwaterboot". De installatie staat niet op de balans en is opgeslagen in Uitwellingerga.

Húskes

We hebben een drietal Húskes in eigendom en beheer, waarmee we ook het afgelopen vaarseizoen een innovatieve en volledig zelfvoorzienende rioolwaterzuivering hebben aangeboden aan de watersporters. Op dit moment beheren we er een op de Marchjepôlle, op de Noarder Alde Wei en nabij Gaastmeer op de Grutte Gaastmar. Hiermee zorgen we ervoor dat mensen hun vuilwater niet langer overboord hoeven te pompen en dat zij niet massaal hun behoefte hoeven doen op plekken waar dat niet wenselijk is, zoals op onze ligplaatsen. We zien duidelijke resultaten op deze drie locaties. De Húskes zijn met bijdragen van de provincie ontwikkeld en staan niet op onze balans. De lasten voor het onderhoud zijn fors en zijn niet structureel begroot, omdat het een pilot betreft. De structurele dekking van deze onderhoudskosten is onderwerp van gesprek met onze deelnemers. In de jaarstukken 2022 zijn ze verantwoordelijk voor een (incidentele), niet-begrote last van € 63.000.

Borden netwerken

De knooppuntenborden en informatiepanelen van de knooppuntennetwerken blijven formeel in eigendom van de gemeenten. Ook de vervangingskosten worden doorberekend aan de gemeenten. Hetzelfde geldt voor de toeristische overstappunten. In totaal is bijna 2.800 km fietspad in Fryslân (incl. Ooststellingwerf ca. 3.000km) voorzien van knooppuntbebording (816 respectievelijk en 860 knooppunten). Op het gebied van wandelen geldt dat ruim 3700 km (incl. Ooststellingwerf 4.212km) wandelpad is voorzien van knooppunten (1.966 respectievelijk en 2.196 knooppunten). Eind 2022 waren er in totaal 16 TOP's gerealiseerd.

Kantoorinventaris

De kantoorinventaris is inmiddels volledig afgeschreven. Vanwege de activeringsgrens van € 25.000 zullen de meeste lasten voor inventaris in de toekomst via de exploitatie lopen.

2.4 Financiering

We handelen conform onze Financiële Verordening 2020. Langlopende schulden kenden we in 2022 voor het eerst in de geschiedenis van Marrekrite. De kortlopende lening (voor een half jaar) van € 1,0 miljoen aangetrokken via de Nederlandse Waterschapsbank is in 2022 afgelost. De liquide middelen zijn bij banken ondergebracht als rekening courant tegoeden.

We hebben inmiddels rentelasten uit vreemd vermogen als gevolg van een aangetrokken langlopende geldlening via de gemeente Súdwest-Fryslân van € 4,0 miljoen. Voor de volledigheid geven we de maxima voor zowel de renterisiconorm als de kasgeldlimiet:

- de renterisiconorm bedraagt 20% van de grondslag, zijnde het begrotingstotaal (lasten) van het betreffende boekjaar (€ 2,29 miljoen); de renterisiconorm bedraagt € 0,46 miljoen en heeft betrekking op de vaste schuld.
- de kasgeldlimiet bedraagt voor gemeenschappelijke regelingen 8,20% van het begrotingstotaal (lasten) van het betreffende boekjaar. De kasgeldlimiet bedraagt € 0,19 miljoen.

In 2022 zijn we als Marrekrite binnen de kasgeldlimiet gebleven.

Rente-omslag

Voor het eerst hebben we bij de jaarstukken te maken met rente-omslag. De rente-omslag wordt bepaald door het totale rentesaldo te relateren aan de totale boekwaarde en geeft daarmee de gemiddelde rente over de investeringen weer. Omdat Marrekrite grotendeels heeft gefinancierd met eigen vermogen is de rente-omslag (veel) lager dan de rente op de aangetrokken langlopende geldlening. Bij begroting gingen we nog uit van een rentepercentage op een eventueel aan te trekken lening van nihil of bijna nihil en daarmee was er (nog) geen sprake van rente-omslag (renteomslag = 0).

Renteschema**Jaarrekening 2022**

a.	externe rentelasten over de korte en de lange financiering	
	rente opgenomen langlopende leningen	44.384
	rente kortlopende schulden	-
b.	externe rentebaten:	
	geldleningen woningbouw	-
	hypothecaire geldleningen	-
	overige geldleningen	-
	Totaal door te rekenen externe rente (1)	44.384
c.	aan grondexploitatie door te belasten rente	-
	rente van projectfinanciering door te belasten aan taakvelden	
	Saldo door te rekenen rente (2)	-
d1.	Rente over eigen vermogen (3)	-
d2.	Rente over voorzieningen (4)	-
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente (1+2+3+4)	44.384
e.	werkelijk aan taakvelden toegerekende rente (=rente-omslag)	44.384
f.	Renteresultaat op het taakveld treasury	-
	boekwaarden per 01-01	
	totale boekwaarde staat C	6.361.426
	Correctie boekwaarde (verstrekke leningen)	-
	Boekwaarde excl. leningen derden	6.361.426
	OMSLAGRENTE MARREKRITE	0,70%

Schatkistbankieren

In 2013 is een rekening courant geopend in het kader van (het verplicht) Schatkistbankieren. De overheid stelt ook gemeenschappelijke regelingen verplicht hieraan deel te nemen. Een nadelig gevolg is het verlies van rente-inkomsten, hoewel het op dit moment in sommige gevallen aantrekkelijker lijkt om gelden te lenen, dan uit te zetten.

Ten aanzien van het Schatkistbankieren geldt per 1 juli 2021 een minimaal drempelbedrag van € 1,0 miljoen. De norm voor het bepalen van het drempelbedrag bij een lagere overheid bedraagt per 1 juli 2021 2,0% van het begrotingstotaal (€ 2,29 miljoen), ergo afgerond € 46.000. Marrekrite dient derhalve per 1 juli 2021 een (minimale) drempel aan te houden van € 1,0 miljoen.

Berekening benutting drempelbedrag Schatkistbankieren				
Begrotingsbedrag verslagjaar				2.285.500
Drempelbedrag 2,0% van het begrotingsbedrag (per 01/07/2021)				45.710
Minimaal drempelbedrag per 01/07/2021				1.000.000
	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Buiten schatkist	474.863	923.836	102.412	117.048
Ruimte onder drempel	525.137	76.164	897.588	882.952

2.5 Bedrijfsvoering

Het grootste deel van de kosten binnen het programma Bedrijfsvoering bestond tot nu toe uit de salariskosten van de – inmiddels - 9 vaste medewerkers. Met ingang van de Jaarstukken 2019 rekenen we, voor zover mogelijk, de loonkosten als directe kosten toe aan de verschillende programma's, inclusief een opslag voor overhead. De niet toe te rekenen loonkosten en overige indirecte kosten blijven achter op het programma Bedrijfsvoering.

Voor speciale projecten en in het geval dat specifieke kennis noodzakelijk is, huren we tijdelijk externe medewerkers of advies in. Eind 2022 zijn, los van de 9 vaste medewerkers, 2 ingehuurd medewerkers (parttime) werkzaam voor Marrekrite. Ook hebben we via Caparis twee medewerkers bij ons gedetacheerd ten behoeve van maaiwerkzaamheden. Daarnaast heeft een medewerker met een tijdelijk dienstverband een vast dienstverband gekregen.

Bij nieuwbouwprojecten -vervangingsinvesteringen- nemen we zowel de interne als de externe personeelskosten zo veel mogelijk mee in de projectkosten (inhuur ingenieursbureau en directe personeelskosten vermeerderd met een opslag voor overhead).

Personeel (bezetting)	
directeur	0,89
officemanager	0,67
officemanager	0,67
senior beleidsmedewerker	0,89
coördinator landrecreatie	0,67
projectadviseur landrecreatie	0,92
(tijdelijk) projectmedewerker landrecreatie	0,22
technisch medewerker watersport	0,78
medewerker milieuboot	1,00
medewerker groenonderhoud	1,00
medewerker groenonderhoud	1,00
vacature	0,00
TOTAAL	8,70

2.6 Verbonden partijen

Niet van toepassing.

2.7 Grondbeleid

Recreatieschap Marrekrite heeft circa 170 percelen land in eigendom waarop (in de meeste gevallen) aanlegvoorzieningen zijn gerealiseerd. We bezitten locaties die zich bevinden in provinciaal of gemeentelijk vaarwater of te midden van terreinen van natuurorganisaties of boeren. Grondbezit is geen doel op zich, maar een middel om ligplaatsen te realiseren.

Wanneer we kansen zien om percelen te verkopen (met behoud van het recht er een aanleglocatie te beheren) dan trachten we deze te verzilveren. Het dagelijks bestuur dient altijd in te stemmen met verkoop. Het algemeen bestuur dient in te stemmen als de baten voor deze verkoop niet begroot cq. gepland zijn.

Veel percelen land zijn nauwelijks van (financiële) waarde, aangezien de geldende bestemming ander gebruik niet toestaat. Verkoop voor commercieel gebruik is daarom meestal niet mogelijk, tenzij een bestemmingswijziging plaatsvindt. Daar dit – als het al mogelijk is – de nodige voeten in aarde heeft, is van verkoop van eigendom in relatie tot een gewijzigde bestemming slechts zeer zelden sprake.

3. Jaarrekening 2022

3.1 Balans per 31 december 2022

Balans per 31 december 2022 2.020 2.021 2.022

Activa *Saldo 31/12* *Saldo 31/12* *Saldo 31/12*

Materiele vaste activa

Investerings maatschappelijk nut 5.041.526 6.194.591 7.458.774

Investerings economisch nut 188.484 166.835 218.254

Vaste activa **5.230.010** **6.361.426** **7.677.028**

Voorraden 3.867 5.095 20.390

Uitzettingen <1jr 663.126 325.488 1.574.652

Overlopende activa 12.412 14.145 -

Liquide middelen 138.763 85.173 245.121

Vlottende activa **818.168** **429.901** **1.840.163**

Totaal Activa **6.048.177** **6.791.327** **9.517.190**

Balans per 31 december 2022 2.020 2.021 2.022

Passiva *Saldo 31/12* *Saldo 31/12* *Saldo 31/12*

Eigen Vermogen -4.739.876 -4.794.858 -4.704.090

Algemene reserve -3.203.079 -3.203.079 -4.030.720

Bestemmingsreserves -1.536.797 -1.460.797 -464.138

Gerealiseerd resultaat - -130.982 -209.232

Vreemd Vermogen - - -4.000.000

Langlopende leningen >1jr - - -4.000.000

Vaste passiva **-5.162.521** **-4.794.859** **-8.704.090**

Vlottende schulden <1jr -658.585 -1.451.791 -156.108

Overlopende passiva -227.072 -544.677 -656.994

Vlottende passiva **-885.657** **-1.996.468** **-813.102**

Totaal Passiva **-6.048.178** **-6.791.327** **-9.517.190**

3.2 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit Begroting & Verantwoording Provincies en Gemeenten daarvoor geeft en de nadere regels die Marrekrite daarover heeft opgenomen in haar financieel beleid.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De vergelijkende cijfers en toelichtingen zijn aangepast voor vergelijkingsdoeleinden. De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva tegen nominale waarden opgenomen. De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij vóór het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop deze betrekking hebben.

Balans

Vaste activa

Investerings met een economisch nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht (netto-methode). In die gevallen wordt op het saldo afgeschreven.

Slijtende investeringen worden met ingang van het jaar van ingebruikneming lineair afgeschreven in de verwachte gebruiksduur, waarbij geen rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde. Op grond wordt niet afgeschreven. Bij de waardering hiervan wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien dit naar verwachting blijvend is. In eerste instantie zullen we hiervoor een verliesvoorziening treffen, zodat dit bij gewijzigde marktomstandigheden kan vrijvallen. Alleen in uiterste gevallen boeken we waarde af op bezittingen, namelijk als er geen enkel zicht is op waardeherstel is.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen (in jaren) voor investeringen > € 25.000:

Gronden en terreinen	n.v.t
Vervoersmiddelen	5 tot 20 jaar
Machines, apparaten en installaties	5 tot 10 jaar
Overige materiële vaste activa	15 jaar

Investerings met een maatschappelijk nut

Investerings met een maatschappelijk nut activeren we, evenals investeringen met een economisch nut, met ingang van het jaar volgend op de gereed melding cq. levering van de investering.

We schrijven via de lineaire afschrijvingsmethodiek af over de verwachte gebruiksduur, waarbij we in voorkomende gevallen rekening kunnen houden met een eventuele restwaarde. Normaliter schrijven we af tot nihil.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen (in jaren) voor investeringen > € 25.000:

Steigers	40 jaar
Damwanden	50 jaar
MarBoeien	10 jaar

Activa in ontwikkeling

De als “onderhanden werken” opgenomen investeringen/bezittingen zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs, dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de directe kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen, kosten van bouw- en woonrijp maken, maar ook de directe loonkosten vermeerderd met een opslag voor overhead), evenals een redelijk te achten aandeel in de rentekosten, indien van toepassing.

Vlottende activa

Winsten worden slechts genomen indien en voor zover die met voldoende mate van betrouwbaarheid als gerealiseerd aangemerkt kunnen worden. Zolang daarvan geen sprake is, worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de verkrijgings- of vervaardigingskosten in mindering gebracht. Verliezen worden genomen zodra deze bekend zijn. Indien noodzakelijk worden ter zake voorzieningen gevormd tegen nominale waarde en op de balans gezet.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid betreffende debiteuren is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen. Geringe vorderingen worden afgewaardeerd bij het opmaken van de jaarstukken.

Vaste Passiva

Reserves

Reserves worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Overlopende passiva

De waardering van overlopende passiva geschiedt tegen nominale waarde. De niet-bestede middelen van uitkeringen van Europese en Nederlandse overheidslichamen met een specifiek bestedingsdoel worden als vooruit ontvangen middelen op de balans verantwoord onder de overlopende passiva. De besteding van deze middelen vindt op een later tijdstip plaats.

Continuïteitsveronderstelling

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de continuïteitsveronderstelling. De gemeenschappelijke regeling Marrekrite kan in geval van nood terugvallen op artikel 22 van de op 22 maart 2017 in de Staatscourant gepubliceerde wijziging van de gemeenschappelijke regeling. Daarin is geregeld dat eventuele financiële tekorten worden gedragen door de deelnemers, ieder voor zijn eigen deel.

Schattingen

Ten aanzien van schattingen wordt in deze jaarrekening per post een oordeel gevormd over de omvang van de schatting. Waar nodig zijn de grondslagen voor deze schattingen afzonderlijk opgenomen in de toelichting op de balans.

Vennootschapsbelasting

Voor alle activiteiten van de gemeenschappelijke regeling geldt dat niet voldaan wordt aan de ondernemingscriteria en dat deze niet belasting- en aangifteplichtig zijn voor de vennootschapsbelasting.

Doorschuiф BTW// BTW-compensatiefonds

Marrekrite schuift de BTW op overheidstaken door naar de deelnemers. Betaalde BTW presenteren we als een last en doorgeschoven BTW als een bate in onze jaarrekening (kostenneutraal).

3.3 Toelichting op de balans per 31 december 2022

Activa

Toelichting op de balans per 31 december 2022	2.021	2.022
	Saldo 31/12	Saldo 31/12
Materiele vaste activa		
Investerings maatschappelijk nut	6.194.591	7.458.774
<i>Damwanden</i>	4.058.135	4.888.476
<i>Steigers</i>	1.618.201	2.251.479
<i>Marboeien</i>	15.141	12.547
<i>Activa in ontwikkeling</i>	503.114	306.271
Investerings economisch nut	166.835	218.254
<i>Machines, apparaten en installaties</i>	5.892	-
<i>Vervoermiddelen</i>	107.387	165.684
<i>Gronden en terreinen</i>	42.708	42.708
<i>Overige MVA</i>	10.848	9.862
Vaste activa	6.361.426	7.677.028
Voorraden	5.095	20.390
<i>Gereed product en handelsgoederen</i>	5.095	20.390
Uitzettingen <1jr	325.488	1.574.652
<i>Overige vorderingen</i>	9.108	7.940
<i>Vorderingen openbare lichamen</i>	171.381	5.925
<i>Uitzettingen in 's rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar</i>	145.000	1.560.788
Overlopende activa	14.145	-
<i>Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen</i>	14.145	-
Liquide middelen	85.173	245.121
<i>Kas</i>	61	90
<i>RABO rekening courant</i>	34.114	229.910
<i>ING rekening courant</i>	50.998	15.121
Vlottende activa	429.901	1.840.163
Totaal Activa	6.791.327	9.517.190

Specificatie en verloop boekwaarde Materiele vaste activa 2022:

	<i>Beginbalans</i>	<i>Investerings</i>	<i>Des investerings</i>	<i>Afschrijvingen</i>	<i>Bijdragen derden</i>	<i>Afwaardering</i>	<i>Saldo 31/12</i>
Materiele vaste activa							
Investerings maatschappelijk nut	6.194.592	1.897.919	-503.114	-128.767	-	-	7.460.632
<i>Damwanden</i>	4.058.136	914.142	-	-83.802	-	-	4.888.476
<i>Steigers</i>	1.618.201	741.259	-	-42.369	-65.612	-	2.251.479
<i>Marboeien</i>	15.141	-	-	-2.594	-	-	12.547
<i>Activa in ontwikkeling</i>	503.114	306.271	-503.114	-	-	-	306.271
Investerings economisch nut	166.835	71.392	-	-19.974	-	-	218.255
<i>Machines, apparaten en installaties</i>	5.892	-	-	-5.892	-	-	-
<i>Vervoermiddelen</i>	107.387	98.510	-	-13.096	-27.118	-	165.684
<i>Gronden en terreinen</i>	42.708	-	-	-	-	-	42.708
<i>Overige MVA</i>	10.848	-	-	-986	-	-	9.862
Vaste activa	6.361.427	1.969.311	-503.114	-148.740	-92.730	-	7.677.028

Nadere toelichting***Investerings in maatschappelijk nut***

De totale vervangingsinvesteringen in damwanden en steigers met maatschappelijk nut liggen in 2022 ongeveer € 0,2 miljoen euro hoger dan in 2021. In totaal is er afgerond € 1,5 miljoen euro aan investeringen gepleegd (exclusief overlopende investeringen uit 2020 en 2021 en inclusief overlopende investeringen naar 2023).

Specificatie activa in ontwikkeling in 2022:

	Balanswaarde 31-12-2021	Mutatie	Balanswaarde 31-12-2022
Activa in ontwikkeling			
<i>Activa in ontwikkeling 2021</i>	503.114	-503.114	-
<i>-Verschuiving naar MVA (in gebruik) 2022</i>			
<i>Activa in ontwikkeling 2022</i>	-	306.271	306.271
	503.114	-196.843	306.271

Activa in ontwikkeling

Onder deze post is het deel van de vervangingsinvesteringen opgenomen dat op 31 december 2022 nog niet gereed gemeld was. Het betreft in totaal € 306.000 aan projecten dat via de balans overloopt naar 2023.

Investerings in economisch nut

Geen bijzonderheden.

Uitzettingen <1jr**Specificatie van uitzettingen <1jr in 2022:**

	Boekwaarde 31-12-2021	Voorziening oninbaarheid	Balanswaarde 31-12-2022
Overige vorderingen	9.108	-1.400	7.940
Vorderingen openbare lichamen	171.381		5.925
Uitzettingen in 's rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	145.000	-	1.560.788
	325.488	-1.400	1.574.652

Overige vorderingen

Het betreft voornamelijk een vordering op een derde, in verband met geleden schade aan een aanlegvoorziening. Hiervoor is een betalingsregeling getroffen via een rechterlijke uitspraak.

Vorderingen op openbare lichamen

Het betreft hier diverse kleinere vorderingen.

Uitzettingen in 's rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar

Naast bankrekeningen bij ING en Rabo houdt Marrekrite een rekening aan bij de BNG ten behoeve van Schatkistbankieren. Ultimo 2022 hield Marrekrite € 1,56 miljoen aan in de schatkist. De bij ING en Rabo aangehouden bedragen liggen ruim onder de geldende drempel van € 1,0 miljoen.

Berekening benutting drempelbedrag Schatkistbankieren				
Begrotingsbedrag verslagjaar				2.285.500
Drempelbedrag 2,0% van het begrotingsbedrag (per 01/07/2021)				45.710
Minimaal drempelbedrag per 01/07/2021				1.000.000
	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Buiten schatkist	474.863	923.836	102.412	117.048
Ruimte onder drempel	525.137	76.164	897.588	882.952

Passiva

Toelichting op de balans per 31 december 2022

2.021

2.022

	Saldo 31/12	Saldo 31/12
Eigen Vermogen	-4.663.877	-4.704.090
<i>Algemene Reserve</i>	-3.203.079	-4.030.720
<i>Bestemmingsreserve Baggeren (BB)</i>	-1.296.659	-300.000
<i>Bestemmingsreserve Innovatie en Ontwikkeling Recreatie (BIOR)</i>	-164.138	-164.138
<i>Gerealiseerd resultaat</i>	-130.982	-209.232
Langlopende leningen >1jr	-	-4.000.000
<i>Schulden aan kredietinstellingen</i>	-	-4.000.000
Vaste passiva	-4.794.859	-8.704.090
Vlottende schulden <1jr	-451.791	-156.108
<i>Overige schulden</i>	-451.791	-156.108
<i>Onderhandse lening van openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet fido</i>	-1.000.000	-
Overlopende passiva	-544.677	-656.994
<i>Vooruitontvangen bedragen</i>	-	-
<i>De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren</i>	-544.677	-656.994
Vlottende passiva	-1.996.468	-813.102
Totaal Passiva	-6.791.327	-9.517.190

Verloop boekwaarde eigen vermogen 2022:

	Beginbalans	Toevoegingen	Onttrekkingen	Bestemming 2021	Overige verminderingen	Saldo 31/12
Eigen Vermogen	-4.663.877	-1.305.891	1.396.659	-130.982	-	-4.704.091
<i>Algemene Reserve</i>	-3.203.079	-1.046.659	350.000	-130.982	-	-4.030.720
<i>Bestemmingsreserve Baggeren (BB)</i>	-1.296.659	-50.000	1.046.659	-	-	-300.000
<i>Bestemmingsreserve Innovatie en Ontwikkeling Recreatie (BIOR)</i>	-164.138	-	-	-	-	-164.138
<i>Onverdeeld resultaat</i>	-130.982	-209.232	-	130.982	-	-209.232
Eigen vermogen	-4.794.859	-1.305.891	1.396.659	-	-	-4.704.090

Nadere toelichting

Eigen vermogen

Na de herschikking van onze reservepositie verleden jaar hebben we een zeer robuuste algemene reserve, die we in overleg met de deelnemers de komende jaren geleidelijk afbouwen.

De belangrijkste bestemmingsreserve is die ten behoeve van het baggeren. In onze beleidsnota hebben we aangegeven dat we deze bestemmingsreserve beschouwen als ware het een voorziening. Zodra er beter zicht is op de meerjarige baggeropgave kunnen we bekijken hoe we naar de toekomst toe willen omgaan met deze bestemmingsreserve.

De specifieke mutaties in de onttrekkingen aan de Algemene reserve zijn als gevolg van de uitbetaling/afbouw eigen vermogen van € 0,25 miljoen aan de deelnemers en de mutatie in de Tussenrapportage 2022 van € 0,1 miljoen als gevolg van de extra lasten project Hûskes en de rentelasten als gevolg van het aantrekken van de langlopende geldlening.

De toevoegingen aan de Algemene reserve hangen samen met de onttrekking aan de Bestemmingsreserve Baggeren en zijn een gevolg van eerdere besluitvorming over de verlaging van de Bestemmingsreserve Baggeren naar € 0,3 miljoen.

Bestemmingsreserve Baggeren (BB)

De bestemmingsreserve Baggeren heeft ten doel de ligplaatsen die in eigendom of beheer van de GR zijn, bereikbaar te houden. De toevoeging ad. € 50.000 die heeft plaatsgevonden in 2022 is bij de Turap vastgesteld en toegelicht en is het gevolg van de “kasschuif” die in 2021 is gedaan. De onttrekking is als gevolg van eerdere besluitvorming over de verlaging van de Bestemmingsreserve Baggeren naar € 0,3 miljoen.

Bestemmingsreserve Innovatie en Ontwikkeling Recreatie (BIOR)

De bestemmingsreserve Innovatie en Ontwikkeling Recreatie dient om te kunnen participeren in nieuwe ontwikkelingen en innovaties op het gebied van recreatie in Fryslân die passen binnen de doelstellingen van de GR, zodat het algemeen bestuur de hiermee gepaard gaande kosten incidenteel kan dragen, alvorens deze eventueel in de reguliere exploitatie van de GR te plaatsen.

Gerealiseerd resultaat 2022

De jaarrekening heeft een positief resultaat na bestemming van afgerond € 209.000. Dat is ongeveer € 113.000 lager dan gemeld bij de tussentijdse rapportage. Belangrijk verschil is dat het gegarandeerde resultaat onderdeel is van het rekeningsaldo en is uitbetaald in 2022, zoals ook toegezegd bij vaststelling van de begroting. Administratief is dit gesaldeerd met de baten in programma Bedrijfsvoering en verwerkt als een per saldo lagere deelnemersbijdrage. Als we dan een analyse maken van het resterende verschil (ergo: 322.000 minus 250.000 = 72.000) dan blijft er ca. € 140.000 te verklaren als verschil. De belangrijkste verschillen ontstaan door een hogere saldo baten en lasten van de wimpelverkoop/donaties en vrijwillige bijdragen ad. € 50.000; een voordeel als gevolg van de lagere realisatie baggerkosten ad. € 170.000. Daar staan tegenover hogere kosten dagelijks onderhoud waterrecreatie ad. € 60.000 en hogere kosten voor het onderhoud van de fietsknooppuntnetwerken van € 40.000. Een bestemmingsvoorstel voor het resultaat staat verwoord in de aanbiedingsbrief van de Jaarstukken 2022.

Langlopende schulden >1jr

Specificatie langlopende leningen >1jr:

Langlopende geldlening Súdwest-Fryslân rente 1,825%,(duur 30 jaar per mei 2022)	4.000.000
	4.000.000

Marrekrite heeft in 2022 via de gemeente Súdwest-Fryslân een langlopende, lineaire lening kunnen aantrekken (Nederlandse Waterschapsbank) voor 30 jaar tegen 1,8250% rente. Voor het verloop en de jaarlijkse rentekosten zie het verloopoverzicht hieronder. De liquiditeitspositie was niet langer voldoende om met kasgeldleningen in de financieringsbehoefte te voorzien. De rente is in 2022, nadat de oorlog in Oekraïne is uitgebroken in februari, snel opgelopen. In mei is het gelukt om onder nog relatief gunstige omstandigheden een deel van de op langere termijn benodigde langlopende financiering af te sluiten. We kijken goed naar de toekomstig benodigde investeringen en de daarbij benodigde financiering. Het oorspronkelijke plan om een hogere lening (tegen een zeer lage rente af te sluiten) bleek in 2022 helaas niet langer haalbaar.

VERLOOP	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Lening 1,825%	4.000.000	3.866.667	3.733.333	3.600.000	3.466.667	3.333.333
rente	45.600	71.480	68.930	66.730	64.180	61.747

Flottende schulden <1 jr

Specificatie overige schulden 2022:

Omzetbelasting	30.356
Provincie Fryslân	34.802
Gemeente Súdwest-Fryslân: rente 2022	45.600
Overige schulden <25.000	45.351
	156.108

Het betreft hier onder andere de BTW-ondernemers aangifte 4^e kwartaal aan de Belastingdienst; een contractuele verplichting ten aanzien van een inhuurcontract en teveel in rekening gebrachte kosten over 2021 aan deelnemers inzake Landrecreatie en een schuld aan de gemeente Súdwest-Fryslân ten aanzien van de aan 2022 toe te rekenen te betalen rente over een langlopende lening die in 2022 is aangetrokken.

Overige kasgeldleningen

Specificatie overige kasgeldleningen:

Onderhandse lening van openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet fido	1.000.000
Kasgeldlening NWB-bank; rente 0%, (duur 14-10-2021 tot 01-03-2022)	1.000.000

We hebben in 2022 de kasgeldlening afgelost die we in 2021 via de Nederlandse Waterschapsbank hadden aangetrokken om in onze korte termijn liquiditeit te voorzien.

Overlopende passiva

Specificatie en verloop boekwaarde overlopende passiva 2022:

Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	-
De van Europese en Nederlandse overheidslichaam ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	-656.994

Hieronder een specificatie van het verloop van de overige projecten: het project Tsjûkemar waar we nog een eiland gaan opwaarderen; een ontvangen bijdrage van de provincie voor een vervolg op het Rondje Snitser Mar (deel 2); het project TOPs waarmee we volop in uitvoering zijn; het project Skareilân en de projecten Landpaden, Waterknooppunten en Campertoerisme, waarvoor we eind 2022 extra bijdragen van de provincie hebben ontvangen.

Naam project/financier	Beginbalans	Inkomsten	Uitgaven	Vrijval	Saldo 31/12
Overige NL-overheidslichamen:					
Project Tsjukemar	-121.000	-	121.000	-	-
Project Rondje Snitsermar 2022	-269.391	-	2.882	-	-266.509
Project TOP-netwerk Fryslan	-134.286	-	15.483	-	-118.803
Project Skareilân	-	-37.190	7.680	-	-29.510
Projecten provinsje dec 2022 (5 stuks)	-	-215.000	-	-	-215.000
Overige projecten < 25.000	-20.000	-19.398	12.224	-	-27.174
	-544.677	-271.588	159.269	-	-656.994

Niet uit de balans blijvende langlopende financiële verplichtingen en rechten

Huur kantoorruimte

Marrekrite huurt voor het uitvoeren van de bedrijfsvoering sinds het voorjaar een pand aan het Lytse Súdein te Uitwellingergera (eigendom provincie Fryslan). De huur bedraagt € 20.000 per jaar. Het huurcontract is afgesloten voor onbepaalde tijd met een opzegtermijn van 1 maand (huurder).

Huur boxruimten en bootruimte

Marrekrite huurt een ligplaats voor 1 van de boten (MK3). De jaarlijkse huur bedraagt € 800.

Leasecontracten bedrijfsauto's

Marrekrite heeft ultimo 2022 geen lopende leasecontracten voor bedrijfsauto's meer. Alle bedrijfswagens zijn in eigendom.

Gebeurtenissen na balansdatum

Geen bijzonderheden.

3.4 Overzicht baten en lasten 2022

Exploitatieresultaat

Programma

Bedrijfsvoering
Waterrecreatie
Landrecreatie
Baggeren
Ontwikkelingen
Wimpels e.d.

Resultaat voor bestemming

Mutaties reserves

TOTAAL RESULTAAT

Begroting 2022			Begroting 2022 na wijziging			Jaarrekening 2022			Jaarrekening 2021		
Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
2.154.824	-954.480	1.200.344	2.154.824	-1.004.480	1.150.344	1.970.988	-1.112.813	858.175	500.526	-734.010	-233.485
42.878	-731.020	-688.142	42.878	-781.020	-738.142	11.137	-839.013	-827.876	1.093.995	-774.078	319.917
-	-281.000	-281.000	-	-281.000	-281.000	40.744	-316.821	-276.077	198.132	-275.556	-77.424
-	-300.000	-300.000	-	-250.000	-250.000	-	-77.412	-77.412	144.417	-204.314	-59.897
-	-7.000	-7.000	-	-7.000	-7.000	-	31.738	31.738	128	-76.250	-76.122
160.000	-12.000	148.000	160.000	-12.000	148.000	221.762	-21.076	200.685	194.470	-12.477	181.993
2.357.702	-2.285.500	72.202	2.357.702	-2.335.500	22.202	2.244.630	-2.335.398	-90.768	2.131.668	-2.076.686	54.982
250.000		250.000	350.000	-50.000	300.000	350.000	-50.000	300.000	76.000	-	76.000
2.357.702	-2.285.500	322.202	2.707.702	-2.385.500	322.202	2.594.630	-2.385.398	209.232	2.207.668	-2.076.686	130.982

Reserves

Toevoeging/onttrekking

Algemene Reserve (AR)

Bestemmingsreserve Baggeren" (BB)

Bestemmingsreserve Innovatie en Ontwikkeling Recreatie (BIOR)

Gerealiseerd resultaat 2021

Subtotaal

Saldo per 1-1-2022	Resultaat bestemming	Saldo na wijziging	Saldo per 1-1-2022	Mutaties	Saldo na wijziging	Saldo per 1-1-2022	Mutaties	Saldo na wijziging	Saldo per 1-1-2021	Mutaties	Saldo na wijziging
3.203.078	927.643	4.130.721	3.203.078	827.643	4.030.721	3.203.078	827.643	4.030.721	3.203.078		3.203.078
1.296.659	-1.046.659	250.000	1.296.659	-996.659	300.000	1.296.659	-996.659	300.000	1.346.659	-50.000	1.296.659
164.138	-	164.138	164.138		164.138	164.138		164.138	190.138	-26.000	164.138
130.984	-130.984	-									
4.794.859	-250.000	4.544.859	4.663.875	-169.016	4.494.859	4.663.875	-169.016	4.494.859	4.739.875	-76.000	4.663.875

3.5 Toelichting en verschillenanalyse op het overzicht baten en lasten 2022

We lichten de verschillen groter dan € 25.000 toe voor de baten en lasten.
Het restant van de verschillen op het programma bestaat uit saldi van kleinere mee- en tegenvallers.

Programma Bedrijfsvoering

Baten -183.836 nadeel

De doorschuif BTW kent een lagere realisatie dan bij de begroting vanuit gegaan: 200k. Dit bleek ook al bij de jaarstukken 2021. Dit is naar de toekomst aangepast. In de meerjarenbegroting. De overige verschillen zijn kleine (nadelige) afwijkingen die we niet separaat toelichten (16k).

Lasten -108.333 nadeel

De gegarandeerde uitkering aan de deelnemers ad. 250k is eind december uitbetaald.

De realisatie doorschuif BTW is aanmerkelijk lager (200k) dan we aan begroot als gevolg van een lager volume investeringen.

We hadden de deelnemers ook een lager bedrag in rekening gebracht op voorhand en dus blijft nu een zeer kleine verrekening over.

De overige voordelen zijn per afwijking kleiner dan € 25.000: o.a. lagere PR&communicatiekosten (20k) als gevolg van Corona en lagere reis- en verblijfskosten (10k).

De personeelskosten vallen in 2022 hoger uit dan begroot (65k); dit heeft met name te maken met personele wisselingen en ziekte, tijdelijke extra formatie en een lagere toerekening aan projectkosten en aan het programma waterrecreatie.

De overige verschillen bedragen 20k nadelig.

Programma Waterrecreatie

Baten -31.741 nadeel

De geraamde baten voor recreatieafval hebben we niet meer omdat het contract met de gemeente Leeuwarden voor het ophalen van afval is beëindigd (25k)

Lasten -57.993 nadeel

De doorbelastingen op het programma Waterrecreatie zijn lager dan begroot. (33k)

Dagelijks onderhoud kent tegenvallers door hogere kosten aannemers en provincie. (70k)

De afschrijvingslasten vallen per saldo hoger uit door een hoger niveau van geactiveerde investeringen in 2022 Dit betreft inhaal uit 2021. (42k)

Overige verschillen voordelig (21k)

Programma Landrecreatie

Baten 40.744 voordeel

Extra inkomsten die samenhangen met de extra lasten voor het onderhoud en aanpassen van de routestructuren wandelen en fietsen. (40k)

Lasten -35.821 nadeel

Het kosten voor het onderhoud en aanpassen van de routestructuren wandelen en fietsen vallen hoger uit dan begroot. Deze kosten hebben ook tot extra inkomsten geleid. (45k).

Het restant van de verschillen op het programma bestaat uit saldi van kleinere mee- en tegenvallers.

Programma Baggeren

Baten -

Geen bijzonderheden

Lasten 172.588 voordeel

Als gevolg van vertragingen van PFAS hebben we sommige werkzaamheden in 2022 niet uitgevoerd: er zou sprake zijn van extreem hoge transport- en stortkosten van baggerspecie terwijl de verwachting was dat deze baggerspecie lokaal verwerkt of gestort zou kunnen worden.

Programma Ontwikkeling

Baten -

Geen bijzonderheden

Lasten 38.738 voordeel

Het betreft o.a. vrijval van een verplichting die in 2021 was opgenomen op de balans ten aanzien van het project Campernetwerk. (28k)

Programma Wimpels e.d.

Baten 61.762 voordeel

We hebben -net als in 2021- weer flink meer omzet uit wimpels, donateurs en vrijwillige bijdragen. We hadden voor 2022 meer wimpels ingekocht dan in 2021.

Dientengevolge ook meer inkooplasten en vergoedingen aan vrijwilligers.

Lasten -9.076 nadeel

Met (meer) baten gerelateerde lasten.

Mutaties reserves en voorzieningen

Geen bijzonderheden.

3.6 Overzicht incidentele baten en lasten

Overzicht incidentele lasten en baten Marrekrite jaarrekening 2022 (per programma)

		LASTEN	
		<i>Begroting na wijziging</i>	<i>Jaarrekening</i>
<i>Programma</i>		2022	2022
1 Bedrijfsvoering		-51.000	-102.846
2 Waterrecreatie		-52.500	-134.446
3 Landrecreatie		-	-
4 Baggeren		-50.000	-50.000
5 Ontwikkelingen		-	-
6 Wimpels, donateurs en vrijwilligers		-	-
SUBTOTAAL incidentele lasten		-153.500	-287.292

		BATEN	
		<i>Begroting</i>	<i>Jaarrekening</i>
<i>Programma</i>		2022	2022
1 Bedrijfsvoering		350.000	350.000
2 Waterrecreatie		-	-
3 Landrecreatie		-	-
4 Baggeren		-	37.190
5 Ontwikkelingen		-	-
6 Wimpels, donateurs en vrijwilligers		-	28.000
SUBTOTAAL incidentele baten		350.000	415.190

TOTAAL incidentele lasten en baten	196.500	127.898
---	----------------	----------------

SPECIFICATIE LASTEN EN BATEN > EUR 25.000

a Bedrijfsvoering: inhuur/detachering personeel	-30.000	-84.595	L
b Bedrijfsvoering: leaseauto's: einde contract zomer 2022	-21.000	-9.532	L
c Bedrijfsvoering: verhuiskosten Uitwellingerga	-	-8.719	L
d Waterrecreatie: onderhoud voorzieningen provincie	-	-29.667	L
e Waterrecreatie: exploitatielasten Huskes (via AR)	-50.000	-63.077	L
f Waterrecreatie: overig	-2.500	-	L
g Waterrecreatie: controle van 100 Marboeien	-	-41.702	L
h Baggeren: incidentele storting in BR Baggeren (BB)	-50.000	-50.000	L
i Bedrijfsvoering: bijdrage uit de AR	100.000	100.000	B
j Bedrijfsvoering: bijdrage uit de AR ivm afbouw vermogen	250.000	250.000	B
k Baggeren: bijdrage provincie Skareilân	-	37.190	B
l Ontwikkeling: vrijval verplichting Camperen	-	28.000	B
SALDO	196.500	127.898	

3.7 Wet Normering Topinkomens (WNT)

De Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) is per 1 januari 2013 ingegaan. De verantwoording in deze jaarstukken is opgesteld op basis van het meest recente verantwoordingsmodel.

Het bezoldigingsmaximum voor Recreatieschap Marrekrite bedraagt in 2022 € 216.000 op basis van een fulltime dienstverband (36 uur per week). Het in de tabel weergegeven individueel toepasselijke WNT-bezoldigingsmaximum is gebaseerd op de aanstellingsomvang van de topfunctionaris in dienst van Marrekrite, de directeur.

De directeur valt onder de definitie van topfunctionaris in het kader van de WNT. De bezoldiging ligt significant lager dan het individueel toepasselijke WNT-bezoldigingsmaximum.

Marrekrite maakt gebruik van de vereenvoudigde verantwoording voor AB en DB leden, conform verantwoordingsmodel 1d. Dit betekent dat niet alle vereiste bezoldigingsgegevens zijn opgenomen in de jaarrekening.

Algemeen Bestuur		
<i>deelnemers</i>	<i>bestuursleden</i>	
Provincie Fryslân (voorzitter)	Mevrouw Fokkens	
Gemeente Achtkarspelen	De heer Spoelstra	per 1 juli 2022
Gemeente Dantumadiel	De heer Kempenaar	per 1 juli 2022
Gemeente De Fryske Marren	De heer Van Iddekinge	per 1 juli 2022
Gemeente Harlingen	De heer Schoute	
Gemeente Heerenveen	Mevrouw Rinkes	
Gemeente Leeuwarden	De heer Reitsma	per 1 juli 2022
Gemeente Noardeast-Fryslân	Mevrouw Slijver	per 1 juli 2022
Gemeente Opsterland	De heer Jonkman	
Gemeente Smallingerland	De heer Hoekstra	per 8 december 2022
Gemeente Súdwest-Fryslân	De heer Rietman	per 1 juli 2022
Gemeente Tytsjerksteradiel	Mevrouw Willemsma	per 1 januari 2023
Gemeente Waadhoeke	Mevrouw Van der Meer	per 8 december 2022
Gemeente Weststellingwerf	De heer Hoen	

Dagelijks Bestuur		
<i>deelnemers</i>	<i>bestuursleden</i>	
Provincie Fryslân (voorzitter)	Mevrouw Fokkens	
Gemeente De Fryske Marren	De heer Van Iddekinge	per 1 juli 2022
Gemeente Leeuwarden	De heer Reitsma	per 1 juli 2022
Gemeente Noardeast-Fryslân	Mevrouw Slijver	per 1 juli 2022
Gemeente Opsterland	De heer Jonkman	
Gemeente Súdwest-Fryslân	De heer Rietman	per 1 juli 2022

WNT-VERANTWOORDING 2022 GR Marrekrite

De WNT is van toepassing op GR Marrekrite Het voor Marrekrite toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2022 € 216.000 (Algemeen bezoldigingsmaximum)¹.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen met dienstbetrekking. Tevens leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling 2

bedragen x € 1		L. Touwen
Functiegegevens		directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2021		01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)		0,89
Dienstbetrekking?		Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen		84.569
Beloningen betaalbaar op termijn		11.839
Subtotaal		96.408
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		192.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag		0
Bezoldiging		96.408
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan		N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling		N.v.t.
Gegevens 2021		
Functiegegevens		directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2020		01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)		0,89
Dienstbetrekking?		Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen		80.767
Beloningen betaalbaar op termijn		11.017
Subtotaal		91.784
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		185.778
Bezoldiging		91.784

4. Controleverklaring accountant

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling recreatieschap voor het Friesche Waterland "De Marrekrite"

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2022

Ons afkeurend oordeel ten aanzien van de financiële rechtmatigheid en ons goedkeurend oordeel omtrent getrouwheid

Wij hebben de jaarrekening 2022 van de gemeenschappelijke regeling recreatieschap voor het Friesche Waterland "De Marrekrite" te Leeuwarden gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- Geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2022 als van de activa en passiva van de gemeenschappelijke regeling recreatieschap voor het Friesche Waterland "De Marrekrite" op 31 december 2022 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).
- Zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen, vanwege het belang van de aangelegenheid beschreven in de paragraaf 'De basis voor ons afkeurend oordeel ten aanzien van de financiële rechtmatigheid en ons goedkeurend oordeel omtrent getrouwheid' in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder eigen verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 8 december 2022.

De jaarrekening bestaat uit:

1. Het overzicht van baten en lasten over 2022.
2. De balans per 31 december 2022.
3. De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.
4. De bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons afkeurend oordeel ten aanzien van de financiële rechtmatigheid en ons goedkeurend oordeel omtrent getrouwheid.

2023.180

1

In de jaarrekening 2022 is sprake van de volgende controleverschillen die van invloed zijn op ons oordeel omtrent de financiële rechtmatigheid:

In de jaarrekening 2022 is ten bedrage van € 410.000 sprake van lasten die voortvloeien uit inkooptransacties die niet in overeenstemming met de aanbestedingswet tot stand zijn gekomen.

In de jaarrekening 2022 is sprake van een overschrijding van het door het bestuur vastgestelde investeringskrediet ten bedrage van € 216.000.

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), en de Regeling Controleprotocol WNT 2022 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeenschappelijke regeling recreatieschap voor het Friesche Waterland "De Marrekrite", zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met de Regeling Controleprotocol WNT 2022 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 23.900. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in de Regeling Controleprotocol WNT 2022. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met het algemeen bestuur overeengekomen dat wij aan het algemeen bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 1.190 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, of WNT-redenen relevant zijn.

2023.180

2

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- Het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur voor de jaarrekening

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met het BBV. Het dagelijks bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder eigen verordeningen, zoals opgenomen in het normenkader dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 8 december 2022.

In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het dagelijks bestuur afwegen of de financiële positie voldoende is om de gemeenschappelijke regeling in staat te stellen de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen. Het dagelijks bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate, maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

- Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, de Regeling Controleprotocol WNT 2022, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:
 - Het identificeren en inschatten van de risico's
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude;
 - dat baten en lasten alsmede de balansmutaties als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen,
 het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
 - Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling.
 - Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
 - Het vaststellen dat de door het dagelijks bestuur gehanteerde afweging dat de gemeenschappelijke regeling in staat is de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of gemeenschappelijke regeling haar financiële risico's kan opvangen. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen.
- Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de gemeenschappelijke regeling de financiële risico's niet kan opvangen;
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.
 - Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Groningen, 24 april 2023

Eshuis Registeraccountants B.V.
Was getekend: drs. E. Vriesen RA

2023.180

5

Bijlagen bij de jaarstukken 2022

Overzicht baten en lasten (verplichte indeling BBV) jaarrekening 2022

Marrekte

	Begroting 2022 (na wijziging)			Jaarrekening 2022			Jaarrekening 2021		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
1 Bedrijfsvoering (excl overhead)	2.154.824	-625.000	1.529.824	1.970.988	-808.093	1.162.894	500.526	-503.582	-3.057
2 Waterrecreatie	42.878	-731.020	-688.142	11.137	-839.013	-827.876	1.093.995	-774.078	319.917
3 Landrecreatie	-	-281.000	-281.000	40.744	-316.821	-276.077	198.132	-275.556	-77.424
4 Baggeren	-	-300.000	-300.000	-	-77.412	-77.412	144.417	-204.314	-59.897
5 Ontwikkelingen	-	-7.000	-7.000	-	31.738	31.738	128	-76.250	-76.122
6 Wimpels, donateurs en vrijwilligers	160.000	-12.000	148.000	221.762	-21.076	200.685	194.470	-12.477	181.993
Overhead	-	-379.480	-379.480	-	-304.720	-304.720		-230.428	-230.428
Algemene dekkingsmiddelen	350.000	-50.000	300.000	350.000	-50.000	300.000	76.000		76.000
Heffing Vpb	-	-	-	-	-	-			-
Onvoorzien	-	-	-	-	-	-			-
SALDO VAN BATEN EN LASTEN	2.707.702	-2.385.500	322.202	2.594.630	-2.385.398	209.232	2.207.668	-2.076.686	130.982

Overzicht IV-3 taakvelden Gemeenschappelijke Regelingen; Marrekrite jaarrekening 2022

		BATEN		
		<i>Begroting</i>	<i>Jaarrekening</i>	<i>Jaarrekening</i>
		<i>2022</i>	<i>2022</i>	<i>2021</i>
0.1	Bestuur	-	-	-
0.4	Overhead	-	-	-
0.5	Treasury	-	-	-
0.8	Overige baten en lasten	2.329.158	2.244.630	2.107.488
0.9	Vennootschapsbelasting (Vpb)	-	-	-
0.10	Mutaties reserves	250.000	350.000	76.000
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	-	-	-
2.1	Verkeer en vervoer	28.544	-	24.180
2.4	Economische havens en waterwegen	-	-	-
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-	-	-
7.2	Riolering	-	-	-
TOTAAL BATEN		2.607.702	2.594.630	2.207.668

		LASTEN		
		<i>Begroting</i>	<i>Jaarrekening</i>	<i>Jaarrekening</i>
		<i>2022</i>	<i>2022</i>	<i>2021</i>
0.1	Bestuur	-10.000	-14.748	-17.004
0.4	Overhead	-379.480	-304.720	-230.428
0.5	Treasury	-3.000	-5.006	-3.474
0.8	Overige baten en lasten	-712.000	-774.821	-488.950
0.9	Vennootschapsbelasting (Vpb)	-	-	-
0.10	Mutaties reserves	-	-50.000	-
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	-322.202	-209.232	-130.982
2.1	Verkeer en vervoer	-30.044	-25.404	-62.005
2.4	Economische havens en waterwegen	-798.834	-784.720	-826.123
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-352.142	-362.902	-411.149
7.2	Riolering	-	-63.077	-37.553
TOTAAL LASTEN		-2.607.702	-2.594.630	-2.207.668

TOTAAL SOM BATEN EN LASTEN		-	-	-
-----------------------------------	--	---	---	---

Aan het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling
Recreatieschap voor het Friesche Waterland "De Marrekrite"
T.a.v. de heer L. Touwen, directeur
Lytse Súdein 12
8624 TT UITWELLINGERGA

Laan Corpus den Hoorn 200
9728 JS Groningen
Postbus 8006
9702 KA Groningen
Tel. 088-500 95 00
E-mail info@eshuis.com

Behandeld door: Erik Pot
Ons kenmerk: 2023.180
Datum: 24 april 2023

Betreft: Controle jaarrekening 2022

Geacht bestuur,

Wij hebben de opdracht gekregen om de jaarrekening 2022 van de gemeenschappelijke regeling Recreatieschap voor het Friesche Waterland "De Marrekrite" (hierna: De Marrekrite) te controleren. Het betreft ons eerste jaar als accountant van uw organisatie. Dit accountantsverslag is, samen met de controleverklaring, het sluitstuk van onze werkzaamheden. In deze brief gaan wij in op het controleproces, de strekking van onze controleverklaring, mogelijke geconstateerde afwijkingen, de bestuurlijke afhandeling ervan en rapporteren wij, voor zover dit noodzakelijk of vereist is, over onze bevindingen en adviezen.

Onze bevindingen en opmerkingen daarbij zijn bedoeld om de directie, het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur te ondersteunen in de besturende en controlerende taak. Een concept van dit verslag is op 23 februari 2023 onderdeel geweest van de bestuurlijke behandeling van de jaarstukken.

De indeling van dit rapport is als volgt:

1. De hoofdlijnen van onze controle
2. Bestuurlijke afhandeling en publicatie
3. Het controleproces
4. Resultaat en weerstandsvermogen
5. Ontwikkelingen en controlebevindingen
6. Goedkeuringstolerantie en geconstateerde controleverschillen
7. Onafhankelijkheid gewaarborgd
8. Afsluiting

Het is normaal dat organisatie en accountant in een eerste jaar aan elkaar moeten wennen. De nieuwe accountant oriënteert zich op zijn nieuwe opdracht, stelt de nodige vragen en vraagt de nodige documentatie op om zich een beeld te vormen van de interne beheersing en de administratievoering. Wij bedanken de mensen van De Marrekrite voor de tijd en aandacht die is besteed aan het beantwoorden van onze vragen en voor de samenwerking.

1. DE HOOFDLIJNEN VAN ONZE CONTROLE

Onderwerp	Bevindingen
Strekking van de controleverklaring	Wij verstrekken een goedkeurende controleverklaring met betrekking tot de getrouwheid van de jaarrekening. Ons oordeel omtrent de rechtmatigheid is afkeurend in verband met het niet voldoen aan de regels van Europese aanbestedingen en ongeautoriseerde overschrijding van investeringskredieten. Vanaf het boekjaar 2023 zal het rechtmatigheidsoordeel niet langer door de accountant worden afgegeven maar zal het bestuur dit doen via de rechtmatigheidsverantwoording.
Resultaat 2022 en vermogenspositie	Het resultaat over 2022 bedraagt vóór mutatie reserves € 91.000 negatief. Het eigen vermogen is in 2022 afgenomen met dit resultaat bedraagt per 31 december 2022 € 4,7 miljoen.
Continuïteit	Op grond van uw vermogenspositie en de begroting voor 2023 concludeert u in de jaarstukken dat de continuïteit van De Marrekrite in voldoende mate is gewaarborgd. Vanwege de garantstelling voor tekorten door de deelnemende overheden is ook de geplande afbouw van uw reservepositie niet van invloed op deze beoordeling.
Specifieke aandachtspunten in de controle	Onze controleaanpak is gericht op de onderwerpen die voortvloeien uit de door ons opgestelde risicoanalyse met betrekking tot de getrouwheid van de jaarrekening van De Marrekrite. Er zijn door het algemeen bestuur dan wel het dagelijks bestuur geen specifieke aandachtspunten aangedragen.
Verslaggeving en WNT	Uit onze controle blijkt dat de jaarrekening overeenkomstig het BBV is opgesteld. Wij hebben verder geconcludeerd dat de overige informatie die in de jaarverslaggeving is opgenomen consistent is met de informatie in de jaarrekening en de door ons verkregen controle-informatie. Tevens hebben wij vastgesteld dat is voldaan aan de WNT. Wij hebben vastgesteld dat u in het jaarverslag een openbaarheidsparagraaf heeft toegevoegd waarin u ingaat op de wet open overheid.
Controleverschillen	Wij hebben met betrekking tot de getrouwheid een onzekerheid gedefinieerd ter hoogte van € 25.000 inzake de salariskosten en bijbehorende balansposities. Op het gebied van rechtmatigheid hebben wij voor € 626.000 aan controleverschillen geconstateerd. De onzekerheid voor getrouwheid van € 25.000 is tevens een onzekerheid voor rechtmatigheid.
Kwaliteit van de interne beheersing	Wij hebben tijdens de controle geen significante gebreken in de administratieve organisatie of interne beheersing aangetroffen die van invloed zijn op ons oordeel behoudens de bevindingen ten aanzien van aanbestedingen en de kredieten voor investeringen. De complexiteit in uw omgeving neemt toe en van daaruit zijn soms keuzes nodig bij het inrichten van de interne beheersing. De afweging die gemaakt wordt tussen risico's en beschikbare middelen wordt bestuurlijk ook explicieter gemaakt. U hebt voldoende zicht op de risico's in kwetsbare processen zoals de controles in de betaalorganisatie, de inkoopstroom en verwerking van schattingen en correcties via memoriaalboekingen. Uit onze controles blijken enkele tekortkomingen.
Signalen van fraude, misbruik en oneigenlijk gebruik	Tijdens de controle hebben wij met u gesproken over frauderisico's, fraudesignalen en uw interne beheersing. U heeft ons onder meer bevestigd dat er in de organisatie geen gevallen zijn gemeld van fraude, misbruik en oneigenlijk gebruik. Wij hebben tijdens de controle geen aanwijzingen verkregen dat bij u sprake is van fraude, misbruik of oneigenlijk gebruik.

Onderwerp	Bevindingen
Dataveiligheid, IT en AVG	In overeenstemming met artikel 2:393 van het Burgerlijk Wetboek delen wij u mee dat er naar aanleiding van de controle van de jaarrekening geen zaken betreffende de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking zijn op te merken. Uw IT-omgeving vraagt wel meer aandacht. De eisen nemen toe maar op alle fronten de norm halen is uitdagend geworden. Wij adviseren u de risicoafwegingen die u maakt en het spanningsveld dat dat oplevert explicieter zichtbaar te maken. U voldoet nog niet aan alle wettelijke eisen op het gebied van de AVG.
Belangrijke schattingen in de jaarrekening	Iedere jaarrekening bevat schattingen bijvoorbeeld in de waardering van vaste activa, vorderingen en het afgrenzen van verplichtingen. De schattingsmethoden zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar en wij aanvaarden de door u gekozen methoden. Wij adviseren u om achteraf na te gaan hoe de schattingen hebben uitgedraaid zodat u hiervan kunt leren voor de toekomst.

1.2 Toelichting strekking controleverklaring

De tijdens de controle geconstateerde verschillen zijn in de jaarrekening voor zover mogelijk gecorrigeerd.. Tijdens de controle bleek door u onvoldoende informatie te kunnen worden verkregen omtrent de berekening van de loonkosten. Daardoor bleek de aansluiting tussen de salarisadministratie en de financiële administratie niet geheel te kunnen worden gelegd. Wij hebben in verband hiermee een onzekerheid voor de verantwoorde personeelskosten onderkend en de omvang hiervan geraamd op € 25.000. Aangezien deze onzekerheid qua bedrag onder de geldende materialiteitsgrens voor onzekerheden van 3% van de totale lasten blijft heeft dit feit geen gevolgen voor de controleverklaring. De oordeelsparagraaf in de controleverklaring is met betrekking tot het aspect getrouwheid dan ook goedkeurend.

Met betrekking tot de rechtmatigheid is tijdens onze controle een aantal tekortkomingen geconstateerd, waarbij gezien de aard van de constatering herstel niet mogelijk is:

- Voor een aantal inkooptransacties kon net als vorig jaar niet worden aangetoond dat deze in overeenstemming met de aanbestedingswet tot stand zijn gekomen. Het gaat om een totaalbedrag van € 410.000. Dit betreft dezelfde leveranciers als in 2021.
- Het door het bestuur beschikbaar gestelde investeringskrediet voor 2022 is overschreden met € 216.000.

In hoofdstuk 5 is in de paragrafen 5.7 en 5.8 een nadere toelichting over deze bevindingen opgenomen.

We hebben met de directie gesproken over het oordeel en de mogelijkheden om voor de toekomst herhaling te voorkomen. Los van de overgang qua rechtmatigheidsoordeel, zijn het afgelopen jaar diverse maatregelen getroffen om de inkooptransacties in overeenstemming te krijgen met de aanbestedingswet. Daarmee zal in de loop van 2023 de problematiek rond deze leverancier tot het verleden behoren. Alertheid blijft echter geboden. Ten aanzien van de investeringskredieten is aangegeven dat een stevigere communicatie over de voortgang van projecten richting dagelijks en algemeen bestuur een belangrijke waarborg is in het bewaken van het budgetrecht van het algemeen bestuur. In 2023 wordt gewerkt aan verdere verbeteringen.

2. BESTUURLIJKE AFHANDELING EN PUBLICATIE

De bestuurlijke afhandeling van de jaarstukken bestaat uit een aantal stappen. Het bestuur behandelt in de vergadering de jaarstukken, met inbegrip van de jaarrekening en stelt deze vervolgens voorlopig vast. Ter afronding ondertekenen alle leden van het bestuur de jaarrekening. De definitieve vaststelling volgt later dit jaar nadat de jaarrekening door de gemeenten is beoordeeld. Formeel hebben zij echter niet de mogelijkheid om wijzigingen voor te stellen of aan te brengen.

Er zit enige tijd tussen de verzending van de conceptstukken aan het dagelijks bestuur en de vergadering waarin de goedkeuring plaatsvindt. Mochten in die periode omstandigheden blijken die aanpassing van de jaarrekening noodzakelijk maken, dan moet een dergelijke aanpassing nog worden gemaakt. Dat kan ook een gebeurtenis zijn, die effect heeft op uw inschattingen met betrekking tot de continuïteit van de organisatie. Uiteraard vervalt in die situatie onze toestemming tot openbaarmaking. Dat geldt ook in geval de jaarrekening om andere redenen gewijzigd wordt alvorens tot goedkeuring en vaststelling wordt overgegaan. Wij verzoeken u in deze gevallen met ons in contact te treden om gezamenlijk de noodzakelijke vervolgstappen met u te bespreken.

Wij hebben één exemplaar van de controleverklaring voorzien van een originele handtekening. Dit exemplaar is uitsluitend bedoeld om in uw eigen archief opgenomen te worden. Dit exemplaar mag op geen enkele wijze worden verspreid. Publicatie van deze verklaring op de website is niet toegestaan.

Deze werkwijze is van belang om misbruik van onze handtekening te voorkomen. Indien wij constateren dat toch gebruik gemaakt is van een controleverklaring met onze handtekening zullen wij u verzoeken deze van de website te verwijderen of uw indiening bij subsidiegevers ongedaan te maken. Vanzelfsprekend treden wij in die situaties met u in overleg over de manier waarop dit moet plaatsvinden.

Het andere exemplaar van de controleverklaring is voorzien van de naam van onze accountantspraktijk en de naam van de accountant, echter zonder persoonlijke handtekening.

Bij openbaarmaking van de controleverklaring dient u gebruik te maken van het exemplaar van de controleverklaring dat niet is voorzien van een persoonlijke handtekening.

Wij bevestigen u ermee akkoord te gaan dat het afschrift van onze controleverklaring zonder persoonlijke handtekening, wordt openbaar gemaakt, mits de opgemaakte jaarrekening tijdens de bestuurlijke afhandeling ongewijzigd blijft en wordt vastgesteld.

Openbaarmaking van de controleverklaring is slechts toegestaan tezamen met de jaarstukken. Hiervoor gebruikt u een exemplaar zonder ons waarmerk. De gewaarmerkte versie van de jaarrekening is uitsluitend voor uw eigen archief. Indien u de jaarstukken en de controleverklaring opneemt op internet, dient u te waarborgen dat de jaarstukken goed zijn afgescheiden van andere informatie op de internetsite. Afscheiding kan bijvoorbeeld plaatsvinden door de jaarstukken in niet-bewerkbare vorm als een afzonderlijk bestand op te nemen of door een waarschuwing op te nemen indien de lezer de jaarstukken verlaat ('u verlaat de beveiligde, door de accountant gecontroleerde jaarrekening').

Wij herhalen dat publicatie van de door ons gewaarmerkte jaarrekening en de controleverklaring met originele handtekening op welke wijze dan ook niet is toegestaan.

3. HET CONTROLEPROCES

Het reguliere proces van accountantscontrole is door de jaren heen niet fundamenteel gewijzigd. Zoals u van de accountant gewend bent kent de controle twee hoofdfasen, namelijk de interimcontrole en de eindejaarscontrole, naast diverse vormen van afstemming en overleg rondom deze beide hoofdfasen. Op die wijze organiseren we met elkaar een effectief en efficiënt controleproces wat ons in staat stelt om samen de verschillende deadlines in uw planning en controlcyclus te halen.

De controle van de jaarstukken van uw organisatie bevat op grond van wettelijke regels en de Nadere Voorschriften Controle en Overige Standaarden (NV COS) van onze beroepsorganisatie NBA in hoge mate voorgeschreven aandachtsgebieden en werkzaamheden. Uit praktische overwegingen hebben de interimcontrole en de eindejaarscontrole kort na elkaar plaats gevonden. Bij de interimcontrole richten we ons op de wijze waarop processen zijn ingericht, risico's zijn geïdentificeerd en interne beheersingsmaatregelen zijn geïmplementeerd. Door een combinatie van interviews, procescontroles en detailwerkzaamheden beoordelen wij de opzet en de werking van deze interne beheersingsmaatregelen en stellen wij vast dat betrouwbare verantwoordingsinformatie tot stand kan komen. Daarnaast voeren wij deelwaarnemingen uit op bijvoorbeeld inkopen en personeelskosten, mede om de controledruk rond de controle op de concept jaarrekening te spreiden. Deze rapportage combineert de bevindingen uit de beide fasen van de controle.

Wij hebben tijdens de controle 2022 onder meer de (ontwikkelingen in de) volgende onderwerpen en processen onderzocht:

- Tussentijdse informatievoorziening.
- Personeel en salarissen: de juiste, tijdige en volledige verwerking van personeelsmutaties, invulling werkkostenregeling.
- Inkopen en aanbesteden: functiescheidingen in het inkoopproces, inkoopbevoegdheden en naleving aanbestedingsbeleid.
- Factuurafhandeling: factuurverwerking en –autorisaties en vaststellen prestatielevering.
- Betalingsverkeer: functiescheidingen in het betaalproces en bevoegdheden in het internetbankierensysteem inclusief toegangsbeveiliging.
- Opbrengsten: beheersing en verantwoording van diverse opbrengstenstromen.
- IT: beheer en beveiliging van de geautomatiseerde omgeving.
- Memoriaalboekingen; de juiste verwerking van memoriaalboekingen.

Over de bevindingen en aandachtspunten resulterend uit de controle van de processen rapporteren wij u in hoofdstuk 5 van deze brief. Ook gaan we in dat hoofdstuk in op een aantal actuele ontwikkelingen. Daar waar nodig, geven wij praktische adviezen ter verbetering van het betreffende proces. We gaan daarbij ook in op het referentiekader, onze waarnemingen en onze bevindingen.

4. RESULTAAT EN WEERSTANDSVERMOGEN

Het boekjaar 2022 is afgesloten met een negatief resultaat van € 91.000 vóór mutatie reserves, begroot was een resultaat van € 22.000 positief, een verschil van € 113.000 negatief. De details van dit verschil op programmaniveau zijn af te lezen uit onderstaand overzicht.

Onderdeel	Realisatie 2022	Begroting 2022	Realisatie 2021
Bedrijfsvoering (excl overhead)	1.162.894	1.529.824	-/- 3.057
Waterrecreatie	-/- 827.876	-/- 688.142	319.917
Landrecreatie	-/- 276.077	-/- 281.000	-/- 77.424
Baggeren	-/- 77.412	-/- 300.000	-/- 59.897
Ontwikkelingen	31.738	-/- 7.000	-/- 76.122
Wimpels, donateurs en vrijwilligers	200.685	148.000	181.993
Overhead	-/- 304.720	-/- 379.480	-/- 230.428
Resultaat vóór mutatie reserves	-/- 90.768	22.202	54.982
Mutatie reserves	300.000	300.000	76.000
Resultaat na mutatie reserves	209.232	322.202	130.982

Het resultaat na mutatie reserves bedraagt € 209.232 en is als onverdeeld resultaat 2022 in het eigen vermogen opgenomen.

Naast de begrote en gerealiseerde onttrekking uit het eigen vermogen van € 300.000 en de toevoeging van het onverdeelde resultaat (na mutatie reserves) 2023 van € 209.232 is binnen het eigen vermogen de bestemmingsreserve baggeren met € 1.046.659 verlaagd tot een stand van € 300.000. Het bedrag van € 1.046.659 is toegevoegd aan de algemene reserve.

Het eigen vermogen bedraagt ultimo 2022 € 4,7 miljoen. U rekent in uw paragraaf 'Weerstandsvermogen' de bestemmingsreserve baggeren en het onverdeelde resultaat 2022 niet tot het weerstandsvermogen en u benoemt op deze wijze een weerstandsvermogen van € 4,2 miljoen.

De ontwikkeling van uw vermogenspositie hebben we in onderstaande tabel weergegeven in zowel een solvabiliteitspercentage als in een absoluut bedrag.

Vermogenspositie (* € 1.000)	Realisatie 2022	Realisatie 2021	Realisatie 2020
Eigen vermogen in euro	€ 4.704	€ 4.795	€ 5.163
Solvabiliteit in %	49,4 %	70,6 %	85,4 %

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat de solvabiliteit afneemt. De afname in 2022 heeft overigens te maken met een ophoging van het balanstotaal door het aantrekken van de lening van € 4 miljoen en is dus structureel.

Hoewel het hebben van een stevige vermogenspositie niet uw primaire doelstelling is en u zelfs werkt aan een gecontroleerde afbouw van het eigen vermogen heeft dit eigen vermogen ook een functie als financieringsmiddel voor activa en het genereren van liquiditeit voor transacties. Een minimumbuffer is dan ook wenselijk.

In de jaarrekening concludeert u dat uw huidige vermogenspositie maar ook het feit dat eventuele financiële tekorten worden gedragen door de deelnemers voldoende waarborgen bieden als het gaat om de continuïteit van uw organisatie.

5. ONTWIKKELINGEN EN CONTROLEBEVINDINGEN

5.1 Algemeen

We hebben ons in het eerste jaar breed georiënteerd op De Marrekrite. Daarbij hebben we vragen gesteld op tal van onderwerpen die volgens ons belangrijk kunnen zijn. Dat levert een langere lijst met bevindingen en aandachtspunten op dan u wellicht gewend bent. Met name op het gebied van beleid en kaderstelling moet De Marrekrite een tandje bij zetten.

In een organisatie van de omvang als De Marrekrite is het lang niet altijd mogelijk om in ieder proces of onderwerp een tien te scoren. De hierna volgende bevindingen moeten dan ook vooral gelezen worden in het licht van onze observaties dat in de dagelijkse uitvoering weinig fouten in de cijfers worden aangetroffen, maar dat er in het effectief, efficiënt en modern inrichten van de organisatie nog ruimte voor verbetering is.

We nodigen u uit daar zelf ook een prioritering aan te geven omdat we ons realiseren dat sommige veranderingen en verbeteringen tijd kosten en de hiervoor beschikbare capaciteit beperkt is.

Wij constateren dat De Marrekrite, net als veel andere organisaties overigens, moeite heeft om alle functiescheidingen en interne controlehandelingen blijvend, gestructureerd uit te voeren en te documenteren. De eisen op dat vlak nemen zowel maatschappelijk gezien als vanuit het accountantsvak steeds verder toe. Tegelijkertijd constateren wij ook dat u hierin nog een stap kan zetten door bewustwording in de organisatie te vergroten als het gaat over risico's, het belang van documentatie te benadrukken en slimme, risicogerichte werkafspraken te maken. Op die manier kunt u wel de voor De Marrekrite noodzakelijke flexibiliteit behouden.

5.2 Rapporteren over fraude

Van de accountant wordt op grond van de regels van de beroepsorganisatie (NBA) een professioneel-kritische houding verwacht ten aanzien van afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude in de jaarrekening maar ook met betrekking tot omkoping, corruptie, ondermijning en de naleving van andere wet- en regelgeving. De aandacht voor het thema fraude en integriteit neemt de laatste jaren steeds verder toe. Het zorgt ervoor dat organisaties steeds vaker gevraagd wordt transparant te zijn in de visie, het beleid en het toezicht op het integer handelen in alle geledingen van de organisatie.

Dat gaat dus niet alleen over fraude maar ook over misbruik en oneigenlijk gebruik, het hanteren van gedragscodes en de naleving van andere regelgeving bijvoorbeeld op het gebied van arbeidsomstandigheden en milieu. Dit geldt niet alleen op de werkvloer, maar vraagt ook iets van directie en bestuur.

Met ingang van 2022 is het op grond van de verslaggevingsregels voor veel organisaties, waaronder gemeenten, verplicht om in het jaarverslag te rapporteren over de fraudegevoeligheid van de organisatie. Voor gemeenschappelijke regelingen geldt deze verplichting nog niet. Rapporteren over fraude voelt in veel gevallen als een spannend onderwerp, zeker voor bestuurders. De afgelopen jaren hebben we bij onze klanten steeds aandacht gevraagd voor het opstellen van een (fraude) risicoanalyse en de rapporteringsverplichting in veel sectoren is een volgende stap in dit proces.

De accountant maakt zelf ook een inschatting van de frauderisico's binnen een organisatie, en vormt zich een beeld van de maatregelen van interne beheersing die de organisatie heeft getroffen om mogelijke fraudes van materieel belang te voorkomen en te bezien of deze maatregelen effectief zijn. Datzelfde geldt ook voor integriteitsrisico's en mogelijke niet-naleving van andere regelgeving.

In iedere organisatie bestaat een risico op het doorbreken van de interne beheersing door het management bij de totstandkoming van schattingen. We beoordelen in het kader van onze controle de interne processen op deze schattingen en doen detailcontroles op de uitgangspunten en aannames die aan significante schattingen ten grondslag liggen. Ook zijn we alert op ongebruikelijke transacties, samenwerkingsrelaties en de naleving van procedures die mede tot doel hebben transparantie en integer handelen te bevorderen. Elementen daaruit zijn controles op de prestatielevering bij inkooptransacties, het naleven van het inkoopbeleid en aanbestedingsregels. Daarnaast onderkennen we risico's in bepaalde delen van de opbrengstverantwoording.

Wanneer sprake is van een aanwijzing voor fraude, dan communiceren wij dit, afhankelijk van de aard van de fraude, met de directie en, in sommige gevallen, bij fraude in de top van de organisatie, of wanneer onvoldoende herstelwerkzaamheden worden ondernomen, met het bestuur. In dat geval rapporteren wij daar veelal separaat over. Tijdens onze werkzaamheden besteden wij ook aandacht aan elementen van beïnvloeding en druk die kunnen leiden tot een aantasting van het bestuurlijk handelen binnen de organisatie. Tijdens de controle hebben wij een professioneel-kritische houding betracht ten opzichte van risico's van fraude in de jaarrekening, maar daarbij merken wij op dat onze controle niet specifiek gericht is op het ontdekken van fraude. Tijdens de uitvoering van onze controle van de jaarrekening 2022 hebben wij geen aanwijzingen verkregen dat er sprake is geweest van materiële fraude.

5.3 Continuïteitsbeoordeling

In het kader van de jaarrekeningcontrole beoordelen wij ook het vermogen van de organisatie om de activiteiten in de komende twaalf maanden voort te zetten. Elementen die we in deze beoordeling betrekken zijn onder meer de vermogenspositie, de begroting voor het komende boekjaar, de afhankelijkheid van eigen inkomsten, de risico's die u zelf identificeert en uiteraard ook de risico's die wij als uw accountant signaleren. Vanwege de coronapandemie, de energieprijzontwikkeling en ontwikkelingen in de regelgeving voor accountants is, net als bij het onderwerp fraude, steeds vaker informatie in de controleverklaring opgenomen over de continuïteitsbeoordeling die wij uitvoeren. Om die reden vragen wij uw aandacht voor deze beoordeling. Ons werk begint immers met uw eigen inschattingen over de toekomst, ook al heeft u formeel een garantie vanuit de deelnemende gemeenten, omdat op grond van de afspraken in de GR, de gemeenten en de provincie de tekorten dienen af te dekken.

De continuïteitsafwegingen worden bij u op dit moment veelal impliciet gemaakt en zijn in beperkte mate onderdeel van een proces waarin organisatie en bestuur worden betrokken. Ook een recente normering van uw minimaal benodigde weerstandvermogen ontbreekt. Wij adviseren u het thema continuïteit het komende jaar nadrukkelijker op de agenda te zetten.

5.4 Invoering Wet open overheid

De wet open overheid (Woo) is de opvolger van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). De Woo wordt in verschillende fasen ingevoerd omdat de het Rijk de diverse uitvoeringsvoorschriften nog in bewerking heeft en voor de implementatie tijd nodig is. Onder de Woo wordt het uitgangspunt dat informatie door inwoners en andere belanghebbenden kan worden opgevraagd vervangen door het principe dat bestuursorganen, dus ook uw gemeenschappelijke regeling, actief informatie moeten publiceren tenzij zwaarwegende belangen zich daar tegen verzetten.

Dat betekent dat notulen, verslagen, rapporteren en andere documenten eenvoudig toegankelijk gepubliceerd moeten worden bijvoorbeeld op de website van De Marrekrite. Vanzelfsprekend mag u daarbij een afweging maken dat vanwege privacyaspecten of andere belangen bepaalde informatie vertrouwelijk moet blijven. Daarbij geldt het uitgangspunt dat ook dan openbaarmaking zoveel mogelijk plaatsvindt en dat de betreffende informatie ten dele toch openbaar wordt. De Woo zal naar verwachting effecten hebben op de wijze waarop vergaderingen en besluiten worden geregistreerd, geagendeerd en genotuleerd.

In de praktijk is het daarbij nodig dat er een duidelijk kader is waarbinnen u deze afwegingen maakt, zodat deze voor derden ook toetsbaar zijn. Een dergelijk kader is er bij u momenteel nog niet. Daarnaast bent u vanaf 2022 verplicht om een openbaarheidsparaagraaf op te nemen in het jaarverslag waarin wordt beschreven op welke wijze wordt omgegaan met de Woo. Deze paragraaf is nieuw in uw jaarverslag.

Wij constateren dat binnen de organisatie al wel wordt gewerkt aan diverse procedures, maar dat nog geen duidelijk beeld bestaat over de wijze waarop gerapporteerd kan worden en hoe een proces om de daarvoor benodigde informatie uit de organisatie op te halen kan worden ingericht. Nog niet bij iedereen in de organisatie zijn de effecten van de Woo voldoende bekend. Wij adviseren u deze ontwikkelingen te monitoren.

5.5 Invoering rechtmatigheidsverantwoording

U bent op de hoogte van de voorgenomen wijziging in wetgeving die ervoor moet zorgen dat De Marrekrite zelf een rechtmatigheidsverantwoording gaat opnemen in de jaarrekening. Vervolgens wordt het accountantsoordeel beperkt tot een getrouwheidsoordeel bij de jaarrekening, waarbij dan uw rechtmatigheidsverantwoording onderdeel is van de jaarrekening en dus onder ons getrouwheidsoordeel komt te vallen.

Het betreffende wetsvoorstel is inmiddels aangenomen in de Tweede en Eerste Kamer. De ingangsdatum is het boekjaar 2023. Vanwege de relatief beperkte activiteiten van De Marrekrite is de reikwijdte van de rechtmatigheidsverantwoording beperkter dan bij gemeenten.

Wij adviseren u om tijdig te starten met het uitwerken van de kaders van de rechtmatigheidsverantwoording. Het is belangrijk dat ten behoeve van het goed kunnen onderbouwen van de rechtmatigheidsverantwoording op korte termijn in eigen beheer dan wel in samenwerking met een aangesloten partij een controleplan 2023 wordt opgesteld en uitgevoerd, met hierin opgenomen een risicoanalyse en een rapportagecyclus.

5.6 Governance en interne beheersing

De gemeenschappelijke regeling De Marrekrite is ontstaan in 1957. De meest recente aanpassing van de regeling is van 23 maart 2017. Wij adviseren om uw kaderstellende documenten minimaal eens in de vier jaar op de noodzaak van herziening te beoordelen. Zoals hiervoor vermeld dateert de huidige GR van 2017 zodat een beoordeling op actualiteit wenselijk is. Tevens adviseren wij te toetsen of de inhoud van de bijlagen passen bij de huidige operationele realiteit van de GR. Daar waar u een discrepantie signaleert adviseren wij de regeling of de bijlage aan te passen.

Een actuele doorvertaling van de bevoegdheden van het bestuur en de directeur naar de rest van organisatie ontbreekt op dit moment. Deze kaders en bevoegdheden zijn wel belangrijk, zeker in situaties van ziekte of afwezigheid. Daarbij geldt ook breder dat het kennismanagement aandacht vraagt, omdat veel functies door een persoon worden verricht.

Daarmee ontbreekt in formele zin een beheerssysteem maar de omvang van de organisatie draagt uiteraard wel bij aan het in de praktijk beheersen van de belangrijke risico's. Belangrijke constatering is dan ook dat in de praktijk weinig tekortkomingen geconstateerd worden.

Tot slot merken wij op dat het onderwerp risicomanagement niet expliciet in de organisatie is belegd. Zoals benoemd in hoofdstuk 4 geldt dat hoewel de gemeenschappelijke regeling niet gericht is op het vergaren van een groot eigen vermogen of flinke winsten, is een adequaat weerstandsvermogen wel belangrijk. Dat besef leeft bij directie en bestuur maar is nog niet geconcretiseerd in een financiële vertaling van gesignaleerde risico's en een daarbij passend weerstandsvermogen. Wij adviseren u dit in de komende periode te agenderen.

5.7 Inkoop, uitbesteding en aanbesteding

Belangrijke activiteiten die u uitbesteed heeft betreffen de salarisadministratie, de financiële administratie, het beheer van de IT, waterrecreatie, baggeren en onderhoud. Echter, het uitbesteden van activiteiten neemt de verantwoordelijkheid van de organisatie niet weg.

Dat betekent dat u op enigerlei wijze informatie moet vergaren over de wijze waarop de taken uitgevoerd worden. Dat begint met het goed vastleggen van afspraken, tussentijdse informatievoorziening, contractmanagement gesprekken, eindrapportage en een conclusie van uw kant.

Dit proces is niet in alle gevallen vastgelegd en wordt in de praktijk beperkt uitgevoerd. De beoordeling bijvoorbeeld of uw IT-leverancier of salarisadministrateur zich aan de afspraken houdt, de AVG naleeft en of u tevreden bent over de dienstverlening wordt nauwelijks gedocumenteerd.

Gelet op uw rechtsvorm te weten een gemeenschappelijke regeling, kwalificeert u als zogeheten aanbestedende dienst en dient u de aanbestedingswet na te leven. Dat houdt in dat u bij grotere opdrachten, de grens ligt op € 215.000, een Europese aanbesteding dient uit te schrijven en bij kleinere opdrachten meerdere offertes dient op te vragen. Om dat in praktijk hanteerbaar te maken kennen veel organisaties een eigen inkoopbeleid. De Marrekrite beschikt hier echter niet over. Wij adviseren u dat in de komende periode te gaan uitwerken en periodiek een analyse uit te voeren op de bestedingen, waarbij u beoordeelt of u de grens van € 215.000 niet overschrijdt en vervolgens indien nodig daarop kunt acteren.

Door het uitvoeren van een zogenaamde spendanalyse hebben wij geconstateerd dat enkele inkopen ten onrechte niet Europees zijn aanbesteed. Daarmee worden deze inkopen als onrechtmatig aangemerkt. Het totaalbedrag van deze onrechtmatige inkopen 2022 bedraagt € 410.000.

5.8 Begrotingsrechtmatigheid

In de begroting is een investeringskrediet opgenomen van € 1.250.000. De investeringen in de jaarrekening 2022 bedragen echter € 1.969.000. Van deze investeringen heeft een bedrag van € 503.000 betrekking op uitgaven die reeds in voorgaande jaren plaatsgevonden en per 31 december 2021 in de jaarrekening waren gerubriceerd onder activa in ontwikkeling. Derhalve is in 2022 sprake van een overschrijding van het investeringskrediet van € 216.000. Om dat dit bedrag niet is goedgekeurd door het algemeen bestuur wegen wij dit mee in ons oordeel.

5.9 Voorraden

Per 31 december 2022 is sprake van een voorraad klein artikelen (wimpels en fiets- en wandelkaarten) van ongeveer € 9.000. Hoewel ter controle op de aanwezigheid van deze voorraden een inventarisatie heeft plaatsgevonden hebben de betrokken functionarissen deze controle niet zichtbaar vastgelegd en voor akkoord getekend. Per balansdatum is sprake van een geringe financiële omvang maar gelet op de totale stroom die hiermee gepaard gaat, adviseren wij om de controle op deze artikelen beter te monitoren en de controle op aanwezigheid van de voorraden zichtbaar vast te leggen.

5.10 Factuuraafhandeling en betaalproces

Het factuurbehandelingsproces en het betaalproces zijn cruciaal om te waarborgen dat de uitgaande geldstroom binnen De Marrekrite op de juiste wijze geautoriseerd wordt en u niet betaalt voor goederen of diensten die niet geleverd zijn. Dat proces is op diverse niveaus nog onvoldoende robuust ingeregeld. Het vierogenprincipe in de bankomgeving wordt niet afgedwongen maar ook de factuurbehandeling verloopt niet volgens een vast stramien.

Goedkeuring van facturen vindt niet zichtbaar plaats. Ook is niet in alle gevallen duidelijk op welke wijze de feitelijke prestatielevering is vastgesteld. De Marrekrite heeft op het punt van het goed documenteren van de feitelijke prestatielevering nog geen beleid of interne afspraken gemaakt, maar gezien de beperkte omvang van de organisatie en het feit dat veel facturen ook via de directie worden afgehandeld, schat u het risico dat in 2022 is betaald voor goederen of diensten die niet geleverd zijn als gering. Wij adviseren u met betrekking tot de toets op prestatielevering beleid op te stellen en de uitkomsten van de toetsing vast te leggen en te bewaren.

Het betaalproces is zodanig ingericht dat enkele functionarissen bevoegd zijn de eerste handtekening te zetten. Slechts boven een grensbedrag (verschilt per rekeningnummer: € 250.000 dan wel € 500.000) is een tweede handtekening vereist. De officemanager behoort tot de bevoegde functionarissen. Zij vervult echter ook een administratieve functie. Dit betekent dat sprake is van een vermenging van de registrerende functie (het voeren van de administratie) en de beschikkende functie (directie/management). Wij adviseren om de uiteindelijke betaalopdracht richting de bank door de beschikkende functie te laten controleren en te laten tekenen. De huidige praktijk bij De Marrekrite is dat de betalingen door de administratieve functie klaar worden gezet en vervolgens door de directie worden getekend. Wij adviseren om in het inkoop- en betaalproces steeds zodanige functiescheiding in te bouwen zodat geen bewuste of onbewuste fouten kunnen voorkomen die niet 'automatisch' door de organisatie worden hersteld. Wij adviseren bewust aandacht te geven aan het creëren van voldoende achtervang in het geval functionarissen (tijdelijk) niet beschikbaar zijn.

U maakt nog geen gebruik van factuurbehandelingssoftware. Dat is op zich geen verplichting maar kan u wel helpen de processen beter in te richten en dwingt u de interne mandatering nader uit te werken, na te leven en maakt ook documentatie eenvoudiger.

5.11 Personeel en vrijwilligers

De Marrekrite volgt als gemeenschappelijke regeling de cao Provinciale Sector. Dat betekent dat een belangrijk deel van de arbeidsvoorwaarden vastligt. In de cao zijn echter diverse verplichtingen opgenomen rondom functionering en ontwikkeling van medewerkers. Beleid of een praktische invulling op dit onderdeel, bijvoorbeeld in de vorm van een opleidingsplan ontbreekt echter.

De salarisverwerking was gedurende 2022 uitbesteed aan een servicebureau. In januari 2022 werd de salarisadministratie nog gevoerd met het programma Nmbrs. Gedurende 2022 is overgegaan naar AFAS. Daar komt bij dat met ingang van 2023 de salarisverwerking is overgeheveld van het servicebureau naar de provincie Fryslân.

Wij hebben niet kunnen vaststellen dat bij deze overgangen adequate controles hebben plaatsgevonden op een juiste en volledige conversie van stamgegevens. Met betrekking tot boekjaar 2022 heeft het servicebureau documentatie aangeleverd maar u hebt daarvan nog niet de juistheid en volledigheid van de berekeningsuitkomsten vast kunnen stellen. Ook aansluitingen en andere controles zijn niet of nauwelijks mogelijk gebleken.

Om de hiervoor genoemde redenen hebben wij de controle van de personeelskosten weliswaar grotendeels uit kunnen voeren maar hebben wij geen sluitende zekerheid kunnen verkrijgen met betrekking tot de salarisberekeningen en de juiste verwerking in de financiële administratie. Wij hebben daarom met betrekking tot de salariskosten en bijbehorende balansposities een onzekerheid gedefinieerd van € 25.000. Dit betreft een schatting van de maximale afwijking in de cijfers.

Met betrekking tot het verwerkingsproces constateren we dat er voor 2022 geen concrete afspraken zijn met betrekking tot de output van de salarisverwerking en de periodieke controle hierop. Wij vermelden in dit kader dat u weliswaar de salarisverwerking hebt uitbesteed maar dat u wel verantwoordelijk blijft voor de berekeningsuitkomsten. Wij adviseren daarom, in overleg met de provincie als nieuwe dienstverlener, controlemaatregelen in te stellen die ervoor zorgen dat u voldoende zekerheid verkrijgt omtrent de juistheid en volledigheid van de salariskosten gedurende het boekjaar.

Daarnaast adviseren wij u om de afspraken met de provincie vast te leggen in een SLA (servicelevel agreement).

U heeft aangegeven de vrije ruimte in de WKR niet actief te bewaken, omdat u naar eigen inzicht weinig kosten maakt. Echter, wij wijzen u graag op het belang van de bewaking hiervan. Immers, een overschrijding van de vrije ruimte kan leiden tot een hoge eindheffing.

De Marrekrite heeft naast de betaalde medewerkers ook een groep vrijwilligers die helpen bij het toezicht houden en de verkoop van wimpels. Wat opvalt is dat er geen beleid is geformuleerd over de wijze waarop vrijwilligers worden ingezet, welke taken en bevoegdheden daarbij horen, hoe ze betrokken worden bij de organisatie en welke eisen er gesteld worden.

5.12 IT en dataveiligheid

De Marrekrite is voor het primaire proces beperkt afhankelijk van IT. Een verstoring van de overige processen leidt niet direct tot problemen. Dat betekent dat databehoud en dataveiligheid voor u de belangrijkste IT-speerpunten zijn naast het rechtenbeheer in de diverse systemen, waar we hiervoor al het een en ander over hebben gemeld.

Voor zover wij tot op heden vast hebben kunnen stellen ontbreekt binnen De Marrekrite een informatiebeveiligingsbeleid of een beveiligingsplan en beleidsstukken ten aanzien van AVG, waarin duidelijk wordt hoe de informatie binnen uw organisatie verwerkt en beschermd wordt. Een dergelijk beleid stelt uw organisatie in staat om afspraken en richtlijnen rondom informatiebeveiliging vast te leggen. Op deze wijze wordt binnen De Marrekrite duidelijk aan welke richtlijnen moet worden voldaan. Tevens biedt dit duidelijke handvatten in het geval van een incident. Wij adviseren u om een dergelijk beleid in de komende tijd uit te werken.

Voor het overige vermelden wij dat wij diverse documentatie via een ICT-vragenlijst hebben opgevraagd om aan de hand van deze documentatie inzicht te verwerven in de organisatie rondom de IT en de dataveiligheid. U hebt aangegeven dat, in verband met de uitbesteding aan een derde partij, geen documentatie rondom de IT en dataveiligheid bij u voorhanden is. Wij adviseren dringen de juridische aspecten van de uitbesteding nader te beoordelen en afspraken met derden correct en adequaat vast te leggen en na te gaan of risico's voor De Marrekrite op IT-gebied in voldoende mate zijn afgedekt.

5.13 AVG

Dataveiligheid wordt steeds belangrijker en de eisen die aan organisaties gesteld worden steeds hoger. Wij hebben geconstateerd dat, hoewel er geen majeure incidenten zijn geweest, u worstelt met het voldoen aan alle wettelijke eisen op het gebied van dataveiligheid. U voldoet nog niet aan alle eisen omdat een systeem van beschreven processen, heldere afspraken met en verantwoording door IT-partners en een expliciete toetsing van de werking van uw veiligheidsprocessen nog niet volledig is ingeregeld. Wij adviseren u na te gaan welke risico's aandacht vragen en de aandacht specifiek te richten op die onderdelen die bovengemiddeld risicovol zijn. Een dergelijke afweging maakt u nu niet expliciet.

5.14 Memoriaalboekingen

Memoriaalboekingen zijn boekingen die buiten het reguliere proces om uitgevoerd worden. Memorialen zijn bij uitstek geschikt, en bedoeld, om bijvoorbeeld correctieboekingen of schattingen op de juiste wijze in de periodecijfers of de jaarrekening te verwerken. Omdat het om een afwijkende procesgang gaat, bestaat er, zeker voor boekingen die na het einde van een periode worden gemaakt, een groter dan regulier risico dat memoriaalboekingen niet juist, of anders dan bedoeld, verwerkt worden.

Tijdens onze controle hebben wij geconstateerd dat er geen functiescheiding is ingeregeld in het invoeren en controleren van memoriaalboekingen. Wij adviseren functiescheiding aan te brengen bij het verwerken van memoriaalboekingen, waarbij er zichtbare functiescheiding is tussen de invoer en de controle op de memoriaalboeking. Deze functiescheiding kan worden afgedwongen in de financiële administratie, maar kan ook op een andere wijze worden gevormd. Bijvoorbeeld door het voorstel tot een memoriaalboeking zichtbaar voor controle te laten tekenen. Wij begrijpen dat de aard en omvang van de organisatie het inregelen van functiescheiding in ieder proces bemoeilijkt, toch benadrukken wij graag het belang hiervan.

6. GOEDKEURINGSTOLERANTIE EN GECONSTATEERDE CONTROLEVERSCHILLEN

De jaarrekeningcontrole voeren wij uit met een bepaalde marge. Deze marge wordt in het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (Bado) de goedkeuringstolerantie genoemd. Het bestuur heeft de bevoegdheid om de goedkeuringstoleranties scherper te stellen dan het wettelijk maximum van 1% (fouten) respectievelijk 3% (onzekerheden) alsmede om rapporteringstoleranties vast te stellen.

Op grond van onze eigen vaktechnische regels rapporteren wij afwijkingen van meer dan 5% van de goedkeuringstolerantie. Ook kunnen wij vanwege specifieke omstandigheden deze tolerantie bij de uitvoering van onze werkzaamheden verlagen.

De bij u gehanteerde goedkeuringstolerantie bedraagt afgerond € 23.900 voor fouten en € 71.700 voor onzekerheden. Mochten we niet-gecorrigeerde controleverschillen onderkennen die dit bedrag overschrijden dan kunnen we geen goedkeurende verklaring afgeven.

In het kader van de bestuurlijke afhandeling en het dechargeproces melden wij eventuele geconstateerde afwijkingen die niet meer gecorrigeerd zijn in de jaarrekening. Deze zijn vanaf een lager bedrag dan de goedkeuringstolerantie mogelijk voor u relevant. Wij melden alleen afwijkingen boven een bepaalde grens. Deze bedraagt bij u ongeveer € 1.190.

Niet gecorrigeerde controleverschillen	Bedrag	Invloed eigen vermogen ultimo jaar	Invloed resultaat
Totaal verschillen getrouwheid	NVT	NVT	NVT
Met betrekking tot de salariskosten kon niet alle benodigde documentatie worden overlegd. De hierdoor resterende onzekerheid is geraamd op € 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000
Totaal onzekerheden getrouwheid	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000
Voor een aantal inkooptransacties kon niet worden aangetoond dat deze in overeenstemming met de aanbestedingswet tot stand zijn gekomen (zie 5.7)	€ 410.000	NVT	NVT
De investeringskredieten zijn overschreden (zie 5.8)	€ 216.000	NVT	NVT
Totaal verschillen rechtmatigheid	€ 626.000	NVT	NVT
Onzekerheden voor getrouwheid zijn ook onzekerheden voor de rechtmatigheid	€ 25.000	NVT	NVT
Totaal onzekerheden rechtmatigheid	€ 25.000	NVT	NVT

Daarnaast informeren wij u over gecorrigeerde controleverschillen of andersoortige afwijkingen die het gevolg zijn van significante tekortkomingen in de interne beheersing, frauderisico's met zich meebrengen of naar onze mening onder uw aandacht zouden moeten worden gebracht.

Er zijn in het controleproces voor het overige geen afwijkingen geconstateerd die op grond van het bovenstaande gerapporteerd zouden moeten worden

7. ONAFHANKELIJKHEID GEWAARBORGD

De beroepsorganisatie van accountants NBA heeft de voorschriften in het kader van de onafhankelijkheid opgenomen in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO). De naleving van de beroepsregels, waaronder de ViO is in de organisatie van Eshuis Registeraccountants ingebed. Op basis van onze toetsing aan deze verordening concluderen wij dat onze onafhankelijkheid als certificerend accountant bij De Marrekrite voldoende is gewaarborgd. Wij hebben het afgelopen jaar geen andere opdrachten voor u uitgevoerd dan de controle van de jaarrekening en de direct daarmee samenhangende werkzaamheden.

8. AFSLUITING

Deze rapportage is uitsluitend bestemd voor het bestuur van uw gemeenschappelijke regeling en de betrokken medewerkers aangezien anderen die niet op de hoogte zijn van het doel van de werkzaamheden de resultaten onjuist kunnen interpreteren. Wij verzoeken u derhalve de rapportage niet aan anderen te verstrekken zonder onze uitdrukkelijke toestemming vooraf. Ook verspreiding aan de deelnemende gemeenten is niet toegestaan zonder onze voorafgaande toestemming.

Wij danken de medewerkers van De Marrekrite voor de samenwerking in de afgelopen periode. Wij vertrouwen er op u met dit rapport voldoende te hebben geïnformeerd. Natuurlijk zijn wij graag bereid tot het verstrekken van nadere toelichting en het beantwoorden van vragen.

Met vriendelijke groet,
Eshuis Registeraccountants B.V.
Was getekend: drs. E. Vriesen RA

Bijlagen:

1. Getekende controleverklaring
2. Ongetekende controleverklaring in enkelvoud
3. Gewaarmerkte jaarrekening in enkelvoud

recreatieschap
marrekríte

Ontwerpbegroting 2024
Meerjarenraming 2025-2027
(tbv zienswijze)

Inhoud

1	Begroting 2024.....	4
1.1	Inleiding	4
1.1.1	Deelnemersbijdragen	4
1.1.2	Vervangingsinvesteringen.....	5
1.1.3	Liquiditeit.....	6
1.1.4	Begrotingsresultaat	8
1.2	Samenstelling bestuur en organisatie	9
1.3	Leeswijzer	9
2	Beleidsbegroting.....	10
2.1	Programmaplan	10
2.1.1	Beleidskader	10
2.1.2	Programma's.....	10
2.2	Programma Bedrijfsvoering.....	11
2.2.1	Wat willen we bereiken en wat gaan we doen?.....	11
2.2.2	Huisvesting	11
2.2.3	Wat mag het kosten?.....	11
2.3	Programma Waterrecreatie.....	12
2.3.1	Wat willen we bereiken en wat willen we gaan doen?	12
2.3.2	Wat gaat het kosten?.....	13
2.4	Programma Landrecreatie	14
2.4.1	Wat willen we bereiken en wat willen we gaan doen?	14
2.4.2	Wat gaat het kosten?.....	14
2.5	Programma Baggeren.....	15
2.5.1	Wat willen we bereiken en wat willen we gaan doen?	15
2.5.2	Wat gaat het kosten?.....	15
2.6	Programma Ontwikkelingen	16
2.6.1	Wat willen we bereiken en wat willen we gaan doen?	16
2.6.2	Wat gaat het kosten?.....	16
2.7	Programma Wimpels, donateurs en vrijwilligers.....	17
2.7.1	Wat willen we bereiken en wat willen we gaan doen?	17
2.7.2	Wat gaat het kosten?.....	18
3	Paragrafen.....	19
3.1.1	Lokale heffingen	19
3.1.2	Weerstandsvermogen en risicomanagement.....	19
3.1.3	Financiering	22
3.1.4	Onderhoud Kapitaalgoederen	22

3.1.5	Verbonden partijen	23
3.1.6	Bedrijfsvoering.....	24
3.1.7	Grondbeleid.....	24
4	Financiële begroting	25
4.1	Overzicht van baten en lasten	25
4.1.1	Toelichting op het overzicht van baten en lasten	26
4.2	Uiteenzetting financiële positie.....	27
4.2.1	Geprognoseerde balans.....	27
4.2.2	Stand en verloop van reserves/eigen vermogen	27
4.2.3	Meerjarenraming 2025-2027	28
4.2.4	Ontwikkeling financiële positie	29
5	Bijlagen	30
5.1	Overzicht deelnemersbijdragen	30
5.2	Overzicht incidentele baten en lasten	32
5.3	Overzicht Algemene dekkingsmiddelen	33

1 Begroting 2024

1.1 Inleiding

Recreatieschap Marrekrite biedt hierbij haar ontwerpbegroting 2024 & Meerjarenraming 2025-2027 aan. Deze begroting voldoet aan het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en bestaat uit een beleidsbegroting en een financiële begroting.

Het vaststellen van de begroting is een verantwoordelijkheid van het algemeen bestuur (AB). Uiterlijk 30 april dienen de deelnemers de *ontwerpbegroting (financiële kaders)* te ontvangen en/of uiterlijk 12 weken voor het aanbieden aan het algemeen bestuur. Naar aanleiding hiervan kunnen de raden en staten hun zienswijzen kenbaar maken. De Begroting 2024 & Meerjarenraming 2025-2027 wordt op 29 juni 2023 vastgesteld door het algemeen bestuur van Recreatieschap Marrekrite.

1.1.1 Deelnemersbijdragen

Indexeren en deelnemersbijdragen

De (meerjaren)begroting is gebaseerd op de afspraken bij vaststelling van de nieuwe deelnemersbijdrage 2023-2027 (indexatie 2% jaarlijks). Om een sluitende meerjarenbegroting te kunnen presenteren hebben we alle onderdelen van de begroting uitgebreid tegen het licht gehouden en de budgetten getoetst aan de werkelijke en noodzakelijke ontwikkelingen: de stijging van de salarislasteren en de gestegen kosten van de aanbesteding van de fiets- en wandelknooppunten zorgen voor een dermate grote druk op het meerjarensaldo dat we de begroting en het meerjarenperspectief –binnen de huidige afspraken– alleen sluitend kunnen krijgen met een extra verhoging van de deelnemersbijdrage van 6% in 2023 (die via separate besluitvorming aan u wordt voorgelegd als wijziging op de begroting 2023) en een extra jaarlijkse extra indexatie van de deelnemersbijdrage van 1% vanaf 2024, wat neerkomt op een structurele indexatie van 3% per jaar. Hierin zijn dan de CAO-loonstijgingen tot en met 1 januari 2023 meegenomen.

Daarnaast rekenen we tot en met 2026 vooraf een deel van de loonkosten toe aan de investeringen. We hebben in 2022 en 2023 een flink verloop van personeel –gerelateerd aan onze omvang– wat de nodige uitdagingen met zich mee brengt in de bedrijfsvoering. Daarmee zullen incidentele frictiekosten gemoeid zijn doordat we personeel tijdig moeten aantrekken om een goede werkoverdracht te bevorderen. We verwachten onze bezetting in 2024 weer goed op orde te hebben zodat we klaar zijn voor de toekomstige ontwikkelingen op het gebied van recreatie en toerisme.

Baggerbudget

In 2020 heeft het algemeen bestuur ons Plan van aanpak Baggeren vastgesteld. Daarbij hebben we aangegeven dat we toewerken naar een gedifferentieerde aanpak van het op diepte houden van onze ligplaatsen, mede om het voor de deelnemers ook betaalbaar te houden. Als eerste vertrekpunt hebben we aangegeven dat we verwachten met een bedrag van € 0,3 miljoen jaarlijks de opgave structureel te kunnen uitvoeren. Aangezien de onderwaterwereld van het baggeren voor ons in belangrijke mate “terra incognita” is, hebben we met het bestuur afgesproken dat het baggerplan wordt geactualiseerd aan de hand van de kennis die al werkend wordt opgedaan door 0-metingen en data ten aanzien van aanslibben. Dat betekent dat onze prognoses met het verstrijken van de jaren steeds nauwkeuriger worden. De gevolgen van PFAS worden ook voor ons steeds zichtbaarder en zorgen voor een zorgwekkende kostenontwikkeling op het gebied van baggeren, met name als gevolg van verplicht transport naar andere stortlocaties. Als deze trend zich blijft voortzetten voorzien we een aanmerkelijke stijging van de toekomstige baggerkosten. We zijn ons op dit moment op maatregelen aan het bezinnen om hier een passende oplossing voor te vinden. Voorlopig handhaven we de budgetten en de reserve op het huidige niveau van € 0,25 miljoen jaarlijks en zoeken we naar

mogelijkheden de onderhoudscyclus te verlengen om zo de meerkosten op te vangen. We houden u op de hoogte van de laatste ontwikkelingen.

Investeren in maatschappelijk nut

Conform het BBV worden alle investeringen per 2018 geactiveerd. In onze Financiële Verordening en de Nota Activeren, Waarderen & Afschrijven is afgesproken dat investeringen kleiner dan € 25.000 niet worden geactiveerd. Dit kan niet met terugwerkende kracht, dus geldt dit alleen voor nieuwe investeringen.

Doorschuif BTW

De doorschuif-BTW verantwoorden wij als kosten en opbrengsten binnen de exploitatie. Marrekrite financiert deze doorschuif-BTW niet langer voor: dit zorgt voor een betere liquiditeitspositie.

1.1.2 Vervangingsinvesteringen

Marrekrite gaat onverminderd door met de door haar ingezette grote vervangingsopgave. Deze is meerjarig in de investeringsplanning weggezet en duurt zeker nog tot en met 2025. We hebben inmiddels inzichtelijk dat de hierop volgende grotere vervangingsopgave pas weer vanaf 2045 aan de orde is. Het gaat daarbij om de eerste generatie steigers die jaren terug in kunststof is vervangen. Die zijn dus als eerste weer aan de beurt om straks weer te worden vervangen.

Overigens gaat het hierbij om schattingen van de vervangingsdata, want het een en ander is uiteraard mede afhankelijk van de staat van het gebruikte materiaal tegen die tijd. Wij bouwen onze steigers inmiddels al vele jaren van gerecycled kunststof (KLP, Lankhorst Sneek). Aangezien het om een relatief nieuw product gaat, is het nog lastig te zeggen wat er in de toekomst mee gaat gebeuren. We kunnen inmiddels wel veilig stellen dat het KLP op zich 40 jaar mee zal gaan, misschien is zelfs 60 jaar ook haalbaar. Echter, de vraag is wel hoe het geheel er na enkele decennia uitziet en wat de constructie in de loop van de tijd doet. Bij het hout dat vroeger werd gebruikt, lag dit anders. Houten steigers zijn meestal al verrot voordat de constructie ons parten gaat spelen. Het is daarom denkbaar dat de volgende grootschalige vervangingsopgave van steigers zich zelfs nog later zal voordoen dan per 2045. De tijd zal het leren.

Voor onze nieuwe *damwanden*, die we tegenwoordig bouwen in een combinatie van beton en KLP, houden we een levensduur van 50 jaar aan. Over de levensduur van beton is veel meer bekend. Met beton is 50 jaar makkelijk haalbaar. Maar ook hier geldt weer: hoe ziet het geheel er over tientallen jaren uit en wat doet de constructie? Daaronder moet ook de verankering worden gerekend. Dat wordt waarschijnlijk de zwakke schakel en juist daarom voeren we deze ankers bij vervanging extra zwaar uit. Desondanks blijft het de vraag hoe lang deze het houden. Daarom kiezen we voor de veilige weg met een prognose van 50 jaar.

Marrekrite wil een frontspeler zijn als het gaat om duurzaamheid, niet in woorden, maar in concrete keuzes en maatregelen. Duurzaamheid is niet alleen een kwestie van in gesloten cirkels werken en de juiste materialen gebruiken, maar vooral ook de inspanning om de levensduur zo lang mogelijk op te rekken. In nieuwbouw schuilt namelijk altijd de grootste milieu-impact en daarom dient dat zeer doordacht te gebeuren. Juist dat laatste rechtvaardigt – al lijkt dat tegenstrijdig – het gebruik van beton. De productie van beton weinig milieuvriendelijk, maar doordat het minimaal driemaal langer meegaat dan hout, is helder dat beton de betere keuze is. Dit nog los van het feit dat het gebruik van tropisch hardhout binnen Marrekrite überhaupt al jaren principieel niet meer aan de orde is. Dat was zelfs zo geweest als het de levenscyclus van beton had kunnen evenaren. Langere levenscycli maken dus dat niet alleen de milieukosten afnemen, ook de kosten voor de deelnemers dalen.

Kortom, met de investeringen die voor de komende jaren in de planning staan, blijft Marrekrite duurzaam investeren in haar recreatieve voorzieningen en daarmee ook in de (Friese) economie.

De kapitaallasten die gemoeid zijn met deze vervangingsinvesteringen bekostigen we op dit moment volledig uit de deelnemersbijdragen.

Gezien de enorme prijsstijgingen sinds 2021 handhaven wij het jaarlijkse investeringsplafond op het niveau van 2023. Dat is onvermijdelijk om dezelfde opgave qua vervangingen te kunnen blijven uitvoeren. We houden daarom een jaarlijkse vervangingsopgave van € 1,5 miljoen. We sluiten niet uit dat we de investeringen ook nog deels in 2026 zullen moeten uitvoeren om de totale (grote) vervangingsopgave te kunnen voltooien. Dit (ook) als gevolg van de prijsstijgingen.

Investeringsbegroting 2024

		Afschrijvingstermijn	
Damwanden	900.000	50	jaar
Steigers	600.000	40	jaar
Marboeien	-	10	jaar
Uren	50.000	40/50	jaar
Overig	50.000	nbn	jaar
Investeringskrediet 2024	<u>1.600.000</u>		

Kapitaallasten	JR2022	2023	2024	2025	2026	2027
MVA maatschappelijk	-128.764	-163.938	-196.937	-229.937	-265.937	-265.518
MVA economisch	-19.973	-26.230	-26.230	-26.230	-26.225	-29.245
Rente-omslag	-44.384	-71.480	-68.930	-66.730	-64.180	-61.747
TOTAAL	-193.120	-261.648	-292.097	-322.897	-356.342	-356.510

Personeelskosten	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Loonkosten incl WG	-652.404	-685.000	-699.000	-713.000	-727.000	-741.000

1.1.3 Liquiditeit

Met het huidige investeringsniveau konden we vorig jaar al zien dat het niet langer houdbaar is voor Marrekrite om de investeringen met eigen vermogen te bekostigen. Konden we in 2021 nog volstaan met een kortlopende lening van € 1,0 miljoen, in 2022 heeft Marrekrite via de gemeente Súdwest-Fryslân een langlopende lening aangetrokken van € 4,0 miljoen tegen 1,825% rente. Op deze wijze hebben we onze liquiditeitsbehoefte voorlopig veilig gesteld. We zullen in 2023 kunnen volstaan met een kortlopende lening en deze situatie kunnen we in 2024 nog een tijdje volhouden. We zullen op enig moment in 2024 nogmaals een langlopende lening moeten aantrekken om het restant van onze vervangingsoperatie te financieren, mede als gevolg van de prijsstijgingen door de stijgende inflatie. Wat daarbij ook goed moet worden bedacht, is dat het besluit dat “in betere tijden” werd genomen tot afbouw van ons eigen vermogen, in de nieuwe financiële werkelijkheid zorgt voor extra druk op onze liquiditeit. We zullen de ontwikkelingen op korte voet moeten volgen zodat we het bestuur tijdig een voorstel kunnen doen voor het aantrekken van een tweede lening, inclusief de financiële consequenties daarvan.

Zoals hierboven aangegeven zetten we in onze meerjarenbegroting voor 2024-2027 het jaarlijks investeringsbudget op € 1,6 miljoen. Dit jaarbudget blijkt voor Marrekrite goed beheersbaar te zijn en maakt het tegelijk ook mogelijk om de vaart erin te houden qua vervangingen. Binnen dit budget kijken we jaarlijks eerst waar de prioriteit qua benodigde vervangingen het hoogst is. Die locaties pakken we als eerste aan. Deze praktische werkwijze voldoet al jaren uitstekend. Mocht de opgave groter blijken dan het budget toestaat, dan zouden we bepaalde voorzieningen tijdelijk af kunnen sluiten en de vervanging iets kunnen uitstellen. De afgelopen 10 jaar is dit overigens nooit nodig

geweest, ook niet in de jaren dat we flinke achterstanden hadden. Dat is een geruststellende gedachte. We hebben de zaak in alle gevallen goed in de hand.

1.1.4 Begrotingsresultaat

TOTAAL MARREKRITE	JR 2022	2023	2024	2025	2026
Baten	2.244.630	2.248.271	2.303.056	2.374.149	2.135.623
Lasten	-2.348.547	-2.492.994	-2.543.477	-2.592.749	-2.162.817
Saldo (voor mutaties reserves)	-103.917	-244.723	-240.421	-218.601	-27.194
Onttrekking uit reserves	350.000	250.000	250.000	250.000	50.000
	-50.000				
Saldo na mutaties reserves	196.083	5.277	9.579	31.399	22.806

We lichten het geprognoseerde begrotingsresultaat per programma toe in hoofdstuk 2.

1.2 Samenstelling bestuur en organisatie

Het algemeen bestuur (AB) bestaat, tussentijdse mutaties daargelaten, op 1 januari 2024 uit de volgende leden:

Algemeen Bestuur	
<i>deelnemers</i>	<i>bestuursleden</i>
Provincie Fryslân (voorzitter)	Mevrouw Fokkens
Gemeente Achtkarspelen	De heer Spoelstra
Gemeente Dantumadiel	De heer Kempenaar
Gemeente De Fryske Marren	De heer Van Iddekinge
Gemeente Harlingen	De heer Schoute
Gemeente Heerenveen	Mevrouw Rinkes
Gemeente Leeuwarden	De heer Reitsma
Gemeente Noardeast-Fryslân	Mevrouw Slijver
Gemeente Opsterland	De heer Jonkman
Gemeente Smallingerland	De heer Hoekstra
Gemeente Súdwest Fryslân	De heer Rietman
Gemeente Tytsjerksteradiel	Mevrouw Willemsma
Gemeente Waadhoeke	Mevrouw Van der Meer
Gemeente Weststellingwerf	De heer Hoen

Het dagelijks bestuur (DB) bestaat op 1 januari 2024 uit de volgende leden:

Dagelijks Bestuur	
<i>deelnemers</i>	<i>bestuursleden</i>
Provincie Fryslân (voorzitter)	Mevrouw Fokkens
Gemeente De Fryske Marren	De heer Van Iddekinge
Gemeente Leeuwarden	De heer Reitsma
Gemeente Noardeast-Fryslân	Mevrouw Slijver
Gemeente Opsterland	De heer Jonkman
Gemeente Súdwest Fryslân	De heer Rietman

1.3 Leeswijzer

De opbouw van de begroting wordt in belangrijke mate voorgeschreven in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en ziet er als volgt uit:

- In Hoofdstuk 2 treft u de beleidsbegroting aan, bestaande uit de plannen voor het jaar 2024, onderverdeeld naar de programma's Bedrijfsvoering, Waterrecreatie, Landrecreatie, Baggeren, Ontwikkelingen en tot slot het programma Wimpels, Donaties & Vrijwilligers.
- Hoofdstuk 3 bestaat uit de paragrafen waar we ingaan op de bedrijfsvoering, de financiering, het weerstandstandsvermogen en het onderhoud van onze kapitaalgoederen.
- In de Financiële Begroting (Hoofdstuk 4) schetsen wij een beeld van onze financiële positie en geven wij met onze meerjarige investeringsplanning een financiële doorkijk naar de jaren 2025 – 2027. Hier vindt u ook de verplicht voorgeschreven bijlagen uit het BBV.

2 Beleidsbegroting

2.1 Programmaplan

2.1.1 Beleidskader

Recreatieschap Marrekrite onderhoudt en beheert ongeveer 33 kilometer aan vrije ligplaatsen in het Friese buitengebied, zorgt voor het afvoeren van recreatieafval en onderhoudt boeien en bakens in recreatievaarten. Tevens onderhoudt Marrekrite de fiets- en de wandelknooppuntnetwerken, maar ook de toeristische opstappunten (TOP's). Ook het in kaart brengen en actueel houden van alle routes in Fryslân behoort tot het werk van het schap. Hiernaast verricht Marrekrite namens - en voor - de deelnemers (provincie Fryslân en gemeenten) nog tal van andere taken, die we in dit verband niet alle benoemen. Doel van dit alles is *een uniforme, toeristisch- recreatieve basisinfrastructuur op water en land te bewerkstelligen*. Daartoe wordt, behalve met de deelnemende Friese gemeenten en de provincie Fryslân nauw samengewerkt met partijen als Merk Fryslân, Wetterskip, It Fryske Gea (IFG), Staatsbosbeheer (SBB) en vele anderen.

2.1.2 Programma's

De begroting van Recreatieschap Marrekrite bestaat uit zes programma's:

1. Bedrijfsvoering
2. Waterrecreatie
3. Landrecreatie
4. Baggeren
5. Ontwikkelingen
6. Wimpels, Donaties & Vrijwilligers

2.2 Programma Bedrijfsvoering

Het achterliggende doel van het programma 'Bedrijfsvoering' is, dat de primaire processen binnen de organisatie effectief verlopen en dat er goed wordt samengewerkt met – en namens - deelnemers en bestuur. De kosten die betrekking hebben op de bedrijfsvoering zijn onder andere: personeelskosten, secretariaatskosten, kantoorkosten en communicatie. Maar ook de aan- en verkoop van grond, de waterschapslasten en ruilverkavelingsrente worden verantwoord onder dit programma.

We rekenen de loon- en salariskosten van onze medewerkers toe aan de programma's en aan de investeringen waar deze betrekking op hebben. Dit doen we middels een integraal uurtarief. Dit tarief bevat ook de niet direct toe te rekenen loon- en salariskosten van de ondersteunende functies, de zogenaamde overhead. Het overheadpercentage is - ten behoeve van een juiste vervaardigingsprijs van onze producten en dienstverlening - voor 2024 geactualiseerd en berekend op 26,94%.

2.2.1 Wat willen we bereiken en wat gaan we doen?

Wij werken eraan de interne organisatie op orde te houden, zodat wij onze taken naar behoren kunnen uitvoeren, de deelnemers en het bestuur kunnen adviseren en hun belangen zo goed mogelijk kunnen behartigen.

2.2.2 Huisvesting

Na een lange zoektocht naar passende huisvesting, is Marrekrite per april 2022 naar het voormalige provinciale steunpunt in Uitwellingerga verhuisd. Deze locatie is bij uitstek geschikt onze organisatie omdat we hier eindelijk de functies *kantoor*, *werkplaats* en *haven* bij elkaar hebben gebracht. Dit biedt ons op veel vlakken voordeel boven de situatie waarin we de afgelopen jaren werkten.

2.2.3 Wat mag het kosten?

Bedrijfsvoering	JR 2022	2023	2024	2025	2026
Baten	1.970.988	2.032.430	2.086.898	2.157.668	1.918.812
Lasten	-1.112.501	-1.097.230	-1.022.590	-1.023.458	-543.998
Saldo (voor bestemming)	858.487	935.200	1.064.308	1.134.210	1.374.814
Onttrekking uit reserves	350.000	250.000	250.000	250.000	50.000
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-	-
Saldo (na bestemming)	1.208.487	1.185.200	1.314.308	1.384.210	1.424.814

In de bovenstaande tabel zijn de overheadkosten de meest bepalende factor. Het betreft de kosten die geen directe relatie hebben met de dienstverlening van Marrekrite en die we niet op grond van de integrale kostprijs kunnen toerekenen aan onze producten. Door het proces van "insourcing" van taken zien we de personeelslasten van Marrekrite iets groeien. Daar staat tegenover dat we de inhuur van derden en het uitbesteden van werk inmiddels tot een minimum kunnen beperken.

Marrekrite werkt in 2024 met 8,7 fte en heeft 9 personeelsleden in dienst. Daarvan rekenen we 2,34 fte tot de overhead. Het overheadpercentage bedraagt 26,94%. Het overige personeel rekenen we toe aan de programma's Waterrecreatie en Landrecreatie. De gemiddelde parttime-factor bedraagt 87%. Waar specifieke kennis noodzakelijk is, kopen we dit in op het moment dat dit doeltreffender en doelmatiger is voor onze bedrijfsvoering. Voor 2024 gaat het hierbij om financiële ondersteuning en om ondersteuning van een projectleider.

2.3 Programma Waterrecreatie

Onder het programma Waterrecreatie vallen alle taken die betrekking hebben op het vernieuwen en het vervangen, alsmede het beheer en onderhoud, van de infrastructuur op en om het water. De taken variëren van (regie op) nieuwe investeringen en vervangingsinvesteringen, het uitvoeren van dagelijks onderhoud, recreatieafvalinzameling, groenbeheer tot werken aan een uniformere brug- en sluisbediening.

2.3.1 Wat willen we bereiken en wat willen we gaan doen?

Dagelijks Onderhoud

De kosten die voortkomen uit kleinere reparaties, die wij in eigen beheer uitvoeren of uitbesteden aan derden, rekenen we tot de kosten op de post *dagelijks onderhoud* (DO). Door de grootschalige vervangingsinvesteringen van de afgelopen jaren en door ook de komende tijd duurzame steigers en damwanden te blijven bouwen, kunnen wij het dagelijks onderhoud uitvoeren met een relatief beperkt budget, alsmede een minimale bezetting qua personeel en materieel.

Vervangingsinvesteringen

Per 2018 activeren wij de investeringen in de vervanging van aanlegvoorzieningen (investeringen met maatschappelijk nut). Zoals hierboven al werd aangegeven, stellen we in de voorliggende begroting voor om het investeringsvolume te handhaven op € 1,5 miljoen. De voortgang in de uitvoering van deze opgave wordt in de voortgangsrapportage (september) en in de jaarstukken verantwoord. Voor de volledigheid geven wij in het onderstaande een samenvatting van een aantal belangrijke beleidskeuzes van waaruit de jaarlijkse vervangingsopgave al vele jaren wordt gedestilleerd:

- a) Zoveel mogelijk werken vanuit kennis en data met betrekking tot het gebruik van voorzieningen (tellingen, provinciale monitoringscijfers, observaties) en trends in de watersport, zodat er een goed beeld ontstaat van de benodigde capaciteit.
- b) Met ligplaatsen zoveel mogelijk aansluiten op fiets- en wandelstructuren.
- c) Nieuwe plekken realiseren en elders meters inleveren (waar dat verantwoord is), om zo te werken aan een optimalere spreiding over Fryslân.
- d) Zoveel mogelijk locaties behouden, maar wel afslanken op locaties met heel veel capaciteit.
- e) Waar mogelijk eigendom van percelen afstoten en focussen op recreatief medegebruik.
- f) Damwanden in principe allemaal behouden en vervangen door beton-kunststof exemplaren.
- g) Steigers waar mogelijk vervangen door beton-kunststof damwanden (in overleg met terreinbeheerders en rekening houdend met natuurdoelen).

Groenbeheer

Eerder memoreerden we al dat we door de insourcing van personeel verschuivingen zien tussen budgetten in de begroting. De kosten van het in dienst hebben van eigen personeel zijn structureel gestegen (programma Bedrijfsvoering), terwijl de kosten van het programma Waterrecreatie dalen, omdat de inhuur van diensten door derden afneemt. De grootste post binnen de huidige opzet van ons groenbeheer is de inleen van 2 SW-medewerkers (maaiwerkzaamheden).

Recreatieafval

In de loop van 2022 konden we over een nieuwe laad- en losplaats voor de milieuboot beschikken, centraal gelegen tegenover het Starteiland op de Snitser Mar. Tevens konden we beschikken over een nieuwe vaste ligplaats voor het schip in Terhorne. Deze maatregelen maken dat het niet meer nodig is om dagelijks terug te varen naar Grou. Dit levert flinke resultaten op. In plaats van het jaarlijks opbouwen van weken aan overuren, is de schipper met ingang van 2023 zelfs een halve dag per week minder gaan werken. Dit voordeel staat los van de stevige besparing op de brandstofkosten.

Adviescommissies en werkgroepen

In 2016 is - op verzoek van de deelnemers - de werkgroep "Harmonisatie Brug- & Sluisbediening" van start gegaan. In deze werkgroep zijn de deelnemers afgevaardigd die in hun gebied veel met bruggen en sluizen te maken hebben. Marrekrite organiseert minimaal tweemaal per jaar een vergadering en treedt daarbij op als voorzitter.

Hoewel de uiteindelijke opdracht van de werkgroep is te werken aan een zo klantvriendelijk en homogeen mogelijk bedieningsregime van de bruggen en sluizen in de provincie, wordt de werkgroep ook gebruikt als platform om allerlei lopende zaken met elkaar af te stemmen. Daarom vergaderen we in ieder geval een keer vóór het nieuwe seizoen start en een keer nádat het seizoen is afgelopen. In 2016 is ook een tweede werkgroep onder voorzitterschap van Marrekrite van start gegaan, "Camperen, Kamperen & Handhaving". In deze werkgroep hebben R&T-ambtenaren zitting, die de regio's vertegenwoordigen. Zij denken en werken mee aan voorstellen, die eraan bijdragen dat we zaken rondom de betreffende domeinen (camperen, kamperen, handhaven) goed en vooral uniform voor onze gehele provincie kunnen regelen.

2.3.2 Wat gaat het kosten?

Waterrecreatie	JR 2022	2023	2024	2025	2026
Baten	11.137	15.841	16.158	16.481	16.811
Lasten	-838.906	-782.644	-886.867	-930.531	-974.243
Saldo (voor bestemming)	-827.769	-766.803	-870.709	-914.050	-957.433
Onttrekking uit reserves	-	-	-	-	-
Toevoegingen aan reserves	0				
Saldo (na bestemming)	-827.769	-766.803	-870.709	-914.050	-957.433

2.4 Programma Landrecreatie

Binnen het programma Landrecreatie vallen het beheer en onderhoud van de fiets- en wandelknooppuntnetwerken, overige routestructuren, toeristische overstappunten (TOPs), het initiëren en faciliteren van nieuwe ontwikkelingen ten aanzien van de infrastructuur voor de landrecreatie, alsmede het coördineren van nieuwe en bestaande netwerken in Fryslân.

De (onderhouds)kosten voor het beheer van, en onderhoud aan de netwerken vallen inmiddels onder de algemene bijdrageregeling. Waar incidenteel grotere investeringen noodzakelijk zijn (met name trajectwijzigingen), maken we hierover vooraf extra afspraken met de deelnemers. Er is tot eind 2024 een lopend onderhoudscontract met een aannemer. Voor de periode vanaf 2025 zal het onderhoud aan de netwerken en TOPs opnieuw moeten worden aanbesteed.

Op het domein Landrecreatie zien we dat het TOP-project veel tijd en inzet van onze mensen vraagt. Wij verwachten dat dit project ook in 2024 nog door zal lopen. In de 2^e helft van 2022 is voor een periode van een jaar een extra medewerker aangenomen, om meer vaart met dit project te kunnen maken. Tegelijkertijd gaf de vaste projectadviseur aan een andere functie te hebben aanvaard. Daardoor is het in 2022 niet gelukt extra inzet te plegen op dit project en pas in de loop van het voorjaar van 2023 verwachten wij voor de weggevalen formatie een nieuwe medewerker in dienst te kunnen nemen. Dat betekent dat de boogde versnelling pas een krap jaar na de geogde datum op gang kan komen. Vanaf dat moment kunnen we veel meer TOPs tegelijkertijd oppakken. In 2024 hopen we dit verhoogde tempo vast te kunnen houden.

Voor de deelnemers betekent dit dat we realistischer moeten zijn over onze mogelijkheden om extra, of nieuwe, zaken op te pakken. Als die wens er is, zal er gekeken moeten worden naar het aantrekken van incidentele of structurele, extra slagkracht. In de loop van 2023 vindt er daarom met de deelnemers een discussie plaats over de wensen die zij hebben en wat dit voor de taakstelling en formatie van Marrekrite betekent. Mogelijk zal dit later tot een bijstelling van deze begroting leiden.

2.4.1 Wat willen we bereiken en wat willen we gaan doen?

We voeren het onderhoud op beide netwerken (fietsen en wandelen) elk jaar uit in één uitgebreide inspectie- en schoonmaakronde. Incidentele meldingen, waaronder schades, verhelpen we jaarrond. Voor de TOPs worden jaarlijks twee inspectierondes uitgevoerd. Incidentele meldingen worden ook jaarrond verholpen.

Daarnaast worden jaarlijks trajectwijzigingen doorgevoerd, vanwege infrastructurele werken, wensen van derden, kwaliteitsverbetering i.v.m. aansluiting op ligplaatsen en TOPs. Waar mogelijk brengen we de kosten daarvan in rekening bij het project dat de aanleiding is voor de wijziging of bij de opdrachtgever van de wijziging. Is het niet mogelijk de kosten elders in rekening te brengen, dan is er in ons eigen budget beperkt ruimte om een enkele noodzakelijke trajectwijziging door te voeren. Deze opzet is niet alleen efficiënt gebleken, tevens komen we als Fryslân – mede hierdoor – al jaren in de kwaliteitsmonitor van het Landelijk Fietsplatform als beste Fietsregio naar voren.

2.4.2 Wat gaat het kosten?

Landrecreatie	JR 2022	2023	2024	2025	2026
Baten	40.744	-	-	-	-
Lasten	-316.821	-328.120	-343.000	-347.420	-352.908
Saldo (voor mutaties reserves)	-276.077	-328.120	-343.000	-347.420	-352.908
Onttrekking uit reserve Baggeren	-	-	-	-	-
	0				
Saldo na mutaties reserves	-276.077	-328.120	-343.000	-347.420	-352.908

2.5 Programma Baggeren

We hebben een bestemmingsreserve Baggeren (BB) opgebouwd, die we – zolang we niet definitief zicht hebben op de meerjarige baggerverplichtingen - behandelden *als ware het een voorziening*. Tot het moment dat we beter weten waar we het over hebben, hebben we de exploitatielasten voor deze baggeropgave met een jaarbudget van € 250.000 structureel in onze begroting verwerkt. We hebben met ons Plan van Aanpak Baggeren, waarmee het algemeen bestuur eind 2020 heeft ingestemd, een eerste aanzet gegeven voor het prioritair baggeren van onze meest populaire ligplaatsen (“top 12”) en kiezen voor het overige voor maatwerk en aansluiting bij de verwachtingen van de watersport.

In het Baggerplan uit 2020 is tevens duidelijk aangegeven, dat structureel aan de baggeropgave werken voor Marrekrite een nieuw fenomeen is. Anno 2023 is daarin nog niet veel veranderd. De eerlijkheid gebiedt te zeggen dat we nog altijd niet goed weten wat onder water bij onze ligplaatsen de actuele situatie is. Daar is in het verleden nooit goed studie van gemaakt. Als er een melding kwam van een ondiepte, rukten wij uit en verhielpen we het probleem: het zogenaamde “piepsysteem”. Dat betekent dat we werkenderwijs de komende jaren kennis zullen opdoen, waarmee onze meerjarige prognoses de komende tijd steeds betrouwbaarder zullen worden. Wat er werkelijk op langere termijn structureel nodig is aan middelen, weten we daarom pas over een aantal jaren: we moeten immers eerst weten wat de gemiddelde aanslibbing op de belangrijkste plekken is. Die kennis kun je alleen opdoen door van jaar op jaar de situatie terplekke te monitoren via peilingen. Dat traject is weliswaar ingezet, maar mede als gevolg van complexe regelgeving, gaat het baggeren van ligplaatsen langzaam. In 2022 bijvoorbeeld kon een deel van het beschikbare budget niet worden omgezet in werk. Dat betekent niet alleen dat de ondieptes niet zijn verholpen, maar automatisch dat er ook beperkt nieuwe informatie is vergaard.

Complexe regelgeving en ingewikkelde kwesties rondom PFAS en dergelijke zijn niet de enige zaken die vertragend werken. In de realisatie van onze ambities blijven we mede afhankelijk van de andere waterbeheerders (provincie, gemeenten, waterschap). Inmiddels is wel duidelijk dat zelfstandig baggerwerken uitvoeren voor een kleine partij als Marrekrite lastig en duur is. Het wordt steeds duidelijker dat de overheden in Fryslân nauwer zullen moeten samenwerken om voortgang te boeken, iets waar Marrekrite al langere tijd voor pleit.

2.5.1 Wat willen we bereiken en wat willen we gaan doen?

“Het op diepte brengen/houden van ligplaatsen” is het bestedingsdoel voor de bijdragen van de deelnemers in het kader van het programma Baggeren. In de praktijk betekent dit grofweg het baggeren tot 4 meter vóór de aanlegplaats en over de hele lengte van die aanlegplaats. Het baggeren van de Top 12 ligplaatsen heeft hierbij prioriteit.

2.5.2 Wat gaat het kosten?

Baggeren	JR 2022	2023	2024	2025	2026
Baten	-	-	-	-	-
Lasten	-77.412	-250.000	-250.000	-250.000	-250.000
Saldo (voor mutaties reserves)	-77.412	-250.000	-250.000	-250.000	-250.000
Onttrekking uit reserve Baggeren	-	-	-	-	-
	-50.000				
Saldo na mutaties reserves	-127.412	-250.000	-250.000	-250.000	-250.000

2.6 Programma Ontwikkelingen

Binnen het programma Ontwikkelingen kunnen nieuwe (incidentele) ontwikkelingen in gang worden gezet rondom voorzieningen van Marrekrite en/of de infrastructuur voor de water- en landrecreatie. Voorstellen voor projecten als deze worden, na goedkeuring van het bestuur, uit dit programma betaald. Op deze wijze kan Marrekrite haar ambitie op het vlak van innoveren en verduurzamen handen en voeten geven en bijdragen aan het aantrekkelijker maken van Fryslân als dé provincie voor water- en/of landrecreatie. Dit ligt in lijn met onze statutaire doelstelling: *het verbeteren van het leefklimaat van de inwoners (recreanten) en de bevordering van het toerisme*.

2.6.1 Wat willen we bereiken en wat willen we gaan doen?

We hanteren jaarlijkse budgetten voor “ontwikkelingen/innovaties” op de domeinen water en land. Omdat het veelal gaat om het inspringen op zaken die zich relatief onverwacht voordoen, is het begroten ervan lastig. Desondanks hebben we sinds 2023 hiervoor extra (structurele) middelen opgenomen in de begroting. Het bestuur kan in voorkomende gevallen ook besluiten om voor zaken als deze geld uit de Bestemmingsreserve Innovatie en Ontwikkeling Recreatie (BIOR) in te zetten.

2.6.2 Wat gaat het kosten?

Ontwikkelingen	JR 2022	2023	2024	2025	2026
Baten	-	-	-	-	-
Lasten	18.169	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000
Saldo (voor mutaties reserves)	18.169	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000
Onttrekking uit reserve BIOR	-	-	-	-	-
Saldo na mutaties reserves	18.169	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000

2.7 Programma Wimpels, donateurs en vrijwilligers

Binnen dit programma komen alle inkomsten en uitgaven samen, die te maken hebben met de wimpelverkoop, de vrijwilligers en met de donateurs die de Marrekrite ondersteunen.

2.7.1 Wat willen we bereiken en wat willen we gaan doen?

Wimpels

Watersporters dragen bij aan het in stand houden van onze aanlegvoorzieningen door het vrijwillig kopen van de bekende Marrekrite-wimpel. Per 2024 voeren sinds vele jaren weer een verhoging van de prijzen door. De “kleine” (standaard) wimpel kost per 2024 voortaan € 20; de middelgrote € 25 en de grote wimpel kost € 30.

In 2023 wordt geëxperimenteerd met een variant op de wimpel in de vorm van een sticker. Wij noemen dit het vignet. Ook in 2024 zal hiermee worden geëxperimenteerd. Op aanraden van onze vrijwilligers kiezen wij ervoor om het vignet dezelfde prijs te geven als de kleine wimpel. Dit om onderlinge verdringing te voorkomen.

Vrijwilligers

We hebben een stabiele, positieve groep vrijwilligers (circa 25 mensen) die ons op goede wijze aanvult in onze werk, met name op de gebieden *wimpelverkoop* en *toezichthouden*. Hoewel we af en toe een nieuwe vrijwilliger mogen verwelkomen, zien we per saldo dat het aantal actieve vrijwilligers elk jaar iets terugloopt, bijvoorbeeld als gevolg van leeftijd of gezondheid. Het is daarom duidelijk dat Marrekrite de komende tijd rekening zal moeten houden met een verdere afname van het aantal actieve vrijwilligers. Dat is natuurlijk geen nieuw feit en daarom anticiperen hier wij al jaren op, onder meer door onze webshop verder te professionaliseren om zo onze online verkoop te verhogen. Dit heeft al de nodige vruchten afgeworpen, maar het is ook helder dat er op dit vlak nog meer winst te behalen is.

Wat de inspecties betreft, ook hier worden we steeds onafhankelijker van de inzet van vrijwilligers. Door goede keuzes te maken qua toepassing van materiaal en qua bouw en constructie, krijgen we de kwaliteit van onze voorzieningen steeds beter onder controle. Het is nu eenmaal zo dat de oude houten steigers en damwanden veel meer zorg vergden dan de huidige, duurzaam gebouwde versies. Wij merken de effecten hiervan op allerlei fronten in de organisatie, ook qua inzet van personeel als in de kosten van reparaties. De taak van de vrijwilligers wordt hiermee dus ook steeds lichter, iets dat mooi in lijn loopt met het feit dat de betreffende mensen steeds ouder worden. Zo hoeven de vrijwilligers per 2023 niet mee hele lijsten met ligplaatsen langs te lopen en in te vullen. Zij kunnen nu volstaan met het doorgeven van onvolkomenheden die zij constateren als zij een ronde door hun rayon maken. Het simpelweg doorsturen van een foto van de betreffende situatie volstaat.

Donateurs

Marrekrite streeft ernaar dat zoveel mogelijk watersporters donateur worden. Het potentieel daarvoor is groot. De meeste mensen zijn namelijk zeer trouw in het kopen van de wimpel. Velen zijn door hun trouwe herhaalaankoop in feite al een soort donateur, maar dan niet officieel. Via een formeel donateurschap bekrachtigen we deze trouw en creëren we een hechtere relatie, die zowel voor onze organisatie als de betrokkene goed uitpakt. Bovendien, en die post is inmiddels niet gering meer, leveren online verkopen ook stevige extra vrijwillige bijdragen op. Onze ruim 550 donateurs dragen net even iets meer bij dan “gewone” wimpelkopers en dragen dus ook net iets meer bij aan het in stand houden van onze voorzieningen. Door € 25 (of meer) te betalen ontvangen onze donateurs behalve de wimpel, ook onze Nieuwsbrief. De afgelopen jaren stijgt het aantal donateurs gestaag. Die trend willen we graag doorzetten.

2.7.2 Wat gaat het kosten?

Wimpels, donateurs en vrijwilligers	JR 2022	2023	2024	2025	2026
Baten	221.762	200.000	200.000	200.000	200.000
Lasten	-21.076	-15.000	-21.020	-21.340	-21.667
Saldo (voor mutaties reserves)	200.685	185.000	178.980	178.660	178.333
Onttrekking uit reserve Baggeren	-	-	-	-	-
	0				
Saldo na mutaties reserves	200.685	185.000	178.980	178.660	178.333

3 Paragrafen

3.1.1 Lokale heffingen

Hoewel een verplichte paragraaf op grond van het BBV, kent Recreatieschap Marrekrite geen Lokale Heffingen.

3.1.2 Weerstandsvermogen en risicomanagement

Het weerstandsvermogen is het vermogen om de financiële risico's van de GR Marrekrite te kunnen opvangen, zonder dat dit directe gevolgen heeft voor de lopende bedrijfsvoering. Om te kunnen bepalen of het weerstandsvermogen van Marrekrite per 31 december 2024 toereikend is, beoordelen we welke risico's het schap loopt en wat de mogelijke (financiële) impact van deze risico's is.

	JR2022			begroting 2023			begroting 2024		
	Begin	Resultaat	Eind	Begin	Resultaat	Eind	Begin	Resultaat	Eind
A Algemene Reserve (AR)	3.203.078	827.641	4.030.719	4.030.719	-250.000	3.780.719	3.780.719	-250.000	3.530.719
B Bestemmingsreserve Baggeren (BB)	1.296.659	-996.659	300.000	300.000	-	300.000	300.000	-	300.000
C Bestemmingsreserve Innovatie en Ontwikkeling Recreatie (BIOR)	164.138	-	164.138	164.138	-	164.138	164.138	-	164.138
SUBTOTAAL MUTATIES RESERVES	4.663.875	-169.018	4.494.857	5.359.287	-250.000	4.244.857	5.511.164	-250.000	3.994.857
RESULTAAT NA MUTATIES RESERVES		196.083			5.277			9.579	

Algemene Reserve

De algemene reserve dient ter dekking van de onvoorziene uitgaven. Het grootste risico voor Marrekrite is dat we - als gevolg van ziekte, vertrek of uitval - extra of duurder personeel moeten aantrekken om de continuïteit van de bedrijfsvoering te kunnen blijven garanderen. In dergelijke gevallen moeten we teruggevallen op interim-personeel of op uitzendkrachten die, in directe kosten gerekend, duurder zijn dan eigen mensen. De kans dat dit risico zich voordoet is reëel. Daarom houden we voorzichtigheidshalve voor dit risico een bedrag aan ter grootte van 50% van de jaarlijkse personeelskosten. In 2024 bedragen de begrote personeelskosten circa € 700.000, wat in een benodigde weerstandscapaciteit resulteert van € 350.000. De algemene reserve zit daar ruimschoots boven en wel zo ver dat we het verstandig achten onze eigen vermogenspositie de komende jaren af te bouwen. Een eerste stap hebben we met de begroting 2022 gezet door de komende vier jaar een bedrag van € 250.000 van dit vermogen als (gegarandeerde) *resultaatsbestemming* uit te keren aan de deelnemers, naar rato van de deelnemersbijdrage. In 2026 keren we € 50.000 uit. Deze uitkering hebben we per 2023 in de begroting verwerkt met daartegenover een onttrekking aan de algemene reserve, uit te betalen vóór 31 december van ieder begrotingsjaar. Naast deze afbouw vindt er in principe geen verdere opbouw van vermogen plaats. Eventuele tekorten onttrekken we aan het eigen vermogen.

Om via een gegarandeerde uitkering de algemene reserve af te bouwen tot een meer realistische waarde, in overeenstemming met de aard van de werkzaamheden van Marrekrite en de risico's die we daarbij lopen, moeten we lange termijn financiering aantrekken. Echter, het ideale moment om deze leningen aan te trekken is voorbij. Sinds de uitbraak van de oorlog in Oekraïne is de rente fors gestegen en de vooruitzichten zijn, in een poging om de inflatie te drukken, nog steeds stijgend. We handhaven de begrote uitbetaling van het vermogen en stellen voor om per 2026 te kijken in welke mate verdere afbouw van vermogen op verantwoorde wijze kan plaatsvinden. Dat is ook meteen een passend moment om opnieuw naar de bijdrageregeling te kijken.

Eventuele materiële risico's in de vaste organisatiekosten schatten we als zeer beperkt in, omdat hier in belangrijke mate sprake is van flexibiliteit, dan wel van dekking via verplichte verzekeringen. Nu Marrekrite zijn intrek heeft genomen in het voormalige provinciale steunpunt in Uitwellingerga, is ook duidelijk dat hier voor ons nauwelijks risico's uit voortvloeien. Er is sprake van een langlopend huurcontract en de zorg voor het pand ligt bij de provincie.

Bestemmingsreserves

De bestemmingsreserve Baggeren bedraagt € 300.000. Deze reserve dient als "achtervang" achter de exploitatielasten van de onderhoudsopgave Baggeren als ware het een voorziening.

De bestemmingsreserve Ontwikkeling (BIOR) bedraagt € 164.000 en is ingesteld om nieuwe (incidentele) ontwikkelingen op het gebied van waterrecreatie of landrecreatie mogelijk te maken op het moment dat de aanwezige exploitatiemiddelen onvoldoende zijn. De bestemmingsreserve dient niet ter dekking van structurele exploitatielasten die uit deze initiatieven voort kunnen vloeien.

Aanwezige stille reserves

Naast bovenstaande reserves beschikt Marrekrite ook over meerdere water- en grondkavels. In het verre verleden zijn deze veelal "om niet" verkregen en niet op de balans gewaardeerd. Het BBV staat herwaardering van deze bezittingen niet toe. De omvang van de stille reserves op dergelijke kavels is op de balansdatum niet bepaald. Als gevolg van allerlei heroverwegingen kan het bestuur besluiten om kavels te verkopen aan boeren, natuurorganisaties of andere belangstellenden. Op dat moment dient er getaxeerd te worden.

Financiële kengetallen

Meerjarenbegroting 2024-2027 Kengetallen	Jaarrekening 2022	2023	Meerjarenbegroting			
			2024	2025	2026	2027
Netto schuldquote	62%	18%	320%	431%	502%	480%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	62%	18%	320%	431%	502%	480%
Solvabiliteitsratio	54%	35%	51%	51%	51%	53%
Structurele exploitatieruimte	21%	3%	13%	13%	4%	2%
Grondexploitatie	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
Belastingcapaciteit	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt

Netto schuldquote

Een positieve schuldquote geeft aan dat per saldo sprake is van een tekort aan (liquide) middelen. Na vele decennia nemen we per 2022 afscheid van het regime om onze werkzaamheden uit eigen middelen te dekken, omdat Marrekrite bij een gelijkblijvend investeringsniveau geen andere optie heeft dan lang vreemd vermogen aan te trekken. De hiermee gemoeide rentelasten zijn ingepast in de begroting. We verwachten binnen de meerjarenraming op enige termijn overigens nogmaals een langlopende lening te moeten aantrekken. Deze rentelasten zijn niet ingepast in de begroting.

Solvabiliteitsratio

Naarmate het solvabiliteitspercentage hoger is, is een onderneming (of gemeenschappelijke regeling) beter in staat om aan de verplichtingen op lange termijn te voldoen. De solvabiliteit van Marrekrite is, mede ook gelet op de beperkte organisatieomvang, goed te noemen en blijft ook naar de toekomst

toe ruim voldoende. Wel is er duidelijk sprake van een dalende solvabiliteitspositie als gevolg van de toename van vreemd vermogen en de afbouw van eigen vermogen. Na 2026 zal de solvabiliteitsratio naar verwachting weer (licht) gaan stijgen.

Structurele exploitatieruimte

De structurele exploitatieruimte geeft aan hoeveel vrije ruimte er structureel binnen de begroting aanwezig is. Een hoog percentage geeft aan dat de organisatie beschikt over een positief resultaat op haar structurele activiteiten. We hebben in de komende vierjarige periode een beperkte structurele ruimte in onze begroting, in vergelijking tot eerdere jaren. Deze beperktere ruimte geeft ons evenwel voldoende flexibiliteit om de werkzaamheden die uitgevoerd moeten worden, te kunnen uitvoeren. Het begrote overschot op de exploitatie bij resultaatsbestemming vloeit in principe terug naar de deelnemers. Daar zal strikt op worden gestuurd.

3.1.3 Financiering

Tot nu toe kende Marrekrite geen paragraaf Financiering. Nu we te maken hebben met (lang) vreemd vermogen nemen we hier de verplichte tabellen op ten behoeve van het bepalen van de renterisiconorm en de kasgeldlimiet. Marrekrite blijft ten aanzien van beide normen ruimschoots binnen de toepasselijke maxima.

Berekening renterisiconorm

		JR2022	2023	2024	2025	2026	2027
Grondslag: omvang oorspronkelijke begroting		2.285.500	2.492.994	2.543.477	2.592.749	2.162.817	2.155.332
Renterisiconorm (20% van grondslag)	20%	457.100	498.599	508.695	518.550	432.563	431.066
Renteherzieningen		-	-	-	-	-	-
Aflossingen			133.333	133.333	133.333	133.333	133.333
Renterisicobedrag		-	133.333	133.333	133.333	133.333	133.333
In % begroting		0,00%	5,35%	5,24%	5,14%	6,16%	6,19%
Ruimte (+) / overschrijding (-)		457.100	365.265	375.362	385.217	299.230	297.733

Berekening kasgeldlimiet

		JR2022	2023	2024	2025	2026	2027
Viottende korte schuld	A	9.519.048	40.000	20.000	-	-	-
Viottende Middelen	B	1.831.363	-523.790	-2.199.653	-3.854.998	-3.754.762	-3.586.756
Netto viottende schuld	C=A-B	7.687.685	563.790	2.219.653	3.854.998	3.754.762	3.586.756
Kasgeldlimiet	D	187.411	204.426	208.565	212.605	177.351	176.737
Ruimte onder de kasgeldlimiet	D-C	-7.500.274	-359.364	-2.011.088	-3.642.392	-3.577.411	-3.410.019
Begrotingstotaal		2.285.500	2.492.994	2.543.477	2.592.749	2.162.817	2.155.332
Kasgeldlimiet	8,20%	187.411	204.426	208.565	212.605	177.351	176.737

We hebben de benodigde langlopende lening om het liquiditeitstekort tot en met 2026 op te lossen indertijd becijferd op € 8,0 miljoen. We trekken dit bedrag in tranches aan als lineair aflosbare lening: in 2022 hebben we een bedrag van € 4,0 miljoen aangetrokken. Na 2026 breekt er een periode aan waarin er in de bestaande infrastructuur slechts beperkt hoeft te worden geïnvesteerd, aangezien de volledige 33 km aan aanlegcapaciteit dan duurzaam is vervangen. Pas na 2045 verwachten we - op basis van de afschrijvingstermijnen - weer de eerste grootschalige vervangingsinvesteringen te moeten uitvoeren. We sluiten echter niet uit dat de levensduur van onze aanlegvoorzieningen nog aanmerkelijk langer zal blijken te zijn, maar werken vooralsnog het liefst vanuit het voorzichtigheidsbeginsel. Daarom schrijven we steigers in 40 jaar af en damwanden in 50 jaar. Daarmee “zitten we altijd goed”.

Zoals u kunt zien zal het nodig zijn om in 2023 reeds maatregelen te treffen ten behoeve van aanvullende (kortdurende) financiering en zullen we naar verwachting in 2024 een tweede langlopende lening moeten aantrekken. Gezien de huidige rentestand zullen we deze zo scherp mogelijk aantrekken. We houden het bestuur op de hoogte van de ontwikkelingen en de financiële consequenties.

3.1.4 Onderhoud Kapitaalgoederen

Aanlegvoorzieningen

Wanneer al onze aanlegplaatsen in Fryslân achter elkaar zouden worden gelegd, blijkt dat we ongeveer 33 km aan voorzieningen in beheer hebben op de mooiste plekken in het buitengebied van de provincie. Daarnaast hebben we sinds eind 2020 in totaal 100 MarBoeien op het water liggen.

Containers

Onze circa 120 containers voor recreatie-afval blijven 's winters in het veld staan. Ze worden jaarlijks gecontroleerd en - indien nodig - gerepareerd door de schipper van de milieuboot. Zo borgen we de kwaliteit en verlengen we de levensduur. De meeste containers zijn inmiddels afgeschreven. Als repareren niet langer mogelijk of rendabel is, schaffen we nieuwe exemplaren aan.

Werkship (MK1)

Onze eerste echte werkboot is halverwege 2013 aanschaf en wordt gedurende 15 jaar afgeschreven (tot 2028). Het schip ligt sinds onze verhuizing in Uitwellingerga.

Het meeste onderhoud aan onze schepen en kleinere aanpassingen doen we zelf. Ingrijpende klussen worden op werven uitgevoerd, waarbij wij meestal zelf ook in uitvoerende zin betrokken blijven.

Milieuboot (MK2)

De milieuboot (containerboot) is eind 2013 aanschaf om het recreatie-afval met ingang van 2014 in eigen beheer te kunnen inzamelen. Vóór die tijd werd deze taak vanuit Boarnsterhim uitgevoerd.

De verwerking van het afval is en blijft een taak van Omrin. De schipper doet het dagelijks onderhoud aan het schip zelf, waar nodig bijgestaan door onze andere technische collega's.

Duwponton

De werkponon is 6 x 4 meter groot en kan worden ingezet om klein onderhoudswerk te doen.

Borden netwerken en TOPs

De informatiepanelen en borden van de knooppuntnetwerken blijven formeel in eigendom van de gemeenten. Ook de vervangingskosten worden door de gemeenten betaald. In totaal is in Fryslân (exclusief gemeente Ooststellingwerf) ruim 2800 km fietspad van knooppuntbebording voorzien (840 knooppunten). Op het gebied van wandelen geldt dat ruim 3800 km aan paden is voorzien van knooppunten (2000 knooppunten).

Daarnaast worden in samenwerking met de gemeenten door de hele provincie TOPs (toeristische overstappunten) geplaatst. De TOPs moeten gaan functioneren als begin- en eindpunten voor routes en ommetjes die recreanten uitzetten in het betreffende gebied. De TOPs staan op logische startpunten voor routegebonden recreatie of op plekken waar we dit willen stimuleren. Vaak zijn de TOPs in de buurt van horeca gevestigd, zodat er een toilet in de buurt is. Ook letten we erop dat er voldoende parkeergelegenheid is. Op de TOP-zuil zelf staat informatie over het gebied, die voor de recreant interessant is als achtergrond bij een fiets- of wandeltocht.

Kantoorinventaris

De kantoorinventaris is in 2023 volledig afgeschreven. Aanschaffingen kleiner dan € 25.000 komen rechtstreeks ten laste van de exploitatie.

3.1.5 Verbonden partijen

Bij Marrekrite is geen sprake van Verbonden Partijen.

3.1.6 Bedrijfsvoering

Hieronder een overzicht van de vaste medewerkers in dienst bij Recreatieschap Marrekrite, met als peildatum 1 januari 2024.

Personeel (vastgestelde formatie)	
directeur	0,89
officemanager	0,67
medewerker communicatie	0,67
coördinator waterrecreatie	0,89
coördinator landrecreatie	0,67
projectadviseur landrecreatie	1,00
technisch medewerker watersport	0,78
medewerker milieuboot	0,89
medewerker groenonderhoud	1,00
medewerker groenonderhoud	1,00
vacature	0,22
TOTAAL	8,67

WNT-verantwoording

Per 1 januari 2013 is de Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende van toepassing zijnde regelgeving: het algemene WNT-maximum. Daaruit blijkt dat de honorering van de directeur van Recreatieschap Marrekrite ruim binnen het bezoldigingsmaximum valt.

Overhead

Het overheadpercentage voor 2024 hebben we berekend op 26,94% en is gebaseerd op 2,34 fte personeel dat overheadtaken uitvoert (waarvan 0,11 vacatureruimte). De overhead rekenen we als een opslag op het integrale uurtarief, dat we als directe kosten in rekening brengen ten aanzien van de respectievelijke programma's.

Kostendekkende tarieven

De integrale uurtarieven van onze medewerkers zijn gebaseerd op 1400 werkbare uren per jaar en zijn tenminste kostendekkend. Omdat deze tarieven naar personen te herleiden zijn, vormen deze geen onderdeel van deze begroting.

3.1.7 Grondbeleid

Recreatieschap Marrekrite heeft circa 170 percelen land in eigendom waarop voorzieningen zijn gerealiseerd. Ook is er een enkel perceel waarop geen voorzieningen zijn gerealiseerd. Er zijn locaties in of aan vaarwater (provincie, gemeenten, Wetterskip) of op eigendommen van natuurorganisaties. Grondbezit is voor Marrekrite geen doel op zich, maar een middel om ligplaatsen te faciliteren. Veel percelen hebben een beperkte (financiële) waarde, omdat deze geen nut hebben voor een andere bestemming en het veelal geïsoleerde snippers betreft. Verder hebben boeren er vaak geen belang bij, omdat het in veel gevallen buitendijks land betreft. Verkoop voor commercieel gebruik is daardoor vaak niet mogelijk. Toch is het goed om zorgvuldig naar deze materie te blijven kijken. Bij eigendom liggen de risico's en de onderhoudsplicht wel bij Marrekrite. Dat betekent dat we kosten moeten maken, zonder dat hier echte voordelen tegenover staan. Verkoop kan dus wel degelijk interessant zijn, niet voor de opbrengst, maar om kosten te besparen. Daarom staan we hier - liefst met behoud van het recht van recreatief medegebruik – in principe positief tegenover. Bij verkoop dient het algemeen bestuur hierover het finale besluit te nemen.

4 Financiële begroting

4.1 Overzicht van baten en lasten

Hieronder een overzicht van de baten en lasten voor 2024. In de tabel wordt ook helder wat de stand en het verloop van de reserves is.

4.1 Overzicht baten en lasten 2024

Marrekrite

	Jaarrekening 2022			2023			2024		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
1 Bedrijfsvoering	1.970.988	-1.112.501	858.487	2.032.430	-1.097.230	935.200	2.086.898	-1.022.590	1.064.308
2 Waterrecreatie	11.137	-838.906	-827.769	15.841	-782.644	-766.803	16.158	-886.867	-870.709
3 Landrecreatie	40.744	-316.821	-276.077	-	-328.120	-328.120	-	-343.000	-343.000
4 Baggeren	-	-77.412	-77.412	-	-250.000	-250.000	-	-250.000	-250.000
5 Ontwikkelingen	-	18.169	18.169	-	-20.000	-20.000	-	-20.000	-20.000
6 Wimpels, donateurs en vrijwilligers	221.762	-21.076	200.685	200.000	-15.000	185.000	200.000	-21.020	178.980
Resultaat voor bestemming	2.244.630	-2.348.547	-103.917	2.248.271	-2.492.994	-244.723	2.303.056	-2.543.477	-240.421
Mutaties reserves	350.000	-50.000	300.000	250.000	-	250.000	250.000	-	250.000
TOTAAL RESULTAAT	2.594.630	-2.398.547	196.083	2.498.271	-2.492.994	5.277	2.553.056	-2.543.477	9.579

	Jaarrekening 2022			2023			2024		
	Begin	Resultaat	Eind	Begin	Resultaat	Eind	Begin	Resultaat	Eind
A Algemene Reserve (AR)	3.203.078	827.643	4.030.721	3.999.737	-250.000	3.749.737	3.749.737	-250.000	3.499.737
B Bestemmingsreserve Baggeren (BB)	1.296.659	-996.659	300.000	250.000	-	250.000	250.000	-	250.000
C Ontwikkeling Recreatie (BIOR)	164.138	-	164.138	164.138	-	164.138	164.138	-	164.138
SUBTOTAAL MUTATIES RESERVES	4.663.875	-169.016	4.494.859	4.413.875	-250.000	4.163.875	4.163.875	-250.000	3.913.875
RESULTAAT NA MUTATIES RESERVES			196.083			5.277			9.579

4.1.1 Toelichting op het overzicht van baten en lasten

We kunnen u met deze meerjarenbegroting wederom een structureel sluitende begroting aanbieden. We blijven voor alle jaren in het meerjarenbeeld (structureel) aan de goede kant van de streep. Hieronder volgt een korte analyse van de belangrijkste verschillen per programma (2023-2024).

Programma Bedrijfsvoering (lasten - € 75.000 // baten + € 55.000)

Vanwege de indexatie van de deelnemersbijdragen hebben we meer inkomsten uit deelnemersbijdragen die we volledig aan het programma Bedrijfsvoering toerekenen.

De personeelskosten hebben we met circa 3%, geïndexeerd op basis van de verwachte ontwikkeling van de lonen. We kunnen inmiddels - op grond van de geraamde loonkosten en de toe te rekenen overheadkosten als gevolg van het geactualiseerde, verhoogde overheadpercentage (van 20,88% naar 26,94%) - de kosten specifiek toerekenen aan de programma's waar ze bij horen. Dit leidt tot het resterende verschil in de lasten. Op rekeningbasis kan een aanvullend deel van deze loonkosten aan de investeringen toe te rekenen zijn. Dit hebben we op begrotingsbasis voorzichtig berekend.

Programma Waterrecreatie (lasten + € 104.000)

Hogere toerekening van loon- en overheadkosten aan programma Waterrecreatie (+45k). Hogere kapitaallasten als gevolg van investeringen in damwanden en steigers (+40k).

Programma Landrecreatie

Geen verschillen > € 25.000

Programma Baggeren

Geen verschillen > € 25.000

Programma Ontwikkeling

Geen verschillen > € 25.000

Programma Wimpels, donateurs & vrijwilligers

Geen verschillen > € 25.000

4.2 Uiteenzetting financiële positie

4.2.1 Geprognosticeerde balans

4.2.1. Meerjarige balans

Activa	JR 2022	2023	2024	2025	2026	2027
Vaste activa	7.370.758	8.680.590	9.957.422	11.231.254	10.939.092	10.679.328
Activa in aanbouw	308.130	-	-	-	-	-
Vorraden	8.890	-	-	-	-	-
Vorderingen	1.831.273	-	-	-	-	-
Liquide middelen	90	-523.790	-2.199.653	-3.854.998	-3.754.762	-3.586.756
TOTAAL	9.519.140	8.156.800	7.757.769	7.376.257	7.184.330	7.092.572

Passiva						
Eigen Vermogen	4.494.858	4.244.857	3.994.857	3.744.857	3.694.857	3.727.048
Onverdeeld resultaat	196.083	5.277	9.579	31.399	22.806	32.191
Voorzieningen	-	-	-	-	-	-
Langlopende schulden	4.000.000	3.866.667	3.733.333	3.600.000	3.466.667	3.333.333
Kortlopende schulden	9.519.048	40.000	20.000	-	-	-
TOTAAL	18.209.990	8.156.800	7.757.769	7.376.257	7.184.330	7.092.572

4.2.2 Stand en verloop van reserves/eigen vermogen

In de paragrafen 4.1 en 4.2 wordt de stand en het verloop van de reserves tot en met 2027 weergegeven. Het is goed zichtbaar dat Marrekrite het credo “alleen financieren met eigen vermogen” niet langer kan handhaven. De vervangingsopgave naar de toekomst is groter dan de eigen financiële liquiditeit. Het voornemen tot het incidenteel uitbetalen van het rekeningresultaat en het besluit tot de afbouw van het eigen vermogen vraagt om verdere externe financiering. Hoewel het voor Marrekrite een noviteit is, is het voor overheden in het algemeen heel gebruikelijk om vreemd vermogen aan te trekken om investeringen te financieren. Zoals uit de balans blijkt, heeft Marrekrite meer dan voldoende bezittingen (activa in de vorm van aanlegvoorzieningen) om een gezonde financiële positie te behouden. Het zal alleen even wennen zijn dat we onze investeringen niet langer uit de eigen liquide middelen kunnen bekostigen. Een liquiditeitsvoordeel behalen we door alle bijdragen, ook de BTW, aan het begin van het jaar bij de deelnemers in rekening te brengen.

4.2.3 Meerjarenraming 2025-2027

4.2.3 Meerjarenraming 2024-2026

Marrekrite

	2025			2026			2027		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
1 Bedrijfsvoering	2.157.668	-1.023.458	1.134.210	1.918.812	-543.998	1.374.814	1.970.377	-516.096	1.454.281
2 Waterrecreatie	16.481	-930.531	-914.050	16.811	-974.243	-957.433	17.147	-987.770	-970.623
3 Landrecreatie	-	-347.420	-347.420	-	-352.908	-352.908	-	-359.467	-359.467
4 Baggeren	-	-250.000	-250.000	-	-250.000	-250.000	-	-250.000	-250.000
5 Ontwikkelingen	-	-20.000	-20.000	-	-20.000	-20.000	-	-20.000	-20.000
6 Wimpels, donateurs en vrijwilligers	200.000	-21.340	178.660	200.000	-21.667	178.333	200.000	-22.001	177.999
SUBTOTAAL PROGRAMMA'S	2.374.149	-2.592.749	-218.601	2.135.623	-2.162.817	-27.194	2.187.523	-2.155.332	32.191
Mutaties reserves	250.000	-	250.000	50.000	-	50.000	-	-	-
TOTAAL RESULTAAT	2.624.149	-2.592.749	31.399	2.185.623	-2.162.817	22.806	2.187.523	-2.155.332	32.191

	2025			2026			2027		
	Begin	Resultaat	Eind	Begin	Resultaat	Eind	Begin	Resultaat	Eind
A Algemene Reserve (AR)	3.499.737	-250.000	3.249.737	3.249.737	-50.000	3.199.737	3.199.737	-	3.199.737
B Bestemmingsreserve Baggeren (BB)	250.000	-	250.000	250.000	-	250.000	250.000	-	250.000
C Ontwikkeling Recreatie (BIOR)	164.138	-	164.138	164.138	-	164.138	164.138	-	164.138
SUBTOTAAL MUTATIES RESERVES	3.913.875	-250.000	3.663.875	3.663.875	-50.000	3.613.875	3.613.875	-	3.613.875
RESULTAAT NA MUTATIES RESERVES			31.399			22.806			32.191

Hieronder volgt een korte analyse van de verschillen per programma (2024 en 2025 en opmerkelijke verschillen in de meerjarenbegroting).

Programma Bedrijfsvoering (baten + € 71.000)

Vanwege de indexatie van de deelnemersbijdragen hebben we meer inkomsten uit deelnemersbijdragen die we volledig aan het programma Bedrijfsvoering toerekenen.

De personeelskosten hebben we met circa 3%, geïndexeerd op basis van de verwachte ontwikkeling van de lonen. We kunnen inmiddels - op grond van de geraamde loonkosten en de toe te rekenen overheadkosten als gevolg van het geactualiseerde, verhoogde overheadpercentage (van 20,88% naar 26,94%) - de kosten specifiek toerekenen aan de programma's waar ze bij horen. Dit leidt tot het resterende verschil in de lasten. Op rekeningbasis kan een aanvullend deel van deze loonkosten aan de investeringen toe te rekenen zijn. Dit hebben we op begrotingsbasis voorzichtig berekend.

Programma Waterrecreatie

Geen verschillen > € 25.000

Programma Landrecreatie

Geen verschillen > € 25.000

Programma Baggeren

Geen verschillen > € 25.000

Programma Ontwikkeling

Geen verschillen > € 25.000

Programma Wimpels, donateurs & vrijwilligers

Geen verschillen > € 25.000

In 2026 zien we een sterke daling in de baten en lasten binnen het programma Bedrijfsvoering. Dit is het gevolg van het einde van de investeringsimpuls van inmiddels € 1,6 miljoen jaarlijks, waardoor de doorschuif-BTW verder daalt van circa € 500.000 per jaar naar € 200.000 per jaar. Daarnaast is er in 2026 sprake van een afbouw van eigen vermogen van "slechts" € 50.000 in plaats van € 250.000. Per 2027 zijn nog geen afspraken vastgelegd over de afbouw van het eigen vermogen.

4.2.4 Ontwikkeling financiële positie

Niet vaak genoeg kunnen we benadrukken, dat de langere termijn prognose voor Marrekrite uitstekend is. De onderhoudskosten dalen enorm door het gebruik van duurzame materialen (gerecycled kunststof en beton). Het vereist aan de voorkant een forse investering waar we in de toekomst langjarig (decennia) de financiële vruchten van zullen plukken. Zoals aangegeven zal de huidige investeringspiek in damwanden en steigers vanaf 2026 sterk afvlakken. Pas na 2045 zal weer een serieuzere investeringsopgave volgen, die vooral afhankelijk zal zijn van de staat (tegen die tijd) van de steigers en damwanden die in de periode 2003-2017 zijn gebouwd.

Marrekrite behoudt met deze maatregelen een gezonde financiële positie, ook al zullen we voor de financiering van de vervangingsinvesteringen vreemd vermogen moeten aantrekken en met de huidige rentestand zullen we die (nog) moeten vertalen in de meerjarenraming.

5 Bijlagen

5.1 Overzicht deelnemersbijdragen

Hieronder treft u de deelnemersbijdrage voor de jaren 2024-2027 aan. Het algemeen bestuur van Recreatieschap Marrekrite heeft op 9 juni 2021 ingestemd met de nieuwe deelnemersbijdrageregeling. De bijdragen voor de jaren 2024-2026 zijn in die vergadering eveneens vastgesteld en moeten helaas –zoals eerder in de begroting is weergegeven- extra worden geïndexeerd om de meerjarenraming sluitend te houden. Deze hier genoemde bijdragen zijn exclusief afbouw van het eigen vermogen en vormen daarmee de bruto deelnemersbijdrage.

INTEGRALE deelnemersbijdragen voor:

Deelnemers	bijdrage%	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Achtkarspelen	1,06%	16.667	17.167	17.682	18.213	18.759	19.322
Dantumadiel	1,36%	21.422	22.064	22.726	23.408	24.110	24.833
De Fryske Marren	12,95%	203.627	209.736	216.028	222.509	229.184	236.060
Harlingen	0,50%	7.807	8.041	8.282	8.531	8.787	9.050
Heerenveen	2,95%	46.379	47.771	49.204	50.680	52.200	53.766
Leeuwarden	10,25%	161.197	166.033	171.014	176.144	181.428	186.871
Noardeast Fryslân	4,16%	65.502	67.467	69.491	71.576	73.723	75.934
Opsterland	1,72%	27.108	27.921	28.759	29.622	30.510	31.425
Smallingerland	4,56%	71.707	73.859	76.074	78.357	80.707	83.129
Súdwest Fryslân	13,40%	210.804	217.128	223.642	230.351	237.262	244.379
Tytsjerksteradiel	2,59%	40.722	41.943	43.202	44.498	45.833	47.208
Waadhoeke	2,48%	38.969	40.138	41.342	42.582	43.859	45.175
Weststellingwerf	2,03%	31.864	32.820	33.804	34.819	35.863	36.939
Provincie Fryslân	40,00%	629.183	648.058	667.500	687.525	708.151	729.395
Totaal	100,00%	1.572.957	1.620.145	1.668.750	1.718.812	1.770.377	1.823.488

Gegarandaarde winstuitkering ivm afbouw eigen vermogen en begrotingsresultaat 2022-2025

Deelnemers	bijdrage%	2023	2024	2025	2026
Achtkarspelen	1,06%	-3.078	-3.001	-2.766	-530
Dantumadiel	1,36%	-3.957	-3.857	-3.556	-681
De Fryske Marren	12,95%	-37.610	-36.668	-33.798	-6.473
Harlingen	0,50%	-1.442	-1.406	-1.296	-248
Heerenveen	2,95%	-8.566	-8.352	-7.698	-1.474
Leeuwarden	10,25%	-29.773	-29.027	-26.756	-5.124
Noardeast Fryslân	4,16%	-12.098	-11.795	-10.872	-2.082
Opsterland	1,72%	-5.007	-4.881	-4.499	-862
Smallingerland	4,56%	-13.244	-12.913	-11.902	-2.279
Súdwest Fryslân	13,40%	-38.936	-37.960	-34.990	-6.701
Tytsjerksteradiel	2,59%	-7.521	-7.333	-6.759	-1.294
Waadhoeke	2,48%	-7.198	-7.017	-6.468	-1.239
Weststellingwerf	2,03%	-5.885	-5.738	-5.289	-1.013
Provincie Fryslân	40,00%	-116.211	-113.299	-104.433	-20.000
Totaal	100,00%	-290.527	-283.247	-261.082	-50.000

Voorgenomen resultaatsbestemming ivm afbouw eigen vermogen begrotingsresultaat 2023-2026

Deelnemers	<i>bijdrage%</i>	2023	2024	2025	2026
Achtkarspelen	1,06%	-3	-49	-280	-189
Dantumadiel	1,36%	-4	-62	-360	-242
De Fryske Marren	12,95%	-36	-593	-3.418	-2.305
Harlingen	0,50%	-1	-23	-131	-88
Heerenveen	2,95%	-8	-135	-778	-525
Leeuwarden	10,25%	-28	-469	-2.705	-1.825
Noardeast Fryslân	4,16%	-12	-191	-1.099	-741
Opsterland	1,72%	-5	-79	-455	-307
Smallingerland	4,56%	-13	-209	-1.203	-812
Súdwest Fryslân	13,40%	-37	-614	-3.538	-2.386
Tytsjerksteradiel	2,59%	-7	-119	-683	-461
Waadhoeke	2,48%	-7	-113	-654	-441
Weststellingwerf	2,03%	-6	-93	-535	-361
Provincie Fryslân	40,00%	-111	-1.832	-10.560	-7.122
Totaal*	100,00%	-277	-4.579	-26.399	-17.806

* negatieve resultaten komen ten laste van het eigen vermogen van Marrekrite

VOORGESTELDE DEELNEMERSBIJDRAGE GR MARREKRITE 2024 naar onderdeel (*exclusief* toerekening inzet afbouw vermogen en begrotingsresultaat)

Deelnemers	Waterrecreatie	Landrecreatie	Baggeren	Totaal	% aandeel
Achtkarspelen	6.462	8.467	2.238	17.167	1,06%
Dantumadiel	12.019	5.884	4.162	22.064	1,36%
De Fryske Marren	137.922	24.056	47.758	209.736	12,95%
Harlingen	3.940	2.737	1.364	8.041	0,50%
Heerenveen	24.160	15.244	8.366	47.771	2,95%
Leeuwarden	104.814	24.925	36.294	166.033	10,25%
Noardeast Fryslân	32.999	23.041	11.427	67.467	4,16%
Opsterland	9.678	14.892	3.351	27.921	1,72%
Smallingerland	45.809	12.188	15.862	73.859	4,56%
Súdwest Fryslân	136.596	33.234	47.299	217.128	13,40%
Tytsjerksteradiel	21.594	12.873	7.477	41.943	2,59%
Waadhoeke	16.647	17.727	5.764	40.138	2,48%
Weststellingwerf	14.910	12.747	5.163	32.820	2,03%
Provincie Fryslân	378.366	138.676	131.016	648.058	40,00%
Totaal	945.915	346.691	327.540	1.620.145	100,00%

5.2 Overzicht incidentele baten en lasten

Overzicht incidentele lasten en baten Marrekrite meerjarenbegroting 2023-2026 (per programma)

						LASTEN
<i>Programma</i>	<i>JR2022</i>	<i>2023</i>	<i>2024</i>	<i>2025</i>	<i>2026</i>	<i>2027</i>
1 Bedrijfsvoering	-102.846	-35.000	-25.000	-20.000	-15.000	-15.300
2 Waterrecreatie	-134.446	-4.000	-4.000	-4.000	-4.000	-4.080
3 Landrecreatie	-	-	-	-	-	-
4 Baggeren	-50.000	-	-	-	-	-
5 Ontwikkelingen	-	-	-	-	-	-
6 Wimpels, donateurs en vrijwilligers	-	-	-	-	-	-
SUBTOTAAL incidentele lasten	-287.292	-39.000	-29.000	-24.000	-19.000	-19.380
						BATEN
<i>Programma</i>	<i>JR2022</i>	<i>2023</i>	<i>2024</i>	<i>2025</i>	<i>2026</i>	<i>2027</i>
1 Bedrijfsvoering	350.000	-	-	-	-	-
2 Waterrecreatie	-	-	-	-	-	-
3 Landrecreatie	-	-	-	-	-	-
4 Baggeren	37.190	-	-	-	-	-
5 Ontwikkelingen	-	-	-	-	-	-
6 Wimpels, donateurs en vrijwilligers	-	-	-	-	-	-
SUBTOTAAL incidentele baten	387.190	-	-	-	-	-
TOTAAL incidentele lasten en baten	99.898	-39.000	-29.000	-24.000	-19.000	-19.380
SPECIFICATIE LASTEN EN BATEN > EUR 25.000 of wijzigingen t.o.v. voorgaande jaren:						
a Bedrijfsvoering: inhuur personeel		-30.000	-25.000	-20.000	-15.000	-15.300
b Bedrijfsvoering: lease auto's; einde 2022		0	0	0	0	0
c Waterrecreatie: overige lasten		-4.000	-4.000	-4.000	-4.000	-4.080

5.3 Overzicht Algemene dekkingsmiddelen

Overzicht baten en lasten (verplichte indeling BBV), meerjarig
Marrekrite

	Jaarrekening 2022			2023			2024			2025			2026			2027		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
1 Bedrijfsvoering (excl overhead)	1.970.988	-808.021	1.162.967	2.032.430	-702.480	1.329.950	2.086.898	-698.310	1.388.588	2.157.668	-653.675	1.503.993	1.918.812	-155.220	1.763.592	1.970.377	-516.096	1.454.281
2 Waterrecreatie	11.137	-838.906	-827.769	15.841	-782.644	-766.803	16.158	-886.867	-870.709	16.481	-930.531	-914.050	16.811	-974.243	-957.433	17.147	-987.770	-970.623
3 Landrecreatie	40.744	-316.821	-276.077	-	-328.120	-328.120	-	-343.000	-343.000	-	-347.420	-347.420	-	-352.908	-352.908	-	-359.467	-359.467
4 Baggeren	-	-77.412	-77.412	-	-250.000	-250.000	-	-250.000	-250.000	-	-250.000	-250.000	-	-250.000	-250.000	-	-250.000	-250.000
5 Ontwikkelingen	-	18.169	18.169	-	-20.000	-20.000	-	-20.000	-20.000	-	-20.000	-20.000	-	-20.000	-20.000	-	-20.000	-20.000
6 Wimpels, donateurs en vrijwilligers	221.762	-21.076	200.685	200.000	-15.000	185.000	200.000	-21.020	178.980	200.000	-21.340	178.660	200.000	-21.667	178.333	200.000	-22.001	177.999
Overhead	-	-304.481	-304.481	-	-394.750	-394.750	-	-324.280	-324.280	-	-369.783	-369.783	-	-388.778	-388.778	-	-	-
Algemene dekkingsmiddelen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Heffing Vpb	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Onvoorzien	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
SUBTOTAAL PROGRAMMA'S	2.244.630	-2.348.547	-103.917	2.248.271	-2.492.994	-244.723	2.303.056	-2.543.477	-240.421	2.374.149	-2.592.749	-218.601	2.135.623	-2.162.817	-27.194	2.187.523	-2.155.332	32.191
Mutaties reserves	350.000	-50.000	300.000	250.000	-	250.000	250.000	-	250.000	250.000	-	250.000	50.000	-	50.000	-	-	-
TOTAAL RESULTAAT	2.594.630	-2.398.547	196.083	2.498.271	-2.492.994	5.277	2.553.056	-2.543.477	9.579	2.624.149	-2.592.749	31.399	2.185.623	-2.162.817	22.806	2.187.523	-2.155.332	32.191

5.4 EMU-saldo

EMU-saldo Marrekrite MJB 2024-2027		T-1	T	T+1
		2023	2024	2025
Omschrijving		x € 1000,- Volgens meerjarenra ming in begroting 2023	x € 1000,- Volgens meerjarenra ming in begroting 2024	x € 1000,- Volgens meerjarenra ming in begroting 2025
1.	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	0	5	26
2.	Mutatie (im)materiële vaste activa	1.721	1.277	1.274
3.	Mutatie voorzieningen	0	0	0
4.	Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	0	0	0
5.	Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	0	0	0
Berekend EMU-saldo		-1.721	-1.272	-1.247

5.5 Overzicht IV-3 taakvelden Gemeenschappelijke Regelingen

Overzicht IV-3 taakvelden Gemeenschappelijke Regelingen; Marrekrite meerjarenbegroting 2023-2026

		BATEN				
		JR 2022	2024	2025	2026	2027
0.1	Bestuur	-	-	-	-	-
0.4	Overhead	-	-	-	-	-
0.5	Treasury	-	-	-	-	-
0.8	Overige baten en lasten	2.244.630	500.000	500.000	200.000	200.000
0.9	Vennootschapsbelasting (Vpb)	-	-	-	-	-
0.10	Mutaties reserves	350.000	250.000	250.000	50.000	-
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	-	-	-	-	-
2.1	Verkeer en vervoer	-	-	-	-	-
2.4	Economische havens en waterwegen	-	-	-	-	-
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-	1.803.056	1.874.149	1.935.623	1.987.523
7.2	Riolering	-	-	-	-	-
TOTAAL BATEN		2.594.630	2.553.056	2.624.149	2.185.623	2.187.523

		LASTEN				
		JR 2022	2024	2025	2026	2027
0.1	Bestuur	-14.748	-15.300	-15.606	-15.918	-16.236
0.4	Overhead	-304.481	-324.280	-323.961	-343.655	-369.783
0.5	Treasury	-5.006	-73.010	-70.891	-68.425	-66.076
0.8	Overige baten en lasten	-774.748	-771.020	-771.340	-271.667	-222.001
0.9	Vennootschapsbelasting (Vpb)	-	-	-	-	-
0.10	Mutaties reserves	-50.000	-	-	-	-
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	-196.083	-9.579	-31.399	-22.806	-32.191
2.1	Verkeer en vervoer	-25.296	-21.323	-21.323	-21.323	-21.573
2.4	Economische havens en waterwegen	-784.720	-938.544	-982.908	-1.027.294	-1.032.838
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-376.471	-400.000	-406.720	-414.534	-426.825
7.2	Riolering	-63.077	-	-	-	-
TOTAAL LASTEN		-2.594.630	-2.553.056	-2.624.149	-2.185.623	-2.187.523

TOTAAL SOM BATEN EN LASTEN

- - - - -